དྭགས་པོའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྫོགས།

མཛད་པ་པོ། དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས། སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༄༅། །རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
རྡོ་རྗེ་འཆང་དབང་བླ་མའི་གསུང་རྒྱུན་
བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།
SJRB-0397

པེའི་ཅིང་གི་པར་མ་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ཡིན།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།༢༠༢༢ ལོའི་ཟླ་དགུ་པར་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཔེ་སྒྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

དཔེ་བསྡུར་དང་ཞུ་དག་པ། དགེ་བཤེས་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར།

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལ་ཡོད།

དཀར་ཆགངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།...iv ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད། v

རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྡོ་རྗེ་འཆང་དབང་བླ་མའི་གསུང་རྒྱུན།..1

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ། 1

གང་བསྒོམ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ། 3 སྔོན་འགྲོ་བཤད་པ།...3 བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་རླབས་ཚུལ།...6 ཚོགས་གསོག་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ།..11 འགལ་རྐྱེན་འགོག་པ་བསྲུང་བའི་འཁོར་ལོ་བསྒོམ་པ།..17 དངོས་གཞི་བཤད་པ།...26 རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་བྱེད་སྦྱོར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཤད་པ།..............................26 འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་དང་བཅས་པ་བསྒོམ་པ།................30 སྐུ་གསུམ་ལམ་འཁྱེར་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པ་བཤད་པ།...............................47 ལུས་དཀྱིལ་སྒོམ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།...64

གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་བྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་ལས་རྒྱལ་མཆོག.........85 བཟླས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ།...96 ཐུན་མཚམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ།..104 སྤྱིའི་བསྡུ་བ་བཤད་པ།...114

འདིར་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་རྡོ་རྗེ་འཆང་དབང་ནམ་མཁའ་གྲགས་པའི་གསུང་རྒྱུན།...............121

རྫོགས་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ། 121 ལུས་དབེན་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སློབ་ཚུལ་བཤད་པ།...126 ངག་དབེན་གསུང་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སློབ་ཚུལ་བཤད་པ།......................................145 སེམས་དབེན་ཐུགས་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སློབ་ཚུལ་བཤད་པ།..................................186 བསྲེ་བ་སྐོར་གསུམ་བཤད་པ།...232 འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པ།..277 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག..279

iii

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།
ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས་ནི། དྭགས་པོ་མདའ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་སྐུ་བལྟམས། གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་དུ་སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་འཕེལ་བའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཕར་ཕྱིན་ཚར་གཅིག་གསན་པས་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྐྱེད་ལེགས་པ་བྱུང་། ཐུགས་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་རི་སྒོར་བློ་གྲོས་འཕེལ་གྱི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ཞག་ཉི་ཤུས་ཐུགས་འཛིན་མཛད། དེ་ནས་སེ་རར་ཕེབས་ནས་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལས་བཀའ་ཆེན་རྣམས་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་མཁས་གྲགས་ཀྱིས་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཁྱབ། རྒྱུད་སྨད་དུ་རྒྱུད་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་ལས་གསང་འདུས་འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས་གསན། དགའ་ལྡན་དུ་རྗེ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་ལས་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་རྒྱུད་འགྲེལ་གདམས་པ་མན་ངག་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་གསན། ཁྱད་པར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས་པས་མདོ་སྔགས་ལ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་གྱུར། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས་འཆད་ཉན་ཡུན་རིང་མཛད་པས་སྙན་པའི་གྲགས་པ་ཆེ། དུས་འཁོར་གྱི་བཤད་པ་རྒྱས་པ་ཞིག་མཛད་བཞེད་ཡོད་ཀྱང་མ་གྲུབ། མཐར་ཀུན་སྤངས་མཛད་དེ་དགའ་ལྡན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་མདུན་སར་གཤེགས་པར་གྱུར།

iv

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྔོན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་དྲིན་ལས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གླེགས་བམ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་མྱོང་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་མིའི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་རྩ་བརླག་ཏུ་ཕྱིན་ཟིན་པ་དང་། ལྷག་འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་ཉེར་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་རྩ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བརྩོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བཟློག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཚགས་དང་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།
དེང་རབས་ཀྱི་འཕྲུལ་ལས་སྟབས་བདེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྟུན་ནས་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་དང་འཕྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དཔར་བསྐྲུན་དང་ཞུ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་ནོར་ཤོར་ནའང་ཚབས་ཆེ་བའི་སྐྱོན་ཆ་འབྱུང་སྲིད་པས་བསྲེས་ལྷད་དང་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་འཇོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱུ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ལ་མཚོན་ན། པར་གཞི་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་ཕྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ་རྩ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ནུས་ཤིག་སྡུར་བཞིན་ཡོད།

v

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བམ་ཕྱིར་ཡིག་ནོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཅོས་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ལ། མ་ཕྱི་དང་པར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།
རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་ཀློག་སྐབས་ངེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ངོ་སྤྲོད་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དཀྱུས་སུ་རྟགས་[ ]འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་འོག་མཆན་དང་དཀྱུས་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཀྱུས་སུ་རྟགས་ ” འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་སའི་ཡི་གེའམ་ཚིག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་ཨང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དང་ཕྲད་སྦྱོར་སྟངས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མདུན་དུ་རྟགས་ “ འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་རེ་རེ་བཞིན་མཆན་བྲིས་མེད།
མཐའ་མཆན་ཀློག་སྐབས་དེབ་དེ་དཔེ་བསྡུར་བྱས་ཡོད་ཚེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བཟུང་བའི་པར་གཞི་ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང་། པར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྡེ་དགེ་པར་མ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། ཞོལ། སྐུ་འབུམ། བླ་བྲང་པར་མ་རྣམས། སྡེ། བཀྲ། ཞོལ། སྐུ། བླ། སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། མཐའ་མཆན་གྱི་ཁྲོད་དུ་རྟགས་ཅན་ *བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ནོར་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྒྲུབས་སུ་བསྒྱུར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ * འདིས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཚིག་མཚོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཅན་ -བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ཚེ་བསྒྲུབས་ཆད་པ་དང་། +བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསྒྲུབས་ལྷག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།
དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་ཕྱི། ༩༨ན༥ན། བསྒབ *བསྒྲུབས སྐུ། ༡༠༣ན༦ན། བླ། ༡༡༠བ༣ན། བསྒྲུབས ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཚེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་ཤོག་གྲངས་༩༨མདུན་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༥པ་ན། བསྒབ་ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་མཚོན་ཞིང་། *བསྒྲུབས ནི་མ་ཕྱིའི་

vi

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

ཡིག་ནོར་བསྒབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྒྲུབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྐུ་འབུམ་པར་མའི་ལྡེབ་གྲངས་༡༠༣མདུན་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༦པ་ན། བླ་བྲང་པར་མའི་ལྡེབ་གྲངས་༡༡༠རྒྱབ་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༣པ་ན། བསྒྲུབས་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་སོགས་གཟིགས་ཚེ་ཀུན་ཕན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ནས་འདི་གའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་ངོ་སྤྲོད་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྱོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྒྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤུས་ཀ་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།
ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ཟླ་༠༧ཚེས་༡༥ལ།

1

༄༅། །རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྡོ་རྗེ་འཆང་དབང་
བླ་མའི་གསུང་རྒྱུན་བཞུགས་སོ། །

དག་ཅིང་འོད་གསལ་མཁའ་ལྟར་དྲི་མ་མེད། །དབང་པོའི་གཞུ་ལྟར་དྭངས་པའི་
རྡོ་རྗེའི་སྐུ། །ཟུང་འཇུག་ལྷན་སྐྱེས་དགའ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད། །འཁོར་ལོའི་བདག་པོ་དེ་ཡིས་བདག་སྐྱོངས་ཤིག ། འདིར་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་
པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ།

༼བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ།༽
གང་དུ་བསྒོམ་པ་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གང་གིས་བསྒོམ་པ་རྟེན་གྱི་མཚན་
ཉིད། གང་བསྒོམ་པ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་འབྲས་བུ་
དངོས་གྲུབ་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་བཞི།
དང་པོ་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། དགོན་པ་ཆེན་པོའི་ས་ཕྱོགས་སུ། །མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན། །རི་བོ་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ། །དངོས་
གྲུབ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པ་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེ་བོའི་འདུ་འཛིས་རྣམ་པར་དབེན་ཞིང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ། སྒྲུབ་པ་པོ་རང་གི་ཡིད་དང་མཐུན་པའི་གནས་རྣམས་སུ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །

2

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གཉིས་པ་ནི། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། སློབ་མ་ཡོན་ཏན་གང་ལྡན་ན། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྣོད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། དད་ཅིང་བླ་མ་ལ་
ཡང་གུས། །རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་ལམ་ལ་གནས། །རྟོག་པ་ངན་པ་རྣམ་པར་སྤངས། །ལུང་ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། །གསོད་པ་དང་ནི་འཚེ་བ་སྤངས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འདོན་པའི་བློ། །ཀུན་ཏུ་བརྩོན་དང་ཡང་དག་ལྡན། །དེ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན། །དད་པ་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་བཟང་། །ཞེས་གསུངས།
ལུང་དེའི་དོན་ནི། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་དད་ཅིང་བླ་མ་ལ་གུས་པ། ཐོས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་ཞིང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་སྤངས་པ། སྲོག་གཅོད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་
མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ལམ་སྤངས་པ། བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དྲུག་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཞིག་དགོས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་སྣོད་རུང་དང་པོ་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྦྱངས་པའི་རྟེན་གྱི་

གང་ཟག་དེས་ཀྱང་། སྣོད་རུང་གཉིས་པ་རྒྱུད་སྡེ་ནས་བཤད་ཅིང་ཚད་ལྡན་གྱིས་

བཀྲལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུ་བཞིའི་ས་བོན་
ཐེབས་ངེས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བཤད་
རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། ཐོག་མར་སློབ་མ་གང་གི་ཚེ། །བློ་ལྡན་ཡང་དག་དབང་བསྐུར་ན། །རྫོགས་པའི་རིམ་པ་སྒྲུབ་པ་ལ། །དེ་ཡི་ཚེ་ན་སྣོད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་སྣོད་རུང་གཉིས་པ་དབང་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པ་དེས་ཀྱང་དབང་དུས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྲུང་བ་ལ་བརྩོན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྡོམ་འབྱུང་ལས། ཇི་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་

3

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

པ་བཞིན། །ཕྱིས་ནས་དམ་ཚིག་སྤྱོད་ལ་བརྩོན། །སྣོད་དུ་བྱ་བའི་རྒྱུན་ལ་ནི། །འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་བསྒོམ་རིམ་གྱིས། །ཡང་དག་མན་ངག་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས། །འགྲུབ་པར་
འགྱུར་གྱིས་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་

དེས་ཀྱང་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ལ་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྦྱངས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྔ་ལས། གང་ཞིག་བླ་མ་ལ་གུས་དད་དང་ལྡན། །མོས་པས་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་ལ་རྟག་ཏུ་བརྩོན། །ཐོས་པ་འཛིན་གང་སློབ་མ་དམ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༼གང་བསྒོམ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ།༽
གསུམ་པ་གང་བསྒོམ་པ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ལ། སྔོན་འགྲོ།
དངོས་གཞི། སྤྱིའི་བསྡུ་བ་བཤད་པ་དང་གསུམ།

༼སྔོན་འགྲོ་བཤད་པ།༽
དང་པོ་ལ་སྔོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་དང་། སྔོན་འགྲོ་དངོས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རང་ཞེ་སྡང་རྡོ་རྗེར་བསྐྱེད་ནས་རྡོར་དྲིལ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་
ཚུལ། ནང་མཆོད་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་ཚུལ། སྔོན་འགྲོ་གཏོར་མ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ། བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་ཚུལ། རྡོ་རྗེ་སེམས་
དཔའི་བསྒོམ་བཟླས་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་ལྔ།
དང་པོ་ནི། རང་ཞེ་སྡང་རྡོ་རྗེར་བསྐྱེད་ནས་རྡོར་དྲིལ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ལ་

ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་ཐོག་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་རང་དམ་ཚིག་

4

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གསུམ་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དམ་ཚིག་གསུམ་ནི། རང་ཞེ་སྡང་རྡོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་སྐུ་ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཚིགདྲིལ་བུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་གསུང་དྲིལ་བུའི་དམ་ཚིག རྡོ་རྗེ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་

ཐུགས་རྡོ་རྗེའི་དམ་ཚིགདེ་ཡང་རྡོ་རྗེས་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མཚོན། དྲིལ་བུས་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཚོན། མཚོན་དོན་དེ་ལྟར་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་རྡོར་དྲིལ་ལག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་མཚོན་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ཡིན་ལ། རྡོར་དྲིལ་བྱིན་གྱིས་

བརླབ་པའི་སྔགས་དང་ཚིགས་བཅད་རྣམས་ནི་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་གུར་དང་། སཾ་བྷུ་ཊ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་སྔགས་དང་ཚིགས་བཅད་ནི་ༀ་སརྦ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་སིདྡྷི་བཛྲ་ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་ༀ་དེ་ལ་ཨ་ཨུ་མ་གསུམ་ཡོད་པའི། ཨཱཿས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་མཚོན། ཨུས་གསུང་རྡོ་རྗེ་མཚོན། མས་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་མཚོན། དེ་ཡང་ཨ་ལ་ཨུ་བཅུག་པས་ༀ་དང་དེ་ལ་མ་ཡིག་ཐིག་ལེ་བྱིན་པས་ༀ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་

རྡོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པ་དེ་མཚོན། མཚོན་དོན་དེ་ལྟར་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ༀ་ཞེས་ལན་ཅིག་ངག་ཏུ་བརྗོད་པས་རང་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ལེན་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན་ནོར་བུ་འཛིན་པའི་སྔགས་སུ་བཤད་དོ། །སརྦ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། སིདྡྷི་བཛྲ་ནི་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ། ས་མ་ཡ་ནི་དམ་ཚིག ཏིཥྛ་ནི་ཉེ་བར་མནོས་ཤིག ཨེ་ཥ་སྟྭཾ་ནི་མི་འདའ་བར། དྷ་ར་ཡ་མི་ནི་བཟུང་བར་བགྱིའོ། །

5

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

བཛྲ་སཏྭ་ནི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། ཧཱུཾ་གསུམ་ནི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་
གསུམ་མཚོན། ཧི་ལྔས་དེ་ལ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡོད་པ་དེ་མཚོན། བཛྲ་གྷཎྜ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་དྲིལ་ནས་མཉམ་པར་རྟོགས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་དྲིལ་བུ་དེ་མཚོན། ཧོ་ནི་དགྱེས་བཞིན་པའི་དོན་དང་། ཧཱུཾ་གིས་ངེས་དོན་གྱི་

རྡོ་རྗེ་ཐུགས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མཚོན། དེ་འདྲ་བའི་ངེས་དོན་གྱི་རྡོར་དྲིལ་
གཉིས་པོ་དེས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་མཉེས་པར་བྱེད་
པའམ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་ངེས་དོན་གྱི་རྡོར་དྲིལ་གསོར་བ་ནི་མཛེས་
པའམ་བཟང་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྨོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་ཕྲལ་ནས་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བྱ་བ་གང་གིས་བྱེད་ན་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་
སུམ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་སྟེ་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་དོན་དེ་ལྟར་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཡིད་སྤྲོ་བ་དང་བཅས་ཏེ་རྡོར་དྲིལ་ལག་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཧཱུཾ་
གསུམ་གྱིས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་མཚོན། ཧོ་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་རབ་

འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པ་དེ་མཚོན། བཛྲ་དྷརྨཱ་ར་ཎི་ཏ་ནི་རྡོ་རྗེའི་ཆོས་སྒྲོག་པ། པྲ་ར་ཎི་ཏ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲོག་པ། སཾ་པྲ་ར་ཎི་ཏ་ནི་ཤིན་ཏུ་རབ་ཏུ་སྒྲོག་པ། སརྦ་བུདྡྷ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད། ཀྵེ་ཏྲ་ནི་ཞིང་། པྲ་ཙ་ལི་ནི་གཡོ་བ། པྲཛྙཱ་པཱ་ར་མི་ཏ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། ནཱ་ད་ནི་སྒྲ། སྭ་བྷཱ་ཝ་ནི་རང་བཞིན། བཛྲ་སཏྭ་ནི་
རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། ཧྲི་ད་ནི་ཐུགས། སནྡུ་ཥ་ནི་མཉེས་པར་བྱེད་པ། ཧཱུཾ་གསུམ་དང་ཧོ་གསུམ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

6

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གཉིས་པ་ནང་མཆོད་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
འོག་ནས་འབྱུང་བའི་མཆོད་རྫས་ལ་གནས་པའི་བགེགས་དང་མ་དག་པ་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་བསང་རྫས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་ཆེན་བིར་ཝ་པས། དེ་རྗེས་ཡི་གེ་གསུམ་སྔགས་ཀྱིས། །མངོན་པར་བསྔགས་པའི་དམ་ཚིག་
ཆུས། །མཆོད་རྫས་རྣམས་ལ་བསང་གཏོར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྔོན་འགྲོ་གཏོར་མ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། འདུས་པ་རྩ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་སྔོན་འགྲོ་གཏོར་མ་བྱ་བར་
མ་བཤད་ཀྱང་། གྲུབ་ཆེན་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱིས་ཀྱཻ་རྡོ་རྗེ་ལས་བཤད་པ་དང་། བི་བྷུ་རི་
ཙནྡྲས་བདེ་མཆོག་ལས་བཤད་པ་དང་། བླ་མ་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ལ་ཡོད་པ་
ལྟར་འདིར་ཡང་སྔོན་འགྲོ་གཏོར་མ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་གང་ལ་འབུལ་བའི་ཡུལ་ནི། འདུས་པ་ལུགས་གཉིས་ཀ་ལས། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མགྲོན་གཉིས་ཡོད་པས་འདིར་ནི་སྔ་མ་ལ་འབུལ་བ་ཡིན་ནོ། །དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་འབུལ་

ན། སྒྲུབ་ཐབས་ཐུན་བཞིར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐོག་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་འདུ་འཛི་དང་རྣམ་གཡེང་ལ་སོགས་པའི་བགེགས་ཀྱི་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏོར་མའི་སྣོད་དང་རྫས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་ནི་རྒྱུད་
ཕྱི་མ་རྩ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༼བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་རླབས་ཚུལ།༽
བཞི་པ་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་ཚུལ་ལ། བསང་བ།
སྦྱང་བ། བསྐྱེད་པ། བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་ཚུལ་དང་བཞི།

7

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དང་པོ་ནི། ལས་སྔགས་ངག་ཏུ་བརྗོད་ཅིང་སྔགས་དོན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་བྱིན་
གྱིས་བརླབ་པའི་ནང་མཆོད་མཐེབ་སྲིན་གྱིས་བླངས་ཏེ་མཆོད་རྫས་རྣམས་ལ་འཐོར་
བས། མཆོད་རྫས་ལ་གནས་པའི་བགེགས་དང་མ་དག་པ་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་བསང་བའི་དོན་དང་།
གཉིས་པ་ནི། ཤུ་ནྱཱ་ཏའི་སྔགས་ངག་ཏུ་བརྗོད་ཅིང་སྔགས་དོན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་མཆོད་རྫས་རྣམས་ངེས་ངོར་སྟོང་ཉིད་ངེས་ཤིང་། སྣང་ངོར་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་
ཀྱི་ངོ་བོར་མོས་པ་ནི་སྦྱང་བའི་དོན་དང་།
གསུམ་པ་ནི། ཨ་ལས་བྱུང་བའི་ཐོད་པ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་

རང་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐིག་ལེས་བརྒྱན་པ་ཞུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཆོད་རྫས་རྣམས་ངོ་བོ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པ་མཆོད་རྫས་སོ་སོའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་དབང་པོ་དྲུག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེར་ནུས་སུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་ནི། མཆོད་རྫས་རྣམས་ཀྱི་མིང་སྔགས་དང་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་སྤེལ་བ་
ངག་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཡིན་ལ། མཆོད་རྫས་རྣམས་ཀྱི་མིང་

ཡིག་དང་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་སྤེལ་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་པོ་དེ་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ས་བོན་ཡིན་པས། མཆོད་རྫས་རྣམས་ཀྱང་རྡོ་རྗེ་གསུམ་
དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་བཟླས་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། བསྟན་བཅོས་
སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྐུ་གཅིག་པོ། །པད་དཀར་ཟླ་བའི་དབུས་

8

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གནས་པ། །རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུས་རྒྱན་སྤྲས་པའི། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ལེགས་དམིགས་ཤིང་། །ཞེས་པས། རང་གི་སྤྱི་བོར་པདྨ་དང་ཟླ་བའི་གདན་ལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྐུ་
མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུ་འཛིན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དཔག་ཏུ་མེད་པས་སྤྲས་པ་ཞིག་བསྒོམ་པར་བསྟན་ནོ། །ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ཆོ་ག་བཞིན། །ཉི་ཤུ་རྩ་ནི་རེ་རེ་བཟླས། །ལྟུང་སོགས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་གྱུར་པས། །འཕེལ་
བ་རུ་ནི་མི་འགྱུར་ཞེས། །གྲུབ་པ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ། །ཞེས་པས་གཉེན་པོ་
སྟོབས་བཞི་ཚང་ཞིང་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་ཉི་ཤུ་རྩ་རེ་རེ་མ་ཆག་པར་བཟླས་ན་རྩ་ལྟུང་གི་འཕེལ་ཁ་ཆད་པ་དེ་བསྟན། ཐུན་མཚམས་སུ་ནི་སྤྱད་པར་བྱ། །ཞེས་པས་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་བཟླ་བའི་དུས་དེ་བསྟན། འབུམ་ཕྲག་ཏུ་ནི་བཟླས་གྱུར་ན། །རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་འགྱུར། །ཞེས་པས་འབུམ་ཕྲག་རེ་བཟླས་ན་རྩ་ལྟུང་གི་དྲི་མ་ཡང་མ་ལུས་པར་འདག་པར་གསུངས་སོ། །སྔགས་ཀྱི་དོན་ལ་ༀ་གྱི་དོན་བཤད་ཟིན།
བཛྲ་སཏྭ་ནི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། ས་མ་ཡ་ནི་དམ་ཚིག མ་ནུ་ནི་རྗེས་སུ། པ་ལ་ཡ་ནི་སྐྱོངས་ཤིག བཛྲ་སཏྭ་ནི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། ཏྭེ་ནོ་པ་ཏིཥྛ་ནི་ཉེ་བར་མནོས་ཤིག དྲ་ཌྷོ་མེ་བྷ་ཝ་ནི་བདག་ལ་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་མཛོད་ཅིག ཨ་ནུ་རཀྟོ་མེ་བྷ་ཝ་ནི་བདག་ལ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་མཛོད་ཅིག སུ་ཏོ་ཥྱོ་མེ་བྷ་ཝ་ནི་བདག་ལ་དགྱེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་མཛོད་ཅིག སུ་པོ་ཥྱོ་མེ་བྷ་ཝ་ནི་བདག་ལ་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་དུ་མཛོད་ཅིག སརྦ་སིདྡྷི་མེ་པྲ་ཡཙྪ་ནི་བདག་ལ་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་སྩོལ་ཅིག སརྦ་ཀརྨ་སུ་ཙ་མེ་ནི་བདག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་མཛོད་ཅིག་པ་

9

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དང་། ཙིཏྟ་ནི་སྙིང་། ཤྲཱི་ཡཾ་ནི་དཔལ། ཀུ་རུ་ནི་མཛོད་ཅིག་པ་སྟེ་བདག་གི་སྙིང་ལ་
དཔལ་གནས་པར་མཛོད་ཅིག དཔལ་གང་ན་ཧཱུཾ་གཅིག་དང་ཧ་བཞི་དང་ལྔས་མཚོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་དཔལ་བདག་གི་སྙིང་ལ་གནས་པར་མཛོད་ཅིག ཧོ་ནི་དགྱེས་བཞིན་པའི་དོན་དང་། བྷ་ག་ཝཱན་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས། སརྦ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། བཛྲ་མཱ་མེ་མུཉྩ་ནི་རྡོ་རྗེས་བདག་མ་བཏང་ཞིག བཛྲི་བྷ་ཝ་ནི་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན། མཧཱ་ནི་ཆེན་པོ། ས་མ་ཡ་ནི་དམ་ཚིག སཏྭ་ནི་སེམས་དཔའ་སྟེ། མདོར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་རང་
བཞིན་གྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བདག་དམ་ཚིག་བཞིན་དུ་མ་བཏང་ཞིག་ཅེས་པའི་དོན་དང་། ཨཱཿ ས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཚོན། ཧཱུཾ་གིས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མཚོན། ཕཊ་ཀྱིས་དེ་གཉིས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བ་དེ་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་སྔོན་འགྲོ་དངོས་བཤད་པ་ལ། མཐུན་རྐྱེན་བསྟེན་པ་ཚོགས་བསག་པ། འགལ་རྐྱེན་འགོག་པ་བསྲུང་བའི་འཁོར་ལོ་བསྒོམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཚོགས་ཞིང་བསྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་ཚོགས་གསོག་པའི་རིམ་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། རང་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་སྣ་ཚོགས་པདྨ་དང་
ཉི་མ་ལ་གནས་པའི་ཧཱུཾ་སྔོན་པོའི་འོད་ཟེར་ལྕགས་ཀྱུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་རང་བཞིན་
གྱི་གནས་ནས་བླ་མ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མི་བསྐྱོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱན་འདྲེན་
པ་ནི་ཚོགས་ཀྱི་ཞིང་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་རང་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་ཚེ་རང་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་

10

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ཐུགས་ཀར་སྣ་ཚོགས་པདྨ་དང་ཉི་མ་ལ་གནས་པའི་ཧཱུཾ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱན་འདྲེན་པར་སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་ཀ་ར་དང་། ཁ་
ཆེ་ལག་སྨི་གཉིས་ཀྱིས་མདོར་བྱས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད། ཧཱུཾ་ཡིག་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་
བྱེད་པ་དོན་ཐོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱན་དྲངས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་འོད་ཟེར་
རང་གི་སྙིང་གར་སྡུད་པ་ནི་མན་སྙེ་ལས་གསུངས་སོ། །གང་ནས་སྤྱན་འདྲེན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གནས་དེ་ལ་ཡང་ཆོས་སྐུ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ནས་
གཟུགས་སྐུའི་རྣམ་པར་སྤྱན་འདྲེན་པ་དང་། ལོངས་སྐུ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སུ་

བྱས་ནས་དེ་ནས་སྤྲུལ་སྐུའི་རྣམ་པར་སྤྱན་འདྲེན་པ་དང་། གནས་བྱེ་བྲག་པ་འོག་མིན་ལྟ་བུ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ནས་སྤྱན་འདྲེན་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་
ལས་འདིར་ནི་སྔ་མ་ལྟར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
བླ་མ་ཚོགས་ཞིང་དུ་སྤྱན་འདྲེན་པ་འདུས་པ་རྩ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་། མངོན་བརྗོད་བླ་མ་དང་སྡོམ་འབྱུང་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། བླ་མ་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་ཐ་མི་དད་དུ་སྤྱན་འདྲེན་པ་
དང་། གཙོ་བོའི་རིགས་བདག་གི་ཚུལ་དུ་སྤྱན་འདྲེན་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་
སྒོའི་ཐད་ཀྱི་དུར་ཁྲོད་ན་བཞུགས་པར་མོས་ནས་སྤྱན་འདྲེན་པ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་
ལས་འདིར་ནི་སྔ་མ་ལྟར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
སྐབས་འདིར་བླ་མ་ཚོགས་ཞིང་དུ་སྤྱན་དྲངས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལམ་འདིའི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བླ་མ་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

11

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

༼ཚོགས་གསོག་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚོགས་གསོག་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ། མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། ༀ་སརྦ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་ཨ຋ཾ་ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་ཚེ་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ༀ་ཞེས་ངག་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རང་གི་སྙིང་གའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྣེ་མོ་ལ་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་
རང་རང་གི་མཆོད་རྫས་ཐོགས་པ་ནམ་མཁའ་གང་བ་སྤྲོས་ཏེ་ཚོགས་ཞིང་གི་ལྷ་ལ་མཆོད་པས། དེ་དག་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས་ནས་མཉེས་ཤིང་ཚིམ་པར་བྱས་པའི་མཐར། ཧཱུཾ་ཞེས་ངག་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་རང་གི་སྙིང་གའི་ས་བོན་ལ་བསྡུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོད་སྔགས་ཀྱི་དོན་ལ་ༀ་གྱི་དོན་བཤད་ཟིན། སརྦ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། ཨ຋ཾ་ནི་མཆོད་ཡོན། པཱུ་ཛ་ནི་མཆོད་པ། མེ་གྷ་ནི་སྤྲིན། ས་

མུ་ཏྲ་ནི་རྒྱ་མཚོ། སྥ་ར་ཎ་ནི་འཕྲོ་བ། ས་མ་ཡ་ཤྲི་ནི་དམ་ཚིག་བཞིན་དུ་སོ་སོར་
བཞེས་ཤིག དེ་བཞིན་དུ་པཱདྱཾ་ནས་ཤཔྟའི་བར་དུ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཡན་ལག་ནི། ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་དྲང་ངོ་། །གང་ལ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་པ་དང་འདྲ་བར་གྱུར་
པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་རོ། །
ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་ན། གང་ཞིག་གཟུགས་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་གང་ཞིག་གཟུགས་དང་ཞེས་པས་གཟུགས་ཕུང་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་སྣང་། ཚོར་བ་ཞེས་པས་རིན་འབྱུང་། འདུ་ཤེས་ཞེས་པས་འོད་དཔག་མེད། འདུ་བྱེད་

12

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཅེས་པས་དོན་གྲུབ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པས་མི་བསྐྱོད་པ་སྟེ་རིགས་ལྔ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅེས་པས་རྡོ་རྗེ་མ་ལྔ་ཀུན་བཟང་དང་དྲུག དབང་པོ་དྲུག་ཅེས་པས་བྱམས་པ་ས་སྙིང་གཉིས། ཕྱག་རྡོར་ནམ་སྙིང་གཉིས། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་སྒྲིབ་སེལ་

གཉིས། ས་ཆུ་མེ་རླུང་ཞེས་པས་ས་སྤྱན་མ། ཆུ་མཱ་མ་ཀི། མེ་གོས་དཀར་མོ། རླུང་སྒྲོལ་མ། ནམ་མཁའ་འཇམ་དཔལ་ཏེ་ལྔ་དང་། དེར་མ་ཟད་གཏི་མུག་ཅེས་པས་རྣམ་སྣང་གི་རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་གཤིན་རྗེ་གཤེད། ཉེས་པ་ཞེས་པས་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་
ཁྲོ་བོ་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད། འདོད་ཆགས་ཞེས་པས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་རྟ་མགྲིན། རྡོ་རྗེ་ཞེས་པས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ་
རྣམས་བསྟན་ནོ། །
དེ་རྣམས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། རིག་པ་སྟེ་རིག་མ་
དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་དུས་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་ཡུལ་སྣང་གི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་རོལ་དུ་འཆར་བའི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྡུད་དང་ཞེས་པས་འདོད་རྒྱལ། དགའ་དང་ཞེས་པས་དབྱུག་སྔོན་ཅན། རྣམ་པ་དེ་བཞིན་ཞེས་པས་སྟོབས་པོ་ཆེ། མི་འགྱུར་ཞེས་པས་མི་གཡོ་བ། རྒྱུ་ཞེས་པས་གནོད་མཛེས། འབྲས་བུ་ཞེས་པས་གཙུག་ཏོར་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་རྣམས་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་རྨོངས་དང་ཞེས་པས་མི་གཡོ་བ་རྣམ་སྣང་གི་རིགས་དང་། ཞེ་སྡང་ཞེས་པས་སྟེང་འོག་གི་ཁྲོ་བོ་གཉིས་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་དང་། འདོད་ཆགས་ཞེས་པས་དབྱུག་སྔོན་ཅན་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་དང་། སྒྲིབ་པ་

13

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཞེས་པས་འདོད་རྒྱལ་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་དང་། རྡོ་རྗེ་ཞེས་པས་སྟོབས་པོ་ཆེ་དོན་
གྲུབ་ཀྱི་རིགས་སུ་བསྟན་ནོ། །
གསུམ་པ་བཤགས་པའི་ཡན་ལག་ནི། བཤགས་པར་བགྱིའོ་ཞེས་དྲང་
ངོ་། །གང་བཤགས་ན་དུས་གང་ཞིག་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གནས་སྲིད་པའི་ཆུ་ཀླུང་དུ། ཀུན་སློང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་རྟོག་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་བསགས་པར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་བཅས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ལྟུང་བའི་རྙོག་པ་
རྣམས་སོ། །ཡུལ་གང་ལ་ཞེ་ན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་བླ་མ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་རོ། །ཇི་ལྟར་ན་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཚང་ཞིང་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་རེ་རེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བཤགས་པར་བགྱིའོ། །
བཞི་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་བསྔོ་བའི་ཡན་ལག་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། འཕགས་པ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་གསུམ་དུ་

བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་དང་། རང་གཞན་གྱིས་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་

པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཐོབ་བྱ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ནས་ཡང་དག་པར་བསྔོ་བར་བགྱིའོ། །
ལྔ་པ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡན་ལག་ནི། ཡིད་ཀྱི་རོལ་པ་དྲི་མེད་ཟླ་འདྲས་
བསྒྲུབས། །ཞེས་པས་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་བསྟན། སྙིང་རྗེ་དམ་པ་མཐའ་ཡས་

14

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

པ་ཡི་ཐབས། །ཞེས་པས་ཐབས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་བསྟན། དེ་འདྲ་བའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་པོ་དེ་དུས་རྟག་ཏུ་རང་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་བསྟན་ནོ། །
རྟོག་པ་མ་ལུས་པ་ལས་ངེས་གྲོལ་ཞིང་། །སེམས་དཔའ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕུན་

ཚོགས་གཞི། །ཞེས་པས་མཉམ་གཞག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དེ་བསྟན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་པས་འགོག་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་བསྟན། དེ་འདྲ་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་རྟག་ཏུ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་པས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་བསྟན། འཆིང་བ་རྣམས་ལས་ཡང་དག་གྲོལ་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་པས་ས་རང་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་འཆིང་

བ་ལས་ཡང་དག་པར་གྲོལ་ཞིང་། སྙིང་རྗེ་མཆོག་སྟེ་ཆེན་པོས་བསྐྲུན་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་
སོགས་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་
པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་པས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་བསྟན།
དྲུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། བསམ་དང་ཞེས་པས་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བསྟན། རྣམ་པར་སྨིན་པ་དག་གྱུར་པ་ཞེས་པས་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བསྟན། དེ་འདྲ་བའི་སྨོན་འཇུག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀྱི་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷག་
པར་མོས་པས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པའི་སྒོ་ནས་ཐོབ་བྱ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་

15

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
བདུན་པ་ལམ་ལ་གནས་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་གཅིག་པུ་སྦྱིན་སོགས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་

དཀར་པོ་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སའི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཡོངས་དག་བཞིའི་ངོ་བོར་མོས་ནས་ད་ལྟ་ནས་རྣམ་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་བློས་ཡང་དག་ཉིད་དུ་ད་ནི་གནས་པར་བགྱི། ཞེས་པས་ལམ་ལ་གནས་པར་དམ་བཅའ་བ་དེ་བསྟན་ནོ། །བརྒྱད་པ་སྔགས་སྡོམ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ནི། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན། །ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་མྱ་ངན་འདས་ལ་འགོད། །ཅེས་པའི་བར་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན། །ཞེས་པས་སྔགས་སྡོམ་འཛིན་པའི་དཔང་པོ་དེ་བསྟན། བདག་ལ་དགོངས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྔགས་སྡོམ་འཛིན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་བསྟན། དུས་
འདི་ནས་ནི་བཟུང་ནས་ནི། །ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྔགས་སྡོམ་འཛིན་པའི་
དུས་དེ་བསྟན། ཇི་ལྟར་དུས་གསུམ་མགོན་པོ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཤླཽ་ཀ་གཅིག་གིས་སྔགས་སྡོམ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་བསྟན། ཚུལ་ཁྲིམས་

ཀྱི་ནི་བསླབ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་སྣང་གི་རིགས་ཀྱི་ངོ་

སྐལ་གྱི་དམ་ཚིག་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ལ་བསླབ་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་བསྟན། རྡོ་རྗེ་རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཤླཽ་ཀ་གཅིག་གིས་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་ཕྱག་རྒྱ་སློབ་

16

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

དཔོན་བསྟེན་པར་དམ་བཅའ་བ་དེ་བསྟན། རིན་ཆེན་རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཤླཽ་ཀ་གཅིག་གིས་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དམ་ཚིག་ཟང་ཟིང་གི་
སྦྱིན་པ་དང་། མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ། བྱམས་པའི་སྦྱིན་པ་བཞི་
ལ་དུས་དྲུག་ཏུ་སློབ་པར་དམ་བཅའ་བ་དེ་བསྟན། པདྨའི་རིགས་ཆེན་དག་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཤླཽ་ཀ་གཅིག་གིས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དམ་

ཚིག་ཕྱི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་དང་། གསང་བ་རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པ་
གཉིས། གཞན་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་དུས་དྲུག་ཏུ་སློབ་པར་དམ་
བཅའ་བ་དེ་བསྟན། ལས་ཀྱི་རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཤླཽ་ཀ་གཅིག་གིས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དམ་ཚིག་སྡོམ་པ་གསུམ་ན་སྤར་ནས་འཛིན་
པ་དང་། མཆོད་པའི་ལས་ལ་དུས་དྲུག་ཏུ་བརྩོན་པར་དམ་བཅའ་བ་དེ་བསྟན། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བླ་ན་མེད། །ཅེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་
བསྡུ་དེ་བསྟན། མ་བསྒྲལ་བ་རྣམས་བདག་གིས་བསྒྲལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་
མོངས་པའི་འཆིང་བས་བཅིངས་པའི་ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་ཉོན་
མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལས་བསྒྲལ་བར་བདག་གིས་བགྱིའོ། །ཞེས་དང་། མ་གྲོལ་བ་
རྣམས་བདག་གིས་དགྲོལ། །ཞེས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་མ་

བརྒལ་བའི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བར་
བདག་གིས་བགྱིའོ། །ཞེས་དང་། དབུགས་མ་ཕྱིན་པ་དབུགས་དབྱུང་ཞིང་། །ཞེས་
པས་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་དབུགས་འབྱིན་པ་ཙམ་ཡང་
མི་ནུས་པ་རྣམས་བདག་གིས་བདེ་བར་དབུགས་དབྱུང་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་པ་དང་།

17

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

སེམས་ཅན་མྱ་ངན་འདས་ལ་འགོད། །ཅེས་པས་མདོར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ལ་བདག་གིས་འགོད་པར་བགྱིའོ་

ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
སྐབས་འདིར་སྔགས་སྡོམ་འཛིན་པ་ནི་སྡོམ་པ་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་།
ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པའི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་ཀྱང་། ཐོབ་ཟིན་བརྟན་པ་དང་གནས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
ཚོགས་ཞིང་སྤྱན་དྲངས་ནས་ཚོགས་བསགས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ཚོགས་ཞིང་རང་གནས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། སྟོང་པར་སྦྱོང་བ་དང་། མི་དམིགས་པར་བསྒོམ་པ་
དང་། བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་ལ་བསྡུ་བ་བཞིར་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ནི་
སྔ་མ་ལྟར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
ཚོགས་ཞིང་སྤྱན་དྲངས་ནས་ཚོགས་གསོག་པའི་རིམ་པ་འདི་རྣམས་ནི། སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་ཀ་རས་མདོར་བྱས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་བཀོད་པ་
ཡིན་ནོ། །མཆོད་སྔགས་རྣམས་ནི་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་བཤད། ཕྱག་འཚལ་བའི་ཚིགས་བཅད་རྣམས་ནི་འདུས་པ་རྩ་རྒྱུད་ལས་བཤད། སྡིག་པ་བཤགས་པ་ནས་ལམ་ལ་གནས་པར་དམ་བཅའ་བའི་བར་ནི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་ལས་བཤད། རིགས་ལྔའི་སྡོམ་བཟུང་གི་ཚིགས་བཅད་རྣམས་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་གུར་དང་། རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

༼འགལ་རྐྱེན་འགོག་པ་བསྲུང་བའི་འཁོར་ལོ་བསྒོམ་པ།༽
གཉིས་པ་འགལ་རྐྱེན་འགོག་པ་བསྲུང་བའི་འཁོར་ལོ་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་

18

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

པ་ལ། སྔར་ཡོད་ཀྱི་བགེགས་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཁྲོ་བོ་བཅུ་བསྐྱེད་ནས་ཕུར་གདབ་བྱ་
བའི་ཚུལ་དང་། ཕྱིས་བགེགས་མི་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྡོ་རྗེའི་ར་གུར་བསྒོམ་
པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁྲོ་བོ་བཅུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཕུར་གདབ་བྱ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྲུང་འཁོར་གྱི་སྔོན་དུ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་
འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མ་བཤད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་ཀ་རས་མདོར་བྱས་ཀྱི་

འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ཆོས་སྐུ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྒོམས་པས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་བརྟེན་པའི་བསྲུང་འཁོར་རྣམས་གཟུགས་སྐུ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྒོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
སྟོང་ཉིད་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་པ་ནི། ༀ་སྭ་བྷཱ་ཝ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྔགས་ངག་ཏུ་

བརྗོད་ཅིང་སྔགས་དོན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྐུ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྔགས་ཀྱི་དོན་ལ་ༀ་གྱི་དོན་བཤད་ཟིན། སྭ་བྷཱ་ཝ་ནི་རང་བཞིན།
ཤུདྡྷ་ནི་དག་པ། སརྦ་དྷརྨཱ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ། གཟུང་བས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་དང་། ཡང་སྭ་བྷཱ་ཝ་ནི་རང་བཞིན། ཤུདྡྷ་ནི་དག་པ། ཨ་ཧཾ་ནི་ངའོ་སྟེ་ང་ཙམ་གྱིས་མཚོན་ནས་འཛིན་པས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་དང། མདོར་ན་གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་

དག་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ངའོ་སྙམ་དུ་ཆོས་སྐུ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་པའི་རྗེས་སུ་བསྲུང་བའི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་

བཅུ་པ་བསྒོམ་པར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མ་བཤད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་ཀ་

19

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

རས་མདོར་བྱས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་ཤིང་། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་

ཀྱང་། ཀུན་ནས་སེར་བའི་འཁོར་ལོ་ནི། །རྩིབས་བཅུ་དེ་དབུས་རྣམ་པར་བསྒོམ། །རྩིབས་ཀུན་ལ་ནི་ཁྲོ་བོ་བཅུ། །ཡེ་ཤེས་བདག་ཉིད་བཅུ་ལས་བྱུང་། །འགོག་
པའི་རྡོ་རྗེ་བསྒོམ་བྱ་ཞིང་། །མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ། །རྡོ་རྗེ་འབར་བའི་སྤྲིན་

སྤྲོས་པས། །མི་གཡོ་བ་དང་མཚུངས་པར་འཁོར། །ཞེས་གསུངས། མི་གཡོ་བ་དང་མཚུངས་པར་འཁོར། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་དང་དུས་མཚུངས་པར་ཁྲོ་བོ་རྣམས་མི་གཡོ་བར་རང་རང་གི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་གནས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འཁོར་ལོའི་དབྱིབས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྟེང་འོག་གི་རྩིབས་གཉིས་མདུང་སོ་གཉིས་མཇུག་སྤྲད་པ་ལྟ་བུ་ནང་སྦུབས་སྟོང་། རྩེའི་སྦལ་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བ། ཕྱོགས་མཚམས་ཀྱི་རྩིབས་རྣམས་སྟེང་འོག་གི་རྩིབས་གཉིས་མཇུག་ཕྲད་མཚམས་ནས་
ཕྱིར་གྱེས་པ། རྩེའི་སྦལ་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བ། འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བའི་སྦུབས་སྟོང་གི་དབུས་སུ་བསྲུང་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་། ཡར་རྩེ་མར་རྩེའི་སྦུབས་སྟོང་གི་དབུས་སུ་སྟེང་འོག་
གི་ཁྲོ་བོ་གཉིས་དང་། ཕྱོགས་མཚམས་ཀྱི་རྩིབས་རྣམས་ཀྱི་རྩེ་མོར་ཅུང་ཟད་མ་རེག་
ཙམ་གྱི་སྟེང་དུ་སྣ་ཚོགས་པདྨ་དང་ཉི་མའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་ཕྱོགས་མཚམས་ཀྱི་ཁྲོ་
བོ་རྣམས་འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་ཕྱིར་བཟློག་གི་ཚེ་འཁོར་ལོ་གཡོན་བསྐོར་དང་། ཁྲོ་བོ་རྣམས་ཞལ་
ཕྱིར་ལ་གཟིགས་པ་དང་། བསྲུང་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ཡང་གཙུག་ཏོར་འཁོར་ལོས་
བསྒྱུར་བས་མཛད་པ་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་བཤད་དོ། །བསྲུང་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་
རྡོ་རྗེ་འཆང་སྐུ་མདོག་དཀར་པོར་བྱེད་པར། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ་ལས། རྣམ་པར་

20

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

སྣང་མཛད་མཚུངས་འདྲའི་འོད། །ཅེས་པས་བསྟན་པར་མདོར་བྱས་ལས་བཤད། ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་བྱེད་པར་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་དང་པོ་ལས་བསྟན་པར་སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་ཀ་རས་བཤད། ཡུམ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མས་འཁྱུད་པར་སློབ་དཔོན་
ཐུབ་པ་དཔལ་གྱིས་བཤད། ཁྲོ་བོ་བཅུ་རྣམས་མངལ་དུ་ཧཱུཾ་རིང་པོ་ལས་བསྐྱེད་པར་
རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས། ཁྲོ་བོ་ཞེ་སྡང་གནས་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད།
ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་བསྒོམ་པ་ནི། བསྲུང་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་སྣ་ཚོགས་པདྨ་དང་
ཟླ་བའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་རང་ཉིད་རྡོ་རྗེ་འཆང་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མས་འཁྱུད་པའི་སྤྱི་བོ་མགྲིན་པ་སྙིང་གའི་གནས་
གསུམ་དུ་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་། སེམས་དཔའ་སུམ་བརྩེགས་
སུ་བྱས་པའི་ཐུགས་ཀའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་འོད་ཟེར་གྱིས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་ཁྲོ་བོ་བཅུས་བསྐོར་བ་སྤྱན་དྲངས་ཞལ་ནས་ཞུགས། ཐུགས་ཀར་ཆགས་པ་ཆེན་པོའི་མེས་ཞུ་བས་རྡོ་རྗེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་པདྨར་ཕྱུང་བའི་ཐིག་ལེ་བཅུ་གཅིག་དང་། དེ་ལས་ཧཱུཾ་རིང་པོ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྱུར། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་ཁྲོ་བོ་བཅུར་གྱུར་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་རང་གི་ཐུགས་ཀར་དྲངས། བཛྲ་དྷྲིཀ་ཐུགས་
ཀ་ནས་ཕྱིར་ཕྱུང་། སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད། རང་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་
འདྲེས། སླར་བྱོན་ནས་རང་གི་སྙིང་གར་ཞུགས་ནས་རང་ལ་ཐིམ་པས་སྔར་གྱི་ཟླ་བ་

ཉི་གདན་དུ་གྱུར་པའི་སྟེང་དུ་རང་ཉིད་ཞེ་སྡང་རྡོ་རྗེ་དྲག་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པར་བསྒྱུར་བ་དང་དུས་མཚུངས་པར་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ་དེ་ཡང་རེག་བྱ་རྡོ་

21

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

རྗེ་མ་སྔོན་མོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པར་བསྒྱུར་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཁྲོ་བོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་འབྱིན་སྔགས་
ཀྱིས་ཕྱིར་ཕྱུང་སྟེ། སླར་འདུས་ནས་རང་རང་གི་གདན་ལ་འཁོད་ནས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་

བགེགས་བསྲུང་བ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པར་མོས་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
སྐབས་འདིར་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་བཅུག་ནས་ཞེ་སྡང་རྡོ་རྗེ་དྲག་པོར་བསྒྱུར་བའི་དགོས་པ་ནི། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཕུར་གདབ་ལ་སོགས་པའི་དྲག་ལས་རྣམས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ཕུར་གདབ་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ། མདོར་བྱས་ལས། བགེགས་ཀུན་རྣམ་པར་གཞིག་པའི་ཕྱིར། །གནོད་མཛེས་བཀའ་སྩལ་ཕུར་བུ་གདབ། །ༀ་སུཾ་བྷ་ནི་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྔགས་བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ། ཁྲོ་བོའི་གཟུགས་ཅན་འདི་ཡིས་ནི། །བགེགས་
ཀྱི་བདག་པོ་ཉིད་བཀུག་ནས། །བློ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །ཆོ་ག་བཞིན་དུ་ཕུར་བུས་གདབ། །ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱིས་འོག་གི་གནོད་མཛེས་ལ་
བལྟས་པས། དེས་སྤྲུལ་པའི་གནོད་མཛེས་གཉིས་པ་དེ་འོངས་ནས། བདག་གིས་ཅི་ཞིག་བགྱི་ཞེས་བཀའ་ནོད་པ་ལ། ༀ་སུཾ་བྷ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྔགས་ངག་ཏུ་བརྗོད་
ཅིང་སྔགས་དོན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་གནོད་མཛེས་ལ་བཀའ་བསྒོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།
སྔགས་ཀྱི་དོན་ལ་ༀ་གྱི་དོན་བཤད་ཟིན། སུཾ་བྷ་ནི་ངེས་པར་འདུལ་བ། ནི་སུཾ་བྷ་ནི་མ་
ལུས་པ་ངེས་པར་འདུལ་བ་སྟེ་གནོད་མཛེས་ལ་བོད་པའོ། །ཧཱུཾ་ནི་གསལ་བར་བྱེད་པ། གྲཧྣ་གྲཧྣ་ནི་བཟུང་བཟུང་། ཞེས་པ་སྟེ་གནོད་བྱེད་བྲོས་པ་རྣམས་བཟུང་ཞིག་ཅེས་

22

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

པའོ། །གྲཧྣ་པ་ཡ་གྲཧྣ་པ་ཡ་ནི་འཛིན་དུ་ཆུག་གཉིས་ཏེ་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་འཛིན་དུ་ཆུག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །ཧཱུཾ་ནི་བསྐུལ་བར་བྱེད་པ། ཨ་ན་ཡ་ནི་ཁུག་ཅིག་པའོ། །ཧོ་ནི་ཀྱཻ་ཞེས་པ་དང་། བྷ་ག་ཝཱན་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས། བིདྱ་རཱ་ཛ་ནི་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། མདོར་ན་ཀྱཻ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་བགེགས་རྣམས་བཟུང་ལ་ཁུག་ཅིག་ཅེས་པ་དང་། ཧཱུཾ་དང་ཕཊ་ནི་སླར་ཡང་གསོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐུལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་
ནས་གནོད་མཛེས་ཀྱི་ཕྱག་གཡས་ཀྱི་དང་པོའི་རྡོ་རྗེ་དེ་རྡོ་རྗེ་ལྕགས་ཀྱུར་བསྒྱུར་བ་ནི།
རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ་ལས། རྡོ་རྗེ་ཞགས་པ་ལྕགས་ཀྱུ་ཡི། །བུ་མོ་རྣམས་ནི་འགུགས་པའི་མཆོག ། ཅེས་པས་བསྟན་པར་མདོ་བསྲེ་ལས་བཤད།
དེ་ནས་གནོད་མཛེས་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་དང་པོའི་རྡོ་རྗེ་དེ་རྡོ་རྗེ་ལྕགས་ཀྱུར་གྱུར་ནས་བགེགས་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུའི་སྙིང་ག་ནས་ལྕགས་ཀྱུས་བཟུང་།
མགྲིན་པ་ནས་ཞགས་པས་བཅིངས་ཏེ་བཀུག་ནས་ཁྲོ་བོ་བཅུ་ལ་གཏད་པས། ཁྲོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁྱེར་ནས་ཧཱུཾ་རིང་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་ཁྲོན་པ་འབྲུབ་ཁུང་གི་རྣམ་པ་
ཅན་བཅུར་བཅུག་པར་བསམ་མོ། །
དེ་ཡང་སྟེང་གི་བགེགས་རྣམས་ཤར་གྱི་ཤར་དང་། འོག་གི་བགེགས་རྣམས་ནུབ་ཀྱི་ནུབ་ཏུ་བཅུག་པར་བསམ་མོ། །བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ་ལས་ཕུར་བུའི་གཟུགས་
སུ་བསྐྱེད་པར་མདོར་བྱས་ལས་བཤད། བྱང་གི་བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བས་སྤྲུལ་པའི་
བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ་གཉིས་པ་ལས་བསྐྱེད་པར་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་བཤད། ཕུར་བུའི་དབྱིབས་ནི་སྟོད་ཁྲོ་བོ་བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ་ཡིན་པ་ལ། སྨད་མདུང་
རྩེ་གཅིག་པའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

23

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དེ་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་གནོད་མཛེས་ལ་ཕུར་བུ་རྣམས་བསྐུལ་ཅིག་
ཅེས་བཀའ་བསྒོས་པས། གནོད་མཛེས་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་རྡོ་རྗེ་ལྕགས་ཀྱུ་དེ་རྡོ་རྗེ་ཐོ་བ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བར་བསྒྱུར་ནས་བགེགས་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུའི་སྤྱི་བོར་ཕུར་བུ་བཙུགས་ནས་ཕུར་བུའི་སྤྱི་བོ་ནས་ཐོ་བས་བརྡུངས་པས་བགེགས་
རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ནས་རྐང་མཐིལ་གྱི་བར་དུ་ཕུར་བུས་བཏབ་པས་ལུས་ངག་ཡིད་
གསུམ་གཡོ་འགུལ་མེད་པར་བསམ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ། ༀ་གྷ་གྷ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་

སྔགས་བརྗོད་ཅིང་སྔགས་དོན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་གནོད་མཛེས་ཀྱིས་ཕུར་བུ་རྣམས་ལ་

བཀའ་བསྒོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
སྔགས་དོན་ལ་ༀ་གྱི་དོན་བཤད་ཟིན། གྷ་གྷ་ལ་གྷ་ཏ་ཀར་བྱས་ན་གསོད་བྱེད་
ཅེས་འབོད་པ་དང་། གྷ་ཏ་ཡ་ནི་ཆོམ་ཆོམ་ཞེས་པ་དང་། སརྦ་དུཥྚན་ནི་མ་རུངས་པ་ཐམས་ཅད། ཕཊ་གཉིས་ནི་གསལ་བར་བྱེད་པ། ཀཱི་ལ་ཡ་ཀཱི་ལ་ཡ་ནི་ཕུར་བུ་ཕུར་བུ་
ཞེས་པ་དང་། སརྦ་པཱ་པཾ་ནི་སྡིག་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ། མདོར་ན་སྡིག་པའི་
བསམ་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕུར་བུས་ཐོབ་ལ་མི་འགུལ་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པ་དང་། ཕཊ་ནི་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཧཱུཾ་གསུམ་ནི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐུལ་བར་བྱེད་པ། བཛྲ་ཀཱི་ལ་ཡ་ནི་རྡོ་རྗེ་ཕུར་བུ། བཛྲ་དྷ་ར་ནི་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ། ཨཛྙཱ་པ་ཡ་ཏི་ནི་བཀའ་ཉོན་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ། མདོར་ན་རྡོ་རྗེ་ཕུར་བུ་ཞེས་བོས་ནས། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པའི་སྒྲུབ་པ་པོའི་བཀའ་ཉོན་ཅིག་ཅེས་པའོ། །བཀའ་གང་ཉན་ན། སརྦ་བིགྷྣན་ནི་བགེགས་ཐམས་ཅད། ཀ་ཡ་ཝ་ཀ་ཙིཏྟ་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ། བཛྲ་ཀཱི་ལ་ཡ་ནི་རྡོ་རྗེ་ཕུར་བུ་སྟེ། མདོར་ན་བགེགས་ཐམས་

24

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།
ཅད་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་ཕུར་བུས་ཐོབ་ལ་མི་འགུལ་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པ་དང་། ཧཱུཾ་གསུམ་དང་ཕཊ་གཉིས་ནི་སླར་ཡང་བསྐུལ་བར་བྱེད་པའོ། །
དེ་ནས་གནོད་མཛེས་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་རྡོ་རྗེ་ལྕགས་ཀྱུ་དེ་རྡོ་རྗེ་ཐོ་བ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བར་བསྒྱུར་ནས། སྤྲུལ་པའི་གནོད་མཛེས་འོག་གི་གནོད་མཛེས་ལ་སྡུད་པ་ནི་དོན་ཐོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
སླར་ཡང་ཁྲོ་བོ་དང་ཕུར་བུ་ལས་འོད་ཟེར་མེ་འོད་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོས་པས། འཁོར་གྱི་བགེགས་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ཚིག་ནས་ཕན་ཚུན་དུ་བྲོས་པར་
བསམ་པ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། གདུག་པ་ཚིག་པས་ཕན་ཚུན་དུ། །བྲོས་པར་འགྱུར་བར་རྣམ་པར་བསམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྤྱིར་སྔགས་དེ་ལ་མགོ་བོར་ༀ་ཡོད་ཅིང་མཐར་སྭཱཧཱ་མེད་པའི་མཐའ་མེད་དང་། དེ་ལས་བཟློག་པ་མགོ་མེད་དང་། གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་སྦྲུལ་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་པའི་བཏུས་པ་ཞེས་སྔགས་རིགས་བཞི་རྡོ་རྗེ་གཙུག་ཏོར་གྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་འདིར་བརྗོད་པའི་སྔགས་ཚན་པ་གཉིས་
ནི་མིང་མཐའ་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ཕྱིས་བགེགས་མི་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེའི་ར་གུར་བསྒོམ་པ་
ནི། མདོར་བྱས་ལས། ཕྱོགས་བཅུར་ཕུར་བུ་བཏབ་ནས་ནི། །སྟེང་འོག་ཡང་དག་བྱིན་
གྱིས་བརླབ། །ཅེས་སྟེང་འོག་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་གསུངས་པས། ཕྱོགས་མཚམས་
བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་ཡང་བསྟན། དེས་མཚོན་ནས་རྡོ་རྗེའི་ས་གཞི་དང་ར་གུར་བསྒོམ་པར་ཡང་བསྟན་ནོ། །
ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་བཤད་པ་

25

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།
ལྟར། ཊཀྐི་ཧཱུཾ་ཛཿཞེས་བརྗོད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ། ཁྲོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ལྕགས་
ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་རྭ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁོང་སེང་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བར་མཚམས་མེད་པར་
གཏམས་པའི་རྡོ་རྗེའི་ར་བ་དང་། དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཟེགས་མ་དྲག་ཏུ་འཐོར་བའི་ཆུའི་ར་
བ། དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རབ་ཏུ་འབར་ཞིང་འཁོར་བའི་མེའི་ར་བ། དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མེ་དང་
མཐུན་པར་འཚུབ་ཅིང་འཁོར་བའི་རླུང་གི་ར་བ་དང་། ལྕགས་ཀྱི་ར་བའི་སྟེང་དུ་ཧཱུཾ་ལས་རྡོ་རྗེའི་གུར་མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུ་དང་། གུར་གྱི་འོག་ར་བའི་སྟེང་དུ་རྡོ་རྗེའི་བླ་བྲེ་
དང་། འོག་གཞི་ཧཱུཾ་ལས་རྡོ་རྗེའི་ས་གཞི་དང་། ཕྱིའི་ཕྱོགས་མཚམས་ཐམས་ཅད་དུ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པའི་མདེའུ་ཅན་གྱི་མདའ་སྟེང་འོག་ཕྱོགས་མཚམས་ཐམས་ཅད་དུ་བསྣོལ་
མར་རྒྱུག་པའི་མདའི་དྲ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་འཕྲོ་བ་དང་བཅས་པ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །
ར་བའི་དབྱིབས་ནི་ཟླུམ་པོ། ཁ་དོག་ལྕགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་ར་བ་སྔོན་པོ། རྒྱ་
དཔངས་ཀྱི་ཚད་འདི་སྐོར་གྱི་གཞུང་ལས་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཨ་
བྷྱ་ཀ་རས་སྟེང་འོག་མིན་ནས་འོག་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཐུག་གི་བར་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་དང་། གྲུབ་ཆེན་ལྭ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་གྱིས་སྟེང་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་
ནས་འོག་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཐུག་གི་བར་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱ་ཚད་
ལྭ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་པོ་རང་གི་བློ་ལ་ཇི་ཙམ་འཚམ་པར་བསྒོམ་པར་
བཤད་ཅིང་། གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་སྤྱོད་པས་ཕྱི་ལྕགས་རི་མུ་ཁྱུད་ལ་ཐུག་གི་བར་བསྒོམ་
པར་བཤད་དོ། །
རང་ལུགས་ནི། སྒྲུབ་པ་པོ་རང་གི་བློ་ལ་ཇི་ཙམ་འཚམ་པར་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་

26

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རང་གི་སྤྱི་བོ་མགྲིན་པ་སྙིང་གའི་གནས་གསུམ་དུ་ཟླ་བ་པདྨ་ཉི་མའི་
གདན་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་ལྷ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་
སྐུ་གསུང་ཐུགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་པ་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་བཀོད་ནས། ངག་ཏུ་ཡང་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་ནི་གོ་ཆའི་བསྲུང་བ་དང་། སྔར་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བསྲུང་བ་དང་། རྡོ་རྗེའི་རྭ་གུར་བསྒོམ་པ་ནི་གནས་བསྲུང་བ་དང་། ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་གོ་ཆའི་བསྲུང་བ་ནི་
བདག་བསྲུང་བ་ཡིན་པར་བླ་མ་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་བཤད་དོ། །
དེ་ཡང་མངོན་རྟོགས་ཐུན་བཞིར་བྱས་ནས་བསྒོམ་པའི་ཚེ་བསྲུང་འཁོར་ཡང་ཐུན་བཞིར་བྱས་ནས་བསྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས། བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་དམ་བཅས་པ། །གནས་ཁང་དུ་ནི་ཡང་དག་སྤྱད། །ཅེས་པས་བསྟན་པར་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད་དོ། །

༼དངོས་གཞི་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་བྱེད་དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཤད་པ་དང་། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་བྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་དང་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཤད་པ་གཉིས།

༼རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་བྱེད་སྦྱོར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཤད་པ།༽དང་པོ་ལ་གང་དུ་འཚང་རྒྱ་བའི་གནས་བཤད་པ། དེར་ཇི་ལྟར་འཚང་རྒྱ་བའི་
ཚུལ་བཤད་པ། སྐུ་གསུམ་གྱི་མཐུན་ཡུལ་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་

27

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ལ། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་སྟོངས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སའི་སྟོང་
ཉིད་བསྒོམ་པ། ཕྱི་མ་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་
གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་བསྐྱེད་ནས་བསྒོམ་པ་དང་གཉིས།
དང་པོ་ལ་མཐུན་ཡུལ་བཤད་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྟོངས་པའི་སྔོན་དུ་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྟོངས་པ་འགྲོ་དགོས་
པས་དེའི་ཚུལ་ནི། མནར་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་ཚེ་དང་ལས་ཟད་པ་རྣམས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ཤིང་། ཚེ་ཟད་ཀྱང་ལས་མ་ཟད་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
གཞན་གྱི་མནར་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མནར་མེད་པ་རྣམས་སྟོངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚ་དམྱལ་ལྷག་མ་བདུན། གྲང་དམྱལ་བརྒྱད། ཉི་ཚེ་ཉེ་འཁོར་བ་རྣམས་མས་རིམ་གྱིས་སྟོངས་སོ། །
དེ་ནས་རྩ་བའི་གནས་ན་གནས་པའི་ཡི་དྭགས་དང་བྱིངས་ན་གནས་པའི་དུད་འགྲོ་རྣམས་སྟོངས་སོ། །དེའི་ཚེ་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་སྐྱེས་པས།
དེས་ཀྱང་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་བརྗོད་པས། དེ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པས་རྐྱེན་བྱས་ནས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་
པོར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཛམ་བུ་གླིང་པ་རྣམས་སྟོངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
ཤར་ལུས་འཕགས་པོ་ནུབ་བ་ལང་སྤྱོད་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྟོངས་སོ། །དེའི་ཚེ་བྱང་
སྒྲ་མི་སྙན་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཤས་ཆེ་བས་ཚེ་དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བས། འདོད་ལྷ་

28

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

རིགས་དྲུག་གང་རུང་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲ་མི་སྙན་པ་རྣམས་སྟོངས་སོ། །
དེའི་ཚེ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པའི་ལྷ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་སྐྱེས་པས། དེས་ཀྱང་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་བརྗོད་པས། དེ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པས་རྐྱེན་བྱས་
ནས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པ་རྣམས་སྟོངས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ། འཐབ་བྲལ། དགའ་ལྡན། འཕྲུལ་དགའ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་རྣམས་མས་རིམ་ནས་སྟོངས་སོ། །དེ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལྷ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་
གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་སྐྱེས་པས། དེས་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་བརྗོད་པས། དེ་རྣམས་ཀྱང་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་རྣམས་སྟོངས་སོ། །
དེའི་ཚེ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་དབང་གིས།
ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་སུ་ཆར་འབེབས་པ་མེད་པས། ད་ལྟའི་ཉི་མ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྩི་ཤིང་
ནགས་ཚལ་རྣམས་སྲེག་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ལས་རེག་བྱ་བཞི་འགྱུར་གྱིས་

ཚ་བའི་ཉི་མ་གཉིས་པ་ཤར་བས་ཆུ་ཕྲན་ཆེ་ཆུང་རྣམས་སྐེམ་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ལས་རེག་བྱ་བཞི་འགྱུར་གྱིས་ཚ་བའི་ཉི་མ་གསུམ་པ་ཤར་བས་ཆུ་ཀླུང་ཆེ་ཆུང་རྣམས་སྐེམ་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དེ་ལས་རེག་བྱ་བཞི་འགྱུར་གྱིས་ཚ་བའི་ཉི་མ་བཞི་པ་ཤར་བས་མཚོ་མ་དྲོས་པ་སྐེམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཚ་བའི་ཉི་མ་ལྔ་པ་

29

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དང་དྲུག་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཤར་བས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་སྐེམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཚ་བའི་ཉི་མ་དྲུག་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་བདུན་པ་རིལ་པོ་ཤར་
བས་གླིང་བཞི་རི་རབ་དང་བཅས་པ་བསྲེགས་ཏེ་མེ་ལྕེ་གཅིག་ཏུ་འབར་བས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་མན་ཆད་བསྲེགས་སོ། །
དེ་ནས་འདོད་པའི་སད་དུས་ཀྱི་མེ་འབར་བས་རྐྱེན་བྱས་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་མེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་བསྲེགས་ཏེ་མེ་ལྕེ་གཅིག་ཏུ་འབར་བ་གྱེན་དུ་སོང་བས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་སྟོང་སང་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་ནི། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྟོངས་པའི་རྗེས་སུ་
སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ངེས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་

མེད་པ་གཉིས་ཆོས་མཐུན། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་སྟོངས་པའི་རྗེས་སུ་སྣོད་བཅུད་
ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མེད་པ་དང། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ངེས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་བཀག་
པ་གཉིས་ཆོས་མཐུན།
ཆོས་མཐུན་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་པ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་དངོས་
པོ་རྣམས། །སྲིད་གསུམ་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྒོམ། །དངོས་པོ་མེད་པས་བསྒོམ་པ་
མེད། །བསྒོམ་པར་བྱ་བའང་བསྒོམ་པ་མིན། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དངོས་མེད་པས། །བསྒོམ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །ཚིགས་བཅད་འདི་ཡིས་རྒྱུ་མི་རྒྱུའི། །བདག་ཉིད་ཆེ་རྣམས་སྟོང་པར་བསྒོམ། །ཆོ་གའི་སྦྱོར་བ་འདི་ཡིས་ནི། །ཡེ་ཤེས་ས་གཞིར་
བྱིན་གྱིས་བརླབ། །ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་སྤྱི་དོན་གྱི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་

30

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ངེས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་བཀག་པའི་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང།
ཡུལ་ཅན་རང་གི་སེམས་གཉིས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་ལྟར་མོས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་སྟོངས་པའི་ནམ་མཁའི་སྟོང་སང་དེས་སྣོད་ཀྱི་

འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཆགས་པའི་གཞི་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། འདིས་ཀྱང་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་
རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཞི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
སྐབས་འདིར་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྟུལ་པོས་སྟོང་
ཉིད་སྔར་མེད་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང་། འབྲིང་གིས་བརྗེད་པ་དྲན་པ་གསོ་བ་དང་།
རྣོན་པོས་རྟོགས་ཟིན་བརྟན་པ་དང་། ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་སྦྱོང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་གསོག་པ་དང་། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་
བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་འཆར་བ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དྲུག་འབྱུང་བར་ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་དཔེ་དང་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་དེའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། འབྲས་བུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་། དེ་འགྲུབ་པའི་ལག་རྗེས་
འཇོག་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

༼འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་དང་

བཅས་པ་བསྒོམ་པ།༽
གཉིས་པ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་འབྱུང་

31

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་བསྐྱེད་ནས་བསྒོམ་པ་ལ། མཐུན་
ཡུལ་བཤད་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་མགོ་རྩོམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་
གཉིས་པ་ནས་རླུང་ཅུང་ཟད་འོག་ཏུ་བབས་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་ཆགས། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ནས་འཐབ་བྲལ་གྱི་བར་རྣམས་ཡས་རིམ་ནས་ཆགས་སོ། །དེ་ནས་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ནས་རླུང་ཅུང་ཟད་འོག་ཏུ་བབས་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འོག་གཞི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྔམས་སུ་དཔག་ཚད་ས་ཡ་དྲུག་འབུམ། རྒྱར་
དཔག་ཚད་གྲངས་མེད་པ་ཚན་པོ་ཆེའི་རྡོ་རྗེས་ཀྱང་གཞིག་མི་ནུས་པ་ཞིག་ཆགས་སོ། །དེའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་གསེར་གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་སྤྲིན་འཁྲིགས་པ་ལས།

གསེར་གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་ཆར་གྱི་རྒྱུན་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་བབས་པ་ཡུན་རིང་དུ་
བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འོག་གཞི་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཆགས་སོ། །དེའི་ཕྱོགས་
བཞི་ནས་རླུང་གིས་བསྲུབས་པས་སྟེང་རིམ་སྤྲིས་མ་ཆགས་པ་བཞིན་དུ་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་དེ་ཆགས་སོ། །དེའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཁམས་སྣ་ཚོགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་སྤྲིན་འཁྲིགས་པ་ལས། ཁམས་སྣ་ཚོགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་ཆར་གྱི་

རྒྱུན་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་བབས་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིའི་རྒྱ་
མཚོ་ཆེན་པོ་དེ་ཆགས་སོ། །དེའི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་རླུང་གིས་བསྲུབས་པས་ཁམས་རབ་རྣམས་ལ་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ། འབྲིང་རྣམས་ལ་གསེར་གྱི་རི་བདུན། ཐ་མ་རྣམས་ལ་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་ཕྱི་ལྕགས་རི་མུ་ཁྱུད་ལྗོན་ཤིང་ལྕུག་ཕྲན་དང་

32

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

བཅས་པ་རྣམས་ཆགས་སོ། །
གཉིས་པ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་འགོད་པ། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་ཚུལ་
དངོས་བཤད་པ། ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་མཚོན་དོན་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྡོ་རྗེའི་ར་གུར་སྒོམ་པར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གཞུང་ལས་

གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་ཀ་རས་དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བར་
བྲི་བྱ་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་སྒོམ་དོན་ལ་ཡང་བསྒོམ་དགོས་ཏེ། སྒོམ་དོན་ལ་མི་སྒོམ་ན་
བྲི་བྱ་ལ་འོང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར།

རྡོ་རྗེ་ར་བའི་དབུས་སུ་ཆོས་འབྱུང་སྒོམ་པ་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་གནས་པར། །སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒོམ་པར་
བྱ། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད།
ཆོས་འབྱུང་གི་དབྱིབས་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་པ་ནི། ཟུར་གསུམ་པ་ཁ་དོག་དཀར་བ། ནང་སྦུབས་སྟོང་གདེངས་ཀ་ཆེ་བ་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་ཤིང་། རྩེ་མོ་ཕྲ་བ་ཐུར་དུ་ཟུག་པ། ཤེས་རབ་མའི་བྷ་གའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་སྒོམ་པ་ནི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། ཆོས་འབྱུང་
བ་ནི་ཇི་ལྟར་བསྒོམ། །ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །གྲུ་
གསུམ་དུ་ནི་རྣམ་པར་བསྒོམ། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་ན་རོ་པས་བཤད་དོ། །ཆོས་འབྱུང་གི་དབུས་སུ་འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པར་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་
པ་ལས། ནམ་མཁའ་རྡོ་རྗེའི་དབུས་གནས་པར། །དཀྱིལ་འཁོར་རྡོ་རྗེ་ཀུན་སྐྱེས་
བསམ། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་མདོ་བསྲེ་ལས་བཤད།

33

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་བསྒོམ་པ་ནི། ཧཱུཾ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆུད་པའི་ཡཾ་རཾ་བཾ་ལཾ་གྱི་ས་བོན་བཞི་ལས་བྱུང་བའི་འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་རེ་རེ་ཡང་རྡོ་རྗེ་གཉིས་
གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆུད་པར་བསྒོམ་པར་མདོར་བྱས་ལས་བཤད། དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་
པོ་རེ་རེ་ཡང་ཧཱུཾ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆུད་པར་བསྒོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཧཱུཾ་
གཉིས་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཚོན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་པོ་རེ་རེ་
ཡང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་མོས་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལས་སྣ་
ཚོགས་རྡོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བརྒྱད་པ་ལས། ཞི་བ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་འདོད་ན། །བསྡུ་བ་དག་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱ། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་མདོ་བསྲེ་ལས་བཤད། སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེའི་ལྟེ་བར་བྷྲུཾ་ཡིག་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། རྡོ་རྗེའི་སྤྲིན་ནི་འཕྲོ་བསྐྱེད་པ། །དེ་རུ་ཡི་གེ་བྷྲུཾ་བསམ་མོ། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད། སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེའི་ལྟེ་བར་བྷྲུཾ་ཡིག་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྷྲུཾ་ཡིག་དེ་རྣམ་སྣང་གི་ས་བོན་ཡིན་པས། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྦྱང་གཞི་མ་དག་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་
ཡང་ཕུང་པོ་ལྔའི་ནང་ནས་གཟུགས་ཕུང་གིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པས། དེ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་

གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་ཡང་གཟུགས་ཕུང་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་སྣང་གི་ངོ་བོར་མོས་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་ནི། རྡོ་རྗེའི་ར་བ་དང་ཆོས་འབྱུང་བསྒོམ་པ་སྦྱང་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། ཆོས་འབྱུང་གི་དབུས་

34

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

སུ་འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་ནི། གཞི་ལ་འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་རིམ་

གྱིས་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག གཞི་ལ་མེ་དཀྱིལ་ཟུར་པ་མེད་པས་མཐུན་ཡུལ་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། གཞི་ལ་མེ་དཀྱིལ་ཟུར་

པ་མེད་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་གསུམ་གྱི་ཁྲོད་ན་མེའི་རྡུལ་དང་བྱེད་ལས་ཡོད་
པས་མཐུན་ཡུལ་ལེགས་པར་ཚང་བའི་ཕྱིར། འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་
འདྲེས་པ་ལས་སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ནི། གཞི་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་རྒྱུ་མེད་ཀྱང། སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེའི་ལྟེ་བར་བྷྲུཾ་ཡིག་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ནི། གཞི་ལ་འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་རིམ་གྱིས་ཆགས་པའི་སྟེང་དུ་རི་གླིང་སོགས་ཆགས་པ་དང་
ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་མཚོན་དོན་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་ནི། རྡོ་རྗེའི་ར་བ་བསྒོམ་པ་ལམ་རྫོགས་རིམ་དང་མཚོན་དོན་སྦྱར་རྒྱུ་མེད་ལ། ར་བའི་དབུས་སུ་ཆོས་འབྱུང་བསྒོམ་པ་ནི། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྙིང་པོ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་དེ་མཚོན། མཚོན་ཚུལ་ཡང་ཆོས་འབྱུང་ཁ་དོག་དཀར་བས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་མཚོན། ཟུར་གསུམ་གྱིས་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་མཚོན། ཤེས་
རབ་མའི་བྷ་གའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མཚོན། དེ་
ཐམས་ཅད་ཆོས་འབྱུང་གཅིག་ལ་ལྡན་པས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་མཚོན། རྩེ་མོ་ཕྲ་བ་ཐུར་དུ་ཟུག་པས་ལས་དང་པོ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོན་ཏན་ཆུང་བ་དང། གདེངས་ཀ་ཆེ་བ་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པས་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སའི་བར་ཡོན་ཏན་ཇེ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་མཚོན། ཆོས་འབྱུང་གི་དབུས་སུ་སྣ་

35

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཚོགས་པདྨ་བསྐྱེད་པ་ནི་ལམ་རྫོགས་རིམ་དང་མཚོན་དོན་སྦྱར་རྒྱུ་མེད་ལ། སྣ་ཚོགས་པདྨའི་དབུས་སུ་འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་ནི། ཕྱི་ལ་སྦྱར་ན་པདྨ་

ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་བཞི་མཚོན། ནང་ལ་སྦྱར་ན་རྩ་བའི་རླུང་བཞི་མཚོན། འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལས་སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེར་བསྐྱེད་
པ་ནི། ཕྱི་ལ་སྦྱར་ན་པདྨ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་བཞི་དང་སྙོམས་པར་
འཇུག་པ་དང་ཆོས་མཐུན། ནང་ལ་སྦྱར་ན་རྩ་བའི་རླུང་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་དཔེ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་ཆོས་
མཐུན། སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེ་ལ་རྭ་ལྔ་ཡོད་པས་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་ལྡོག་པའི་སྒོ་
ནས་ཕྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡོད་པ་དེ་མཚོན། སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེའི་ལྟེ་བར་བྷྲུཾ་ཡིག་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་འདྲ་བའི་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་དག་མ་དག་
གི་སྒྱུ་མའི་སྐུར་བཞེངས་པ་དེ་མཚོན། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་མཚོན་དོན་དེ་
ལྟར་དྲན་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད། རིམ་གྱིས་

གསལ་བཏབ་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་བསྒོམ་པ་ནི། གཞི་ལ་སྒྲུབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་དག་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་སྦྱོང་
བར་བྱེད། ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྟེན་བརྟེན་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དངོས་
གནས་ལ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་འགྱུར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་

ཤེས་རང་སྣང་ལ་གྲུབ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང། དེ་འགྲུབ་པའི་ལག་རྗེས་འཇོག་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གསལ་བཏབ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚད་ལ་

36

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། གསལ་བཏབ་དངོས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེའི་གུར་ལས། རྡོ་རྗེ་ཅན་གྱི་ཁྲུ་གསུམ་གསུམ། །སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྲུ་
བཞི་པ། །ཁྲུ་ལྔ་པ་ནི་སྣང་བྱེད་ལའོ། །གར་དབང་ཕྱུག་གི་ཁྲུ་དྲུག་པ། །རྟ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཁྲུ་བདུན་པ། །ཞེས་སོགས་རིགས་ལྔའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚད་ལ་ངེས་ཅན་དུ་
གསུངས་ལ། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྲུ་བཅུ་གཉིས་པར་
གསུངས་པ་དང་། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ་ལས། སྐུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྲུ་བཅུ་དྲུག་
པར་གསུངས་པ་དང་། གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྲུ་ཉི་ཤུར་གསུངས་པ་དང། ལེའུ་
བརྒྱད་པ་ལས། དཔག་ཚད་བརྒྱ་དང་བྱེ་བའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་གུར་དང། ལེའུ་བཞི་པ་དང་། བཅུ་དྲུག་པ་རྣམས་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚད་ལ་ངེས་
ཅན་དུ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་བསྟུན་ནས་བྲི་བར་གསུངས་པ་དང།

ལེའུ་བརྒྱད་པ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་སྒོམ་དོན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
རང་ལུགས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚད་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་དེ།
སྔགས་པས་སློབ་མའི་བསམ་པ་དང་བསྟུན་ནས་བྲི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་
དཔོན་ཀླུ་བྱང་གིས། སྔགས་པས་སློབ་མའི་ནུས་པ་དང། །རྗེས་སུ་བསྟན་ནས་དཀྱིལ་

འཁོར་དེ། །ཁྲུ་གང་པ་ནས་བརྩམས་ནས་ནི། །ཁྲུ་སྟོང་བར་དུ་བྲི་བར་བྱ། །ཞེས་དང་།
གྲུབ་ཆེན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་བསམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཚད་ལ་སོགས་པ་ངེས་བཤད་ཀྱི། །ཐབས་ཤེས་ལས་བྱུང་དངོས་གྲུབ་ལ། །ཚད་སོགས་

37

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ངེས་པ་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གསལ་བཏབ་དངོས་བཤད་པ་ལ། འོད་ཕྲེང་ནས་རྟ་བབས་ཀྱི་བར་

གསལ་བཏབ་པ་དང། གཞལ་ཡས་ཁང་དངོས་གསལ་བཏབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྲི་བྱ་ལ་ཆ་ཕྲན་བཞི་དང་སྒོམ་དོན་ལ་རྒྱ་དཔངས་ཀྱི་ཚད་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་རྡོ་རྗེའི་མེ་
ཁ་དོག་སྣ་ལྔ་པ་བགེགས་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་བ་ཙམ་ཡང་མི་ནུས་པའི་རྡོ་རྗེའི་མེ་ཁ་དོག་སྣ་ལྔས་རྡོ་རྗེ་ར་བའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བསྐོར་ནས་གནས་སོ། །དེའི་ནང་དུ་བྲི་
བྱ་ལ་ཆ་ཕྲན་གཉིས་དང། སྒོམ་དོན་ལ་རྒྱ་དཔངས་ཀྱི་ཚད་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་རྡོ་རྗེའི་
ར་བས་བསྐོར་ནས་གནས་སོ། །
དེའི་དབུས་སུ་སྣ་ཚོགས་པདྨ་བསྐྱེད་པ་ནི། སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེའི་ལྟེ་བའི་འོག་གཞིའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། དེའི་ལྟེ་བའི་རྒྱ་ཚད་ལ་རྟ་བབས་དཔངས་སུ་སྒོ་ཚད་གཅིག་མ་ལ་ནི་སྒོ་ཚད་བཅུ་དྲུག་དང་། གསུམ་མ་ལ་སྒོ་ཚད་ཉི་ཤུ། འདབ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞེང་ལ་ཆ་ཕྲན་གཉིས་དང་། སྣ་ཚོགས་པདྨའི་ལྟེ་བའི་ཁ་དོག་ལྗང་ནག འདབ་མ་རྣམས་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པ། གེ་སར་གྱི་ཕྲེང་བ་སེར་པོས་བསྐོར་ནས་གནས་སོ། །སྣ་ཚོགས་པདྨའི་ལྟེ་བར་སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེ་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་འོག་གཞིའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། དེའི་ལྟེ་བའི་རྒྱ་ཚད་ལ་རྟ་བབས་དཔངས་སུ་སྒོ་ཚད་གསུམ་མ་དང་གཅིག་མ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཕྱོགས་རེ་ལ་སྒོ་ཚད་བཅུ་གཉིས་རེར་ངེས་སོ། །
རྭ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་ལ་རྟ་བབས་དཔངས་སུ་སྒོ་ཚད་གཅིག་མ་ལ་ནི་སྒོ་ཚད་
གཉིས་དང་། གསུམ་མ་ལ་ནི་སྒོ་ཚད་བཞི་ཡིན་ལ། གཡས་གཡོན་གྱི་རྭ་རྣམས་ཀྱི་

དབུས་རྭ་ལ་ཆ་ཕྲན་གཉིས་ཀྱིས་མ་སླེབ་པ་ནི་གུག་པའི་ཆ་ལ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྭ་

38

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།
རྣམས་ཀྱི་སྦོམས་ནི་དབུས་རྭ་རྣམས་ཀྱི་སྦོམས་ལ་སྒོ་ཚད་གཅིག་དང་། གཡས་གཡོན་གྱི་རྭ་རྣམས་ཀྱི་སྦོམས་ལ་ཆ་ཕྲན་གསུམ་ཡོད་པར་བླ་མ་སྔ་མ་རྣམས་བཞེད་
དོ། །སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེའི་ལྟེ་བའི་ཁ་དོག་སྔོ་ནག རྭ་རྣམས་ཕྱོགས་མདོག་དང་རྭ་ཁྲ་བྱེད་པའི་ལུགས་གཉིས། ཕྱོགས་མདོག་བྱེད་ན་ཤར་རྭ་རྣམས་དཀར། ལྷོ་རྭ་རྣམས་སེར། ནུབ་རྭ་རྣམས་དམར། བྱང་རྭ་རྣམས་ལྗང་གུ་བྱེད་ལ། རྭ་ཁྲ་བྱེད་ན་རྭ་གསུམ་མ་དང་ལྔ་མའི་ལུགས་གཉིས་ལས། རྭ་གསུམ་མ་ལྟར་ན་ཤར་རྭ་ལྟ་བུ་ལ་དཔེར་མཚོན་ན། དབུས་རྭ་དཀར་པོ། དེའི་ཁ་ནང་ལྟས་ཀྱི་གཡས་རྭ་ལྗང་གུ། གཡོན་རྭ་སེར་པོ། རྭ་ལྔ་
མ་ལྟར་ན་དེའི་སྟེང་རྭ་སྔོན་པོ། འོག་རྭ་དམར་པོར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ།
སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེའི་ལྟེ་བའི་དཔངས་ཚད་ནི། རྭ་གསུམ་མ་ལྟར་ན་སྒོ་ཚད་གཅིག་ལྷག་ཙམ་དང་། རྭ་ལྔ་མ་ལྟར་ན་སྒོ་ཚད་ཕྱེད་དང་ལྔ་བྱ་དགོས་ཏེ། གཡས་གཡོན་གྱི་རྭའི་བར་ཐག་དང་། སྟེང་འོག་གི་རྭའི་བར་ཐག་མཉམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །རྭ་རྣམས་ཀྱི་འཐོན་མཚམས་ནི་ཕྱོགས་བཞིའི་མདའ་ཐིག་དང་ཚངས་ཐིག་ཕྲད་
མཚམས་ནས་དབུས་རྭ་རྣམས་འཐོན་ལ། གཡས་གཡོན་གྱི་རྭ་རྣམས་ནི་རྟ་བབས་
དཔངས་སུ་སྒོ་ཚད་གཅིག་མ་ལྟར་ན་སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེའི་ལྟེ་བའི་ཕྱི་མཐའ་ནས་ནང་དུ་

སྒོ་ཚད་ཕྱེད་དང་ལྔ་འོངས་པའི་མཚམས་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྭ་འཐོན་ལ། རྟ་
བབས་དཔངས་སུ་སྒོ་ཚད་གསུམ་མ་ལྟར་ན། སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེའི་ལྟེ་བའི་ཕྱི་མཐའ་ནས་

ནང་དུ་སྒོ་ཚད་བཞིར་འོངས་པའི་མཚམས་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྭ་རྣམས་འཐོན་པ་
ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་བཞིའི་རྟ་བབས་རྣམས་ཇི་ལྟར་འགོད་པའི་ཚུལ་ནི། གཡས་གཡོན་

39

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།
གྱི་རྭ་རྣམས་ཀྱི་འཐོན་མཚམས་ནས་ཀ་བ་དཔངས་སུ་ཆ་ཕྲན་ལྔ། ཞེང་ལ་ཆ་ཕྲན་
གཅིག་ཡོད་པ། ཕྱོགས་རེ་ན་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞི་བཙུགས་པའི་སྟེང་དུ་རྟ་བབས་ཀྱི་

སྣམ་བུ་རྣམས་གཅིག་སྟེང་དུ་གཅིག་བརྩེགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་སོ། །
སྣམ་བུ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་ནི། སྒོ་ཚད་གསུམ་མ་དང་གཅིག་མ་གཉིས་ཀའི་
ལུགས་ལ་ཡང་སྣམ་བུ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྲངས་ངེས་སོ། །སྣམ་བུ་རྣམས་ཀྱི་དཔངས་

ཚད་ལ་གཉིས་མཉམ་དགུ་མཉམ་དང་། ལྔ་མཉམ་གསུམ་གསུམ་མཉམ་གཉིས་ལས་རྟ་བབས་དཔངས་སུ་སྒོ་ཚད་གསུམ་མ་ལ་དེ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་ལ། སྒོ་ཚད་གཅིག་མ་ལ་ལྔ་མཉམ་གསུམ་གསུམ་མཉམ་པ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །སྣམ་བུ་རྣམས་ཀྱི་ཞེང་ལ་ཆ་ཕྲན་གསུམ་དང་། བྲི་བྱ་ལ་མུན་སྣམ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། སྒོམ་དོན་ལ་རྟ་བབས་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྒོ་ལོགས་ཀྱི་རྩིག་གདོང་གི་བར་ལ་
བར་སྟོངས་ཆ་ཕྲན་གཅིག་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་ཟེར་བ་ལས། སྒོ་ཡི་ཁྱམས་དང་ཏ་ར་ཎ། །ཤིན་ཏུ་གཅིག་ཉིད་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་དངོས་གསལ་འདེབས་པ་ནི། སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེའི་
ལྟེ་བའི་ཟད་མཚམས་ནས་ནང་དུ་ཆ་ཕྲན་བདུན་འོང་བའི་མཚམས་ནས། རྩིག་པ་རིམ་པ་ལྔ་པོ་དེ་ཕྱི་ནང་དུ་བསྒྲིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་སོ། །
དེ་ཡང་རྩིག་པ་རེ་རེའི་ཞེང་ལ་སྒོའི་ཉི་ཤུ་ཆ་རེ་དང་། ལྔ་ཀ་བསྡོམས་པའི་ཞེང་ལ་ཆ་ཕྲན་གཅིག དཔངས་སུ་ཆ་ཕྲན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་སྒོ་བཞིའི་ཐད་མ་གཏོགས་གྲུ་བཞིར་བསྐོར་ནས་གནས་སོ། །

40

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

དེ་ནས་ཕྱོགས་བཞིའི་རྩ་ཐིག་དང་ཚངས་ཐིག་ཕྲད་མཚམས་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་ཕྲན་གཉིས་གཉིས་དོར་བའི་སྒོ་དང་། དེ་ནས་ཕྱི་ངོས་སུ་ཆ་ཕྲན་བཞི་
བཞི་དོར་བ་ནི་སྒོ་འཁྱུད་དང་། དེ་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་ཕྲན་བཞི་བཞི་དོར་བ་ནི་སྒོ་འགྲམ་དང་། དེ་ནས་ཕྱི་ངོས་སུ་ཆ་ཕྲན་བཞི་བཞི་དོར་བ་ནི་སྒོ་ལོགས་ཏེ་གསུམ་
ཁྱོག་གི་ཚུལ་དུ་གནས་སོ། །རྩིག་པའི་སྟེང་དུ་ཕ་གུ་ཆ་ཕྲན་གཅིག་རྩིག་པ་ལ་ཕྱེད་
འབྱར་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་སོ། །དེའི་སྟེང་དུ་དྲ་བ་དྲ་ཕྱེད་ཀྱི་ས་ཆ་ཕྲན་གཉིས་ལ་ཀ་ཆུང་
བྲེ་ཕུལ་དང་བཅས་པ་བཙུགས་པའི་གསེར་གྱི་སྐ་རགས་བཞི་ཕྱི་ནང་དུ་བསྒྲིགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་ལ་ལྕམ་སྣེ་ནང་མ་བཀལ། ལྕམ་སྣེ་ཕྱི་མ་ཆ་ཕྲན་གཉིས་ཕྱིར་

འཕྱང་གི་ཚུལ་གྱིས་སྒོ་བཞིའི་ཐད་མ་གཏོགས་བྱ་འདབ་གྲུ་བཞི་པ་འབིབས་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ལྕམ་སྣེ་ཕྱི་མའི་འོག་ངོས་སུ་ཤར་བུ་ཆ་ཕྲན་གཅིག་མགོ་ཐུར་འཕྱང་
གི་ཚུལ་དུ་གནས་སོ། །དེའི་སྟེང་དུ་མདའ་ཡབ་ཆ་ཕྲན་གཅིག་པུ་ཤུའི་ཚུལ་དུ་བསྐོར་ནས་གནས་སོ། །རྩིག་པའི་འགྲམ་དུ་འདོད་སྣམ་དཔངས་སུ་ངོས་ཐོན་ཙམ་དང་། རྒྱར་
ཆ་ཕྲན་གཉིས་ཡོད་པ་སྒོ་བཞིའི་ཐད་མ་གཏོགས་གྲུ་བཞིར་བསྐོར་ནས་གནས་སོ། །དེའི་སྟེང་དུ་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་རང་རང་གི་མཆོད་རྫས་ཐོགས་པ་ཕྱོགས་རེ་ན་བཞི་བཞི་སྟེ་རིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་ཚོགས་ལ་མཆོད་པའི་ཚུལ་
དུ་གནས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན། སྣམ་བུ་འདིའི་མིང་ལ་ཡང་། འདོད་སྣམ། གཟུང་སྣམ། སྟེགས་བུ། ཁ་ཁྱེར། མཚོན་ས་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཐོག་འབིབས་པའི་ཚུལ་ནི། ཕྱོགས་བཞིའི་རྩ་ཐིག་དང་ཚངས་ཐིག་ཕྲད་མཚམས་ནས་ནང་དུ་ཆ་ཕྲན་བཞི་བཞི་འོང་བའི་མཚམས་ནས་

41

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་ཕྲན་ལྔ་ལྔ་སོང་བའི་མཚམས་ནས་ཀ་བ་དཔངས་ལ་ཆ་ཕྲན་བཅུ་དྲུག ཞེང་ལ་ཆ་ཕྲན་གཅིག་ཡོད་པ་ཕྱོགས་རེ་ན་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་བཙུགས་པའི་སྟེང་དུ་རྡོ་རྗེའི་གདུང་གྲུ་བཞིར་བཏང་། དེ་ལ་ལྕམ་སྣེ་ནང་མ་བཀལ། ཕྱི་མ་

གསེར་གྱི་སྐ་རགས་ལ་བཀལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཕྱི་ཁྱམས་གྲུ་བཞི་པ་དེ་འབིབས་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ནང་དུ་ཕོ་བྲང་ནང་མ་གར་བུ་ཟླུམ་པོ་དབྱིབས་མཎྜལ་ཁ་སྦུབ་

པ་ལྟ་བུར་དཔངས་སུ་སྒོ་ཚད་གཅིག་ལྷག་ཙམ་དང་། རྒྱར་སྒོ་ཚད་བཞི་ཡོད་པའི་སྟེང་གི་མཐའ་སྐོར་ལ་རྒྱ་དཔངས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་ཕྲན་གཅིག་ཡོད་པའི་རྡོ་རྗེའི་འཕྲེང་བས་བསྐོར་བའི་རྡོ་རྗེའི་རྭ་རྩེ་རྣམས་ཕྲད་མཚམས་སུ་ཤར་དུ་འཁོར་ལོས་མཚན་པའི་ཀ་བ་དཀར་པོ་གཉིས། ལྷོར་རིན་པོ་ཆེས་མཚན་པའི་ཀ་བ་སེར་པོ་གཉིས། ནུབ་ཏུ་པདྨས་མཚན་པའི་ཀ་བ་དམར་པོ་གཉིས། བྱང་དུ་རལ་གྲིས་མཚན་པའི་ཀ་བ་ལྗང་གུ་
གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་བཙུགས་པའི་སྟེང་དུ་རྡོ་རྗེའི་གདུང་ཟླུམ་བཏང་། དེའི་སྟེང་དུ་རྡོ་རྗེའི་གདུང་བཞི་མིག་མངས་རིས་སུ་བྲེས་པའི་འོག་ཏུ་གནམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་འགོད། དེ་ནས་ལྷོ་བྱང་གི་གདུང་དང་གདུང་ཟླུམ་ཕྲད་མཚམས་སུ་ཀ་བ་དཔངས་ལ་ཆ་ཕྲན་ལྔ་དང་། ཞེང་ལ་ཆ་ཕྲན་གཅིག་ཡོད་པ་ཕྱོགས་རེ་ན་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞི་བཙུགས་པའི་སྟེང་དུ་གདུང་གྲུ་བཞིར་བཏང་། དེའི་སྟེང་དུ་ལྕམ་སྣེ་ནང་མ་བཀལ། ལྕམ་སྣེ་ཕྱི་མ་

གདུང་ཟླུམ་ལ་བཀལ། ཡང་ལྕམ་སྣེ་ནང་མ་གདུང་ཟླུམ་ལ་བཀལ། ཕྱི་མ་ཕྱི་ཁྱམས་གྲུ་

བཞི་པའི་ཁ་གདངས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཀ་ཆུང་བྲེ་ཕུལ་དང་བཅས་པ་བཙུགས་པ་ལ་གདུང་གྲུ་བཞིར་བཏང་བ་ལ་བཀལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཕྱི་རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན་དུ་ཕིབ་
པའི་རྩེ་མོར་རྡོ་རྗེ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཏོག་གིས་མཛེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

42

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གཉིས་པ་དེར་ཇི་ལྟར་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། འཚང་རྒྱ་བའི་རྟེན་གྱི་

གང་ཟག་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ལྷག་མོས་ཀྱི་རྟེན་ལྷ་བསྐྱེད་པ། རྟེན་དེས་སྐུ་གསུམ་གྱི་
གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། སྐུ་གསུམ་མྱུར་དུ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ་མཐུན་ཡུལ་བཤད་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཆགས་པའི་འགོ་རྩོམ་པ་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་ལྷ་ཞིག་ཚེ་འཕོས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསམ་གཏན་

དང་པོ་བ་རྣམས་ཆགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ནས་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པའི་བར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཡས་རིམ་ནས་ཆགས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་པ། ནུབ་བ་ལང་སྤྱོད་པ། ཤར་ལུས་འཕགས་པོ། ལྷོ་འཛམ་བུ་གླིང་པ་རྣམས་རིམ་
གྱིས་ཆགས་སོ། །
དེ་ནས་བྱིངས་ན་གནས་པའི་དུད་འགྲོ་དང་རྩ་བའི་གནས་ན་གནས་པའི་ཡི་དྭགས་ཉི་ཚེ་ཉེ་འཁོར་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཆགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚ་དམྱལ་ལྷག་མ་
བདུན། གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་རྣམས་ཡས་རིམ་གྱིས་ཆགས་སོ། །དེའི་ཚེ་མནར་མེད་དུ་
སེམས་ཅན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་། ཆགས་པའི་མཇུག་རྫོགས་པ། གནས་པའི་འགོ་རྩོམ་པ་གསུམ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཚེ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག བཅུད་ཀྱི་སེམས་
ཅན་ཆགས་པ་ལ་བར་བསྐལ་བཅུ་དགུ་སྟེ་ཆགས་པ་ལ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ། གནས་པ་ལ་ཉི་ཤུ། འཇིག་པ་ལ་ཉི་ཤུ། སྟོངས་པ་ལ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐལ་

43

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཆེན་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ནི་རྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པ། མཚན་དཔེ་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་སྤྲས་པ། རང་ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་
ཁྱད་པར་མེད་པར་སྣང་བར་བྱེད་ནུས་པ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་བགྲོད་ནུས་
ཤིང་། ཁ་ཟས་རགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བསམ་གཏན་གྱི་དགའ་བ་ཟས་སུ་ཟ་བ། ཚེ་
ཚད་ལོ་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐུབ་པ། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཞིང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་བདུན་ལྡན་ཤ་སྟག་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་སའི་སྟེང་འདིར་སའི་ཞག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རོ་སྦྲང་རྩི་

མ་བསྐོལ་བ་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་མར་གསར་པའི་མདོག་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ཁྱབ་པར་གྱུར་པ་ལ། སྔོན་གྱི་ཁ་ཟས་ལ་སྲེད་ཅིང་བག་ཆགས་སད་པའི་མི་ཞིག་གིས་མཛུབ་མོའི་རྩེས་
བླངས་ཏེ་མྱངས་པས། དེ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་དེ་བཞིན་དུ་མྱངས་པས་
ཟས་དེ་རགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ལ་སྲ་བ་དང་ལྕི་བ་ཞུགས་པས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་

ནམ་མཁའ་ལ་བགྲོད་པ་མེད་ཅིང་རང་ལུས་ཀྱི་འོད་ཉམས་ནས་ཐམས་ཅད་མུན་པས་
ཁྱབ་པར་གྱུར་ཏོ། །
དེའི་ཚེ་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་མྱ་ངན་བྱས་པས་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་

ལས་ལས་གྲུབ་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ཤར་བས། ལོ་དང་ཟླ་བ་དང་། ཞག་དང་སྐར་མ་དང་། ཚེས་གྲངས་དང་དུས་ཚིགས་ལ་སོགས་པའི་ཐོག་མ་ཡང་དེ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་བཅུད་དེ་མང་བར་ཟོས་པ་རྣམས་མདོག་ངན་ཞིང་། ཉུང་བར་ཟོས་པ་རྣམས་མདོག་བཟང་བ་ལ། ང་ནི་བཟང་ངོ་ཁྱོད་ནི་ངན་ནོ་ཞེས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ཁྱད་གསོད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞུད་དེ་ནུབ་པར་གྱུར་ཏོ། །ཡང་སའི་

44

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

སྟེང་འདིར་སའི་ཞག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རོ་སྦྲང་རྩི་མ་བསྐོལ་བ་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་དོང་
གའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ཁྱབ་པར་གྱུར་པ་ལ་ཟོས་པ་ནས་ནུབ་པའི་བར་སྔར་བཞིན་ནོ། །ཡང་སའི་སྟེང་འདིར་མྱུ་གུའི་ཚལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རོ་སྦྲང་རྩི་མ་

བསྐོལ་བ་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་ཀ་དམ་ཡུ་ཁའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ཁྱབ་པར་གྱུར་པ་ལ་ཟོས་པ་ནས་ནུབ་པའི་བར་སྔར་བཞིན་ནོ། །ཡང་སའི་སྟེང་འདིར་མ་རྨོས་མ་བཏབ་པའི་འབྲས་སཱ་ལུའི་ལོ་ཏོག་རྩ་བ་སོར་བཞི་པ་ཤུན་པ་དང་སྦུན་པ་མེད་པ་ནངས་བརྔས་ནུབ་སྐྱེ། ནུབ་བརྔས་ནངས་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཟ་བར་བྱེད་དོ། །ཟས་དེ་རགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ལ་སྲ་བ་དང་ལྕི་བ་ཞུགས་ཏེ་རྩིགས་མ་རྣམས་བཤང་གཅིར་གྱུར་
ནས། དེ་འདོན་པའི་ཕོ་མོའི་དབང་པོའི་སྒོ་སོ་སོར་དོད་པ་མཐོང་བས། ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ལམ་

གྱི་ཐོག་མ་ཡང་དེ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་འབྲས་སཱ་ལུ་ནངས་ཟ་ནངས་ལེན་ནུབ་ཟ་ནུབ་ལེན་པ་ཅིག་ཡོད་པ་ལ། མི་ལེ་ལོ་ཅན་གཅིག་གིས་ནངས་ནུབ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བླངས་པས། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་བརྔས་
པའི་ཤུལ་དོད་ཅིང་། སྐྱེ་བའི་འཕྲོ་ཆད་ནས་ཤུན་པ་དང་སྦུན་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ་ཕྱིས་

ས་བོན་བཏབ་ནས་སྐྱེ་དགོས་པ་བྱུང་ངོ་། །དེའི་ཚེ་སྟོབས་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཕྲོགས་
ཤིང་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཇབ་བུས་རྐུ་བ་སོགས་བྱས་པས་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ལས་

ལམ་གྱི་ཐོག་མ་ཡང་དེ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་མི་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་

བཞིན་བཟང་བ་ཅིག་དཔོན་དུ་བསྐོས་ནས་དེ་ལ་སྟོན་ཐོག་གི་དྲུག་ཆ་བསྟབས་པས། དེས་ཀྱང་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་ཆད་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མང་པོས་

45

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

བཀུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། ད་ལྟའི་ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱི་གདུང་རབས་ཀྱི་ཐོག་
མ་ཡང་དེ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་སྐད་ཅིག་
གིས་བསྐྱེད་པ་དང་། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་རྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་དང་ཆོས་མཐུན། ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པ་དང་། འཛམ་བུ་གླིང་

པའི་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་མཚན་དཔེ་རྗེས་མཐུན་པས་སྤྲས་པ་གཉིས་ཆོས་མཐུན། ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཕོ་མོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒོམ་པ་དང་། འཛམ་བུ་གླིང་

པའི་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཐ་མལ་བར་གྱུར་ནས་ཕོ་མོའི་དབང་པོའི་
སྒོ་སོ་སོར་དོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན།
ཆོས་མཐུན་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་པ་ནི། ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སྐད་ཅིག་གིས་
བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་གསལ་བཏབ་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་བསྒོམ་པ་ནི། གཞི་ལ་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་རྣམས་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྟེན་གྱི་གང་

ཟག་དང་ཆོས་མཐུན། ལམ་དུས་སུ་སྐུ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་པོའི་གང་
ཟག་དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་། དེའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་འགྱུར། འབྲས་དུས་སུ་སྐུ་གསུམ་
གྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་། དེ་འགྲུབ་
པའི་ལག་རྗེས་འཇོག་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་འགོད་པའི་ཚུལ་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་དང་པོ་ལས།
གསལ་བ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་སོགས་རྐང་པ་དྲུག་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པས་བསྟན། ལྷག་མོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་འགོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་

46

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྡོ་རྗེའི་བདག་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་བཞག་པར་གྱུར་
ཏོ། །ཞེས་པ་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པས་བསྟན། ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སྐད་ཅིག་གིས་
བསྐྱེད་པ་དང་ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ་རྣམས་ནི་ཟིལ་གནོན་རྡོ་རྗེའི་གཞུང་སྤྱི་དོན་དུ་
བཤད་པས་བསྟན།

ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི་གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀའི་ཧཱུཾ་སྔོན་པོའི་འོད་ཟེར་ལྕགས་
ཀྱུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཀུག་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་
བཞི་ནས་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་འཇུག་པས་ཞུགས་པ་ལ། ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐུར་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་ནས། རང་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པར་མོས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ་འདི་རྣམས་སྦྱང་གཞི་ལ་ཆོས་
མཐུན་སྦྱོར་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། ལམ་རྫོགས་རིམ་དང་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་

གདུལ་བྱ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་དབང་བསྐུར་བ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་། དེ་འགྲུབ་པའི་ལག་རྗེས་འཇོག་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་ནས་འཇུག་
པ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་འཇུག་པ་དང་། རྩིག་པ་བཏེག་པའི་འོག་ནས་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་རྡོ་རྗེ་ཤུགས་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་། ཤར་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་རྡོ་རྗེ་སློབ་མའི་འཇུག་
པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་འོག་ཐམས་ཅད་ནས་ཐལ་བྱུང་དུ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་

47

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

པ་ལྟ་བུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་འཇུག་པ་དང་བཞིར་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ནི་ཕྱི་མ་ལྟར་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། །
ལྷག་མོས་ལུས་ལ་སྡུད་པའི་ཚུལ་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་དང་པོ་ལས། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་རྡོ་རྗེའི་ཐུགས་ལ་ཞུགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པས་བསྟན། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྡུས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་གཞི་འདིངས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼སྐུ་གསུམ་ལམ་འཁྱེར་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པ་བཤད་པ།༽གཉིས་པ་རྟེན་དེས་སྐུ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་
ལ། འཆི་བ་ཆོས་སྐུར་འཁྱེར་བའི་ལམ་ཁྱེར་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། བར་དོ་ལོངས་སྐུར་འཁྱེར་བའི་ལམ་ཁྱེར་མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུར་འཁྱེར་བའི་ལམ་ཁྱེར་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོར་སེམས་སུ་བསྒྱུར་བའི་
ལུས་ལ་ལུས་དཀྱིལ་བཀོད་ནས་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་ཚུལ་བཤད་
པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་མཐུན་ཡུལ་བཤད་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་ལ་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་པ་ཞིག་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་ཚེ། གཞི་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ། གཞི་དུས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཡེ་
ཤེས། སའི་ཁམས། མིག་གི་དབང་པོ། ཡུལ་གཟུགས་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་ཐིམ་པའི་ཚེ། ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་གཉིས་ལས། ཕྱིའི་རྟགས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཐིམ་པའི་

48

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།
རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་ཕྲ་རུ་འགྲོ་བ་དེ་འབྱུང་། གཞི་དུས་
ཀྱི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་མིག་མི་གསལ་ཞིང་རབ་རིབ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ས་ཁམས་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་ལུས་ས་ལ་བྱིང་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་། མིག་
གི་དབང་པོ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མི་མཐོང་བ་དེ་འབྱུང་། ཡུལ་གཟུགས་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་བཀྲག་མདངས་ཉམས་སྟོབས་རྣམས་ཟད་
པར་འགྱུར་བ་དེ་འབྱུང་། ནང་རྟགས་སུ་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་རྟགས་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། གཟུགས་ཕུང་རྟོག་དང་མེ་ལོང་དང་། །ས་ཁམས་མིག་གི་དབང་པོ་དང་། །གཟུགས་དང་རྣམ་ལྔར་གྱུར་པ་སྟེ། །ཁྲོ་བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞི་ལ་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། གཞི་དུས་ཀྱི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། ཆུའི་ཁམས། རྣ་བའི་དབང་པོ། ཡུལ་སྒྲ་རྣམས་ཅིག་ཅར་ཐིམ་པའི་ཚེ། ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་གཉིས་ལས།
ཕྱི་རྟགས་སུ་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱིས་ཚོར་བ་

བདེ་སྡུག་མི་དྲན་པ་དེ་འབྱུང་། གཞི་དུས་ཀྱི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱིས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་མི་དྲན་པ་དེ་འབྱུང་། ཆུ་ཁམས་ཐིམ་པའི་
རྟགས་སུ་ཁ་ཆུ་དང་སྣ་ཆུ་བསྐམས་པ་དེ་འབྱུང་།
རྣ་བའི་དབང་པོ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་རྣ་བའི་ནང་གི་འུར་སྒྲ་ཆད་པ་དེ་འབྱུང་། ཡུལ་སྒྲ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་རྣ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཐོས་པ་དེ་འབྱུང་། ནང་རྟགས་སུ་དུ་བ་
ལྟ་བུའི་རྟགས་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཆུ་ཁམས་རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་། །སྒྲ་དང་རྣམ་ལྔར་གྱུར་པ་སྟེ། །ཁྲོ་བོ་གཉིས་

49

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དང་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞི་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། གཞི་དུས་ཀྱི་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། མེའི་ཁམས།
སྣའི་དབང་པོ། ཡུལ་དྲི་རྣམས་ཅིག་ཅར་ཐིམ་པའི་ཚེ། ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་གཉིས་ལས།
ཕྱི་རྟགས་སུ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་ཉེ་དུ་ལ་སོགས་པའི་མིང་མི་དྲན་
པ་དེ་འབྱུང་། གཞི་དུས་ཀྱི་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་ཉེ་དུ་ལ་སོགས་པའི་
དོན་མི་དྲན་པ་དེ་འབྱུང་། མེ་ཁམས་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་བཟའ་བཏུང་རྣམས་འཇུ་དཀའ་བ་དེ་འབྱུང་། སྣའི་དབང་པོ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་སྣ་བུག་གི་རླུང་འབྱུང་འཇུག་ཆད་པ་དེ་འབྱུང་། ཡུལ་དྲི་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་དྲི་མི་ཚོར་བ་དེ་འབྱུང་། ནང་
རྟགས་སུ་མཁའ་སྣང་ལྟ་བུའི་རྟགས་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། འདུ་ཤེས་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། །བྱིན་ཟ་སྣ་ཡི་དབང་པོ་དང་། །དྲི་དང་རྣམ་ལྔར་གྱུར་པ་སྟེ། །ཁྲོ་
བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞི་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ། གཞི་དུས་ཀྱི་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས། རླུང་གི་ཁམས།
ལྕེའི་དབང་པོ། ཡུལ་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་ཅིག་ཅར་ཐིམ་པའི་ཚེ། ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་གཉིས་ལས། ཕྱི་རྟགས་སུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་ལུས་བསྒུལ་སྐྱོད་
མི་ནུས་པ་དེ་འབྱུང་། གཞི་དུས་ཀྱི་བྱ་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བྱ་
བ་དང་དགོས་པ་རྣམས་མི་དྲན་པ་དེ་འབྱུང་། རླུང་གི་ཁམས་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རླུང་རྣམས་རང་རང་གི་གནས་ནས་ཕྱིར་འཕོས་པ་དེ་འབྱུང་། ལྕེའི་
དབང་པོ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་ལྕེ་སྦོམ་ཞིང་ཐུང་ལ་ལྕེ་རྩ་སྔོན་པོར་འགྲོ་བ་དེ་འབྱུང་། ཡུལ་རོ་རེག་བྱ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་ལྕེ་ཤེས་ཀྱིས་རོ་མི་མྱོང་ཞིང་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་

50

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

རེག་བྱ་མི་ཚོར་བ་དེ་འབྱུང་། ནང་རྟགས་སུ་མར་མེ་ལྟར་འབར་བ་ལྟ་བུའི་རྟགས་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། འདུ་བྱེད་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་། །རླུང་ཁམས་ལྕེ་ཡི་དབང་པོ་དང་། །རོ་དང་རྣམ་ལྔར་གྱུར་པ་སྟེ། །ཁྲོ་བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རླུང་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་པའི་སྣང་བ་རང་དུས་སུ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཟླ་འོད་
ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་དཀར་ལམ་པའི་སྣང་བ་འཆར། སྣང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་མཆེད་པ་རང་དུས་སུ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་

པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་དམར་ལམ་པའི་སྣང་བ་འཆར། མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་ཉེར་ཐོབ་རང་དུས་སུ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་མཚམས་ཀྱི་སྨག་མཐུག་

པོས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་ནག་ལམ་པའི་སྣང་བ་འཆར། ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་འོད་གསལ་རང་དུས་སུ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ནམ་མཁའ་སློད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་རང་མདོག་ཇི་བཞིན་
པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འཆར། དེའི་ཚེ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ལ། འོད་གསལ་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ། ཆོས་
ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། རང་བཞིན་གྱི་ནི་སྣང་བ་ཉིད། །རྣམ་ཤེས་ཕུང་པོར་ཞུགས་པ་སྟེ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ནི་འོད་གསལ་བ། །མྱ་ངན་འདས་བཅས་ཀུན་སྟོང་དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྐུར་ཡང་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། དེ་ནས་ལུས་ཀྱི་ལྷ་རྣམ་སྣང་།

སྤྱན་མ། སའི་སྙིང་པོ། གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ། བྱམས་པ། གཤིན་རྗེ་གཤེད། མི་གཡོ་བ་

51

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

རྣམས་ཅིག་ཅར་སྐུའི་སྟོད་སྨད་ནས་རིམ་གྱིས་སྙིང་གར་བསྡུས་ཏེ་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་
པ་དང་། གཞི་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ། གཞི་དུས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། སའི་ཁམས། མིག་གི་དབང་པོ། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡུལ་གཟུགས་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་ཐིམ་
པ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་བཞིན་དུ་རིན་འབྱུང་ནས་འདོད་རྒྱལ་གྱི་བར་རྣམས་ཅིག་ཅར་
སྐུའི་སྟོད་སྨད་ནས་རིམ་གྱིས་སྙིང་གར་བསྡུས་ཏེ་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པ་དང་། གཞི་
ལ་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་ནས་ཡུལ་སྒྲའི་བར་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་ཐིམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་བཞིན་དུ་འོད་དཔག་མེད་ནས་དབྱུག་སྔོན་ཅན་གྱི་བར་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐུའི་
སྟོད་སྨད་ནས་རིམ་གྱིས་སྙིང་གར་བསྡུས་ཏེ་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པ་དང་། གཞི་ལ་འདུ་
ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནས་ཡུལ་དྲིའི་བར་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་ཐིམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་
བཞིན་དུ་དོན་གྲུབ་ནས་སྟོབས་པོ་ཆེའི་བར་རྣམས་ཅིག་ཅར་སྐུའི་སྟོད་སྨད་ནས་རིམ་
གྱིས་སྙིང་གར་བསྡུས་ཏེ་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པ་དང་། གཞི་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་
ནས་ཡུལ་རོ་རེག་བྱའི་བར་རྣམས་ཅིག་ཅར་ཐིམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ནས་གཙུག་ཏོར་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བ་དང་གནོད་མཛེས་རྒྱལ་པོ་འཇམ་དཔལ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྙིང་
གར་བསྡུས་ཏེ་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པ་དང་། རླུང་སྣང་བ། སྣང་བ་མཆེད་པ། མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐིམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱང་སྐུའི་སྟོད་སྨད་ནས་རིམ་
གྱིས་སྙིང་གར་བསྡུས་ཏེ་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པ་དང་། ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང་ཆོས་མཐུན།
ཆོས་མཐུན་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་པ་ནི། ཐོག་མར་རང་གི་ལུས་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་
རྣམས་སྙིང་གར་བསྡུས་ཏེ་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པའི་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱང་སྐུའི་སྟོད་

52

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

སྨད་ནས་རིམ་གྱིས་སྙིང་གར་བསྡུས་ཏེ་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པར་བསྒོམ་པ་ཡིན་ཏེ།
མདོར་བྱས་ལས། བརྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ནི། །གསང་སྔགས་འདི་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤུ་ནྱ་ཏ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྔགས་ངག་ཏུ་བརྗོད་ཅིང་
སྔགས་དོན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྐུ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྔགས་ཀྱི་དོན་ལ་ༀ་གྱི་དོན་བཤད་ཟིན། ཤུ་ནྱ་ཏ་ནི་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད། ཛྙཱ་ན་ཡེ་
ཤེས། བཛྲ་ནི་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པ། སྭ་བྷཱ་ཝ་ནི་རང་བཞིན། ཨཏྨ་ཀ་ནི་བདག་ཉིད། ཨ་ཧཾ་ནི་ངའོ་སྟེ་མདོར་ན་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་བདག་ཉིད་དེ་ངའོ་སྙམ་དུ་ཆོས་སྐུ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་
སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱང་ཆུབ་པ། དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་བྱས་ལས། འདི་ནི་དོན་དམ་
དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། །སྣང་བ་མེད་ཅིང་མཚན་ཉིད་མེད། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་ནི་གཞི་ལ་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་པ་ཞིག་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་ཚེ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང་ཆོས་མཐུན། སྒྲུབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་འཆི་བ་དེ་སྦྱོང་བར་བྱེད། ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་དཔེ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་དེའི་
རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་འགྱུར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་རྣམ་
པ་མཐུན་ཞིང་དེ་འགྲུབ་པའི་ལག་རྗེས་འཇོག་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་

53

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བསྒོམས་པ་ལ་འཆི་བ་ཆོས་སྐུར་འཁྱེར་བའི་ལམ་ཁྱེར་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐ་མལ་པ་ལ་འཆི་བ་རང་ག་བ་འོང་བའི་དོད་ལ་ལམ་འདིའི་སྒྲུབ་པ་པོ་ལ་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་ཚུལ་ཞིག་བློ་ངོར་འཆར་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པའི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་འདི་རྣམས་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བདུན་པ་ལས། དམ་ཚིག་ཁུ་ཕྱུང་ཆོ་ག་བཞིན། །འབྲས་བུ་འདོད་པས་བཏུང་བར་བྱ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོགས་བསད་ན། །དངོས་གྲུབ་རབ་མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་མདོ་བསྲེ་ལས་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་བར་དོ་ལོངས་སྐུར་འཁྱེར་བའི་ལམ་ཁྱེར་མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། མཐུན་ཡུལ་བཤད་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རླུང་གི་ཉེར་ལེན་དང་།
སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བར་དོ་རླུང་གི་ལུས་ཅན་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་བྱེ་བ་དང་། འགྲོ་བ་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་བར་དོ་
བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྲུབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ། དེ་ལས་མཆེད་པ། དེ་ལས་སྣང་བ། དེ་ལས་མར་མེ་ལྟར་འབར། དེ་ལས་མཁའ་སྣང་། དུ་བ་སྨིག་རྒྱུའི་བར་གྱི་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་འདྲ་བའི་བར་དོ་བ་དེ་ནི་རྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པ། འབྱུང་ལུས་རགས་པ་སྤངས་པའི་

54

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ལུས་ཅན་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཞིང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་རྫོགས་པ། རི་ར་བ་ཁང་ཁྱིམ་སོགས་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་བགྲོད་པར་ནུས་པའི་ལས་ཀྱི་རྫུ་
འཕྲུལ་གྱི་ཤུགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཐོགས་མེད་རྒྱུ། །ལས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ཤུགས་དང་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་འདྲ་བའི་བར་དོ་བ་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཁུ་ཁྲག་དཀར་དམར་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་གྲུབ་པས་ན་ཡིད་ལས་
བྱུང་བ་དང་། སྐྱེ་སྲིད་འཚོལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པས་ན་སྲིད་འཚོལ་དང་། དྲི་
འཚོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འགྲོ་ཞིང་དྲིས་ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་པས་ན་དྲི་ཟ་དང་། སྐྱེ་སྲིད་

འགྲུབ་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་ན་མངོན་གྲུབ་ཀྱི་སྲིད་པ་ཞེས་པ་དང་། སྔ་མའི་འཆི་
སྲིད་དང་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པས་ན་སྲིད་པ་བར་མ་ཞེས་བརྗོད་
པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། ཡིད་ལས་བྱུང་དང་སྲིད་འཚོལ་དང་། །དྲི་ཟ་སྲིད་པ་བར་

མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་འདྲ་བའི་བར་དོ་བ་དེས་གང་མཐོང་ན་སྔོན་གྱི་གནས་ཁང་དང་ཕུང་པོ་རྙིང་

པ་རྣམས་མཐོང་། བར་དོ་བ་དེ་གང་གིས་མཐོང་ན་བར་དོ་རིགས་མཐུན་ནང་ཕན་ཚུན་དང་སྒོམ་བྱུང་གི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས།
རིགས་མཐུན་ལྷ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་འདྲ་བའི་བར་དོ་བ་དེའི་བྱད་གཟུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་

འགྲོ་བ་དེའི་བྱད་གཟུགས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། སྔོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤ་
ཚུགས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

55

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

བར་དོ་བ་དེའི་འགྲོ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་བར་དོ་སྤྱི་བོ་

བཙུགས་ནས་ཐུར་དུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་བར་དོ་ཐད་ཀར་འགྲོ་བ་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་བར་དོ་གྱེན་དུ་འགྲོ་བའི་སྣང་བ་འབྱུང་བར་དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །
བར་དོ་བ་དེའི་སྣང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་བར་དོ་མཚན་
མོ་མུན་པས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་འོད་སྣང་ནག་ལམ་པའི་སྣང་བ་འཆར། བདེ་འགྲོ་བའི་བར་དོ་ཟླ་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་འོད་སྣང་དཀར་ལམ་པའི་སྣང་བ་འཆར།
ཁ་དོག་གི་ཁྱད་པར་ནི། དམྱལ་བའི་བར་དོ་སྡོང་དུམ་མེས་ཚིག་པ་ལྟ་བུ། ཡི་
དྭགས་ཀྱི་བར་དོ་ཆུ་ལྟ་བུ། དུད་འགྲོའི་བར་དོ་དུ་བ་ལྟ་བུ། འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་བར་དོ་
གསེར་ལྟ་བུ། གཟུགས་ཁམས་པའི་བར་དོ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་འབྱུང་བར་དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །
བར་དོ་བ་དེའི་ཚད་ནི། རིང་མཐའ་ཞག་བདུན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་རྙེད་ན་བདུན་ཕྲག་རེ་ལ་འཆི་ཆུང་རེ་བྱས་ནས་བདུན་ཕྲག་བདུན་ཚུན་ཆད་ལ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ངེས་པར་རྙེད་པས་ཁྱབ་པར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་བཤད་དོ། །
གཟུགས་མེད་ཁམས་ནས་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་བར་དོ་བརྒྱུད་དགོས་ལ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ནས་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་བར་དོ་བརྒྱུད་མི་དགོས་སོ། །འགྲོ་བ་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་བར་དོ་གྲུབ་ནས། འགྲོ་
བ་གཞན་དུ་མི་ལྡོག་པར་ནི། མཛོད་ལས། མི་ལྡོག་དེ་ནི་དྲི་ཟའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན། ལྡོག་པ་ཡོད་པར་ཡང་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་བཤད་དོ། །

56

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གཉིས་པ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། སྟོང་པའི་ངང་ལས་ཟླ་ཉི་པད་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ནི། འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཐོབ་མཆེད་སྣང་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན། ཟླ་ཉི་པད་གསུམ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་དང་། པདྨའི་སྟེང་དུ་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་བསྒོམ་པ་ནི། འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཐོབ་མཆེད་སྣང་གསུམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རླུང་རེ་དང་། དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་
རླུང་རེ་རེ་སྟེ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་མཚོན། ཟླ་ཉི་པད་གསུམ་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་དང་བཅས་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལས་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ནི། བར་དོའི་སྒྲུབ་གཞི་རླུང་སེམས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན། ཟླ་བ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཟླ་བར་ཐིམ་པར་བསྒོམ་པ་ནི། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་
ཙམ་ཡིན་པ་དེ་མཚོན། དེ་ནས་དྷརྨཱ་དྷ་ཏུའི་སྔགས་ངག་ཏུ་བརྗོད་ཅིང་སྔགས་དོན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
སྔགས་དོན་ལ་ༀ་གྱི་དོན་བཤད་ཟིན། དྷརྨཱ་ནི་ཆོས། དྷ་ཏུ་ནི་དབྱིངས་སམ་

རྩ་བ། སྭ་བྷཱ་ཝ་ནི་རང་བཞིན། ཨཏྨ་ཀ་ནི་བདག་ཉིད། ཨ་ཧཾ་ནི་ངའོ་སྟེ། མདོར་ན་སྣོད་
བཅུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ཙམ་ཟླ་
བར་སྣང་བ་དེ་ངའོ་སྙམ་དུ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཟླ་བའི་སྟེང་དུ་ས་བོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པའི་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱིས་བར་

དོ་བའི་ངག་མཚོན། དེ་ལས་འོད་ཟེར་སྤྲོ་བསྡུ་བྱེད་པས་བར་དོ་བའི་བྱ་བ་མཚོན། ཕྱག་མཚན་ལས་བྱང་ཆུབ་པས་བར་དོ་བའི་ཡིད་མཚོན། སྐུ་རྫོགས་པ་ལས་བྱང་

57

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཆུབ་པས་བར་དོ་བ་ཉིད་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །
ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་མཚོན་དོན་ལ་སྦྱར་ན། ཟླ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པས་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་དཔེ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཚོན། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྔ་

ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་ཟླ་ཉི་པད་གསུམ་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ནི། དཔེ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་བཞོན་པའི་
རླུང་དང་བཅས་པ་དེ་མཚོན། ཟླ་བའི་སྟེང་དུ་ས་བོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པས་ནི་དག་མ་དག་གི་སྒྱུ་ལུས་པའི་གསུང་མཚོན། དེ་ལས་འོད་ཟེར་སྤྲོ་བསྡུ་བྱེད་པས་དེ་འདྲ་བའི་སྒྱུ་ལུས་པའི་མཛད་པ་མཚོན། ཕྱག་མཚན་ལས་བྱང་ཆུབ་པས་སྒྱུ་ལུས་པའི་ཐུགས་མཚོན། སྐུ་རྫོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པས་སྒྱུ་ལུས་པ་ཉིད་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །
འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་ན། ཟླ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་
པའི་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་མཚོན། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་

གྱི་སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་ཟླ་ཉི་པད་གསུམ་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་དང་བཅས་པས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་བཞོན་པའི་རླུང་དང་བཅས་པ་དེ་མཚོན། ཟླ་བའི་སྟེང་དུ་ས་བོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པས་ལོངས་སྐུ་བའི་གསུང་མཚོན། དེ་ལས་འོད་ཟེར་སྤྲོ་བསྡུ་བྱེད་པས་ལོངས་སྐུ་བའི་མཛད་པ་མཚོན། ཕྱག་མཚན་རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པས་ནི་ལོངས་སྐུ་བའི་ཐུགས་མཚོན། རྡོ་རྗེ་ལ་རྭ་ལྔར་ཡོད་པས་ལོངས་སྐུ་བའི་ཐུགས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་
བའི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡོད་པ་དེ་མཚོན། རྡོ་རྗེའི་ལྟེ་བར་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་བཀོད་པ་ནི་ལོངས་སྐུ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པ་དེ་མཚོན། སྐུ་

58

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

རྫོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་ལོངས་སྐུ་བ་ཉིད་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་དེ། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དེ་ངའོ་སྙམ་དུ་ལོངས་སྐུ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་ནི་གཞི་ལ་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་པ་ཞིག་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་བར་དོ་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན། སྒྲུབ་པ་པོ་རང་ཉིད་
ལ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་བར་དོ་དེ་སྦྱོང་བར་བྱེད། ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་དག་མ་

དག་གི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་དེའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་འགྱུར། འབྲས་བུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་དེ་འགྲུབ་པའི་
ལག་རྗེས་འཇོག་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་ལ་བར་དོ་ལོངས་སྐུར་འཁྱེར་བའི་ལམ་ཁྱེར་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐ་མལ་བ་ལ་བར་དོ་རང་ག་བ་འོང་བའི་དོད་ལ། ལམ་འདིའི་སྒྲུབ་པ་པོ་ལ་མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཞིག་བློ་ངོར་འཆར་བས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །
མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། རྡོ་རྗེ་གསུམ་ཡིག་སྔགས་ཀྱི་མཆོག ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམ་སྒོམ་
པ། །བྱང་ཆུབ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་དག་གིས་བྱ། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་མདོ་བསྲེ་ལས་བཤད་དོ། །
གསུམ་པ་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུར་འཁྱེར་བའི་ལམ་ཁྱེར་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྐུ་

59

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

རྡོར་སེམས་སུ་བསྒྱུར་བའི་ལུས་ལ་ལུས་དཀྱིལ་བཀོད་ནས་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་
འདེབས་པའི་བར་བཤད་པ་ལ། མཐུན་ཡུལ་བཤད་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐུན་རྐྱེན་གསུམ་ཚང་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་གསུམ་དང་བྲལ་བ་ན་མའི་མངལ་དུ་བུ་ཆགས་པར་དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་གསུམ་ནི། མ་རུང་ཞིང་ཟླ་མཚན་དང་ལྡན་པ། ཕོ་མོ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཆགས་ཤིང་ལྷན་ཅིག་འདུས་པ། དྲི་ཟའི་སེམས་ཅན་ཉེ་བར་འཁོར་བ་དང་གསུམ་ཡིན་ལ། འགལ་རྐྱེན་གསུམ་ནི། ཕོ་མོ་གཉིས་པོ་དེས་དྲི་ཟའི་སེམས་ཅན་དེའི་ཕ་མར་འགྱུར་བའི་ལས་མ་བསགས་པ་དང་། དྲི་ཟའི་སེམས་ཅན་དེས་ཀྱང་ཕོ་མོ་གཉིས་པོ་དེའི་བུར་འགྱུར་བའི་ལས་མ་བསགས་པ་ལྟ་བུ་ལས་ཀྱི་ཉེས་པ་དང་། མའི་མངལ་གྲོག་མའི་སྐེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ནས་ཀྱི་འབྲུ་ལྟ་བུ། རྔ་མོའི་ཁ་ལྟ་བུ་ནི་མངལ་གྱི་ཉེས་པ་
དང་། ཕོ་མོ་གཉིས་པོ་དེའི་ཁུ་ཁྲག་སྔ་ཕྱིར་བབས་པའམ་དུས་མཉམ་དུ་བབ་ཀྱང་རུལ་

བ་ལྟ་བུ་ནི། ས་བོན་གྱི་ཉེས་པ་སྟེ་འགལ་རྐྱེན་དེ་གསུམ་དང་བྲལ་ཞིང་མཐུན་རྐྱེན་དེ་
གསུམ་ཚང་བ་ན། དྲི་ཟའི་སེམས་ཅན་དེས་ཕོ་མོ་ཉལ་བོ་བྱེད་པ་མཐོང་བ་ན་ཕའི་ཁའམ་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས་ནས། རྩ་སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འབབ་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་འགྲོགས་ནས་མའི་མངལ་དུ་སོང་བས། ཕོར་སྐྱེ་འགྱུར་
ཡིན་ན་མ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཕ་ལ་སྡང་བ་དང་། མོར་སྐྱེ་འགྱུར་ཡིན་ན་ཕ་ལ་ཆགས་ཤིང་མ་ལ་སྡང་བའི་ཆགས་སྡང་གིས་ཚེའི་དུས་བྱས་ནས་སྨིག་རྒྱུ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་

བར་གྱི་རྟགས་རྣམས་འཆར་ཞིང་། འོད་གསལ་དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཞིག་ཁུ་ཁྲག་དཀར་དམར་འདྲེས་པའི་དབུས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་ནས་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་དང་

60

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་གྲུབ་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་འདྲ་བའི་མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེའི་རླུང་སེམས་འཕེལ་བའི་རིམ་པ་ནི། ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ། དེ་ལས་མཆེད་པ། དེ་ལས་སྣང་བ། དེ་ལས་མར་མེ་ལྟར་འབར། དེ་ལས་མཁའ་སྣང་དུ་བ་སྨིག་རྒྱུའི་བར་གྱི་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་དཀར་པོ་འཕེལ་བའི་རིམ་པ་ནི། ཕྱི་སྤྲིས་མ་ལྟར་གཡོགས་ཤིང་ནང་
ཤིན་ཏུ་སླ་བར་གྱུར་པའི་མེར་མེར་པོ་དང་། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀར་ཤིན་ཏུ་སྐ་བར་གྱུར་
པའི་ལྟར་ལྟར་པོ་དང་། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ཤར་གྱུར་ཅིང་མནན་མི་བཟོད་པའི་གོར་
གོར་པོ་དང་། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ཤར་གྱུར་ཅིང་མནན་བཟོད་པའི་མཁྲང་འགྱུར་དང་།
འབུར་པོ་ལྔ་དོད་པའི་ཡན་ལག་འགྱུས་པ་སྟེ་གནས་སྐབས་ལྔ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་དམར་པོ་འཕེལ་བའི་རིམ་པ་ནི། ཞུ་བ། གོང་བུ། དམར་པོ། མཁྲང་འགྱུར། ཡང་དག་པར་འདྲེས་པ་སྟེ་གནས་སྐབས་ལྔ་ཚན་གཉིས་པོ་དེ་རིགས་ལྔ་དང་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། མེར་མེར་པོ་དང་ཞུ་བ་གཉིས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་སྦྱོར། ལྟར་ལྟར་པོ་དང་གོང་བུ་གཉིས་རིན་འབྱུང་དང་སྦྱོར། གོར་གོར་པོ་དང་དམར་པོ་གཉིས་འོད་དཔག་མེད་དང་སྦྱོར། མཁྲང་འགྱུར་གཉིས་དོན་གྲུབ་དང་སྦྱོར། འབུར་བུ་ལྔ་དོད་པ་དང་ཡང་དག་པར་འདྲེས་པ་གཉིས་རྣམ་སྣང་དང་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྔ་ཚན་གཉིས་པོ་དེ་རིགས་ལྔ་དང་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེའི་རླུང་སེམས་ལ་ལྔ་པོ་དེར་མ་འདས་པ་བཞིན་དུ། སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ལུས་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་ལྔའི་རིགས་ཅན་ཤ་སྟག་ལས་མི་འདའ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མེར་མེར་པོ་

61

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དང་ཞུ་བ་གཉིས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མི་བསྐྱོད་པ་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་མི་བསྐྱོད་པའི་ཐུགས་ཀར་རང་ཉིད་དང་པོའི་མགོན་པོའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོར་སེམས་སུ་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་ཕོར་སྐྱེ་
འགྱུར་ཡིན་ན་མའི་སྒལ་ཚིགས་ལ་ཁ་བསྟན་ནས་གློ་གཡས་སུ་གནས་པ་དང་། མོར་སྐྱེ་འགྱུར་ཡིན་ན་མའི་སྒལ་ཚིགས་ལ་རྒྱབ་བསྟན་ནས་གློ་གཡོན་དུ་ཙོག་བུར་གནས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ནས་ཟླ་བ་རིལ་པོ་དགུ་དང་ངོ་བཅུའི་རིང་ལ་ལུས་ཀྱི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་
ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ངག་གི་གནས་བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན། སྐྲ་སྤུ་སེན་མོ་ཡིད་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་དྲན་པ་རྣམས་རྫོགས་ནས་བདུན་ཕྲག་སོ་དྲུག་པ་ལ་མངལ་ནས་ཕྱི་རོལ་

ཏུ་འབྱུང་འདོད་ཀྱི་བློ་སྐྱེ། སོ་བདུན་པ་ལ་མངལ་ལ་མི་གཙང་བ་དང་དྲི་ང་བའི་འདུ་ཤེས་
སྐྱེ། སོ་བརྒྱད་པ་ལ་མངལ་དུ་ལས་ཀྱི་རླུང་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བ་ལངས་ནས་མངལ་གྱི་

སེམས་ཅན་དེ་ཆོས་འབྱུང་གི་སྒོར་ཕྱོགས་པར་བྱེད། དེ་ནས་སྔོན་གྱི་ལས་ལ་གྲུབ་པའི་
རླུང་མགོ་བོ་ཐུར་དུ་བལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལངས། མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་མགོ་མཇུག་
བསྒྱུར་ཏེ་མགོ་ཐུར་དུ་བསྟན་རྐང་པ་གྱེན་དུ་བསྟན་ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཙས་ཏེ་ཐ་མལ་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཤའི་མིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་དང་། ལུས་དཀྱིལ་སྒོམ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་

བརླབས་ནས་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་བར་བཤད་པ་དང་རྣམ་པ་གསུམ།

62

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡབ་ཡུམ་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི། གཞི་ལ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཉལ་
པོ་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་གྲུབ་པའི་མི་བསྐྱོད་པས་ནམ་
མཁའི་ཁམས་ཁྱབ་པར་བྱས་པ་ནི། གཞི་ལ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་གང་བ་དང་ཆོས་མཐུན།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་གྲུབ་པའི་མི་བསྐྱོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་
གྱིས་བརླབས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ནི། གཞི་ལ་ཕོ་མོ་གཉིས་བདེ་བས་རྒྱལ་ཏེ་གནས་པ་དང་ཆོས་མཐུན། མི་བསྐྱོད་པ་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་མི་བསྐྱོད་པའི་ཐུགས་ཀར་རང་ཉིད་དང་པོའི་མགོན་པོའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོར་སེམས་སུ་བསྒྱུར་བ་ནི། གཞི་ལ་མའི་མངལ་དུ་ཁུ་ཁྲག་དཀར་དམར་འདྲེས་པའི་དབུས་སུ་བར་དོ་ཤི་བའི་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་ནས་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་དང་ཆོས་མཐུན། ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྒོམ་པ་ལ། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་
སྦྱོར་རྒྱུ་མེད་ལ། བརྟེན་པ་ལྷར་བསྒོམ་པ་ལ། ཕུང་པོ་ལྔ་རིགས་ལྔར་བསྒོམ་པ་ནི་
མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེའི་ཕུང་པོ་ལྔ་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན།
ཁམས་བཞི་ཡུམ་བཞིར་བསྒོམ་པ་ནི། མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེའི་ཁམས་
བཞི་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན། མིག་སོགས་ས་སྙིང་སོགས་སུ་བསྒོམ་པ་ནི། མངལ་
གྱི་སེམས་ཅན་དེའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན། ཡུལ་ལྔ་རྡོ་རྗེ་མ་ལྔར་བསྒོམ་པ་ནི། མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེའི་ཡུལ་ལྔ་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་

63

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

མཐུན། ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་བསྒོམ་པ་ནི། མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན།
སྐུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ནི། མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེའི་ལུས་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་
མཐུན། གསུང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ནི། མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེའི་ངག་གི་གནས་
བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན། ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ནི། མངལ་གྱི་
སེམས་ཅན་དེའི་སེམས་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན། དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་བསྒོམ་པ་ནི། མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེའི་རགས་པ་གནས་སྐབས་པའི་ལུས་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་བསྒོམ་པ་ནི། མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེའི་ཕྲ་བ་གཉུག་མའི་ལུས་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན། ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་བསྒོམ་པ་ནི། མངལ་
གྱི་སེམས་ཅན་དེའི་ཕྲ་བ་གཉུག་མའི་སེམས་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན། རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི། མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཙས་ནས་ཐ་མལ་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཤའི་མིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དང་ཆོས་མཐུན།
ཆོས་མཐུན་ཇི་ལྟར་སྒོམ་པ་ནི། མངོན་བྱང་ལྔའི་སྒོ་ནས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་
པའི་དང་པོའི་མགོན་པོ་དང་། དེ་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོར་སེམས་སུ་བསྒྱུར་བ་དེ་ལས་ཆེར་རགས་པའི་རྣམ་པར་བསྒོམ་པ་ནི། གཞི་ལ་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་མོ་ཞིག་གི་མངལ་དུ་ཁུ་ཁྲག་དཀར་དམར་འདྲེས་པའི་དབུས་སུ་བར་དོ་ཤི་བའི་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་ནས་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་དང་ཆོས་མཐུན། སྒྲུབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྐྱེ་བ་དེ་སྦྱོང་
བར་བྱེད། ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་དག་མ་དག་གི་སྒྱུ་ལུས་པས་ཕུང་པོ་རྙིང་

པ་ལ་ཞུགས་ནས་རགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་བཟུང་བ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་དེའི་རྒྱུད་སྨིན་

64

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

བྱེད་དུ་འགྱུར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུས་གདུལ་
བྱའི་དོན་དུ་ཁམས་རགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་བཟུང་བ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་། དེ་འགྲུབ་པའི་ལག་རྗེས་འཇོག་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུར་འཁྱེར་བའི་ལམ་ཁྱེར་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐ་མལ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་རང་ག་བ་འོང་བའི་དོད་ལ་ལམ་འདིའི་སྒྲུབ་པ་པོ་ལ་མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོར་སེམས་སུ་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་ཞིག་བློ་ངོར་འཆར་བས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །
དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོར་སེམས་སུ་བསྒྱུར་བའི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་འདི་རྣམས་ནི་ཟིལ་གནོན་རྡོ་རྗེའི་གཞུང་ཡིག་དོན་ཁ་བསྐངས་ནས་བཤད་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

༼ལུས་དཀྱིལ་སྒོམ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་ལུས་དཀྱིལ་སྒོམ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་

འཁོར་དུ་བསྒོམ་པ་དང་། བརྟེན་པ་ལྷར་བསྒོམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག ཕྱི་དཀྱིལ་བསྡུས་པའི་རྗེས་སུ་ལུས་དཀྱིལ་བསྒོམ་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལུས་དཀྱིལ་བསྒོམ་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་རྣམས་
སུ་ཕྱི་དཀྱིལ་གྱི་སྟེང་ནས་ལུས་དཀྱིལ་བསྒོམ་པར་གསུངས་ཀྱི། ཕྱི་དཀྱིལ་བསྡུས་
པའི་རྗེས་སུ་ལུས་དཀྱིལ་བསྒོམ་པར་ཚད་ལྡན་སུས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུས་དཀྱིལ་ནི་ཕྱི་དཀྱིལ་གྱི་ནང་དུ་བྲེ་ནང་དུ་བྲེ་བཅུག་པ་ལྟར་

65

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལྷ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལུས་ལ་བཀོད་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དེ་སྔར་བྷྲཱུཾ་ཡིག་ལས་བསྐྱེད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་བཞུགས་པར་མོས་ནས་བསྒོམ་པར་མདོར་བྱས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་ལུས་གདོད་མ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྲུབ་ཟིན་གསལ་འདེབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་གི་ལུས་གདོད་མ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྲུབ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདོད་མ་ནས་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲིབ་པ་མ་སྤངས་པའི་སེམས་ཅན་
མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལམ་སྒོམ་པའི་སྣོད་དུ་རུང་མི་རུང་གི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལམ་མ་བསྒོམས་པར་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་རྣམས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དེ་དང་དེ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་དེ་དང་དེའི་དོད་ཐུབ་ཙམ་དུ་བསྐྱེད་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་གྱི། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དེ་དང་དེ་
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དེ་དང་དེར་བསྐྱེད་ནས་བསྒོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་བྱང་གིས། ཚངས་པའི་ཐིག་ནས་ཡང་དག་བརྩམས། །གྲུ་བཞི་བར་ནི་རྣམ་པར་བསྒོམ། །གཞལ་ཡས་ཁང་ལྟར་སྣང་བ་ཡི། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་སྐུ་ཡི་དཀྱིལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་ལུས་གྲུ་བཞི་སྒོ་བཞི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །
རང་ལུགས་ནི། ཕྱི་དཀྱིལ་རིགས་འདྲ་སྔ་མས་ཉེར་ལེན་དང་། རང་གི་ལུས་
ཀྱི་ཆ་ཤས་དེ་དང་དེས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་དཀྱིལ་རིགས་

66

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།
འདྲ་ཕྱི་མ་རང་གི་ལུས་རྒྱུར་སོང་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ལྷར་བསྒོམ་པ་ལ། ཕུང་པོ་ལྔ་རིགས་ལྔར་བསྒོམ་པ་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ་ལས། མདོར་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་ནི། །སངས་རྒྱས་ལྔར་ནི་རབ་ཏུ་བསྒོམ། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན།
ཁམས་བཞི་ཡུམ་བཞིར་བསྒོམ་པ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ས་ནི་སྤྱན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །ཆུ་ཡི་ཁམས་ནི་མཱ་མ་ཀི། དཀར་དང་སྒྲོལ་མ་ཞེས་བྱ་བ། །མེ་དང་རླུང་དུ་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན། མིག་སོགས་ས་སྙིང་སོགས་སུ་བསྒོམ་པ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྡོ་རྗེའི་སྐྱེ་མཆེད་ཉིད་དག་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག ། ཅེས་གསུངས་པས་བསྟན། ཡུལ་ལྔ་རྡོ་རྗེ་མ་ལྔར་བསྒོམ་པ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཟུགས་སྒྲ་དྲི་སོགས་སྔགས་པ་ཡིས། །ལྷ་ཉིད་དུ་ནི་རྟག་ཏུ་བསྒོམ། །ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་བསྒོམ་པ་ནི། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བའི་སྐུ་དཀྱིལ་གྱི་

སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །
ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་བསྒོམ་པ་ནི། རང་ཉིད་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སོ་གཉིས་ལ། ༀ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་སོ་གཉིས་བསྐྱེད། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རྣམ་སྣང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་རང་གི་སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་བཀོད་ནས་
གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་ནས་བསྒོམ་པའི་སྐུ་
མདོག་ཕྱག་མཚན་ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མདོར་བྱས་ནས་བཤད་

67

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

པ་ལྟར་རིམ་གྱིས་གསལ་བཏབ་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་བསྒོམ་པ་ནི། ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་རྩ་ཁམས་ཐིག་ལེ་རྣམས་ལས་རུང་དུ་གྱུར་ནས་
རྫོགས་རིམ་སྤྱིའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སོ་གཉིས་འོད་གསལ་དུ་དག་པར་བྱས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
འགྲུབ་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སོ་གཉིས་ལ་རྣམ་སྣང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་
དངོས་གནས་ལ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་བསྒོམས་པས་བགེགས་ཀྱི་གནོད་པས་མི་ཚུགས་པ་དང་། ཡུལ་ལྔ་རྡོ་རྗེ་མ་
ལྔར་བསྒོམས་པས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གང་སྣང་ཐམས་ཅད་ནང་དུ་བདེ་ཆེན་འབར་བའི་
གྲོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་སེམས་དཔའ་སུམ་
བརྩེགས་བྱ་བར་བཤད་པ་ལ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་དང་། སེམས་
དཔའ་སུམ་བརྩེགས་བྱ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ། རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་བྱ་བ་དང་རྣམ་པ་གསུམ།

དང་པོ་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་
གནས་པར། །ཧཱུཾ་ཞེས་བྱ་བ་རབ་ཏུ་བསྒོམ། །གསལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་གནས་
པར། །ཡི་གེ་ༀ་ནི་རྣམ་པར་བསམ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་གནས་པར། །ཡི་
གེ་ཨཱཿནི་རབ་ཏུ་བསྒོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པའི་སྤྱི་བོར་ༀ་ལས་བྱུང་བའི་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་
ༀ་ཡིག་དཀར་པོ། ལྕེའི་དབུས་སུ་ཨཱཿལས་བྱུང་བའི་པདྨ་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་

68

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

པའི་དབུས་སུ་ཨཱཿཡིག་དམར་པོ། སྙིང་གའི་དབུས་སུ་ཧཱུཾ་ལས་བྱུང་བའི་ཉི་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ཧཱུཾ་ཡིག་སྔོན་པོ། དེ་དག་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྤྱན་མ།
གོས་དཀར་མོ། མཱ་མ་ཀིའི་ཚོགས་ནམ་མཁའ་གང་བ་སྤྲོས་པས་སྐད་ཅིག་གིས་རྡོ་རྗེ་
གསུམ་གྱི་ལྷ་ཚོགས་ནམ་མཁའ་གང་བ་སྤྱན་དྲངས་པའི་དབུས་ན་བཞུགས་པའི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་མདུན་ན་རང་ཉིད་གནས་པར་མོས་ལ། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་གསུངས་པའི། དཔལ་ལྡན་སངས་རྒྱས་སྐུ་འཆང་བ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོར། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་ཞུ་བ་འོད་ཟེར་དཀར་དམར་མཐིང་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྤྱན་དྲངས་ལ། རང་གི་སྤྱི་བོ། ལྕེའི་དབུས། སྙིང་ག་རྣམས་སུ་
རིམ་གྱིས་ཐིམ་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་གི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་ནས། སྐུ་
གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་པར་མོས་པའི་རྗེས་སུ། རྩ་རྒྱུད་
ལེའུ་བདུན་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྐུ་གང་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་
བཅད་གཅིག་ངག་ཏུ་བརྗོད་ཅིང་དོན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་བྱིན་རླབས་བརྟན་པར་བྱ་བ་

དང་། དེ་ནས་ལེའུ་དྲུག་པ་ནས་གསུངས་པའི་སྔགས་ཚན་པ་གསུམ་ངག་ཏུ་བརྗོད་ཅིང་དོན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་སྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་གསུངས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་ནི།
སྤྱན་མ་ཕྱག་རྒྱར་ལྡན་པས་ན་དཔལ་དང་ལྡན་པ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་རྡོ་
རྗེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པའམ་འཆང་བས་ན་སྐུ་འཆང་བ། ཞེས་རྣམ་སྣང་ལ་བོས་ནས། རང་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་

69

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒོམས་པའི་སྒྲུབ་པ་པོ་བདག་དེང་སྟེ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་

བརླབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན་སྒྲུབ་པ་པོ་བདག་གི་ལུས་སྐུ་རྡོ་རྗེར་མཛད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྣང་གི་འཁོར་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་། ཕྱོགས་བཅུར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས། །ཞེས་བོས་ནས་སྔར་བཞིན་གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་ལམ་ནི་འོད་དཔག་མེད་ཡིན་ལ། དེས་གོས་
དཀར་མོ་ཕྱག་རྒྱར་ལྡན་པས་ན་དཔལ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་འོད་དཔག་མེད་ལ་བོས་ནས། རང་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་རྡོ་རྗེ་འོད་དཔག་མེད་དུ་
བསྒོམས་པའི་སྒྲུབ་པ་པོ་བདག་དེང་སྟེ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་
གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་ན། སྒྲུབ་པ་པོ་བདག་གི་ངག་གསུང་རྡོ་རྗེར་མཛད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་འཁོར་ན་བཞུགས་པའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་། ཕྱོགས་བཅུར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས། །ཞེས་བོས་ནས་སྔར་བཞིན་གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྡན་རྡོ་རྗེ་ཐུགས་འཆང་བ་ཞེས་པ་ལ། མཱ་མ་ཀི་ཕྱག་རྒྱར་ལྡན་པས་ན་དཔལ་དང་ལྡན་པ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པའམ་འཆང་བས་ན་ཐུགས་
འཆང་བ་ཞེས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་བོས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་བསྒོམས་པའི་སྒྲུབ་པ་པོ་བདག་དེང་སྟེ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བྱིན་
གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་ན། སྒྲུབ་པ་པོ་བདག་གི་སེམས་ཐུགས་རྡོ་རྗེར་མཛད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱོད་

70

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

པའི་འཁོར་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་། ཕྱོགས་བཅུར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཞེས་བོས་ནས་སྔར་བཞིན་གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །
དེ་ལྟར་ཚིགས་བཅད་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོར་རྡོ་རྗེ་
གསུམ་གྱི་ལྷའི་ཚོགས་ནམ་མཁའ་གང་བ་སྤྱན་དྲངས་པའི་དབུས་ན་བཞུགས་པའི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་ཞུ་བ་འོད་ཟེར་
དཀར་དམར་མཐིང་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། རང་གི་སྤྱི་བོ། ལྕེའི་དབུས།
སྙིང་ག་རྣམས་སུ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་དབང་

ཕྱུག་གསུམ་ཐོབ་པར་མོས་པའི་བར་ནི་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་དྲུག་པ་ལས། རྡོ་རྗེ་གསུམ་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསང་། །གནས་ནི་གནས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྒོམ་པར་བྱ། །སྔགས་
ཀྱི་མཚན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་མཚན་བྱས་ལ། །མཆོག་རབ་འདི་ཡིས་སྒྲུབ་པ་ཉིད་དུ་བྱ། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད། དེ་ནས་ལེའུ་བདུན་པ་ནས་གསུངས་པའི། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྐུ་གང་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་
གསུམ་གྱི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་རྡོ་རྗེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔས་རབ་ཏུ་
རྒྱས་ཤིང་གང་བ་དེ་དང་འདྲ་བར་སྒྲུབ་པ་པོ་བདག་གི་ལུས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་

གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །
ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་ན། སྒྲུབ་པ་པོ་བདག་གི་ལུས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་དེ་དང་འདྲ་བར་སྐུའི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག ཅེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྡོ་རྗེ་ཆོས་ནི་འོད་དཔག་མེད་ཡིན་ལ། དེའི་གསུང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངེས་པའི་ཚིག་གིས་མཚོན་པའི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པས་ན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེ།

71

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གསུང་རྡོ་རྗེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་གསུང་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འདྲ་བར་སྒྲུབ་པ་པོ་བདག་གི་ངག་ཀྱང་ཆོས་འཛིན་པ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་གསུང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག གསང་བ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་རྣམས་
ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ན་གསང་བའི་བདག་པོ། བློ་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ་ཕྱག་རྒྱར་ལྡན་པས་ན་དཔལ་དང་ལྡན་པ། ཐུགས་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྟེ། སྒྲུབ་པ་པོ་བདག་གི་སེམས་ཀྱང་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་མི་བསྐྱོད་པ་དེ་དང་འདྲ་
བར་ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་དང་།
དེ་ནས་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་དྲུག་པ་ནས་གསུངས་པའི་སྔགས་ཚན་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ནི། ༀ་གྱི་དོན་བཤད་ཟིན། སརྦ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད།
ཀཱ་ཡ་ནི་སྐུ། བཛྲ་ནི་རྡོ་རྗེ། སྭ་བྷཱ་ཝ་ནི་རང་བཞིན། ཨཏྨ་ཀ་ནི་བདག་ཉིད། ཨ་ཧཾ་ནི་ངའོ་སྟེ། མདོར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་གྱི་
བདག་ཉིད་དེ་ངའོ་སྙམ་དུ་བསྒོམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཝ་ཀ་ནི་གསུང་། ཙིཏྟ་ནི་ཐུགས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་

ཉིད་དེ་ངའོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་

རྡོ་རྗེ་གསུམ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ནས་རང་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་
རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའི་རྡོ་རྗེ་འཆང་གཅིག་ཏུ་བསྒོམས་ནས་ༀ་སརྦ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་ཀཱ་ཡ་ཝ་ཀ་ཙིཏྟ་བཛྲ་སྭ་བྷཱ་ཝ་ཨཏྨ་ཀོຌཧཾ། ཞེས་ངག་ཏུ་བརྗོད་ཅིང་སྔགས་དོན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའི་རྡོ་རྗེ་འཆང་གཅིག་

72

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཏུ་བསྒོམ་པ་ནི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཐུན་མོང་དུ་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མདོར་
བྱས་ལས། དེ་ལྟར་རིགས་གསུམ་དབྱེ་བ་ཡི། །སོ་སོར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་

ཀྱང་། །བློ་དང་ལྡན་པས་གསང་སྔགས་འདིས། །སླར་ཡང་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་ཚུལ་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། ཁྱེད་ཀྱི་

སེམས་ལུས་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་སེམས་ལྟ་བུར་བསྐྱེད་ཅིག ཅེས་སོ་སོར་བརྗོད་པས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་སོ་སོར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་དེ་བསྟན། བསྐྱེད་ཅིག་ཅེས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མཇུག་ཏུ་གཅིག་བརྗོད་པས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཐུན་མོང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་དེ་
བསྟན་པར་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་སེམས་དཔའ་སུམ་བརྩེགས་བྱ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། སྐུ་གསུམ་ལམ་ཁྱེར་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ལ་དམ་ཚིག་སེམས་
དཔའ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དམ་ཚིག་གི་སྐད་དོད་ས་མ་ཡ་ལ་ས་མ་ཏར་བྱས་པས་འཕྲོ་ཞིང་འདུ་བ་ལ་ཡང་འཇུག་པས། སྒྲུབ་པ་པོ་རང་གི་ལུས་ལ་ཐ་
མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་སྤངས་ནས་ལྷའི་སྐུར་བསྒོམ་པ་ལ། ལྷ་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་འཕྲོ་ཞིང་འདུ་བའི་གཞིར་གྱུར་པས་ན་དམ་ཚིག སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་རྩེ་གཅིག་པས་ན་
སེམས་དཔའ་ཞེས་བརྗོད་པར་མན་སྙེ་ལས་གསུངས་སོ། །
ཡང་སྐུ་གསུམ་ལམ་ཁྱེར་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་
ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་དང་པོའི་དམ་ཚིག་འབྱུང་བ་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས། རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལྷའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་

73

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

བརྗོད་པར་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་བཤད། དམ་ཚིག་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དེའི་ཐུགས་ཀར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་བསྒོམ་པ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། སྙིང་གའི་དབུས་སུ་གནས་པ་ཡི། །ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་བསྒོམ། །ཏིང་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི། །ཡི་གེ་ཧཱུཾ་ནི་དེ་རུ་འགོད། །ཅེས་པས་བསྟན།
ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་བསྒོམ་པ་ནི། དམ་ཚིག་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀར་སྣ་ཚོགས་པདྨ་དང་ཟླ་བའི་གདན་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སྐུ་མདོག་དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུ་འཛིན་པ་ཡུམ་བཅས་སུ་བསྐྱེད་པར་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་བཤད། དེ་ཡང་རྡོ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུ་འཛིན་པ་སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་ཀ་རས་མདོར་བྱས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད། ཅིའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་
ཞེ་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷའི་སྐུར་བསྐྱེད་ནས་བསྒོམས་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་པ་ལས། སྙིང་གའི་དབུས་སུ་ཕྲ་མོ་ཡི། །དཀྱིལ་འཁོར་
རྣམས་ནི་བསམ་པར་བྱ། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད།
དེའི་ཐུགས་ཀར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་བསྒོམ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀར་ཟླ་གདན་ལ་རྡོ་རྗེ་སྔོན་པོ་རྩེ་ལྔ་པའི་ལྟེ་བར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཧཱུཾ་ཡིག་སྔོན་པོ་རྟག་ཏུ་འཆར་བ་མར་མེ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ། མི་ཤེས་པའི་མུན་པ་འཇོམས་པའི་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུར་སྒོམ་པར་ནི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་བཤད། ཅིའི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཧཱུཾ་ཡིག་གང་དུ་བཀོད་པའི་གནས་དེར་དམིགས་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་

74

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གཏད་ནས་བསྒོམས་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཆོག་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་
ཅན་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ངེས་ལེགས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་པ་ལས། ཡི་གེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚིག ། དེ་ཡི་དབུས་སུ་བསམ་པར་བྱ། །རྡོ་རྗེ་ཆེན་པོ་རྩེ་ལྔ་པ། །རྟག་ཏུ་སྦྱོར་བས་རྣམ་པར་བསྒོམ། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད་དོ། །
གསུམ་པ་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། དམ་ཚིག་སེམས་དཔའི་ཅོད་པན་ལ་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་པར་མདོར་བྱས་ལས་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་། མདོ་བསྲེ་དང་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་བཤད་པ་ལྟར། དབུ་རྒྱན་ལ་ནི་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་བདག །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན།
ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་སྒོམ་པ་ནི། དམ་ཚིག་སེམས་དཔའི་རལ་པའི་ཅོད་པན་ལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་རྡོ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུ་འཛིན་པ། ཡུམ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཁ་སྦྱོར་གྱི་སྦྱོར་བས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་ཀྱི་བདུད་རྩི་འཛག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་ཡེ་ཤེས་སེམས་
དཔའ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་མཉེས་ཤིང་ཚིམ་པར་བསམ་པ་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། རྡོ་རྗེ་འཛིན་མཆོག་ཅོད་པན་ལའོ། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་མདོ་བསྲེ་ལས་བཤད། རིགས་བདག་ཡུམ་བཅས་སུ་བསྒོམ་པར་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་བཤད། རྡོ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུ་འཛིན་པར་སློབ་དཔོན་
ཐུབ་པ་དཔལ་གྱིས་བཤད།
དེ་ལ་ཁ་ཅིག སྐབས་འདིར་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་པའི་རྒྱུ་

75

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དེ་སྐུ་གསུམ་ལམ་ཁྱེར་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་ཆོག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདུས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཚར་གཅིག་པོ་འདི་ལ་ལྷའི་བསྐྱེད་ཆོག་མི་འདྲ་བ་ལྔ་ཡོད་དེ། ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ། དང་པོའི་མགོན་
པོ་མངོན་བྱང་ལྔའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པ། སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྐུ་གསུམ་ལམ་ཁྱེར་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པ། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་ས་བོན་རྐྱང་པ་ལས་བསྐྱེད་པ།
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་སྒོ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་སྐུ་གསུམ་མྱུར་དུ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སྐུ་
གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རྫོགས་མ་ཐག་རིག་མ་འདུ་བྱ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་
གཅིག་ལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་འདུ་བྱས་པའི་རིག་མ་དང་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ཐབས་ཀྱིས་སྒྲུབ་
དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་འདི་སྦྱང་གཞི་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་འབྲས་བུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་དམན་
པ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྤྱོད་པ། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་ས་དང་
ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྤྱོད་པ། ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་
པ་དང་གསུམ་གསུངས་པའི་ནང་ནས། འདིར་སྤྱོད་པ་ཕྱི་མ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་

76

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་ལ་ཡང་དངོས་ཀྱི་རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་དང་། བསྒོམ་པའི་རིག་མ་འདུ་བྱ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲུབ་པ་པོས་སྨེ་ཤ་ཅན་
གྱི་བུ་མོ། རྣམ་སྣང་གི་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་པོས་བཙོ་བླག་མཁན་གྱི་བུ་མོ། རིན་འབྱུང་
གི་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་པོས་ཕྲེང་རྒྱུད་མཁན་གྱི་བུ་མོ། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་
སྒྲུབ་པ་པོས་གར་མཁན་གྱི་བུ་མོ། དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་པོས་བཟོ་བྱེད་
མཁན་གྱི་བུ་མོ་རྣམས་མ་ལྟར་བྱམས་ཤིང་སྲིང་ལྟར་བརྩེ་བ། བུ་མོ་ལྟར་དུང་སེམས་
ཆེ་བ་རྣམས་འདུ་བྱས། བསང་སྦྱངས་སྟོང་པའི་ངང་ལས་རང་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མོར་
བསྐྱེད། དེའི་ལུས་ལ་རིགས་ལྔ་བཀོད། དེ་དང་རང་གི་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་

བརླབས་ཏེ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་དངོས་ཀྱི་རིག་མ་འདུ་བྱ་བའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་བསྒོམ་པའི་རིག་མ་འདུ་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། ཐམས་ཅད་གསང་བའི་རྒྱུད་ལས། སྙིང་གར་གནས་པའི་ལྷ་མོ་ཆེ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཡུམ་གྱུར་མ། །རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་མོར་
བཤད། །ཅེས་གསུངས་པས་བསྟན་པ་ལྟར། རང་གི་སྙིང་ག་ནས་རང་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་
མི་མོའི་རྣམ་པར་ཕྱུང་། བསང་སྦྱངས་སྟོང་པའི་ངང་ལས་རང་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མོར་
བསྐྱེད། དེའི་ལུས་ལ་རིགས་ལྔ་བཀོད། དེ་དང་རང་གི་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་

བརླབས་ཏེ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་བསྒོམ་པའི་རིག་མ་འདུ་བྱ་བའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །
མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་ཚུལ་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བདུན་པ་ལས། ཡི་
གེ་ཧཱུཾ་དང་ༀ་དག་དང་། །ཨཱཿདང་ཕཊ་ཀྱང་རབ་བརྟག་བྱ། །འོད་ཟེར་སྣ་ལྔས་ཁྱབ་པ་

77

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཡི། །པདྨོ་རྡོ་རྗེ་བསྒོམ་པར་བྱ། །འབར་བཅས་ཟླ་འོད་བཞིན་དུ་དཀར། །ཡིད་དུ་འོང་བ་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།
བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་ཚུལ་ནི། རང་གི་གསང་གནས་མི་དམིགས་པའི་ངང་
ལས་ཧཱུཾ་ལས་བྱུང་བའི་རྡོ་རྗེ་སྔོན་པོ་རྩེ་ལྔ་པ་རྭ་དབུས་མའི་ནོར་བུ་ལ་ༀ་ཡིག་གིས་མཚན་ཞིང་བུ་ག་ཡི་གེ་ཕཊ་སེར་པོས་བཀག་པ། ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་མི་དམིགས་
པའི་ངང་ལས་ཨ་ལས་བྱུང་བའི་པདྨ་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ཟེ་འབྲུ་ལ་ཨ་ཡིག་གིས་མཚན་ཞིང་བུ་ག་ཡི་གེ་ཕཊ་སེར་པོས་བཀག་པ། རྡོ་རྗེ་དང་པདྨའི་ནང་འོད་ཟེར་རྣམ་པ་ལྔས་གང་བར་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་ༀ་ཡིག་གིས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མཚོན། ཨཱཿཡིག་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཚོན། རྡོ་རྗེ་ལ་རྭ་ལྔ་ཡོད་པས་ཡབ་ཀྱི་ནོར་བུའི་དབུས་
ཀྱི་རྩ་འདབ་བཞི་དྷཱུ་ཏི་དང་ལྔ་པོ་དེ་མཚོན། པདྨ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡུམ་གྱི་ཆོས་

འབྱུང་གི་དབུས་ཀྱི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པོ་དེ་མཚོན། ཕཊ་ཡིག་གིས་ཐུར་སེལ་མཚོན། དེའི་ཁ་དོག་སེར་པོ་བྱེད་པས་ཐུར་སེལ་རང་དབང་བའི་ཁ་དོག་སེར་པོ་ཡིན་པ་དེ་མཚོན། རྡོ་རྗེ་དང་པདྨའི་ནང་འོད་ཟེར་རྣམ་པ་ལྔས་གང་བར་བསྒོམ་པ་ནི། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རླུང་རྣམས་ཐིག་ལེའི་གཟུགས་སུ་ཞུ་བ་དེ་མཚོན། དེ་ནས་རང་ཉིད་རིན་འབྱུང་གི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་འཁྱུད་པ་དང་། སོ་དང་སེན་མོ་
འདེབས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་བྱས་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་
པའི་བར་བྱས་ཏེ། ༀ་སརྦ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་ཨ་ནུ་རཱ་ག་ཎ་བཛྲ་སྭ་བྷཱ་ཝ་ཨཏྨ་ཀོຌཧཾ། ཞེས་སྔགས་ངག་ཏུ་བརྗོད་ཅིང་སྔགས་དོན་ཡིད་ལ་དྲན་པར་བྱེད་པ་ནི་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་དེ་

78

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྔགས་ཀྱི་དོན་ལ་ༀ་གྱི་དོན་བཤད་ཟིན། ཨ་ནུ་རཱ་ག་ནི་རྗེས་སུ་
ཆགས་པ། གཞན་རྣམས་སྔར་དང་འདྲ་བ་ལ། མདོར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་དེ་ངའོ་སྙམ་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ནས་རང་ཉིད་གཙོ་བོའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཧཱུཾ་གླུར་ལེན་ཅིང་ཕཊ་ངག་ཏུ་བརྗོད་
པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞུ་བ་སྤྱི་བོ་ནས་ནོར་བུའི་རྩེའི་བར་དུ་ཕབ་པས་བདེ་བ་
ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ནི། རང་ཉིད་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ༀ་སརྦ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་པཱུ་ཛ་བཛྲ་
སྭ་བྷཱ་ཝ་ཨཏྨ་ཀོຌཧཾ། ཞེས་སྔགས་ངག་ཏུ་བརྗོད་ཅིང་སྔགས་དོན་ཡིད་ལ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པ་ནི་མཆོད་པའི་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྔགས་ཀྱི་དོན་ལ་ༀ་གྱི་དོན་བཤད་ཟིན།
པཱུ་ཛ་ནི་མཆོད་པ་གཞན་རྣམས་སྔར་དང་འདྲ་བ་ལ་མདོར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་པ་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་དེ་ངའོ་སྙམ་དུ་སྒོམ་པར་
བྱེད་པ་ནི་མཆོད་པའི་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
དེ་འདྲ་བའི་དགའ་བ་བཞིས་རིམ་གྱིས་དྲངས་པའི་བདེ་བས་སྟོང་པ་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་ནས་བསྒོམ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལམ་གྱི་སྙིང་པོ་དང་། རྫོགས་རིམ་པའི་དགའ་བཞི་འདྲེན་པའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྔར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་མཚོན་དོན་ལ་སྦྱར་ན། སྐུ་བྱིན་
གྱིས་བརླབས་པ་ནི་ལུས་དབེན་གྱི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་འགྱུར། གསུང་བྱིན་གྱིས་

བརླབས་པ་ནི་ངག་དབེན་གྱི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་འགྱུར། ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་

ནི་སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་འགྱུར། སེམས་དཔའ་སུམ་བརྩེགས་སྒོམ་པ་

79

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ནི་སྒྱུ་ལུས་པས་ནང་གི་རྐྱེན་སེམས་དཔའ་སུམ་བརྩེགས་སྒོམ་པ་དེ་མཚོན། རིག་མ་འདུ་བྱ་བས་ནི་སྒྱུ་ལུས་པས་ཕྱིའི་རྐྱེན་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་མཚོན། དེ་ནས་སྒྱུ་ལུས་པས་ནང་གི་རྐྱེན་སེམས་དཔའ་སུམ་བརྩེགས་བསྒོམས་ནས་ཕྱིའི་རྐྱེན་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། སྒྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་
དག་པར་བྱས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་ངེས་དོན་གྱི་སྔགས་ཚན་པ་དྲུག་པོ་དེ་
མཚོན། དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བའི་ངེས་དོན་གྱི་རིགས་
དྲུག་ནི་སྔགས་ཚན་པ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་དྲུག་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་པར་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་སྐུ་གསུམ་གྱི་མཐུན་ཡུལ་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་ལ། བསྐྱེད་རིམ་
པའི་སྐུ་གསུམ་དང་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིའི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་བཤད་པ། མངོན་རྟོགས་ལྷག་མ་སྦྱང་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་མི་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ། སྦྱང་གཞི་སྦྱོང་བའི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་དྲི་བ་དང་ལན་གཉིས།
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིའི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་བླ་མ་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལྷའི་བསྐྱེད་
ཆོག་ཐམས་ཅད་སྦྱང་གཞི་སྐྱེ་གནས་བཞི་སྦྱོང་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། འདིར་ཡང་རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ཐིག་ལེའི་

80

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གཟུགས་སུ་ཞུ་བའི་ཐིག་ལེའི་དབུས་སུ་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་མཚོན་པའི་ས་བོན་ལས་འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ལྷའི་སྐུ་བསྐྱེད་པ་ཞུ་བ་གླུས་བསྐུལ་ཡོད་པ་ནི་མངལ་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། མངོན་བརྗོད་བླ་མ་ལས། མངལ་སྐྱེས་གླུ་ཡི་སྦྱོར་བ་ཡི། །སྒོམ་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཡོངས་སུ་བརྟག ། ཅེས་གསུངས། དེ་ནས་ཁམས་དཀར་དམར་མཚོན་པའི་ཟླ་བ་དཀར་དམར་རམ། ཟླ་བ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་གྱི་དབུས་སུ་བར་དོའི་རྣམ་
ཤེས་མཚོན་པའི་ས་བོན་ལས་ལྷའི་སྐུ་བསྐྱེད་པ་ཞུ་བ་གླུས་བསྐུལ་མེད་པ་ནི་སྒོང་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། སྒོང་སྐྱེས་གླུ་ནི་མེད་པ་སྟེ། །སྒྲ་དང་སྒྲ་མིན་རྣམ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་དྲོད་མཚོན་པའི་ཉི་མས་ཁ་བྱེ་བའི་པདྨ་དང་། གཤེར་མཚོན་པའི་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་མཚོན་པའི་ས་བོན་ལས་ལྷའི་སྐུ་
བསྐྱེད་པ་ཞུ་བ་གླུས་བསྐུལ་མེད་པ་ནི་དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་སྦྱོང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། སྡོམ་འབྱུང་འགྲེལ་པར། ཟླ་བ་ས་བོན་ཙམ་ལས་སྐྱེ་གནས་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ནི་རྫུས་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་པས། སེམས་ཅན་རྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་བཞིན། །ས་བོན་མེད་པར་རྣམ་པར་བསྒོམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ནི། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་སྐྱེ་
ཤི་བར་དོ་གསུམ་སྦྱང་གཞི་སྦྱོང་བྱེད་དུ་ངོ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེའི་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལྷའི་བསྐྱེད་ཆོག་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི་གང་ཞིག རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེས་སྐྱེ་གནས་གཞན་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་སྒོམ་

81

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེས་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྒོམས་པས་སྐྱེ་གནས་གཞན་གསུམ་སྦྱོང་ནུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྔར་འདས་ཟིན་པའི་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིའི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་ད་ལྟ་ལམ་སྒོམ་པའི་སྒྲུབ་པ་པོས་སྦྱོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། སྔར་

བསྲེགས་ཟིན་པའི་བུད་ཤིང་དེ་སླར་ཡང་བསྲེག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐུ་གསུམ་དང་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིའི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་ནས་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་
བུའི་གང་ཟག་དེ་ཡིན་ན། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་

གང་ཟག་དེ་ཡིན་ན་དབང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་གྱི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་ལ་
བརྟེན་པའི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་ནུས་ཤིང་། དེ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྙིགས་དུས་ཀྱི་

ཚེ་ཐུང་གཅིག་ལ་འཚང་རྒྱ་བར་མོས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པ་ནི་གང་
ཞིག དེ་འདྲ་བ་དེ་འཛམ་བུ་གླིང་པ་མ་གཏོགས་གླིང་གཞན་གསུམ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བདུན་པ་ལས། ཆགས་ཅན་ཡེ་ཤེས་འདོད་པ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་འདོད་ཡོན་ལྔ་རྣམས་བསྟེན། །ཞེས་དང་། སྒྲོན་གསལ་ལས། གང་གི་དོན་དུ་འདི་ཉིད་མཛད། །ཅེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། སྐྱེ་བོ་འདོད་ཆགས་ཅན་དོན་དུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

82

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་འཛམ་བུ་གླིང་པ་མ་གཏོགས་གླིང་

གཞན་ལ་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་མེད། གཟུགས་ཁམས་པ་ལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་མེད། འདོད་ལྷ་གོང་མ་གཉིས་ལ་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་མེད། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ལ་དེ་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་ཡོད་ཀྱང་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་
མེད། གླིང་གཞན་གསུམ་ན་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་ནུས་པ་མེད་ཅིང་། གླིང་གཞན་གསུམ་གྱི་མི་རྣམས་ནི་སྐྱེ་བ་
སྔ་མར་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཚེ་འདིར་ལོངས་སྤྱོད་པར་རིགས་གཅིག་
པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་གྱི། ཚེ་སྟོད་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་
པ་ཚེ་སྨད་ལ་སྨིན་པར་ནུས་པའི་ལས་ཀྱི་ས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིའི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐུ་གསུམ་པོ་དེས་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མིའི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྦྱང་གཞི་སྲིད་པ་ཆགས་འཇིག་
གི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སའི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་སྟོང་པའི་ནམ་མཁའ་སྟོང་སང་དེ་དང་ཆོས་
མཐུན་སྦྱོར་དགོས་པར་གྲུབ། དེ་གྲུབ་པས་ལྷག་མོས་ཀྱི་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་
པ་དང་། གཞི་ལ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཆགས་པ་གཉིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དགོས་

83

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

པར་གྲུབ། དེ་གྲུབ་པས་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་དང་། འཛམ་བུ་གླིང་

པའི་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་རྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དགོས་པར་གྲུབ། དེ་གྲུབ་པས་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཐ་མལ་བར་

གྱུར་ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བར་གྲུབ། དེ་གྲུབ་པས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐུ་གསུམ་དང་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཐ་མལ་བར་གྱུར་ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང་། འོད་གསལ་དེའི་རླུང་སེམས་ལས་བར་དོ་གྲུབ་པ་དང་། བར་དོ་བ་དེས་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་མོ་ཞིག་གི་མངལ་དུ་ཁུ་ཁྲག་དཀར་དམར་འདྲེས་པའི་དབུས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་ནས་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཆོས་སྐུ་དང་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་ཤི་བ་གཉིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལོངས་སྐུ་དང་འཛམ་
བུ་གླིང་པའི་མིའི་བར་དོ་གཉིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་མར་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
མ་ཟད་ཡར་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་ཡང་རྣམ་པ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་ཚུལ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལོངས་སྐུ་བ་དེས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཁམས་རགས་པའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་བཟུང་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་འཛམ་བུ་
གླིང་པའི་རྟེན་ཁོ་ནར་ངེས་པས། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་དང་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བར་གྲུབ། དེ་གྲུབ་པས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལོངས་སྐུ་དང་

84

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིའི་བར་དོ་གཉིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིའི་བར་དོ་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། གླིང་

གཞན་གྱི་བར་དོ་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིར་སྐྱེ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མངོན་རྟོགས་ལྷག་མ་སྦྱང་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་མི་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྒོམ་པ་ནས་རིགས་བདག་གི་
རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་བར་སྦྱང་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་ནས་མངོན་རྟོགས་ལྷག་མ་སྦྱང་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་མི་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྒོམ་པ་ནས་རིགས་བདག་གི་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་བར་སྦྱང་གཞིར་
མ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྦྱང་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྦྱང་གཞི་དེ་ལ་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། མ་དག་
པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་ལྷག་མོས་ཀྱི་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པའི་སྦྱང་གཞིར་
འདུས། མ་དག་པའི་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་ལ་ཡང་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས། ཤི་བའི་གནས་སྐབས་ནི་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པའི་སྦྱང་གཞིར་འདུས། བར་དོའི་གནས་སྐབས་ནི་མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པའི་སྦྱང་གཞིར་འདུས། སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ནི་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོར་སེམས་སུ་བསྒྱུར་བའི་སྦྱང་གཞིར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་སྦྱང་གཞི་སྦྱོང་བའི་དོན་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་སྦྱང་གཞི་སྦྱོང་བ་ལ། བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་བདག་འཛིན་སྦྱོང་བར་གསུངས་པ་དང་། སེམས་རྒྱུན་སྔ་མ་སྒྲིབ་བཅས་སུ་ཡོད་པ་ཕྱི་མ་སྒྲིབ་བྲལ་

85

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དུ་སོང་བ་ལ་སེམས་རྒྱུན་སྦྱོང་བར་གསུངས་པ་གཅིག་དང་། ཆོས་ཉིད་མངོན་གྱུར་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་ལ་ཆོས་ཉིད་སྦྱོང་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་
དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐུ་གསུམ་གྱི་སྦྱང་གཞི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་སྦྱོང་བ་དེ་གསུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། དེའི་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྒོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་
གསུམ་གྱི་སེམས་རྒྱུན་ཕྱི་མ་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་
གསུམ་དངོས་གནས་པ་ཡང་ཡིན། སྒྲིབ་བྲལ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རང་ལུགས་ནི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐུ་གསུམ་པོ་དེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་མངོན་གྱུར་པ་མགོ་གནོན་ཅིང་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་གྱི་ས་བོན་
དྲུངས་ནས་འབྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བས་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐུ་གསུམ་གྱི་སྦྱང་གཞི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་
གསུམ་སྦྱོང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

༼གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་བྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་ལས་

རྒྱལ་མཆོག་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་བྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་
ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་སྒོ་བཤད་པ་ལ། སྐུའི་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་

86

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཤད་པ་དང་། གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་སྒོ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་
ཆོག་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་དང་། ལྷའི་བསྐྱེད་ཆོག་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་བླ་མ་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་
ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་བཛྲ་དྷྲིཀ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་སོ་
གཉིས། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་སོ་གཉིས། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཕྱག་མཚན་སོ་གཉིས། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷ་སོ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་པ་ནི་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལྷ་མོ་བཞིས་
ཞུས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། ཆ་གཉིས་པ་ནི་དགུ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད། །སུམ་ཅུ་བཅུ་པ་ལྔ་པའི་ས་བོན་ཉིད། །ཆ་གཉིས་ལྔ་པ་དྲུག་པས་ཕྱེ་བ་ལས། །བྱུང་བ་དེ་ནི་ཐིག་ལེ་ཡིན་ཞེས་བཤད། །ཅེས་ཐིག་ལེ་ལས་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་འབྱུང་བར་བཤད་ཀྱི། མཚན་སྔགས་བསྐྱེད་པ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞུ་བ་ཡུམ་གྱི་པདྨར་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་ཐིག་ལེ་ཆ་ཕྲན་
གཉིས་སུ་གྱུར་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་ལྷ་རང་རང་གི་ས་བོན་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་དང་སྤེལ་བ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཕྱག་མཚན་སོ་གཉིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་ནོ། །

87

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དེས་ན་ས་བོན་ལ་བསྐྱེད་སྔགས་དང་། མཚན་སྔགས་ལ་འབྱིན་སྔགས་སུ་

བྱེད་པ་ནི་མདོར་བྱས་ལོ་ཆེན་གྱིས་བསྒྱུར་བ་འགྱུར་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་བྱས་འགྱུར་གཞན་དང་སྒྲོན་གསལ་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་ནི། མཚན་སྔགས་ལ་སྐྱེད་སྔགས་སུ་ཡང་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྐྱེད་སྔགས་ལ་མཚན་སྔགས་དང་ས་བོན་གཉིས་ཀ་ཡང་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡུམ་གྱི་པདྨར་བསྐྱེད་
པའི་ལྷ་དེ་རྣམས་རང་གི་སྙིང་གར་དྲངས་ཏེ་ཕྱིར་སྤྲོ་བ་ནི་སྤྲོ་བའི་སྒོ་དང་། སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་

མཛད་པ་མཛད་པ་ནི་མཛད་པའི་སྒོ་དང་། སྤྲུལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྲོས་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པ་ནི་སྡུད་པའི་སྒོ་དང་། རང་རང་གི་ཡེ་ཤེས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ནི་བསྲེ་བའི་སྒོ་དང་། རང་གི་རིགས་བདག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་

དབང་བསྐུར་བ་ནི་དབང་བསྐུར་བའི་སྒོ་དང་། སླར་བྱོན་ནས་རང་རང་གི་གདན་ལ་འཁོད་པ་ནི་འཁོད་པའི་སྒོ་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་སྒོ་བདུན་གྱི་

སྒོ་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་མི་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་དཔེར་མཚོན་ན། མི་བསྐྱོད་པ་འབྱིན་པའི་ཐོག་
མར་ཉོན་མོངས་དུག་ལྔས་ཁྱབ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་གཟིགས་ནས། ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་སྡང་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ངའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས། སེམས་ཅན་ཞེ་སྡང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་སྡང་སྦྱོང་བའི་དོན་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་འབྱིན་

སྙམ་པའི་འཕེན་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་མི་བསྐྱོད་པ་རང་གི་ཐུགས་ཀར་དྲངས། བཛྲ་དྷྲིཀ་ཐུགས་ཀ་ནས་ཕྱིར་ཕྱུང་། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིའི་མཛད་པ་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་སེམས་ཅན་ཞེ་སྡང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་སྡང་སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྒོས་ཀྱི་

88

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

མཛད་པ་རྣམས་མཛད། སྤྲུལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྲོས་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས། རང་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་འདྲེས། རང་གི་རིགས་བདག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་དབང་བསྐུར། སླར་བྱོན་རང་གི་མདུན་ན་འདུག་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་ང་
རྒྱལ་ཅུང་ཟད་བཞག་ནས་མི་བསྐྱོད་པ་རང་གི་ཐུགས་ཀར་དྲངས་ཏེ་དེ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་ནས་སྔར་གྱི་ཟླ་བ་ཉི་གདན་དུ་བསྒྱུར་བའི་སྟེང་དུ། རང་ཉིད་ཞེ་སྡང་རྡོ་རྗེ་དྲག་
པོར་བསྒྱུར་བ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲོན་གསལ་ལས། རང་ཉིད་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་བཅུག་ནས་ཞེ་སྡང་རྡོ་རྗེ་དྲག་པོར་བསྒྱུར་བ་དེ་དང་པོ་སྦྱོར་བར་བཤད་པ་དང་། མདོ་བསྲེ་ལས་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་
འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དང་པོ་སྦྱོར་བ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་འཁོར་
འགལ་ཡང་གཙོ་བོ་མི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་བཅུག་ནས་ཞེ་སྡང་རྡོ་རྗེ་དྲག་པོར་བསྒྱུར་བ་དེ་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ཡང་ཡིན། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་གི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་གྱི་ལྷ་སོ་
གཅིག་པོ་ལ་ལྟོས་པའི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་གྱི་ལྷ་སོ་གཅིག་པོ་འབྱིན་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོར་བྱས་ལས། ཞེ་སྡང་
རྡོ་རྗེའི་ཏིང་འཛིན་གནས། །དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྤྲོ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་འདྲ་བ་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་པོ་སྦྱོར་
བ་ཙམ་ལ་ལྟོས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོ་བདུན་
གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་ཆོག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་ན་བཞུགས་

89

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ།
དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་དེ། སྐུ་
མདོག་ཕྱག་མཚན་ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མདོར་བྱས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་རིམ་གྱིས་པ་གསལ་བཏབ། བདེ་སྟོང་གི་རྒྱས་བཏབ་ནས་སྒོམ་པ་ནི་སྦྱང་གཞི་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། སྒྲུབ་པ་པོ་རང་ཉིད་མ་དག་པའི་སྣོད་ཀྱི་

འཇིག་རྟེན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་སྦྱོང་བར་བྱེད། ལམ་རྫོགས་རིམ་
གྱི་སྐབས་སུ་རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དངོས་སུ་སྤྲུལ་ནས་མ་དག་
པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྦྱོང་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་འགྲུབ་པའི་ལག་རྗེས་འཇོག་པའི་
འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལྷའི་བསྐྱེད་ཆོག་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་ལ། ལྷའི་བསྐྱེད་ཆོག་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་དང་། ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ། ལྷའི་གྲངས་ངེས་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ། གཙོ་བོ་འཕོ་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ། ལྷ་སྒོམ་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་དང་ལྔ།
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོར་བྱས་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་
རྣམས་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་འདེབས་པ་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། འདུས་པ་འདིར་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་བར་དངོས་སུ་མ་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐུགས་དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་རྒྱ། གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་དགོས་པར་རྩ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བསྡུས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལ་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འདུས་པ་འདིར་

90

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་བར་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
གི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་འདེབས་ལེགས་པར་ཚང་བ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པ་གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། ཕྱག་མཚན་ལས་བསྐྱེད་པ་ཐུགས་དམ་ཚིག་
གི་ཕྱག་རྒྱ། སྐུ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་

ཕྱག་རྒྱ་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་རྒྱས་འདེབས་ལེགས་པར་ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྒྱུད་དེ་
ཉིད་བསྡུས་པ་ལས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་དང་འདི་གཉིས་རྒྱུད་སྡེ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བསྡུས་པ། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ། ཆ་མཐུན་གྱི་རྒྱུད། དཔལ་མཆོག་
དང་པོ། དེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་སོགས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་
བྱའི་ལྷ་རྣམས་ཤས་ཆེར་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པར་གསུངས་ནས། འདུས་པ་འདིར་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདུས་པ་འདིར་སྒྱུ་ལུས་འོད་གསལ་ཟུང་འཇུག་གསུམ་གཙོ་བོར་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པ་ལྟར་རྒྱུད་གཞན་གང་ལས་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། འདིར་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུ་ལུས་འོད་གསལ་ཟུང་འཇུག་
གསུམ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུ་ལུས་འོད་གསལ་ཟུང་འཇུག་གསུམ་མཚོན་
པ་གང་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། བཤད་རྒྱུད་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་གྱི་རྡོ་རྗེ་ཐལ་མོའི་སྐབས་
ལས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་གཡས་ཀྱི་སོར་མོ་ལྔས་མིག་སོགས་དབང་པོ་

91

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ལྔ་མཚོན། གཡོན་གྱི་སོར་མོ་ལྔས་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་མཚོན། སོར་མོ་ཕན་
ཚུན་བསྣོལ་ཏེ་རྡོ་རྗེ་ཐལ་མོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པས་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཚོན། དེ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཐལ་མོའི་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ། །ཟུང་འཇུག་
གི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཡས་ཀྱི་སོར་མོ་ལྔས་ཐབས་དག་པ་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་མཚོན།
གཡོན་གྱི་སོར་མོ་ལྔས་ཤེས་རབ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་མཚོན། སོར་མོ་ཕན་ཚུན་
བསྣོལ་ཏེ་རྡོ་རྗེ་ཐལ་མོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པས། དེ་ཉིད་སྐུ་ཐུགས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་ཟུང་འཇུག་དེ་མཚོན། དེ་ནི་ཟུང་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཐལ་མོའི་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ། །
ཞལ་གསུམ་གྱི་མཚོན་དོན་ལ་སྦྱར་ན། གཡས་ཞལ་གྱིས་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་ཡེ་ཤེས་མཚོན། གཡོན་ཞལ་གྱིས་ཤེས་རབ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཚོན།
དབུས་ཞལ་གྱིས་དེ་གཉིས་བློ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་
དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་མཚོན། དེ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཞལ་གསུམ་
གྱི་མཚོན་དོན་ཡིན་ནོ། །ཟུང་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཡས་ཞལ་གྱིས་ཐབས་

དག་པ་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་མཚོན། གཡོན་ཞལ་གྱིས་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་
མཚོན། དབུས་ཞལ་གྱིས་དེ་གཉིས་སྐུ་ཐུགས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུ་དེ་མཚོན། དེ་ནི་ཟུང་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཞལ་གསུམ་གྱི་མཚོན་དོན་ཡིན་ནོ། །ཕྱག་དྲུག་གི་མཚོན་དོན་ལ་སྦྱར་ན། བོད་ཀྱི་བླ་མ་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་
གི་གསུང་ན་རེ། གཡས་ཀྱི་ཕྱག་གསུམ་གྱིས་ཕ་ལས་ཐོབ་པའི་ཁུ་བ་རྐང་རུས་པ་
གསུམ་པོ་དེ་མཚོན། གཡོན་གྱི་ཕྱག་གསུམ་གྱིས་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཤ་ཁྲག་པགས་

92

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

པ་གསུམ་པོ་དེ་མཚོན། ཞེས་ཟེར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཡས་ཀྱི་ཕྱག་གསུམ་གྱིས་ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོང་པ་
གསུམ་དང་། གཡོན་གྱི་ཕྱག་གསུམ་གྱིས་ལུགས་ལྡོག་གི་སྟོང་པ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་པོ་
དེ་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར།
རང་ལུགས་ནི། གཡས་ཀྱི་ཕྱག་གསུམ་དང་གཡོན་གྱི་ཕྱག་གསུམ་སྟེ་དྲུག་པོ་
དེས་ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོང་པ་གསུམ་དང་དེའི་བཞོན་པའི་རླུང་གསུམ་དང་དྲུག་པོ་དེ་མཚོན་པ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། དེ་ཡི་ལག་པ་མ་རིག་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལྷའི་གྲངས་ངེས་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷུ་ཏིས་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་བྱའི་ལྷ་ལ་བཅུ་གསུམ་དུ་བཞེད་པ་
དང་། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་བཅུ་དགུ་མར་བཞེད་པ་དང་། པཎྜི་ཏ་མགྲིན་པ་གསུམ་པས་ཉེར་ལྔ་མར་བཞེད་པ་ལས། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་

ལུགས་འདི་ལ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་བྱའི་ལྷ་ལ་སོ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་
རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐབས་ཀྱི་
ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་འདུས་པའི་ལྷ་གྲངས་མངོན་སུམ་གྱིས་རྫོགས་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པས་
རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལ་རྟེན་གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་མེད་གཅིག་འགོད་དགོས་པས་དེའི་ཚུལ་ནི། འདུས་པའི་ཕྱུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། ལྷ་སོ་
གཉིས་འགོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་བྱས་པའི་འདུས་པའི་ལྷ་གྲངས་རྫོགས་

93

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

པར་འགོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐུ་
དཀྱིལ་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་བཞིན་ནོ། །ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་བྱས་པའི་འདུས་པའི་ལྷ་གྲངས་རྫོགས་པར་འགོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་

འཁོར་ཡིན་ན། ལྷ་སོ་གཉིས་འགོད་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་བྱས་པའི་འདུས་པའི་ལྷ་གྲངས་རྫོགས་པར་འགོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་

འཁོར་དེ་ལ་ངེས་པར་ལྷ་སོ་གཉིས་འགོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་པའི་སྐུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ལ་ངེས་པར་ལྷ་སོ་གཉིས་འགོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་ལུང་
གི་སྒྲུབ་པ་ཕྱོགས་མཉམ་དུ་འགོད་པ་ནི། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བའི་སྐུ་དཀྱིལ་གྱི་

སྐབས་སུ། བཅོམ་ལྡན་སྐུ་ཡི་རྡོ་རྗེ་ནི། །གཟུགས་ཕུང་ལ་ནི་ཡང་དག་བཞུགས། །ཞེས་པ་ནས། འོག་གི་རྐང་པར་གནས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གནོད་མཛེས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ནོ། །
བཞི་པ་གཙོ་བོ་འཕོ་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་ནི། ལྷག་མོས་དང་ལུས་
དཀྱིལ་གྱི་གཙོ་བོ་འཕོ་བ་མེད་ལ། ལྷག་མོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཁོ་ནར་ངེས།
ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཙོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་འཕོ་བ་ལ་ཡང་
མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་འཕོ་བ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་
སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་འཕོ་བ་གཉིས་ལས།
མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་འཕོ་བ་ནི། འདུས་པའི་ལྷ་སོ་
གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་ལྷའི་བསྐྱེད་ཆོག་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་སྟེ་འདུས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་སྐུ་གསུམ་ལམ་ཁྱེར་གྱི་གནད་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་ཆོག་མི་འདྲ་བ་སོ་གཉིས་སུ་

94

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་འཕོ་བ་ནི་
རིགས་དྲུག་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རིགས་ཉི་ཚེ་བ་ལ་ནི་མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོར་གང་སོང་བ་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་གི་གཙོ་བོར་ཡང་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདུས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བྱས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་
ལ། དེའི་རིགས་པ་གཞན་རྣམས་ལ་སྦྱར་ན། རྣམ་སྣང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་
སོང་བའི་ཚེ། རྣམ་སྣང་ལ་སྤྱན་མས་འཁྱུད་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བཞག རྣམ་

སྣང་གི་གནས་སུ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། སྤྱན་མའི་གནས་སུ་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ་འཇོག དེས་གཤེགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ།
ས་སྙིང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་སོང་བའི་ཚེ་ས་སྙིང་ལ་གཟུགས་རྡོ་རྗེ་
མས་འཁྱུད་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བཞག རྣམ་སྣང་ས་སྙིང་གི་རིགས་བདག་
ཏུ་བསྟིམ། རྣམ་སྣང་གི་གནས་སུ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མའི་གནས་སུ་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ་འཇོག ། ས་སྙིང་གི་གནས་སུ་ས་སྙིང་རིགས་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་འཇོག དེས་སེམས་དཔའ་ལྷག་མ་བདུན་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ།
གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་སོང་བའི་ཚེ། གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ་
ལ་ས་སྙིང་གིས་འཁྱུད་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བཞག རྣམ་སྣང་གཟུགས་རྡོ་རྗེ་
མའི་རིགས་བདག་ཏུ་བསྟིམ། རྣམ་སྣང་གི་གནས་སུ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མའི་གནས་སུ་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ། ས་སྙིང་གི་གནས་སུ་ས་སྙིང་རིགས་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་འཇོག དེས་རྡོ་རྗེ་མ་ལྷག་མ་ལྔ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ། གཤིན་རྗེ་གཤེད་དཀྱིལ་

95

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།
འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་སོང་བའི་ཚེ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ལ་གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མས་འཁྱུད་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བཞག རྣམ་སྣང་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རིགས་བདག་ཏུ་
བསྟིམ། རྣམ་སྣང་གི་གནས་སུ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མའི་གནས་སུ་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ། གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་གནས་སུ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་རིགས་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ཁྲོ་བོ་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་རིགས་འགྲེ།
དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷ་མོ་དགུའི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ལ་གནས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་
རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་འབྱིན་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱན་མ་ལྟ་བུ་ལ་དཔེར་མཚོན་ན། སྤྱན་མ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད། རིག་མ་འདུ་བྱ་རན་
པ་ན་རང་ཉིད་ང་རྒྱལ་སྤྱན་མ་ལ་གནས་ནས་རྣམ་པ་རྣམ་སྣང་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་ཡུམ་སྤྱན་མ་གཉིས་པ་ཞིག་འདུ་བྱས་པའི་སྤྱན་མའི་མངལ་དུ་སྤྱན་མ་ལ་རྣམ་སྣང་གིས་འཁྱུད་པས་གཙོ་བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད། སྤྱན་མ་ཕྱིར་སྤྲོས། སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་མཛད་པ་
མཛད། སླར་བྱོན་རང་གི་གདན་ལ་བཞུགས་ནས་རང་ཉིད་རྣམ་པ་ཡང་སྤྱན་མར་བསྒྱུར་ཏེ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ལྷག་མ་རྣམས་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
ལྔ་པ་ལྷ་སྒོམ་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་གཙང་བའི་
རྫས་སོ་དྲུག་ཚོགས་པའི་སྒྲུབ་པ་པོའི་ལུས་ལྷར་བསྒོམ་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ནི་སོལ་བ་དུང་དུ་བསྒོམ་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན་ཟངས་རག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དང་པོར་མི་གཙང་བ་བཀྲུ་བཤལ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་གཅིག་དང་། དེ་ལ་བཟོའི་བྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིའི་བཟའ་བཏུང་གི་སྣོད་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་གཅིག་

96

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

དང་། སླར་དེ་ལ་བཟོའི་བྱེད་པ་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་སུ་བསྒྱུར་ཏེ་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་མཆོད་བྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་གནས་སྐབས་གཅིག་སྟེ་གསུམ་འབྱུང་བ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ། མི་གཙང་བའི་རྫས་སོ་དྲུག་ཚོགས་པའི་སྒྲུབ་པ་པོའི་ལུས་འདི་ཡང་དང་པོར་ལྷ་སྒོམ་པ་དང་བྲལ་ནས་འཁོར་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་གནས་སྐབས་གཅིག་དང་། དེ་ལ་བླ་མའི་མན་ངག་གི་ལམ་སྒོམ་པའི་བྱེད་པ་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རང་གི་ལུས་ལྷར་བསྐྱེད་པའི་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་གནས་
སྐབས་གཅིག་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རང་གི་ལུས་དངོས་གནས་ལ་ལྷར་བསྐྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་གནས་སྐབས་གཅིག་སྟེ་གསུམ་འབྱུང་བ་མི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཤད་པ་ལ། ཐུན་དངོས་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ཉམས་ལེན་བཤད་པ་དང་། ཐུན་མཚམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཉམས་ལེན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་ཕྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒོམ་པ།

༼བཟླས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ།༽
གསུང་གི་རྣལ་འབྱོར་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བཟླས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བྱ་བ།
སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་གཙོ་བོ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ཞུ་བ་གླུས་བསྐུལ་བའི་ངོ་བོར་བཞེངས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ། མཆོད་བསྟོད་བདུད་རྩི་མྱང་བའི་ཚུལ། ཐུན་

97

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

མཐར་ཉེར་བསྡུ་བྱ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་རྣམ་པ་ལྔ།
དང་པོ་ནི། ལས་དང་པོ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲུབ་པ་པོས་སྒྲུབ་ཐབས་ཐུན་བཞིར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ། བྱིང་བ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་སྟེང་སྒོར་ཕྱག་
མཚན་ཕྲ་མོ་ཉི་ཚེ་བསྒོམ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་འོད་ཟེར་སྤྲོ་བསྡུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒོད་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དུ་འོག་སྒོར་ཐིག་ལེ་ཕྲ་མོ་ཉི་ཚེ་བསྒོམ་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་
ནང་དུ་རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱེད་རིམ་པས་རགས་
པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཚམས་ནས་ཕྲ་མོ་ཉིད་ལ་གཅིག་དྲིལ་དུ་བྱས་ནས་བསྒོམ་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་རང་ཉིད་མི་བསྐྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པའི་རྩ་
ཞལ་གྱི་གདོང་གི་སྣ་རྩེར་ཉི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་ཕྱག་མཚན་རྡོ་རྗེ་སྔོན་པོ་ཡུངས་ཀར་
གྱི་འབྲུ་ཚད་ཙམ་ལ་རེག་མཐོང་གི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་རྙེད་རྙེད་ཀྱི་བར་དུ་བསྒོམ། དེ་
ལ་རེག་མཐོང་གི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་རྙེད་པ་ན་དེ་ལས་དེ་འདྲ་བ་གཉིས་གསུམ་ནས་བརྒྱ་སྟོང་གི་བར་དང་། མཐར་ནམ་མཁའ་གང་བ་སྤྲོས་ཏེ་སྡུད་པ་ན་རྩ་བའི་དམིགས་རྟེན་ལ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་བསྡུ་བའི་སྤྲོ་བསྡུ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་ལོབས་པ་ན་ཉི་གདན་གྱི་སྟེང་གི་རྡོ་རྗེ་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རྡོ་རྗེ་
སྔོན་པོ་ཕྱག་མཚན་དུ་འཛིན་པའི་མི་བསྐྱོད་པའི་སྐུ་ལ་རེག་མཐོང་གི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་རྙེད་རྙེད་ཀྱི་བར་དུ་བསྒོམ། དེ་ལ་རེག་མཐོང་གི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་རྙེད་པ་ན། དེའི་
ཕྱི་རོལ་ཏུ་དེ་འདྲ་བ་གཉིས་གསུམ་ནས་བརྒྱ་སྟོང་གི་བར་དང་། མཐར་ནམ་མཁའ་གང་བ་སྤྲོས་ཏེ་སྡུད་པ་ན་རྩ་བའི་དམིགས་རྟེན་ལ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་བསྡུ་བ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །

98

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གཉིས་པ་འོག་སྒོར་ཐིག་ལེ་ཕྲ་མོ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་མི་བསྐྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པའི་གསང་གནས་ཀྱི། ལིང་ག་རྡོ་རྗེ་སྔོན་པོ་རྩེ་ལྔ་པ་རྭ་དབུས་མ་བུག་པ་ཅན་དུ་བསྒོམས་པའི་རྡོ་རྗེ་བུག་པའི་ཁ་ནང་དུ་ཐིག་ལེ་སྔོན་པོ་ཡུངས་ཀར་
གྱི་འབྲུ་ཚད་ཙམ་ལ་རེག་མཐོང་གི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་རྙེད་རྙེད་ཀྱི་བར་དུ་བསྒོམ། དེ་
ལ་རེག་མཐོང་གི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་རྙེད་པ་ན། ཐིག་ལེ་དེ་ཡིད་ཀྱིས་ཡུམ་གྱི་པདྨར་

དབྱུང་བའི་ཐིག་ལེའི་ནང་དུ་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བརྟེན་པ་མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད། དེ་ཡང་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ལྔ་བུ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷ་ཕོ་རྣམས་ཚ་བོ་དང་། མོ་རྣམས་ཚ་མོའི་ཚུལ་དུ་སྤྲོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལོབས་པ་ན་ཐིག་ལེའི་དབུས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞུ་བ་ཡུམ་གྱི་པདྨར་ཕབ་པའི་ཐིག་ལེའི་དབུས་སུ་
རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། བརྟེན་པ་མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད། དེ་ཡང་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ལྔ་བུ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷ་ཕོ་རྣམས་ཚ་བོ་དང་མོ་རྣམས་ཚ་མོའི་ཚུལ་དུ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཕྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་འདི་སྦྱང་གཞི་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལུས་དབེན་ཕྲ་མོའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་
འགྱུར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྟོན་པས་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་མཉམ་
པར་གཞག་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་དེ་འགྲུབ་པའི་ལག་རྗེས་འཇོག་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་གསུང་གི་རྣལ་འབྱོར་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བཟླས་པའི་རྣལ་

99

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

འབྱོར་བྱ་བ་ལ། ཡིད་བཟླས་དང་། ངག་བཟླས་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཆུ་དང་ལྕེ་མི་འགུལ་བར་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྔགས་རྣམས་ངག་ཏུ་འདོན་པའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཡིད་བཟླས་དང་། བསྐྱེད་རིམ་པའི་བཟླས་པའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ་ལས། འགོག་པ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱལ་པོ་ནི། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཛེས་མཆོག་གི། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་གསུམ་ལས་བྱུང་། །ཀུན་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རླུང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་ཡི་གེ་
འབྲུ་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་བྱ་བར་
གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ངག་གི་བཟླས་པ་ལ། དམ་ཚིག་གི་བཟླས་པ་དང་། ཁྱོགས་ཀྱི་

བཟླས་པ། ཁྲོས་པའི་བཟླས་པ། ཁྲོ་བོའི་བཟླས་པ་དང་། གོང་བུའི་བཟླས་པ་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། ལྷ་རང་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་གྱི་མཐར་བཟླས་བྱའི་སྔགས་
ཀྱིས་བསྐོར་བ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་ཚོགས་སྤྲོས། འགྲོ་བའི་དོན་བྱས། སླར་རླུང་
དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུས་ནས་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལ་བསྡུ་བའི་བཟླས་པ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཁྱོགས་ཀྱི་བཟླས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྔགས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་རང་གི་ཞལ་ནས་ཞུགས་རྡོ་རྗེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་
གྱི་པདྨར་འཐོན། ཡུམ་གྱི་རྩ་དབུ་མ་ནས་གྱེན་དུ་བརྒྱུད་དེ་ཞལ་ནས་འཐོན། རང་གི་
ཞལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་འཁོར་བ་ལ་དམིགས་ཏེ་སྔགས་འཕྲེང་རྣམས་ཞི་ཞིང་ལྷོད་པའི་རྣམ་པར་བཟླ་བ་ནི་ཁྱོགས་ཀྱི་བཟླ་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ཁྲོས་པའི་བཟླས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་

100

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྔགས་འཕྲེང་རྣམས་དང་པོར་ཡུམ་གྱི་ཞལ་དུ་ཞུགས། ཡུམ་གྱི་

པདྨ་ནས་འཐོན་ཏེ་རང་གི་རྡོ་རྗེའི་ལམ་དུ་ཞུགས་རྩ་དབུ་མ་ནས་གྱེན་དུ་བརྒྱུད་དེ་རང་གི་ཞལ་ནས་འཐོན། ཡུམ་གྱི་ཞལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་འཁོར་བར་བསམ་ཞིང་སྔར་ལྟར་
སྔགས་འཕྲེང་རྣམས་སྡུག་ཅིང་རྩུབ་པའི་རྣམ་པར་བཟླ་བ་ནི་ཁྲོས་པའི་བཟླས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྩ་སྔགས་སམ་འཕྲེང་སྔགས་ཀྱི་བཟླ་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་ཁྲོ་བོའི་བཟླས་པ་ནི། ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྔགས་རྣམས་
རང་གཞན་གྱིས་ཐོས་པར་སྒྲ་དྲག་ཏུ་བཟླ་བ་ནི་ཁྲོ་བོའི་བཟླ་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །
ལྔ་པ་གོང་བུའི་བཟླས་པ་ནི། ལྷ་རང་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་གྱི་མཐར་

སྔགས་འཕྲེང་གིས་བསྐོར་བའི་སྔགས་འཕྲེང་རྣམས་མགོ་གྱེན་དུ་བསྟན་ནས་འགྲེང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་བཟླ་བ་ནི་གོང་བུའི་བཟླ་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྙིང་པོ་དང་ཉེ་སྙིང་གི་བཟླས་པར་ཡང་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་སྔགས་གང་དང་གང་བཟླ་བ་དེའི་ཚེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་དུ་ཡོད་ཀྱི་ཞལ་དུ་ཡོད་ནས་སྔགས་རྣམས་འདོན་པའི་རྣམ་པ་ཡིད་
ལ་བྱས་ན་དེ་སྙེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་བར་གྲུབ་ཆེན་ལྭ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་གྱིས་བཤད་
དོ། །བཟླས་པའི་གྲངས་ནི་རང་ཉིད་བདག་འཇུག་ལེན་པ། སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐུར་བ། ལྷ་ལ་རབ་གནས་བྱ་བ་རྣམས་ལ་གཙོ་བོ་ལ་འབུམ། འཁོར་རྣམས་ལ་ཁྲི་ཕྲག་རེ། ཡེ་
ཤེས་འབེབས་པ་དང་། བགེགས་མཐར་བྱེད་ཀྱི་ཕྲེང་སྔགས་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག དེ་རྣམས་
ཀྱི་ཁ་སྐོང་གི་བཅུ་ཆའི་སྦྱིན་བསྲེག་དང་བཅས་པ་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་སྙིང་པོ་ནི་ལྷ་རང་རང་གི་ས་བོན་དང་། མཚན་སྔགས་ཡི་གེ་འབྲུ་
གསུམ་གྱི་བར་དུ་སྤེལ་བར། སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་ཀ་རས་བཤད། ཉེ་སྙིང་ནི་ལྷ་རང་རང་

101

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གི་མཚན་སྔགས་ལ་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་དང་པོ་རྩ་འགྲེལ་ལས་བཤད། རྩ་སྔགས་སམ་འཕྲེང་སྔགས་ནི་ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྷ་མོ་བཞི་དང་ཁྲོ་བོ་བཅུའི་རྩ་སྔགས་སམ་ཕྲེང་སྔགས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། ཅིའི་ཕྱིར་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ལྷ་རྣམས་
ཀྱི་ཐུགས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་བསྐུལ་བར་བྱེད་པས་ན་སྙིང་པོ། ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐུལ་བར་བྱེད་པས་ན་ཉེ་སྙིང་། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པས་ན་རྩ་
སྔགས་སམ་འཕྲེང་སྔགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །
བཟླས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བྱ་བ་འདི་སྦྱང་གཞི་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ངག་དབེན་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་
འགྱུར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྟོན་པས་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་
སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་གསུངས་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་། དེ་འགྲུབ་པའི་ལག་རྗེས་འཇོག་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་གཙོ་བོ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུ་བ་གླུས་བསྐུལ་བའི་ངོ་བོར་བཞེངས་པའི་ཚུལ་ནི། ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡུམ་ཡབ་ལ་ཐིམ། ཞེས་པ་ནས། ནཱ་ད་ཡང་འོད་གསལ་
དུ་ཐིམ་པར་གྱུར་ཞེས་པའི་བར་བསྒོམས་ནས་སྟོང་ཉིད་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་

ཏེ། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་རང་གི་སེམས་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པར་མོས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་རང་བཞིན་ནམ་བདག་ཉིད་དེ་ངའོ་སྙམ་དུ་ཆོས་སྐུ་ལ་
ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ནི། སྦྱང་གཞི་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་རྒྱུ་མེད་

102

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཀྱང་། ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྱུ་ལུས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་དངོས་གནས་པ་གཉིས་འོད་གསལ་དུ་དག་པར་བྱས་པའི་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་
ཞིང་དེའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་གྱུར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྟོན་པས་ཞིང་དེར་
སྐུ་དངོས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་མཛད་པ་རྫོགས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་པ་
དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་། དེ་འགྲུབ་པའི་ལག་རྗེས་འཇོག་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་མཆོད་བསྟོད་བདུད་རྩི་མྱང་བའི་ཚུལ་ནི། གཙོ་བོ་འོད་གསལ་ལས་
སེམས་དཔའ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐུར་བཞེངས་པ་དེ་ལ། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་ནས་གསུངས་པའི། མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཆེ། །ཞེས་སོགས་རིགས་ལྔའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་དང་། ཆུ་གཉིས་ཉེར་སྤྱོད་རོལ་མོ་དང་བཅས་པས་
མཆོད་པ་ནི། ཕྱི་བུམ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་དང་། གཏོར་མ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་

བརླབས་པའི་ནང་མཆོད་ཀྱི་མཆོད་པ་ནི། ནང་གསང་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་
པ་དང་། ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་
བདེ་བས་སྟོང་པ་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་ནས་བསྒོམས་པའི་བདེ་བས་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་མཆོད་པས། ལྷ་རྣམས་མཉེས་ཤིང་ཚིམ་པར་བསམ་པ་
ནི། དབང་གསུམ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་དང་། དེ་འདྲ་བའི་བདེ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་ནས་བསྒོམས་པས་ལྷ་རྣམས་མཉེས་ཤིང་ཚིམ་པར་བསམ་པ་ནི། དབང་བཞི་པ་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྔ་པ་ཐུན་མཐར་ཉེར་བསྡུ་བྱ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། རང་

103

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གི་འཁོར་ལོ་ལ་ནི་འཁོར་ལོ་གཞུག །འཁོར་ལོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་པུ་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན། དེ་ཡང་རང་གི་འཁོར་ལོ་ལ་ནི་འཁོར་ལོ་གཞུག ཅེས་པས། འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་རང་གི་སྐུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྡུད་པ་དེ་བསྟན།
འཁོར་ལོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་པུ་བཞུགས། །ཞེས་པས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་མི་བསྡུ་བར་བཞུགས་པ་དེ་བསྟན། དེ་ནས་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་ཧཱུཾ་སྔོན་པོའི་འོད་ཟེར་ལྕགས་ཀྱུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་རྣམ་སྣང་ནས་གནོད་མཛེས་ཀྱི་བར་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྤྱན་དྲངས་

ཏེ། རང་གི་སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་བཀོད་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་
སོགས་པ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསམ་ཞིང་། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་སོ་སོ་ཡང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་སོ་སོ་ལ་ཐིམ་པར་བསམ་པ་ནི་ཉེར་བསྡུ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །
གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་
གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐུར་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡིག་
སྒྲིབ་སྦྱངས་ཧཱུཾ་ཡིག་ཏུ་གྱུར། དེས་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་བ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་གྱུར་ནས་རང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་དྲངས་ཏེ་རང་ཉིད་ལ་ཐིམ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རྡོ་རྗེ་བསྡུ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱ་ཞིང་། ༀ་ཡོ་ག་ཤུདྡྷ་སརྦ་དྷརྨཱ། ཞེས་སོགས་བརྗོད་པ་ནི་ཉེར་བསྡུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །
སྔགས་དོན་ལ་ༀ་གྱི་དོན་བཤད་ཟིན། ཡོ་ག་ནི་རྣལ་འབྱོར། ཤུདྡྷ་ནི་དག་པ།
སརྦ་དྷརྨཱ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད། ཡང་ཡོ་ག་ནི་རྣལ་འབྱོར། ཤུདྡྷ་དག་པ། ཨ་ཧཾ་ནི་ངའོ་སྟེ། མདོར་ན་རྣལ་འབྱོར་དག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་དག་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཉེར་བསྡུ་

104

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གཉིས་པ་དེ་ནི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་གསུངས་སོ། །

༼ཐུན་མཚམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་ཐུན་མཚམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཉམས་ལེན་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཟས་ཀྱི་
རྣལ་འབྱོར། གཏོར་མའི་ཆོ་ག ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བཟའ་བཏུང་རྣམས་སྦྱངས་རྟོགས་སྦར་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་

བརླབས་ནས་བདུད་རྩིར་བསྐྱེད་པ་ནི་ཁ་ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་
ཉིད་ལྷར་གསལ་བའི་མགྲིན་པ་ཟངས་དུང་དམར་པོ་ཁ་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པའི་པདྨ་
དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་ལྟེ་བར་རང་གི་ལྕེ་ཧཱུཾ་ལས་བྱུང་བའི་རྡོ་རྗེ་སྔོན་པོ་རྩེ་ལྔ་པ་རྭ་དབུས་མ་བུ་ག་ཅན་དུ་བསྒོམས་པའི་རྩེ་མོར་ༀ་ཡིག་དཀར་པོ་འོད་ཟེར་ཟས་ལ་འཕྲོ་བར་བསམ་པ་ནི་ལྐོག་མ་སྦྱོང་བ་དང་། རང་གི་སྙིང་གར་སྣ་ཚོགས་པདྨ་དང་ཉི་མའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཧཱུཾ་ཡིག་སྔོན་པོ་མེ་ལྕེ་གསུམ་པ་འབར་བ་ལྷ་དང་བླ་མའི་ངོ་བོར་མོས་པ་ནི་སྙིང་ག་སྦྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །
བཟའ་བཏུང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚེ་རང་གི་ལག་པ་གཡས་དགང་བླུགས་སུ་མོས་ནས་བཟའ་བཏུང་རྣམས་ལྕེ་རྡོ་རྗེ་སྔོན་པོ་རྩེ་ལྔ་པར་གསལ་བའི་རྡོ་རྗེ་བུ་གའི་རྩེ་མོར་གནས་པའི་ༀ་ཡིག་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་དྲངས་ཏེ་གསང་གནས་ཀྱི་རླུང་གཡོས་ལྟེ་
བའི་མེ་སྦར་ཏེ། སྙིང་གའི་ས་བསྲེགས་མགྲིན་པའི་ཆུ་བསྐོལ་བས་བཟའ་བཏུང་རྣམས་
འཁོལ། སྙིང་གར་སླེབས་པས་དྭངས་མ་ལྷ་དང་བླ་མའི་ངོ་བོ་ལ་འབུལ་ཞིང་། དེ་ལྟེ་བར་སླེབ་པ་ན་གཏུམ་མོའི་མེས་བསྲེགས་ཏེ་རྩིགས་མ་ཐལ་བར་གྱུར་ནས་འོག་སྒོ་
ནས་འཐོན་པར་བསམ་མོ། །བཟའ་བཏུང་རྣམས་ཅུང་ཟད་ཞུ་བའི་མཚམས་ནས་རླུང་

105

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཁ་སྦྱོར་བུམ་པ་ཅན་ཅུང་ཟད་རེ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བཟའ་བཏུང་གི་རྣལ་འབྱོར་འདི་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བྱས་ན་སྐྲན་དང་། དམུ་ཆུ་དང་། དུག་དང་དཀོར་ལ་སོགས་པའི་ལོག་འཚོས་མི་བརྫི་བ་དང་། ལྷ་དང་བླ་མ་

ལ་མཆོད་པའི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་བར་རྡོ་རྗེ་གདན་བཞིའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་མི་ལྡན་པར་བཟའ་བཏུང་ལ་སྲེད་པས་ལོངས་
སྤྱད་ན། ཟས་ཁམ་རེ་དང་བཏུང་བ་ཧུབ་རེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་དང་འགལ་

བའི་ཉེས་བྱས་ཉོན་མོངས་ཅན་རེ་དང་། སྔགས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སྦོམ་པོ་རེ་འབྱུང་བར་གསུངས་པས། བཟའ་བཏུང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
འབད་པར་བྱའོ། །
འདི་དག་ནི་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲུབ་པ་པོའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྣང་གི་རིགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲུབ་པ་པོས་རང་གི་ལྕེ་ༀ་
ལས་འཁོར་ལོར་བསྐྱེད་པ་དང་། རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་པོས་རང་གི་ལྕེ་སྭ་
ལས་རིན་པོ་ཆེར་བསྐྱེད། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་པོས་རང་གི་ལྕེ་
ཨཱཿལས་པདྨར་བསྐྱེད། དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་པོས་རང་གི་ལྕེ་ཧ་ལས་རལ་
གྲིར་བསྐྱེད་ནས་བཟའ་བཏུང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་གཏོར་མའི་ཆོ་ག་བཤད་པ་ནི། སྐབས་འདིར་གཏོར་མ་བྱ་བར་འདུས་པ་རྩ་བཤད་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་དངོས་སུ་མ་བཤད་
ཀྱང་། སྒྲུབ་ཐབས་ཐུན་བཞིར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ་བགེགས་ཀྱི་བར་ཆད་

མི་འབྱུང་བ་དང་། དངོས་གྲུབ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གཏོར་མ་གལ་

106

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཆེ་བར་རྒྱུད་སྡེ་དུ་མ་ནས་གསུངས་ཤིང་། གྲུབ་ན་ཐུན་བཞི་ཀའི་མཐར་གཏོར་མ་བྱ་ལ། མ་གྲུབ་ན་ཐུན་ཐ་མའི་མཐར་གཏོར་མ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །
གཏོར་མའི་སྣོད་ལ། པདྨའི་སྣོད་ཅེས་པ་ཐོད་པ་དང་། རས་ཀྱི་ཁྱོགས་སམ།
ལོ་མའི་ཁུད་དམ། ཟངས་གཞོང་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་རྣམས་སུ་འབུལ་བར་བཤད་ཅིང་། མ་འབྱོར་ན་རང་གི་ལག་པའི་ཁྱོར་བའི་མཐིལ་དུ་ཡང་འབུལ་དུ་རུང་བར་དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་སོ། །གཏོར་མའི་རྫས་ལ། ཆན་ཐུག་དང་། སྲན་མ་དང་། ཤ་དང་། ཉ་ཤ་དང་། ཆང་དང་། བཙོང་དང་། སྒོག་སྐྱ་དང་། ཐུག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འབུལ་བར་བཤད་ཅིང་། མ་འབྱོར་ན་ཟན་དྲོན་དང་ཆུ་གཙང་ཉི་ཚེ་ཙམ་ཡང་འབུལ་དུ་རུང་བར་དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་སོ། །
གཏོར་མའི་རྫས་ལ་ཆང་བསྔགས་པར་ནི། སྡོམ་འབྱུང་ལས། གཏོར་མ་མྱོས་བྱེད་མེད་པར་ལས། །མྱུར་དུ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྔོན་གྱི་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས། །གཏོར་མ་རབ་ཏུ་བསྔགས་པར་བཤད། །ཅེས་དང་། ཤ་བསྔགས་པར་ནི་འདུས་པ་རྩ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་བཤད་དོ། །
གཏོར་མགྲོན་སྤྱན་འདྲེན་པའི་ཚུལ་ནི། དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཁྲོ་བོ་བཅུ་དང་བཅས་པའི་བསྲུང་བའི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་བཅུ་པའི་ལྟེ་
བའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱན་འདྲེན་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་གཏོར་མགྲོན་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅོ་ལྔ་སྤྱན་
འདྲེན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་མགྲོན་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་མགྲོན་རྣམས་སྐད་ཅིག་གིས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པ་

107

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ལས་འདུས་པའི་ལྷ་ཤེས་རབ་མ་དང་བཅས་པའི་སྐུར་བཞེངས་པ་ནི། ཚངས་པ་དང་། སའི་ལྷ་མོ་གཉིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཡིན་པས་རྣམ་སྣང་ཡུམ་བཅས་སུ་བསྐྱེད། རྡོ་རྗེ་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཡིན་པས་རིན་འབྱུང་ཡུམ་བཅས་སུ་བསྐྱེད། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད། རྡོ་རྗེ་ཁྲོ་བོ། རྡོ་རྗེ་ཀླུ་གསུམ་པདྨའི་རིགས་ཡིན་པས་འོད་དཔག་མེད་ཡུམ་བཅས་སུ་བསྐྱེད། རླུང་ལྷ་ལས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པས་དོན་གྲུབ་ཡུམ་བཅས་
སུ་བསྐྱེད། ལྷག་མ་རྣམས་རྡོ་རྗེའི་རིགས་ཡིན་པས་མི་བསྐྱོད་པ་ཡུམ་བཅས་སུ་བསྐྱེད་པའམ། ཡང་ན་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེ་འཆང་སྐུ་མདོག་སྔོན་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུ་འཛིན་པ་ཡུམ་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མས་འཁྱུད་པར་བསྐྱེད་པའི་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མན་སྙེ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །
ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅོ་ལྔ་ལ་རྡོ་རྗེ་མཚོན་ཆ་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི།
སྔོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་གསང་མཚན་
དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཏོར་མ་འབུལ་ཚུལ་ནི་རྡོ་རྗེ་གསོར་དྲིལ་བུ་གསིལ་ཞིང་། གཏོར་མ་རྣམས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་མོས་ནས། ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་
བར་དུ་ལྷ་རང་རང་གི་མཚན་སྔགས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤེལ་ནས་ཕུལ་བའི་མཐར། སརྦ་དུཥྚཾ། ཞེས་སོགས་བརྗོད་པར་དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བར་བཤད། སྔགས་དོན་
ལ་ༀ་གྱི་དོན་བཤད་ཟིན། སརྦ་དུཥྚཾ་ཞེས་སོགས་ནི་འཕྲིན་ལས་འཆོལ་བའི་ཚིག་
ཡིན་ནོ། །
ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅོ་ལྔ་ལ་གཏོར་མ་འབུལ་བའི་ཚིགས་བཅད་འདི་རྣམས་དཀྱིལ་

108

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཆོག་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བར་སྔགས་སུ་ཡོད་པ་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བར་ཚིགས་བཅད་དུ་བཀྲོལ་བ་ནི། ༀ་ཨཱཿདུས་གསུམ་སྐྱེས་པ་ཀུན་དང་ཕྱོགས་བཅུ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། ཞི་བ་དང་ནི་བསྲུང་བར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་པའི་བར་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ནི། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་
རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་པས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་སོན་པ་སྟེ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྐྱོང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྡོ་
རྗེ་མཚོན་ཆ་སྒྱུ་མ་རྡོ་རྗེ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། ས་ཡི་ལྷ་མོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཕྱོགས་སྐྱོང་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཚིག་དེ་བསྟན། མེ་ཏོག་དག་དང་བདུག་པ་
མར་མེ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། སོ་སོར་བཞེས་ཤིང་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་ལ། །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་ཆུ་བཞི་ཉེར་སྤྱོད་རོལ་མོ། གཏོར་མ་དང་བཅས་པ་འབུལ་བར་བསྟན། བདག་གི་དབྱིག་གསེར་ནོར་འབྲུ་ལང་ཚོ་ཚེ། །ཞེས་པ་ནས། ཞི་བ་དང་ནི་བསྲུང་བར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཕྲིན་ལས་འཆོལ་བ་དེ་བསྟན། གཏོར་མའི་བསྐྱེད་
ཆོག་བོད་ཀྱི་བླ་མ་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་
ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་དྲུག་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། གླང་པོའི་ཤ་དང་རྟ་ཡི་ཤ ། ཤ་ཆེན་དག་ཀྱང་བཟའ་བྱ་ཞིང་། །སྔགས་རྣམས་ཀུན་ལ་དབུལ་བར་བྱ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་མགོན་པོ་མཉེས། །ཉིན་རེ་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ལ། །མཁས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྟན་པར་
བྱ། །བཤང་གཅི་ཤ་ཡི་བྱ་བ་དང་། །རྡོ་རྗེ་གསང་བའི་ཚིག་དག་གིས། །སྔགས་རྣམས་ཀུན་ལ་ཡི་གེ་ༀ། །བསྒོམས་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་བརྩམས་

109

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཏེ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །
རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། བདུད་རྩི་ལྔ་རྣམས་ཇི་ལྟར་
བཟའ། །དེ་བཞིན་དཔའ་བོ་ལྔ་གང་ལགས། །ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། ཐ་མལ་ལུས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ནི། །དྲི་མ་རྣམ་ལྔར་སྣང་བ་ཡི། །ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡིས་བྱིན་བརླབས་པས། །བདུད་

རྩི་ལྔ་ཞེས་བྱ་བར་བཤད། །ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཐ་མལ་གྱི་ཆོས་ཞེས་པ། ཐ་
མལ་པ་ལ་བཤང་གཅི་ལ་སོགས་པ་ལྔ་པོ་དེ་དྲི་མ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་ལྔའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུབ་པ་པོ་ལ་བདུད་རྩིར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
ཡེ་ཤེས་ལྔའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། བདུད་རྩི་ལྔ་པོ་དེ་རིགས་ལྔའི་ས་བོན་
ལས་བསྐྱེད་ཅིང་། རིགས་ལྔའི་ས་བོན་གྱིས་མཚན་པར་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
བདུད་རྩི་ལྔ་པོ་དེ་རིགས་ལྔ་གང་དུ་འཇོག་པ་ནི། ཁམས་དམར་པོ་རིན་
འབྱུང་། དཀར་པོ་འོད་དཔག་མེད། ཤ་ཆེན་དོན་གྲུབ། དྲི་ཆུ་མི་བསྐྱོད་པ། དྲི་ཆེན་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། ཁྲག་ནི་རིན་ཆེན་དབང་ཕྱུག་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་འོད་དཔག་མེད། །དེ་བཞིན་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ཤ ། མི་བསྐྱོད་དེ་བཞིན་རྡོ་རྗེའི་ཆུ། །དྲི་ཆེན་རྣམ་སྣང་མཛད་དུ་བཤད། །དེ་དག་བདུད་རྩི་ལྔ་

ཡི་མཆོག ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་ཀྱང་། སྔགས་ཀྱི་ལུས་

སུ་རབ་སྦྱོར་བས། །བདུད་རྩི་ལྔ་ནི་བཟའ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་ནི། རང་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་ནས་བདུད་རྩི་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
པར་བསྟན། རྡོ་རྗེ་ཧཱུཾ་ལས་བྱུང་བ་ནི། །བར་སྣང་ལ་གནས་བསམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཐོད་པའི་སྟེང་གི་བར་སྣང་ལ་ཧཱུཾ་ལས་བྱུང་བའི་རྡོ་རྗེ་འགོད་

110

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

པར་བསྟན། རྡོ་རྗེའི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་བྱེད་པར་སློབ་དཔོན་ཐུབ་པ་དཔལ་གྱིས་

བཤད། སྔོན་པོ་གྱེན་འགྲེང་དུ་བྱེད་པར་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་པར་ནཱ་རོ་པས་བཤད།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཨ་ལས་བྱུང་བའི་པདྨ་ནི། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་བསམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། རྡོ་རྗེའི་འོག་ཏུ་ཨ་ལས་བྱུང་བའི་པདྨ་སྟེ། ཐོད་པ་འགོད་པར་བསྟན། ༀ་གྱིས་མཚོན་པའི་བདུད་རྩི་ནི། །དེ་ཡི་དབུས་སུ་བསམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཐོད་པའི་ནང་དུ་ༀ་ཡིག་གིས་མཚན་པའི་བདུད་རྩི་ལྔ་འགོད་
པར་བསྟན། དེ་བཞིན་དཔའ་བོ་ལྔ་རྣམས་བཟའ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། བདུད་
རྩི་ལྔ་ལ་སྦྱངས་རྟོགས་སྦར་གསུམ་བྱས་ནས། ལོངས་སྤྱོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དཔའ་བོ་ཤ་ལྔ་ལ་ཡང་སྦྱངས་རྟོགས་སྦར་གསུམ་བྱས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པར་བསྟན། ལོངས་སྤྱོད་ཚུལ་ཡང་། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་དྲུག་པ་ལས། གླང་པོའི་ཤ་དང་རྟ་ཡི་ཤ ། དེ་བཞིན་དམ་པ་ཁྱི་ཡི་ཤ ། ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་ནི་བཟའ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་ནི། ཤ་ལྔ་པོ་དེ་རིགས་ལྔ་གང་དུ་འཇོག་པ་ནི། ཡང་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། གླང་པོའི་ཤ་རྣམ་སྣང་། རྟའི་ཤ་རིན་འབྱུང་། བ་ལང་གི་ཤ་འོད་དཔག་མེད། ཁྱིའི་ཤ་དོན་གྲུབ། ཤ་ཆེན་མི་བསྐྱོད་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་བདུད་རྩི་ལྔ་ཤ་ལྔ་པོ་དེ་ཐོད་པའི་དབུས་དང་ཕྱོགས་བཞིར་འགོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བདུད་རྩི་ལྔ་དང་ཤ་ལྔ་པོ་དེ། སྐབས་འདིར་གཤེགས་པ་ལྔའི་ངོ་བོར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཤ་ལྔ་དང་བདུད་རྩི་ལྔ་པོ་དེ་ས་བོན་གང་ལས་བསྐྱེད་པ་ནི། བྷྲུཾ་ཨཾ་ཛྲིཾ་ཁཾ་ཧཱུཾ་
ལས་བསྐྱེད་པར་སློབ་དཔོན་ཐུབ་པ་དཔལ་གྱིས་བཤད། ཐོད་པའི་འོག་ཏུ་རླུང་མེའི་

111

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།
དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པར་འདུས་པ་རྩ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་

གཞུང་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་། རྒྱུད་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་པར་ནཱ་རོ་པས་བཤད་པ་ལྟར་
ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་གཉིས་ས་བོན་གང་ལས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཧཱུཾ་ཡཾ་ཧཱུཾ་ལས་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར།
ཧཱུཾ་རཾ་ཧཱུཾ་ལས་མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པར་སློབ་དཔོན་ཐུབ་པ་དཔལ་གྱིས་བཤད་
པ་ལྟར་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྦར་དང་དེ་བཞིན་བསྲེག་པ་དང་། །སྣང་བར་བྱ་དང་གཟུགས་སྣང་བ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཐོད་པའི་སྟེང་གི་རྡོ་རྗེའི་ལྟེ་བར་གནས་པའི་ཧཱུཾ་ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་ཐོད་པའི་འོག་གི་རླུང་གཡོས་མེ་སྦར་བ་ནི། སྦར་དང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། མེས་ཐོད་པ་བརྡུངས་པས་རྫས་རྣམས་ཞུ་ཞིང་འཁོལ་བ་ནི་བསྲེག་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྣང་བར་བྱ་དང་གཟུགས་སྣང་ལ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྡོ་རྗེ་པདྨ་མཉམ་སྦྱོར་བས། །སྦར་བས་རྣལ་འབྱོར་ཚིམ་པར་བྱ། །ཤེལ་དང་མཚུངས་པར་སྣང་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན། སྔར་བཤད་པའི་སྣང་བར་བྱ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་སྣང་བ་ཞེས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་གཉིས་པར་གྱུར། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཐོད་པའི་ནང་གི་པདྨའི་ཟེ་འབྲུ་ལ་གནས་པའི་ཨཱཿཡིག་འོད་དུ་ཞུ་ནས་བདུད་རྩི་རྣམས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་པས། བདུད་
རྩི་ཁ་དོག་དམར་སེར་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་གཉིས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སྔར་བཤད་པའི་གཟུགས་སྣང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་རྣམས་ཀྱི། །མཚོན་ཆ་

112

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

མཆོག་གིས་དྲངས་ནས་ཀྱང་། །བདུད་རྩི་དེ་རུ་ཕབ་ནས་ནི། །བཟའ་བའི་སྦྱོར་བས་
བཟའ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། བདུད་རྩི་ལྔ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མཚན་པའི་
ༀ་ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་ལྕགས་ཀྱུ་ལྟ་བུ་འཕྲོས་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་

ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདུད་རྩི་བཀུག་ནས་དམ་ཚིག་གི་བདུད་རྩི་དང་དབྱེར་མེད་དུ་
འདྲེས་པས་མང་པོར་སྤེལ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡིག་གསུམ་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་བྱ། །གཞན་དུ་དེ་ནི་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། སྔར་བཤད་པའི་སྦྱངས་རྟོགས་སྦར་གསུམ་པོ་དེ་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱིས་བྱེད་དགོས་པར་
བསྟན་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱས་ན་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་ནོ། །ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་ནི་ཐོད་པའི་སྟེང་གི་བར་སྣང་ལ་གནས་པའི་ཧཱུཾ་ཡིག བདུད་རྩི་ལྔ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མཚན་
པའི་ༀ་ཡིག པདྨའི་ཟེ་འབྲུ་ལ་གནས་པའི་ཨཱཿཡིག་དང་གསུམ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། སྔགས་པས་ཏིང་འཛིན་དམིགས་པའི་ཚེ། །གང་ཚེ་ལུས་ནི་བསྐམས་གྱུར་ན། །ལུས་ངག་ཡིད་ནི་ཚིམ་བྱེད་པའི། །སྦྱོར་བ་འདི་ནི་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། བསྐྱེད་རིམ་ཐུན་བཞིར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ། ལུས་ཉམས་སྟོབས་ཆུང་བར་གྱུར་ན། ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་བསྒོམ་དགོས་པར་བསྟན།
ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་པ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མཐོ་གང་ཙམ་དུ་སྤགས་པ་རུ། །སྤྱི་བོར་ཟླ་བ་བརྟག་པར་བྱ། །བདུད་རྩི་ལྔ་ནི་ངེས་འབབ་པའི། །ༀ་ནི་དེ་རུ་
བརྟག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། རང་གི་སྤྱི་བོ་ནས་མཐོ་གང་ཙམ་སྤགས་

113

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

པའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཝཾ་ཡིག་དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་

འཁོར་ཆ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། དེའི་འོག་ཏུ་ༀ་ཡིག་དཀར་པོ་མགོ་ཐུར་དུ་བལྟ་བ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྔའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདུད་རྩི་ཁ་དོག་
ལྔ་བབས་པས་རང་གི་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས་རྐང་མཐིལ་གྱི་བར་གྱི་ལུས་ཐམས་ཅད་གང་

བར་མོས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྡོ་རྗེའི་སྦྱོར་བ་འདི་ཡིས་ནི། །སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གཟི་ཅན་འགྱུར། །ལུས་ངག་ཡིད་ནི་བདེ་བ་དག ། ཐོབ་འགྱུར་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྒོམས་ན། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱས་ཤིང་གཟི་བརྗིད་དང་

ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཚེ་རིང་ཞིང་ནད་མེད་པ་དང་། སྐྲ་དཀར་དང་། གཉེར་མ་མི་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་གསུམ་ལས། ཐུན་མཚམས་དང་
འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར། དེ་ལ་ཁ་ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་
རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཉལ་བའི་ཚེ་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཐོག་མར་རང་གི་ལུས་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་རྣམས་འོད་གསལ་དུ་བསྡུས་པའི་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱང་འོད་གསལ་དུ་བསྡུས་ནས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་
ཀྱི་འོད་གསལ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་གཉིད་ལོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྡང་བའི་ཚེ་གཙོ་བོ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུ་བ་གླུས་བསྐུལ་བའི་ངོ་བོར་བཞེངས་པར་མོས་ནས་ལངས་པ་དང་། ཁྲུས་བྱེད་པའི་ཚེ་ལྷ་ལ་སྐུ་ཁྲུས་གསོལ་བར་མོས་ནས་ཁྲུས་བྱེད་པ་དང་། གོས་གྱོན་པའི་ཚེ་ལྷ་ལ་ན་བཟའ་འབུལ་

114

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

བར་མོས་ནས་གོས་གྱོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་རྒྱུན་དུ་སེམས་མ་ཡེངས་པར་བྱས་ན། ཁྲུས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་རང་ག་བ་འདི་རྣམས་ལམ་འདིའི་སྒྲུབ་པ་པོ་ལ་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

༼སྤྱིའི་བསྡུ་བ་བཤད་པ།༽
གསུམ་པ་སྤྱིའི་བསྡུ་བ་བཤད་པ་ལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་ཆིངས། རྣལ་
འབྱོར་བཞིའམ་དྲུག་གི་ཆིངས། དེ་ཉིད་ཞེ་དགུའི་ཆིངས། བསྙེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞིའི་ཆིངས། རྡོ་རྗེ་བཞི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆིངས་བཤད་པ་དང་ལྔ།
དང་པོ་ནི། གང་དུ་བསྒོམ་པ་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནས་མཆོད་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར།

དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཡུམ་གྱི་པདྨར་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་
ནས། སྔར་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་ཐིམ་པར་གྱུར་ཞེས་པའི་བར་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྟེང་སྒོར་ཕྱག་མཚན་ཕྲ་མོ་སྒོམ་པ་ནས། ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བར་ནི། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། དེའི་
སྟེང་དུ་དངོས་གྲུབ་ཆུང་ངུ་བསྒྲུབ་པའི་དེ་ཉིད། འབྲིང་བསྒྲུབ་པའི་དེ་ཉིད་གཉིས་བསྣན་པས་སྒྲུབ་དུས་ཀྱི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི་གང་དུ་བསྒོམ་པ་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཙམ་ལ་
སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་བར་ནི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ས་བོན་ཕྱག་མཚན་སྐུ་རྫོགས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་གསུམ་ནི། རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་དང་། དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོར་སེམས་སུ་བསྒྱུར་བ་ནས་ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣལ་

115

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

འབྱོར་དང་། སྐུ་བྱིན་རླབས་ནས་མཆོད་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་།
རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་བྱེད་ན་དེའི་སྟེང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་ལས་
རྒྱལ་མཆོག་གཉིས་བསྣན་པས་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཞེ་དགུའི་ཆིངས་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ལ་དེ་ཉིད་དབྱེ་བ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དེ། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། རྣལ་འབྱོར་དབྱེ་བ་བཅོ་ལྔ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅོ་ལྔ་པོ་གང་ཞེ་ན། གང་དུ་བསྒོམ་པ་
གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད། ཚོགས་ཞིང་སྤྱན་དྲངས་ནས་དེ་ལ་ཚོགས་གསོག་པ་བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་ཉིད། བསྲུང་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད།
འཁོར་གྱི་ཁྲོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། བགེགས་ལ་ཕུར་གདབ་བྱ་བའི་དེ་ཉིད། རྡོ་རྗེའི་
རྭ་གུར་སྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སའི་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེའི་སའི་ཆ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ལྷག་མོས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད།
ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་འགོད་པའི་དེ་ཉིད། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་སྡུད་པའི་དེ་ཉིད།
ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པའི་དེ་ཉིད། ཉི་མ་སོགས་ལ་དམིགས་པས་ལྡང་བའི་དེ་ཉིད། ཟླ་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་དེ་ཉིད། ཡེ་ཤེས་ཙམ་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་དེ་ཉིད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །
རྣལ་འབྱོར་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དེ་ཉིད་དབྱེ་བ་བཅུ་བདུན་དུ་ཡོད་དེ། ཡང་དེ་
ཉིད་ལས། བཅུ་བདུན་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅུ་

བདུན་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། ས་བོན་ཕྱག་མཚན་སྐུ་རྫོགས་པ་ལས་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོར་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོར་སེམས་སུ་བསྒྱུར་བའི་དེ་ཉིད།

116

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ཕུང་པོ་ལྔ་རིགས་ལྔར་སྒོམ་པའི་དེ་
ཉིད། ཁམས་བཞི་ཡུམ་བཞིར་སྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། མིག་སོགས་ས་སྙིང་སོགས་སུ་སྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ཡུལ་ལྔ་རྡོ་རྗེ་མ་ལྔར་སྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་སྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། སྐུ་བྱིན་རླབས་ཀྱི་དེ་ཉིད། གསུང་བྱིན་རླབས་ཀྱི་དེ་ཉིད། ཐུགས་བྱིན་རླབས་
ཀྱི་དེ་ཉིད། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཐུན་མོང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དེ་ཉིད། ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའི་དེ་ཉིད། ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་དེ་ཉིད། རིག་མ་འདུ་བྱ་བའི་དེ་ཉིད། རྗེས་ཆགས་ཀྱི་དེ་ཉིད། མཆོད་པའི་དེ་ཉིད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ལ་དེ་ཉིད་དབྱེ་བ་ལྔར་ཡོད་དེ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་པོ་མཆོག ། དེ་ཉིད་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ལྔ། །ཞེས་གསུངས། དེ་
ཡང་གང་ཞེ་ན། གཤེགས་པ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། གཤེགས་མ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། སེམས་དཔའ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། སེམས་མ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། ཁྲོ་བོ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ལས་རྒྱལ་མཆོག་ལ་དེ་ཉིད་དབྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག ། དེ་ཉིད་དབྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་
གསུངས། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། སྟེང་སྒོར་ཕྱག་མཚན་ཕྲ་མོ་སྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། འོག་སྒོར་ཐིག་ལེ་ཕྲ་མོ་སྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ཡིད་བཟླས་ཀྱི་དེ་ཉིད། ངག་བཟླས་ཀྱི་དེ་ཉིད། གཙོ་བོ་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པའི་དེ་ཉིད། དེ་ལ་ཞུ་བ་གླུས་བསྐུལ་བའི་དེ་ཉིད། མཆོད་བསྟོད་བདུད་རྩི་མྱང་བའི་དེ་ཉིད། ཐུན་མཐར་ཉེར་བསྡུ་བྱ་བའི་དེ་ཉིད། ཁ་ཟས་ཀྱི་དེ་
ཉིད། ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཉིད། དངོས་གྲུབ་ཆུང་ངུ་བསྒྲུབ་པའི་དེ་ཉིད། འབྲིང་

བསྒྲུབ་པའི་དེ་ཉིད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

117

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

བཞི་པ་བསྙེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞིའི་ཆིངས་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། བསྙེན་པའི་དམ་ཚིག་སྦྱོར་བ་དང་། །ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་འབྱུང་བ་དང་། །སྒྲུབ་པའི་དོན་གྱི་དམ་ཚིག་དང་། །སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ་དག་དང་བཞི། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གང་དུ་བསྒོམ་པ་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་བར་ནི་བསྙེན་པའི་
ཡན་ལག་ཉི་མ་སོགས་ལ་དམིགས་པས་ལྡང་བའི་དེ་ཉིད་ནས་ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་སྒོམ་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ནི་ཉེར་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡན་ལག སྐུ་བྱིན་རླབས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནས་ཏིང་ངེ་
འཛིན་སེམས་དཔའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག རིག་མ་འདུ་བྱ་བའི་དེ་ཉིད་ནས་ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ནི་སྒྲུབ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །ལྔ་པ་རྡོ་རྗེ་བཞི་བསྐྱེད་ཀྱི་འཆིངས་བཤད་པ་ནི། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། དང་པོ་སྟོང་
ཉིད་བྱང་ཆུབ་སྟེ། །གཉིས་པ་ས་བོན་བསྡུས་པ་འོ། །གསུམ་པ་གཟུགས་ཉིད་རྫོགས་པ་སྟེ། །བཞི་པ་ཡི་གེ་འགོད་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། གང་དུ་བསྒོམ་པ་
གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ནི་སྟོང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། ཉི་མ་སོགས་ལ་དམིགས་པས་ལྡང་བའི་དེ་ཉིད་ནས་ཕྱག་མཚན་ལས་བྱང་ཆུབ་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ནི་ས་བོན་བསྡུས་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། སྐུ་རྫོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པའི་དེ་ཉིད་ནས་ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་སྒོམ་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ནི་གཟུགས་ཉིད་རྫོགས་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། སྐུ་བྱིན་རླབས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
མཁའ་གསང་ལ་ཡི་གེ་འགོད་པའི་བར་ནི་ཡི་གེ་འགོད་པའི་རྡོ་རྗེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་སྒྲུབ་ཐབས་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཡུམ་
གྱི་པདྨར་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ནས། སྔར་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་ཐིམ་པར་

118

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གྱུར། ཞེས་པའི་བར་ཀྱང་ཡི་གེ་འགོད་པའི་རྡོ་རྗེ་ཡིན་པར་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་པར་ནཱ་རོ་པས་བཤད་དོ། །
བཞི་པ་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྒྲོན་གསལ་ལས། དགོས་པ་ཡང་ནི་བཤད་བྱ་ཞིང་། །ཞི་སོགས་བྱ་བའི་ཆོ་ག་དང་། །དེ་བཞིན་གྲུབ་པ་བརྒྱད་དང་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀྱང་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། རིམ་གཉིས་
ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་ཆུང་ངུ་ཞི་སོགས་ཀྱི་

དངོས་གྲུབ་དང་། འབྲིང་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་། མཆོག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་
གྲུབ་ཀྱང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
དངོས་གྲུབ་ཆུང་ངུ་ཞི་སོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ནི། ཞི་སོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཚུལ་
བཞིན་དུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་གདོན་ལ་སོགས་པ་ཞི་བ་དང་། ཚེ་དང་བསོད་ནམས་དང་སྟོབས་རྒྱས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོ་དང་ཡུལ་འཁོར་དང་ཕྱག་རྒྱ་དབང་དུ་སྡུད་ནུས་པ་དང་། གདུག་པ་ཅན་བསད་པ་དང་བསྐྲད་པ་དང་རེངས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དྲག་ལས་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
འབྲིང་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ནི། ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། རྫས་

བརྒྱད་ཡན་ལག་སྒྲུབ་པ་བཤད། །རིལ་བུ་མིག་སྨན་དངོས་གྲུབ་དང་། །ས་འོག་རལ་
གྲིའི་དངོས་གྲུབ་དང་། །ནམ་མཁར་འཕུར་དང་མི་སྣང་དང་། །འཆི་བ་མེད་དང་ནད་འཇོམས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་རིལ་བུའི་དངོས་གྲུབ་ནི། ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཆོ་གས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པའི་རིལ་བུ་ཉི་མ་རེ་ལ་རེ་རེ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་ཟོས་ན། ལུས་གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་

119

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

པ་དང་། འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་དང་ལྡན་པ་དང་། སྲེད་མེད་ཀྱི་བུའི་
སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་སྤྲོ་ཤུགས་དྲག་པོའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་སྨོན་ལམ་རྣམས་འགྲུབ་པ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་སོགས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ཐོབ་པ་སྟེ། ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་དྲུག་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །
མིག་སྨན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ནི། སྒྲུབ་པའི་དུད་པ་ལ་སོགས་པའི་མིག་སྨན་མིག་
ལ་བསྐུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་མི་སྣང་བའི་དངོས་གྲུབ། འབྲིང་ས་འོག་གི་གཏེར་
མཐོང་བ། ཐ་མའང་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་མཐོང་ཚད་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་
སྡུད་པར་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་ཐོབ་པ་དང་། ས་འོག་གི་དངོས་གྲུབ་ནི། སྒྲུབ་པ་པོའི་ལུས་ས་ཆེན་པོ་འདིའི་འོག་དཔག་ཚད་དུ་མའི་བར་དུ་ཆུ་ལ་ཉ་བཞིན་དུ་ཕར་འགྲོ་བ་དང་ཚུར་འོང་བ་སོགས་བྱེད་པ་དང་།
ཕྱག་མཚན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ནི། སྒྲུབ་པའི་རལ་གྲི་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་མཚན་
ལག་ཏུ་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་མཁའ་སྤྱོད་དང་རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་དང་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལ་
སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་བགྲོད་པར་ནུས་པ་དང་། ནམ་
མཁར་འཕུར་བ་དང་མི་སྣང་བ་དང་འཆི་བ་མེད་པ་དང་ནད་འཇོམས་པ་སོགས་ནི་སྒྲ་ཟིན་ལྟར་ཡིན་ནོ། །
མཆོག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱང་ནི་མཆོག་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པས་

རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱི་ནང་གི་སྲོག་རྩོལ་གཉིས་ཀྱིས་

དྲངས་པའི་རླུང་རྣམས་གཞིའི་འཆི་རིམ་བཞིན་དུ་སྙིང་གར་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་

120

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

བྱུང་བའི་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་བཞོན་པའི་རླུང་དང་བཅས་པ་ལས་སྒྱུ་མའི་སྐུར་བཞེངས། སྒྱུ་ལུས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་འོད་གསལ་དུ་དག་པར་བྱས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རླུང་སེམས་ལས་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུར་
བཞེངས་ཏེ། རྟེན་དེ་ལ་བོགས་འབྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འཁོར་བ་ཇི་
སྲིད་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་དག་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་
སྒྱུ་མའི་སྐུ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཐུགས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་སྤྲུལ་སྐུ་བྱེ་བ་ཐེར་འབུམ་འགྱེད་པ་རྣམས་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ནུས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
དཔལ་ལྡན་འདུས་པའི་རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་ལམ། །མ་ནོར་ཇི་བཞིན་སྟོན་པའི་གླེགས་བམ་འདི། །མི་ཟད་བར་དུ་བགྱིད་པའི་བྱེད་པ་པོ། །ལྷོ་ཕྱོགས་ཆོས་བཞིན་སྐྱོང་བའི་ལྷ་རིགས་རྗེའི། །བློན་པོའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་མཆེད་ཀྱིས་བསྒྲུབས། །དགེ་བ་འདི་ཡིས་བདག་སོགས་འགྲོ་བ་ཀུན། །བློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོའི་ཆོས། །ཇི་བཞིན་འཛིན་ལ་ཞུམ་པ་མེད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེའི་གོ་འཕང་མྱུར་ཐོབ་ཤོག ། འདི་ཡི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་གསུམ་ཅི་རིགས་པས། །མཐུན་པ་བགྱིད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་། །ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི །དངོས་གྲུབ་མ་ལུས་བདེ་བླག་འགྲུབ་པར་ཤོག ། ཤུ་བྷཾ།

121

༄༅། །འདིར་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་
མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་རྡོ་རྗེ་འཆང་
དབང་ནམ་མཁའ་གྲགས་པའི་
གསུང་རྒྱུན་བཞུགས། །

རྨད་བྱུང་མཚན་དཔེའི་དཔལ་འབར་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས། །ཁ་སྦྱོར་བདེ་སྟོང་རོ་ལ་རྟག་རོལ་ཞིང་། །དམིགས་མེད་ཐུགས་རྗེས་ཞི་བའི་མཐའ་སྤངས་པ། །ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་རྒྱུད་རྒྱལ་སྟོན་པ་དང་། །དབྱེར་མེད་བླ་མའི་ཞབས་ཀྱི་པདྨོར་
འདུད། །དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་ཉིད་བཤད་པ་ལ། རྫོགས་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ། གོ་རིམ། གྲངས་ངེས་པ། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དང་བཞི།

༼རྫོགས་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ།༽
དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། རིམ་ལྔར་ཡན་ལག་དྲུག་འདུ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ལ་རིམ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། རྩ་རྒྱུད་པ་ཚབ་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི་ལེའུ་དྲུག་པ་ལས། སྔགས་ལ་ངེས་རྟོག་ལུས་ཀྱིས་ནི། །ངག་
གིས་ཡིད་ལ་བསྐུལ་གྱུར་པ། །སྒྲུབ་བྱ་རབ་མཆོག་དངོས་གྲུབ་དང་། །ཡིད་ནི་དགའ་

122

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཞིང་མགུ་བའོ། །ཞེས་ལུས་དབེན་དང་པོར་བྱས་པའི་ལམ་རིམ་པ་དྲུག་ཏུ་མཛད་ལ། དེ་ཡང་ལུས་ཀྱིས་ནི་ཞེས་པས་ལུས་དབེན་བསྟན། སྔགས་ལ་ངེས་རྟོག་ངག་གིས་ཡིད་ལ་བསྐུལ་ཞེས་པས་ངག་དབེན་བསྟན། རབ་མཆོག་ཅེས་པས་སེམས་དབེན་བསྟན། དངོས་གྲུབ་ཅེས་པས་སྒྱུ་ལུས་བསྟན། ཡིད་ནི་དགའ་ཞིང་ཞེས་པས་འོད་གསལ་བསྟན། མགུ་བ་ཞེས་པས་ཟུང་འཇུག་བསྟན་ནོ། །
ཡང་ལེའུ་དང་པོའི་སྒྲོན་གསལ་དུ། རྫོགས་རིམ་ལ་སེམས་དམིགས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོར་བྱས་པའི་ལམ་རིམ་པ་བཞིར་མཛད་ལ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རིམ་ལྔའི་
མདོར་བསྟན་དུ་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། རྫོགས་རིམ་ལ་ངག་དབེན་དང་པོར་བྱས་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྔར་མཛད་ལ། རྣམ་གཞག་རིམ་པར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཤིང་། སྤྱོད་བསྡུས་ལས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལྔ་ཞེས་གསུངས་པས། རྫོགས་རིམ་ལ་ལམ་རིམ་པ་ལྔར་མཛད་ལ། རྒྱས་བཤད་དུ་ལུས་དབེན་རིམ་པ་གཅིག་ཏུ་མཛད་ནས། རྫོགས་རིམ་ལ་ལམ་རིམ་པ་དྲུག་ཏུ་གསུངས་སོ། །
ཡང་འདུས་པ་ཕྱི་མ་ལས་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་ལ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་
ཏུ་གསུངས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་དབྱེ་སྒོ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་འགལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་ལ་ལམ་རིམ་པ་ལྔར་བྱེད་པའི་ཚེ་ལུས་དབེན་ངག་དབེན་གྱི་ནང་དུ་སྡུད་པ་ཡིན་ཞིང་། ལམ་རིམ་པ་བཞིར་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བའི་གླེང་གཞི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དབེན་གྱི་སྣང་བ་སེམས་སྦས་སུ་
ལུས་དབེན་ངག་དབེན་གཉིས་བསྟན་པ་ལྟར། དེ་གཉིས་སེམས་དམིགས་ཀྱི་རིམ་པར་བསྡུས་ནས་བཞིར་མཛད་ལ། ལམ་རིམ་པ་དྲུག་ཏུ་བྱས་པ་ནི་འདུས་པའི་རྫོགས་

123

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

རིམ་ལ་དྲུག་པོ་དེར་དབྱེར་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། འདུས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ནི་ལམ་རིམ་པ་དྲུག་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རིམ་ལྔར་ཡན་ལག་དྲུག་འདུ་བའི་ཚུལ་ནི། སོར་བསམ་གཉིས་ལུས་དབེན་དུ་འདུ། སྲོག་རྩོལ་ངག་དབེན་དུ་འདུ། འཛིན་པ་འོད་གསལ་དུ་འདུ། རྗེས་དྲན་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཟུང་འཇུག་ཏུ་འདུའོ། །
གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ལམ་འདིར་ལམ་གཞན་འདུ་
ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་དང་གཟུགས་
ཀྱི་སྐུ་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་ཟུང་འཇུག་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་རིམ་པ་གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་དེ་ལ་ལུས་དབེན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རིམ་པ་དྲུག་པོ་དེར་གྲངས་ངེས་ཏེ། དེ་ལས་གྲངས་མང་མི་དགོས་ཤིང་ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གྲངས་མང་མི་དགོས་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་དབེན་ལ་
བསླབ་པས་ཆོག་གི། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལམ་གཞན་ལ་བསླབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་

དང་། ལམ་རིམ་པ་དྲུག་པོ་རེ་རེའི་བར་དུ་ཡང་ལམ་གཞན་ལ་སློབ་མི་དགོས་ཤིང་། ཟུང་འཇུག་ཐོབ་ནས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཞན་ལ་སློབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་
པ་དྲུག་པོ་དེ་ལས་ཉུང་ན་མི་འདུ་སྟེ། དྲུག་པོ་དེའི་ནང་ནས་གང་ཡང་རུང་བ་ཅིག་མ་ཚང་ན་ཚེ་དེ་ལ་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུ་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དག་པའི་སྒྱུ་
མའི་སྐུ་གཉིས་སྐུ་ཐུགས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། འབྲས་བུའི་སྐུ་གཉིས་པོ་དེ་རང་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུས་བསྐྱེད་

124

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

དགོས་པའི་ཕྱིར། སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཟུང་དུ་འཇུག་རྒྱུའི་ཡ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་སྒྲུབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་ཀུན་
རྫོབ་སྒྱུ་ལུས་སྔོན་དུ་བསྒྲུབས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དོན་དམ་འོད་གསལ་སྒྲུབ་དགོས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་ལུས་སྔོན་དུ་མ་བསྒྲུབས་པར་དེ་འོད་གསལ་དུ་དག་པར་བྱས་པའི་དོན་
གྱི་འོད་གསལ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་གང་ལས་སྒྲུབ་གཞིའི་རླུང་སེམས་ནི་རླུང་རྣམས་གཞིའི་འཆི་རིམ་བཞིན་དུ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་

སྙིང་གར་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་དང་། དེའི་བཞོན་པའི་རླུང་ཡིན་པས། སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་སྔོན་དུ་སེམས་དབེན་འགྲོ་དགོས་པར་གྲུབ་པོ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རླུང་བྱང་སེམས་རྣམས་གཞིའི་འཆི་རིམ་བཞིན་དུ་སྙིང་གར་
བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པའི་སྟོང་པ་གསུམ་འདྲེན་པ་ལ་ནི་ཕྱིའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྙོམས་པར་སྦྱོར་བའི་སྲོག་རྩོལ་དང་། ནང་གི་རྐྱེན་རླུང་ཐིག་ལེ་སོགས་སྒོམ་པའི་སྲོག་རྩོལ་གཉིས་དགོས་པས། སེམས་དབེན་གྱི་སྔོན་དུ་ངག་དབེན་འགྲོ་དགོས་པར་གྲུབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་རྐྱེན་གཉིས་ཀྱིས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་གེགས་མེད་པར་
ཚེགས་ཆུང་ངུས་གྲོལ་བ་ལ་ནི་ལུས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་བསྒོམས་པས་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཚུད་ནས་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་
དྲངས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས། ངག་དབེན་གྱི་སྔོན་དུ་ལུས་དབེན་འགྲོ་དགོས་པར་གྲུབ་བོ། །
དེ་འདྲ་བའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བའི་དགེ་རྩ་སྨིན་པ་ལ་
ནི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་སྐུ་གསུམ་དུ་འཁྱེར་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པ་

125

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། རིམ་གཉིས་སྒོམ་པའི་སྣོད་རུང་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ནི་དབང་རྫོགས་པར་ཐོབ་ཅིང་དབང་དུས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྲུང་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དབང་ཐོབ་པ་དང་དམ་ཚིག་བསྲུང་བའི་སྣོད་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ལ་ནི་སྨོན་འཇུག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཡན་ལག་དང་
བཅས་པ་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་མྱོང་བ་ཐོན་པའི་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྦྱངས་པ་སྔོན་
དུ་འགྲོ་དགོས་སོ། །
གཉིས་པ་ལམ་འདིར་ལམ་གཞན་འདུ་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་
གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་འདིར་བཤད་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྔར་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
འདུ། དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པོར་འདིར་བཤད་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྔར་དོད་ཐུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདུ། བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་གྱི་རྫོགས་རིམ་གཞན་
རྣམས་འདིར་བཤད་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྔར་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བླ་མེད་
ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་གྱི་རྫོགས་རིམ་ལའང་སྒྱུ་ལུས་འོད་གསལ་ཟུང་འཇུག་གསུམ་འདིར་
བཤད་པ་བཞིན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཚུལ་དགོས་ཤིང་། སྒྱུ་ལུས་སྒྲུབ་པ་ལ་རླུང་རྣམས་གཞིའི་འཆི་རིམ་བཞིན་དུ་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པའི་སྟོང་པ་གསུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་འགྲོལ་ཚུལ་འདིར་བཤད་པ་བཞིན་རྒྱུད་གཞན་གྱི་རྫོགས་
རིམ་ལའང་ཤེས་དགོས་ཤིང་། རྫོགས་རིམ་གཞན་དུ་སྙིང་གར་གནད་དུ་བསྣུན་པའི་སྔོན་དུ་ལུས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་གནད་དུ་བསྣུན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་འདིར་
བཤད་པའི་ལུས་དབེན་དུ་འདུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཕྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་

126

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།
ཕྱིན་ནས་རྫོགས་རིམ་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་ཡང་སླ་བས་སླ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཚམས་ནས་རྫོགས་རིམ་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་འདིར་ཡང་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
བཞི་པ་ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབེན་པ་གསུམ་གྱི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུས་དབེན་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སློབ་ཚུལ། ངག་དབེན་གསུང་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སློབ་ཚུལ། སེམས་དབེན་ཐུགས་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །

༼ལུས་དབེན་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སློབ་ཚུལ་བཤད་པ།༽
དང་པོ་ལ་དྲུག་ལུས་དབེན་རིམ་གཉིས་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། བསྐྱེད་རིམ་དང་ལུས་དབེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གོ་རིམ། ལུས་རྣམ་པར་དབེན་པའི་ངོས་འཛིན། ལུས་
དབེན་གྱི་རབ་དབྱེ། ལུས་དབེན་སོར་བསམ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་། ལུས་
དབེན་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་དྲུགདང་པོ་ལ་གསུམ། ལུགས་སོ་སོ་བ་རྣམ་པར་འགོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་འཐད་མི་འཐད་དཔྱད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་དང་། ཐུབ་པ་དཔལ་དང་། ཁ་ཆེ་ལག་སྨི་དང་། སྐལ་ལྡན་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ལུས་དབེན་རིལ་
པོ་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པར་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་དང་ཐུབ་པ་དཔལ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ལུས་དབེན་རིལ་པོ་མདོར་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་

127

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

བཞེད་དོ། །
ལྷག་མོས་ལུས་ལ་སྡུད་པའི་ལྷ་རྣམས་ལུས་དབེན་དུ་བཞེད་ཀྱང་ལུས་དཀྱིལ་

གྱི་ལྷ་རྣམས་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ལུས་དབེན་དུ་མི་བཞེད་དོ། །ཁ་ཆེ་ལག་སྨི་དང་སྐལ་ལྡན་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་མདོར་བྱས་ལས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བསླབས་པའི་རྗེས་སུ་ལུས་དབེན་ལ་བསླབ་པར་གསུངས་པ་ལ་བསམས་ནས་ལུས་དབེན་རིལ་པོ་བསྐྱེད་རིམ་དུ་བཞེད་ཀྱང་། མདོར་བྱས་ནས་བཤད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །བླ་མ་བཙུན་མོ་ཅན་དང་མངོན་ཤེས་ཅན་གཉིས་
ཀྱིས་ལུས་དབེན་རིལ་པོ་རྫོགས་རིམ་དུ་བཞེད་དོ། །
ཡང་ནག་པོ་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ་ནི། ལུས་དབེན་ལ་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་འཇོག་པར་མཛད་ལ། འཇོག་ཚུལ་ཡང་དམ་པ་རིགས་བརྒྱ། དེ་ཉིད་རིགས་ལྔ། གསང་བ་རིགས་གསུམ་གྱི་ལུས་དབེན་བསྐྱེད་རིམ་དང་། གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན་རྫོགས་རིམ་དུ་འདོད་དོ། །བོད་ཀྱི་འགོས་ལུགས་པ་ཕལ་མོ་ཆེས་ལུས་དབེན་
རིལ་པོ་རྫོགས་རིམ་དུ་བཞེད་ལ། མཁས་པ་གླན་གྱིས་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་རིགས་ལྔར་
བསྒོམ་པའི་ལུས་དབེན་བསམ་གཏན་གྱི་རྟོག་པའི་ཡན་ལག་དང་བསྐྱེད་རིམ་དུ་
བཞེད་ཅིང་། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ལ་རིགས་ལྔ་ལྔར་ཕྱེ་ནས་བསྒོམས་པའི་ལུས་དབེན་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤྱོད་པའི་ཡན་ལག་དང་། དེ་རྫོགས་རིམ་དུ་བཞེད་དོ། །
གཉིས་པ་དེ་དག་གི་འཐད་མི་འཐད་དཔྱད་པ་ནི། བཙུན་མོ་ཅན་དང་མངོན་ཤེས་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་དབེན་རིལ་པོ་རྫོགས་རིམ་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། ལུས་དབེན་རིམ་གཉིས་ཐུན་མོང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ནག་

128

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

པོ་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེས་ལུས་དབེན་ལ་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་འཇོག་པ་ཙམ་འཐད་ཀྱང་འཇོག་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་དེ། དམ་པ་རིགས་བརྒྱ། དེ་ཉིད་རིགས་ལྔ། གསང་བ་རིགས་གསུམ་གྱི་ལུས་དབེན་རྣམས་བསྡུ་བྱ་དང་། གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན་བསྡུ་བྱེད་དུ་སྤྱོད་བསྡུས་ལས་གསུངས་པས། བསྡུ་བྱ་བསྐྱེད་རིམ་དང་བསྡུ་བྱེད་རྫོགས་རིམ་དུ་འཇོག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་གླན་གྱི་བཞེད་པ་དེ་ཡང་
མི་འཐད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་མོ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པས་ཐིག་ལེ་ཡུངས་ཀར་
གྱི་འབྲུ་ཚད་ཙམ་གྱི་ནང་དུ་རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པ་ལ་གསལ་སྣང་
ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་རྙེད་པས་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ལ་ལྔ་ལྔར་ཕྱེ་ནས་རིགས་བརྒྱར་བསྒོམ་པ་ལ་སྒོས་ཀྱི་མྱོང་བ་འདོན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། ཕུང་སོགས་ལྷར་བསྒོམ་པའི་ལུས་དབེན་འདི་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་ལྷར་ཤར་མ་ཤར་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་ལྷར་མ་ཤར་བའི་ལུས་དབེན་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་ལྷར་ཤར་བ་
ལ་ཡང་། ཞུ་བདེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་ལྟར་ཤར་མ་ཤར་གཉིས་ལས། ཞུ་བདེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་ལྷར་ཤར་བ་མིན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་ལྷར་ཤར་བའི་ལུས་དབེན་ནི་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྡུ་བའི་ལྷ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞུ་བདེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་ལྷར་ཤར་མ་ཤར་གཉིས་ལས། སྤྱིར་ཞུ་བདེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་ལྷར་ཤར་བ་ཡིན་ཀྱང་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་

129

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཞུ་བདེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་ལྷར་ཤར་བ་མ་ཡིན་པའི་ལུས་དབེན་གྱི་ལྷ་
ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ལུས་ལ་ཉེ་བར་བསྡུ་བའི་ལུས་ཀྱི་ལྷ་དང་། ཡུལ་སྣང་ཐམས་ཅད་རྡོ་
རྗེ་འཆང་དུ་བལྟ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞུ་བདེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་ལྷར་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་ཕུང་སོགས་ལྷར་བསྒོམ་པའི་ལུས་དབེན་རྫོགས་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་དུ་འཇོག་གོ །
གཉིས་པ་བསྐྱེད་རིམ་དང་ལུས་དབེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གོ་རིམ་ནི། སྤྱིར་

བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་རགས་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྫོགས་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་གྱི་ཡང་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་དུ་
འགྱུར་བས། བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་དབེན་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པར་
གྲུབ་ལ། ཁྱད་པར་བསྐྱེད་རིམ་པས་འོག་སྒོར་ཐིག་ལེ་ཕྲ་མོ་བསྒོམ་པ་ནི་རླུང་གཉིས་དྷཱུ་ཏིར་འཇུག་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་རྫོགས་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་དང་ཁད་ཀྱིས་

འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ལུས་རྣམ་པར་དབེན་པའི་ངོས་འཛིན་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། ལུས་སུ་གྲུབ་པ་འདི་ནི་སྤུངས་པ་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། ཤའི་ཁམ་ཚད་དང་། ཞེས་པ་ནས། མིག་དང་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་ལ་སྤུངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་མི་གཙང་བའི་རྫས་སོ་དྲུག་ཚོགས་པའི་འབྱུང་བཞིའི་ལུས་འདི་དབེན་གཞིའི་ལུས་སུ་བསྟན། ཡང་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། ཁམས་བཞི་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། ཡུལ་ལྔ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྔ་ནི་འབྲས་དང་ནས་ལ་སོགས་པའི་འབྲུ་མང་པོ་ལ་སྤུངས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཏུ་གཏོགས་པ་ཚོགས་པ་ལ་

130

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

སྤུངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པས་རགས་པ་ཉེར་ལྔ་ཚོགས་པ་ལ་དབེན་གཞིའི་ལུས་སུ་བསྟན་ནོ། །རགས་པ་ཉེར་ལྔའི་ནང་ནས་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་གོ་ས་གནོན་ནུས་ཀྱི་

ཚུལ་གྱིས་སྤུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་སྤུངས་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། ཁམས་རྣམས་ཕྲད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ཡིད་དང་། མ་རིག་པ་
དང་། བག་ཆགས་དང་། སྲིད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་ལ་ནི་བསགས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་པའམ་སྤུངས་པ་ནི་ཉེ་བར་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སེམས་སེམས་བྱུང་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་ཚོགས་
པ་དེ་དབེན་གཞིའི་ལུས་སུ་བསྟན་ནོ། །
ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐ་མལ་བའི་
ང་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པ་རྣམས་ནི། ཞེས་པས་ནི་དབེན་རྒྱུ་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་དེ་བསྟན། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལས་བསྒྲུབས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པས་དབེན་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དེ་བསྟན། དེས་ན་
དབེན་གཞིའི་ལུས་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། ཁམས་བཞི། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག ཡུལ་ལྔ་སྟེ་ཉི་ཤུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ལྔ་ལྔར་ཕྱེ་བའི་ཆ་ཤས་བརྒྱ་པོ་དེ་རྣམས་ལྷར་བསྒོམས་པས་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་

ཞེན་གྱིས་དབེན་པས་ན་ལུས་དབེན་དང་། ཐབས་ཤེས་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་ཆ་ནས་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱའོ། །
བཞི་པ་ལུས་དབེན་གྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་བཞི། དམ་པ་རིགས་བརྒྱའི་
ལུས་དབེན། དེ་ཉིད་རིགས་ལྔའི་ལུས་དབེན། གསང་བ་རིགས་གསུམ་གྱི་ལུས་

དབེན། གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ཕུང་པོ་ལྔའི་ལུས་

131

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དབེན། ཁམས་བཞིའི་ལུས་དབེན། དབང་པོ་དྲུག་གི་ལུས་དབེན། ཡུལ་ལྔའི་ལུས་དབེན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལས། མདོར་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་ནི། །སངས་རྒྱས་ལྔར་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཞེས་པས་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཕུང་པོའི་ལུས་དབེན་གྱི་དབེན་གཞིའི་ལུས་དང་། དེ་ལྔ་སངས་རྒྱས་ལྔར་བསྒོམ་པ་ཕུང་པོའི་ལུས་དབེན་དུ་གསུངས་སོ། །གཟུགས་ཕུང་རྣམ་སྣང་དུ་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་གཟུགས་ལ་དབྱེ་ན། སྔོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་གི་གཟུགས་དང་། རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པ་དབྱིབས་ཀྱི་

གཟུགས་དང་། བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པའི་གཟུགས། ཉི་ཟླ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བའི་གཟུགས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྣང་གི་རྣམ་སྣང་ནས་རྣམ་སྣང་གི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །ཚོར་ཕུང་རིན་འབྱུང་དུ་བསྒོམ་པའི་ཚོར་བ་ལ་དབྱེ་ན། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཚོར་

བ། བད་རླུང་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ། བདེ་བའི་ཚོར་བ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ།
འདུས་པ་དང་མཁྲིས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལྔ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རིན་འབྱུང་གི་
རྣམ་སྣང་ནས་རིན་འབྱུང་གི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །
འདུ་ཤེས་འོད་དཔག་མེད་དུ་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་འདུ་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན། མི་གཡོ་ཞིང་མི་འགྱུར་བའི་འདུ་ཤེས། རྐང་བཞི་པའི་འདུ་ཤེས། རྐང་མེད་ཀྱི་འདུ་

ཤེས། རྐང་མང་གི་འདུ་ཤེས། རྐང་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལྔ་ནི་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྣམ་

སྣང་ནས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །
འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དོན་གྲུབ་ཏུ་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་འདུ་བྱེད་ལ་དབྱེ་ན།

132

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།
ལུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད། ཁམས་གསུམ་གྱི་འདུ་བྱེད། ངག་གི་འདུ་བྱེད། ཐར་པའི་འདུ་བྱེད། ཡིད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དང་ལྔ་ནི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་སྣང་ནས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་
དུ་བསྒོམ་མོ། །
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དབྱེ་
ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ལྔ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱོད་པའི་རྣམ་སྣང་ནས་མི་བསྐྱོད་པའི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །གཉིས་པ་ཁམས་བཞིའི་ལུས་དབེན་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལས། ས་ནི་སྤྱན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །ཆུ་ཡི་ཁམས་ནི་མཱ་མ་ཀི། མེ་ནི་གོས་དཀར་མོ་ཡིན་ནོ། །རླུང་ནི་སྒྲོལ་མར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཞེས་པས་ཁམས་བཞིའི་ལུས་དབེན་གྱི་དབེན་གཞིའི་ལུས་ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཞི་དང་། དེ་བཞི་ལྷ་མོ་བཞིར་བསྒོམ་པ་ཁམས་བཞིའི་ལུས་དབེན་དུ་བཤད་དོ། །
ས་ཁམས་སྤྱན་མར་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་ས་ཁམས་ལ་དབྱེ་ན་ཕྱི་ནང་

གཉིས་ལས། ནང་ལ་སྦྱར་ན་སྐྲ་རུས་པ་མཆིན་པ་སྙིང་། སྤུ་སེན་མོ་རྣག་སྙིང་། སོ་པགས་པ་ཤ་སྙིང་། རྒྱུས་པ་ཤ་རྩིབ་མ་སྙིང་། དྲི་མ་རྒྱུ་མ་མཁྲིས་པ་སྙིང་ལྔ་དང་། ཕྱི་

ལ་རི་རབ་དང་། ལྷོའི་གླིང་། ནུབ་ཀྱི་གླིང་། བྱང་གི་གླིང་། ཤར་གྱི་གླིང་སྟེ་ལྔ་ཚན་
གཉིས་པོ་དེ་སྤྱན་མའི་རྣམ་སྣང་ནས་སྤྱན་མའི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །སྐབས་འདིར་སྙིང་ལྔར་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི་དབང་པོ་ལྔའི་རླུང་རྣམས་ཀྱི་གནས་མཐར་ཐུག་པ་སྙིང་ག་ཡིན་པས་དེའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བའོ། །ཆུ་ཁམས་མཱ་མ་ཀིར་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་ཆུ་ལ་དབྱེ་ན་ཕྱི་ནང་གཉིས་ལས། ནང་ལ་སྦྱར་ན། བད་ཀན་

133

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

མཆི་མ་དང་བཅས་པ། རྔུལ་ཁྲག་ཁ་ཆུ་གཅིན་དང་ལྔ། ཕྱི་ལ་ནི་འབབ་ཆུའི་ཆུ། ཆུ་བོའི་ཆུ། བཀོད་མའི་ཆུ། ལྟེང་ཀའི་ཆུ། རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་སྟེ་ལྔ་ཚན་གཉིས་པོ་དེ་མཱ་མ་ཀིའི་རྣམ་སྣང་ནས་མཱ་མ་ཀིའི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །མེ་གོས་དཀར་མོར་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་མེ་ཁམས་ལ་དབྱེ་ན་ཕྱི་ནང་གཉིས་ལས། ནང་ལ་ནི་མགོ་
བོའི་དྲོད། ལྟེ་བའི་དྲོད། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲོད། ལྟོ་བའི་དྲོད། སྙིང་གའི་དྲོད་དང་
ལྔ། ཕྱི་ལ་ནི་རྡོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་མེ། མེ་ཤེལ་ལས་བྱུང་བའི་མེ། ཤིང་ལས་བྱུང་བའི་མེ། ནགས་ཚལ་ལས་བྱུང་བའི་མེ། རྒྱུན་བཞག་གི་མེ་སྟེ་ལྔ་ཚན་གཉིས་པོ་དེ་གོས་དཀར་མོའི་རྣམ་སྣང་ནས་གོས་དཀར་མོའི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །རླུང་སྒྲོལ་མར་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་རླུང་ལ་དབྱེ་ན་ཕྱི་ནང་གཉིས་ལས།
ནང་ལ་ནི་ཁྱབ་བྱེད། ཐུར་སེལ། གྱེན་རྒྱུ། མཉམ་གནས། སྲོག་འཛིན་ཏེ་ལྔ་དང་། ཕྱི་ལ་ནི་སྟེང་གི་རླུང་། ལྷོའི་རླུང་། ནུབ་ཀྱི་རླུང་། བྱང་གི་རླུང་། ཤར་གྱི་རླུང་སྟེ་ལྔ་ཚན་
གཉིས་པོ་དེ་སྒྲོལ་མའི་རྣམ་སྣང་ནས་སྒྲོལ་མའི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །གསུམ་པ་དབང་པོ་དྲུག་གི་ལུས་དབེན་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལས། རྡོ་རྗེའི་སྐྱེ་མཆེད་ཉིད་དག་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག ། ཅེས་པས་ནང་གི་སྐྱེ་
མཆེད་དྲུག་གི་ལུས་དབེན་གྱི་དབེན་གཞིའི་དབང་པོ་དྲུག་དང་། དེ་བྱང་སེམས་སུ་སྒོམ་པ་དབང་པོའི་ལུས་དབེན་དུ་གསུངས་སོ། །
མིག་ས་སྙིང་དུ་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་མིག་ལ་དབྱེ་ན། མིག་གིས་གཟུགས་གསུམ་འཛིན་པ། མིག་འབྲས་ཀྱི་དཀར་པོ། ཟུར་གྱིས་བལྟ་བའི་མིག་གི་
གཟུགས་དང་། མིག་གཡོ་བ་དང་། རྒུན་འབྲུའི་ཚད་ཙམ་གྱི་མིག་དབང་ལྔ་ནི་ས་སྙིང་

134

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གི་རྣམ་སྣང་ནས་ས་སྙིང་གི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །
རྣ་བ་ཕྱག་རྡོར་དུ་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་རྣ་བ་ལ་དབྱེ་ན། རྣ་བའི་རང་བཞིན། སྒྲ་གསུམ་འཛིན་པ་དང་། རྣ་བའི་བུ་ག རྣ་བའི་རྩ་བ། གྲོ་ག་གཅུས་ཏེ་བཅད་པ་ལྟ་བུའི་རྣ་བའི་དབང་པོ་ནི་ཕྱག་རྡོར་གྱི་རྣམ་སྣང་ནས་ཕྱག་རྡོར་གྱི་མི་བསྐྱོད་པའི་
བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །
སྣ་ནམ་སྙིང་དུ་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་སྣ་ལ་དབྱེ་ན། སྣའི་རང་བཞིན། སྣའི་ནང་གི་དབུས། དྲི་གསུམ་འཛིན་པ། སྣའི་བུ་ག ། མིག་སྨན་གྱི་ཐུར་མ་ཕྲ་མོ་གཤིབས་
པ་ལྟ་བུའི་སྣའི་དབང་པོ་ལྔ་ནི་ནམ་སྙིང་གི་རྣམ་སྣང་ནས་ནམ་སྙིང་གི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །
ལྕེ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ཏུ་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་ལྕེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྕེའི་རང་བཞིན། ལྕེའི་རྩ་བ། ལྕེའི་རྩེ་མོ། རོ་གསུམ་འཛིན་པ། ཟླ་བ་ཕྱེད་ཀྱི་དབྱིབས་ལྟ་བུའི་
ལྕེའི་དབང་པོ་ལྔ་ནི་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་སྣང་ནས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །
ལུས་སྒྲིབ་སེལ་དུ་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་ལུས་ལ་དབྱེ་ན། ལུས་ཀྱི་དབང་

པོ། ལུས་ཀྱི་རུས་པ། ཤའི་རང་བཞིན། པགས་པའི་རང་བཞིན། རེག་བྱ་གསུམ་
འཛིན་པ་དང་ལྔ་ནི་སྒྲིབ་སེལ་གྱི་རྣམ་སྣང་ནས་སྒྲིབ་སེལ་གྱི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་
བསྒོམ་མོ། །
ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་འཇམ་དཔལ་དུ་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་ཡིད་ལ་དབྱེ་ན།
མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། བྱ་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས།

135

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ནི་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྣམ་སྣང་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱི་མི་

བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །
བཞི་པ་ཡུལ་ལྔའི་ལུས་དབེན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལས།
གཟུགས་སྒྲ་དྲི་སོགས་སྔགས་པ་ཡིས། །ལྷ་ཉིད་དུ་ནི་རྟག་ཏུ་བསྒོམ། །ཞེས་པས་ཡུལ་ལྔའི་ལུས་དབེན་གྱི་དབེན་གཞིའི་ཡུལ་ལྔ་དང་། དེ་ལྔ་རྡོ་རྗེ་མ་ལྔར་བསྒོམ་པ་ནི་ཡུལ་ལྔའི་ལུས་དབེན་དུ་གསུངས་སོ། །
གཟུགས་གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མར་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་གཟུགས་ལ་དབྱེ་ན། རྐྱེན་གསུམ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་བའི་གཟུགས་སྤྱི་ཙམ་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་གཟུགས་དང་། ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་གྱི་གཟུགས།
བསྒྱིངས་བག་དང་རྣམ་པར་རོལ་བ་དང་སྒེག་པའི་གཟུགས་དང་ལྔ་ནི་གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མའི་རྣམ་སྣང་ནས་གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མའི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །
སྒྲ་སྒྲ་རྡོ་རྗེ་མར་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་སྒྲ་ལ་དབྱེ་ན། རྣ་བའི་ནང་གི་སྒྲ། མགོ་དང་སྐྲའི་སྒྲ། གླུ་དང་རྒྱུན་གྱི་སྒྲ། རྐན་དང་མཆུ་དང་ངག་གི་སྒྲ། ནགས་ཚལ་དང་ཆུ་བོ་
དང་ཐལ་མོ་བརྡབས་པ་དང་རྫ་རྔ་ལ་སོགས་པ་རོལ་མོའི་སྒྲ། ཧཱུཾ་ཡིག་ཞི་དྲག་གི་སྒྲ་དང་ལྔ་ནི་སྒྲ་རྡོ་རྗེ་མའི་རྣམ་སྣང་ནས་སྒྲ་རྡོ་རྗེ་མའི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །དྲི་དྲི་རྡོ་རྗེ་མར་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་དྲི་ལ་དབྱེ་ན། དྲི་སྤྱི་ཙམ་པ་དང་།
ཡན་ལག་གི་དྲི། དྲི་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག རོའི་དྲི། དྲི་མི་ཟད་པ་དང་ལྔ་ནི་དྲི་རྡོ་རྗེ་མའི་
རྣམ་སྣང་ནས་དྲི་རྡོ་རྗེ་མའི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །
རོ་རོ་རྡོ་རྗེ་མར་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་རོ་ལ་དབྱེ་ན། མངར་བའི་རོ། བསྐ་

136

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

བའི་རོ། ལན་ཚྭ་བའི་རོ། ཚ་སྐྱུར་གྱི་རོ། ཁ་བའི་རོ་དང་ལྔ་ནི་རོ་རྡོ་རྗེ་མའི་རྣམ་སྣང་
ནས་རོ་རྡོ་རྗེ་མའི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །
རེག་བྱ་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མར་བསྒོམ་པའི་དབེན་གཞིའི་རེག་བྱ་ལ་དབྱེ་ན། སྟན་གཅིག་ལ་གནས་པའི་རེག་བྱ། འཁྱུད་པའི་རེག་བྱ། འོ་བྱེད་པའི་རེག་བྱ། རྔུབ་པའི་རེག་བྱ། དབང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་བའི་རེག་བྱ་དང་ལྔ་ནི་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མའི་རྣམ་སྣང་ནས་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མའི་མི་བསྐྱོད་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །དམ་པ་རིགས་བརྒྱ་པོ་དེ་སྐུ་མདོག་ནི་རིགས་ལྔ་སྤྱི་དང་མཐུན། ཕྱག་མཚན་ནི་རིགས་སོ་སོའི་རྩ་བའི་ལྷ་གང་
ཡིན་གྱི་ཕྱག་མཚན་འཛིན་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་དེ་ཉིད་རིགས་ལྔའི་ལུས་དབེན་བཤད་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
བརྒྱ་པོ་དེ་རིགས་ལྔར་འདུ་ཞིང་། དབེན་གཞིའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་བརྒྱ་པོ་དེ་རིགས་ལྔའི་དབེན་གཞིའི་ལུས་སུ་འདུས་པས། ཁམས་ལྔ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྔར་བསྒོམ་པ་ནི་དེ་ཉིད་རིགས་ལྔའི་ལུས་དབེན་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་གསང་བ་རིགས་གསུམ་གྱི་ལུས་དབེན་བཤད་པ་ནི། རིགས་ལྔ་པོ་དེ་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དུ་འདུ་ཞིང་། ཁམས་ལྔ་པོ་དེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དུ་འདུ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་པོ་དེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་བསྒོམ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་དབེན་གཞིའི་ལུས་
སུ་འདུས་པས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བསྒོམ་པ་ནི་
གསང་བ་རིགས་གསུམ་གྱི་ལུས་དབེན་དུ་བཞག་གོ །
བཞི་པ་གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན་བཤད་པ་ནི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཟག་གཅིག་ལ་འདུ་ཞིང་། རྡོ་རྗེ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་རྡོ་རྗེ་འཆང་

137

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གཅིག་གི་ངོ་བོར་འདུ་བར། སྔར་བཤད་པའི་དབེན་གཞིའི་ལུས་དེ་རྣམས་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའི་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་བསྒོམ་པ་ནི་གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན་ཡིན་ནོ། །
ལྔ་པ་ལུས་དབེན་སོར་བསམ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། སྤྱོད་
བསྡུས་ལས་ལུས་དབེན་དུ་བཤད་པ་འདི་རྣམས་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་
དྲུག་གི་སོར་བསམ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པའི་བསྟན་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན།
རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། དབང་པོ་བཅུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་། །རང་གི་འཇུག་གནས་ཐམས་ཅད་
དུ། །འདོད་པ་སོ་སོར་སྡུད་པས་ན། །སོ་སོར་སྡུད་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། དབང་པོ་བཅུ་ནི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་སྟེ་བཅུ་པོ་དེ་ཡིན་ལ། རང་གི་འཇུག་གནས་ནི་ཡུལ་ལྔ་གཟུང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་འཇུག་པ་དང་། དབང་པོ་ལྔ་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་འཇུག་པའི་དོན་
དང་། འདོད་པ་ནི་འདོད་ཡོན་ལྔ་དང་། སོ་སོ་ནི་ཡང་ཡང་གི་དོན་དང་། སྡུད་པ་ནི་ལེན་པའི་དོན་ཡིན་པས། ལུས་དབེན་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་སྒྲུབ་པ་པོས་དབང་པོ་ལྔའི་ཡུལ་དུ་གང་སྣང་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སོར་སྡུད་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདོད་པ་ལྔ་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། །སངས་རྒྱས་ལྔ་རུ་སྦྱོར་བ་ཡིས། །བརྟགས་པ་བསམ་གཏན་ཞེས་བཤད་དེ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། མདོར་བསྡུས་པ་སྟེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ལས། འདོད་པ་ལྔ་པོ་སྟེ་དབང་པོ་ལྔ་དང་། ཡུལ་ལྔ་རིགས་ལྔའི་ངོ་བོར་སྦྱོར་བ་སྟེ་བལྟས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལྷར་བརྟགས་

138

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

པ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས། དགའ་བདེ་གཉིས། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་སྟེ་བསམ་གཏན་དེ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དེ་ནི་རྣམ་ལྔར་འགྱུར། །རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་དགའ་བ་དང་། །དེ་བཞིན་བདེ་བ་ཉིད་དང་ཡང་། །སེམས་
ཀྱི་རྩེ་གཅིག་ཉིད་དག་སྟེ། །ལྔ་པོ་དེར་ནི་བསམ་གཏན་བསྡུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གསང་བ་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་དུ་མར་ཡོངས་སུ་བཤད་པའི་གསང་བ་གསུམ་སྟེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་དང་། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་སྟེ། ལྔ་ཚན་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་རིགས་ལྔའི་བདག་ཉིད་དུ་ཞིབ་ཏུ་མ་ཕྱེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རྟོག་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ནས་རིགས་ལྔའི་བདག་ཉིད་དུ་སོ་སོར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི་དཔྱོད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། གསང་བའི་རྒྱུད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །རྣམ་པ་དུ་མར་ཡོངས་བཤད་པ། །གསང་བ་གསུམ་བྱུང་རྟོག་པ་སྟེ། །དེ་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་དཔྱོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོག་སྒོར་
ཕྲ་མོ་མན་ངག་བཞིན་དུ་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡིད་བདེ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་ཡན་
ལག་གསུམ་པ་དགའ་བའི་ཡན་ལག་དང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སེམས་བྱུང་ནི་ཡན་ལག་བཞི་པ་བདེ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དགའ་ལ་རེག་པ་གསུམ་པ་སྟེ། །བདེ་བས་བསྡུས་པ་བཞི་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་པ་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་། ཤེས་བྱ་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དྲུག་དང་། བྱུང་ཟད་དེ་གཉིས་སྣང་རགས་པ་ཞི་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་ནི་རང་སེམས་ཞེས་བྱ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀུན་དངོས་ཞི་བ་ནི་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོག་

139

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

པ་འགག་པའི་དོན་དང་། ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ནི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ལུས་དབེན་མཉམ་གཞག་གིས་བསྡུས་པའི་གཉིས་སྣང་རགས་པ་འགགས་པའི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་གྱིས་མཚོན་པའི་སྟོང་པ་བཞི་ནི་སེམས་རྩེ་
གཅིག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་བྱུང་ཟད་པའི། །རང་སེམས་ལྔ་པར་ཤེས་པར་བྱ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་དངོས་ཞི་བ་ནི། །ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལ་རབ་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་ནས་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་པོར་བཤད་
པ་ནི་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགའ་བདེ་གཉིས་
དང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དང་པོར་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་སུ་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སོར་སྡུད་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ལུས་དབེན་
རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འདུས། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བདེ་གཉིས་དང་སེམས་རྩེ་
གཅིག་པ་གསུམ་ནི་ལུས་དབེན་མཉམ་གཞག་ཏུ་འདུའོ། །
དྲུག་པ་ལུས་དབེན་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཕྲ་མོ་བསྒོམས་པས་རླུང་འདུ་ལུགས། དེ་ལས་ཞུ་བདེ་སྐྱེ་ཚུལ། སྐྱེས་པའི་ཚེ་མཉམ་རྗེས་སུ་སྐྱོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་རིགས་ཁ་ཅིག་ལ་བསྐྱེད་རིམ་རགས་
པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཚམས་ནས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་འོག་སྒོའི་ཕྲ་མོ་བསྒོམས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་འདྲེན་
ནུས་པ་ཡོད་ལ། དེ་ལ་ནི་དེ་ཁའི་སྟེང་ནས་བསྒོམས་པས་ཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་ཕྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལོགས་སུ་སྒོམ་མི་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མིན་པའི་གང་

140

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཟག་གི་རིགས་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཚམས་ནས་ལུས་དབེན་ཕྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །
ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྒོམ་པ་ནི། རིམ་ལྔ་བསྡུས་པ་གསལ་བ་ལས། ལུས་དང་དུས་དང་ཡུལ་རླུང་གི། གནད་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གནད་བཞི་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་གནད་ནི་ལུས་རྣམ་སྣང་གི་ཆོས་བདུན་ལྡན་དུ་བྱ་བ་དང་། དུས་ཀྱི་གནད་ནི་སྤྱིར་རྒྱུན་དུ་བྱ་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་
སྔ་དྲོ་རིག་པ་གསལ་བ་དང་། ཕྱི་དྲོ་མེའི་དུས་སུ་བསྒོམ་མོ། །རླུང་གི་གནད་ནི་རང་སོར་འཇོག་ལ། གང་དུ་དམིགས་པ་གཏོད་པའི་ཡུལ་གྱི་གནད་ནི་རང་ཉིད་རྡོ་རྗེ་འཆང་
ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པའི་ནོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པའི་དྷཱུ་
ཏིའི་ནང་གི་དབུས་སམ་དྷཱུ་ཏིའི་མར་སྣར་ཉི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་ཕྱག་མཚན་ནམ་ཐིག་ལེ་ཕྲ་མོ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དྷཱུ་ཏིའི་མར་སྣར་ཕྱག་མཚན་ཕྲ་མོ་བསྒོམ་པ་ནི་ལེའུ་དྲུག་པའི་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད། ལེའུ་གསུམ་པའི་སྒྲོན་གསལ་ལས་རྡོ་རྗེའི་བུ་གར་ཐིག་ལེ་ཕྲ་མོ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་ཡང་དྷཱུ་ཏིའི་མར་སྣར་བསྒོམ་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དེ་གཉིས་སུ་ཐིག་ལེ་ཕྲ་མོ་བསྒོམས་པས་སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་བཞི་དང་སྟོང་པ་བཞི་ཤར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ནི་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས་གསུངས་ལ།

གཉིས་པ་དེ་ལས་ཞུ་བདེ་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་གི་རིགས་ཁ་ཅིག་ལ་ལུས་དབེན་ཕྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པ་མེད་ཀྱང་།

141

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གཏུམ་མོ་འབར་ནས་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ལ་ནི་བྱང་སེམས་ཞུ་སྟོབས་ཆེ་ན་
ལུས་ཀྱི་གནས་མཐོ་ས་ནས་བཟློག་དགོས་ལ། ཟློག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་རྩ་ནང་སོ་
སོར་འགྲེམས་དགོས་པས་འདྲེན་དང་འགྲེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་མཁས་དགོས་སོ། །
འོག་སྒོར་ཕྲ་མོ་བསྒོམས་པས་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་
ཞུ་བ་ལ་ནི་བྱང་སེམས་ནོར་བུའི་རྩེར་འབེབས་དགོས་ཏེ། ཕྲ་མོ་བསྒོམས་པའི་དགོས་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པ་དང་། བྱང་སེམས་ནོར་བུའི་རྩེར་
ཕབ་པ་བརྟན་པར་མ་བྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཡས་བབས་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་རྫོགས་པར་མི་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་དང་། ཡས་བབས་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་མཚོན་མ་ཟིན་གྱི་བར་དུ་བྱང་སེམས་ཕྱི་
རོལ་ཏུ་འཕོ་བའི་དགག་བྱ་མེད་ཅིང་། ཡས་བབས་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་
པའི་ཚེ་ན་བྱང་སེམས་དམིགས་པས་གྱེན་དུ་ཟློག་པ་དེ་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་བརྟན་པར་མ་
བྱས་ཀྱི་བར་དུ་མས་བརྟན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་རྫོགས་པར་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡས་
བབས་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པའི་ཚེ་བྱང་སེམས་གྱེན་དུ་བཟློག་པའི་
དམིགས་པ་མ་བྱས་ན་དེ་ལས་ལངས་པའི་ཚེ་བྱང་སེམས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཕོ་བའི་དགག་
བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པའི་དབང་གིས་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་གནས་གང་དུ་སླེབ་པ་ན་
ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། བྱང་སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་མགྲིན་པར་སླེབ་པ་ན་
ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བ། དེ་ནས་སྙིང་གར་སླེབ་པ་ན་མཆོག་དགའ། སྙིང་ག་ནས་ལྟེ་
བར་སླེབ་པ་ན་ཁྱད་དགའ། ལྟེ་བ་ནས་ནོར་བུའི་རྩེར་བརྟན་པ་ན་ཡས་བབས་ཀྱི་ལྷན་

སྐྱེས་རྫོགས་པར་འཆར་བ་དང་། མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་འདྲེན་ཚུལ་ཡང་བྱང་

142

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

སེམས་ནོར་བུའི་རྩེ་ནས་གྱེན་དུ་ཟློག་པ་ལྟེ་བར་སླེབ་པ་ན་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ།

དེ་ནས་སྙིང་གར་སླེབ་པ་ན་མས་བརྟན་གྱི་མཆོག་དགའ། དེ་ནས་མགྲིན་པར་སླེབ་པ་
ན་མས་བརྟན་གྱི་ཁྱད་དགའ། དེ་ནས་སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་དུ་བརྟན་པ་ན་
མས་བརྟན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་རྫོགས་པར་འཆར་བ་ནི་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་
སོ། །དེ་འདྲའི་ལུགས་འབྱུང་གི་དགའ་བ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལའང་ཁམས་དཀར་པོ་འབབ་པའི་ཆ་ནས་དགའ་བ་བཞི་བཞིར་ཕྱེ་བའི་དགའ་བའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་དང་། ཁམས་དམར་པོ་འབབ་པའི་ཆ་ནས་དགའ་བ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་དགའ་བ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགའ་བའི་ཆ་བཅུ་གཉིས། དེ་བཞིན་དུ་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་

བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་གྱེན་དུ་ལྡོག་པའི་ཆ་ནས་དགའ་བ་བཞི་བཞིར་ཕྱེ་བའི་དགའ་བའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་དང་། བྱང་སེམས་དམར་པོ་གྱེན་དུ་ལྡོག་པའི་ཆ་ནས་དགའ་བ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་དགའ་བ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགའ་བའི་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས་གསུངས་སོ། །ཕྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒོམས་པས་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་ལུས་ཀྱི་གནས་གང་དུ་

སླེབ་པ་ན་དགའ་བ་བཞི་འཆར་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཕྲ་མོ་བསྒོམས་པས་བྱང་སེམས་
ལུས་ཀྱི་གནས་གང་དུ་སླེབ་པ་ན་སྟོང་པ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་འདི་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡབ་སྲས་ལྔས་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་ལུས་ཀྱི་གནས་འདིར་སླེབ་པ་ན་སྟོང་པ་བཞི་འདི་སྐྱེ་མ་གསུངས་པར་རླུང་ཐིམ་པས་སྣང་བ་དང་། སེམས་ཐིམ་པས་མཆེད་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་བཤད་ལ། རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁ་ཆེ་ལག་སྨིས་
བྱང་སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་འཛག་པའི་ཚེ་སྣང་བ་དང་། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚིགས་

143

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ལས་འབབ་པའི་དུས་སུ་མཆེད་པ་དང་། རྡོ་རྗེའི་རྩེ་མོ་ལས་ཐིག་ལེ་གཅིག་སྤྲོས་པའི་ཚེ་ཉེར་ཐོབ་དང་། རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་དུ་བརྟན་པ་ན་འོད་གསལ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གཅིག་དང་། ཡང་དང་པོ་གཉིས་དེ་དང་འདྲ་བ་ལ་བྱང་སེམས་རྡོ་རྗེའི་དབུས་སུ་ཕྱིན་པ་ན་ཉེར་ཐོབ་དང་། ནོར་བུའི་ནང་ན་གནས་པ་ན་འོད་གསལ་སྐྱེ་བར་བཤད་ཅིང་དེ་འདྲའི་སྟོང་པ་བཞི་པོ་དེ་དགའ་བ་བཞིར་ཡང་བཤད་དོ། །
སློབ་དཔོན་ཐུབ་པ་དཔལ་གྱིས་བྱང་སེམས་རྡོ་རྗེའི་རྩ་བར་སླེབ་པ་ན་སྣང་བ་
དང་། ནོར་བུའི་དབུས་སུ་ཕྱིན་པ་ན་ཉེར་ཐོབ། ནོར་བུའི་རྩེ་མོར་སླེབ་པ་ན་འོད་གསལ་སྐྱེ་བར་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས། བྱང་སེམས་རྡོ་རྗེའི་རྩ་བ་ནས་
ནོར་བུའི་མགྲིན་པའི་བར་དུ་སླེབ་པ་ན་མཆེད་པ་སྐྱེ་བར་འདོད་དགོས་སོ། །ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས། གང་ཚེ་སྣང་བ་དེ་དགའ་བ། །སྣང་བ་མཆེད་པ་མཆོག་ཏུ་བཤད། །ཁྱད་དགའ་ཉེ་བར་ཐོབ་པ་སྟེ། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དེ་འོད་གསལ་བའོ། །ཞེས་ལུགས་འབྱུང་
ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་སྟོང་པ་བཞིའི་ངོ་བོར་འཆར་བར་བཤད་དོ། །
རང་ལུགས་ལ། བྱང་སེམས་ལུས་ཀྱི་གནས་འདིར་སླེབ་པ་ན་སྟོང་པ་བཞི་འདི་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། གང་ཟག་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ལུགས་འབྱུང་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་སྟོང་བཞིའི་ངོ་བོར་འཆར་བ་ཡོད་ལ། གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་ནི་སློབ་དཔོན་ཐུབ་པ་དཔལ་གྱིས་བཤད་
པ་ལྟར་ལུགས་འབྱུང་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་སྟོང་པ་བཞིའི་ངོ་བོར་འཆར་བ་ཡང་
ཡོད་ལ། དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་ལུགས་འབྱུང་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་
བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་སྟོང་པ་བཞི་ཀ་འཆར་བ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

144

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

འོན་ཀྱང་ཐུབ་པ་དཔལ་ལྟར་བྱས་ན་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དང་

མཐུན་ཚབས་ཆེའོ། །ལུགས་འབྱུང་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་སྟོང་པ་བཞིའི་ངོ་བོར་
ཤར་བའི་དགའ་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པ་མེད་ཀྱང་། སྤྱིར་ཡས་བབས་
ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པ་གཅིག་ཡོད་དོ། །གང་ཟག་གི་རིགས་ཁ་ཅིག་
ལ་མས་བརྟན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ལས་མ་ལངས་བཞིན་དུ་སྔོན་གོམས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་

བྱང་སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་ནོར་བུའི་རྩེའི་བར་དུ་ཕབ་པའི་དགའ་བ་བཞི་འདྲེན་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་ཞུ་བདེ་དེ་མཉམ་རྗེས་སུ་སྐྱོང་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་འོག་སྒོར་ཕྲ་མོ་མན་ངག་བཞིན་དུ་བསྒོམས་པའི་ནུས་པས་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བ་བཞི་དང་། སྟོང་པ་བཞི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་

དགའ་བ་བཞི་པ་ལྷན་སྐྱེས་དང་སྟོང་པ་བཞི་པ་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་རང་གི་སེམས་
ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པར་མོས་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ལ། མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལངས་ཏེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡུལ་སྣང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་རྣམ་རོལ་དུ་འཆར་བ་ནི་དོན་ལ་ཡང་སྟོང་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ལ། སྟོང་པའི་རྣམ་རོལ་དུ་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་འཆར་བ་ནི་
ཡུལ་རྣམས་དོན་ལ་བདེ་བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཀྱང་མཉམ་གཞག་ཏུ་རང་གི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེས། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་
པར་མོས་ནས་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ལ། བདེ་བའི་ངོ་བོར་གང་ཤར་ཐམས་
ཅད་ལྷ་སྐུའི་རྣམ་རོལ་དུ་བལྟ་བའི་ཚུལ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །བདེ་སྟོང་གི་

145

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་རྣམ་སྣང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སྐུ་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འཆར་བ་ནི་རོ་གཅིག་དུ་མར་འཆར་བའི་ཉམས་ལེན་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་པ་
རྣམས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་འཆར་བ་ནི་དུ་མ་རོ་གཅིག་ཏུ་འཆར་བའི་
ཉམས་ལེན་ཡིན་ནོ། །སྔར་བཤད་པའི་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྐྱོང་ཚུལ་དེ་རྣམས་
ནི་འོག་སྒོར་ཕྲ་མོ་བསྒོམས་པས་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པ་མེད་ཀྱང་ཁམས་ཞུ་བས་བདེ་བ་འདྲེན་ནུས་པ་ཙམ་བྱུང་ན་དེའི་སྟེང་ནས་ཀྱང་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་མེད་ན་གོ་བའི་སྒོ་ནས་བྱས་ཏེ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །

༼ངག་དབེན་གསུང་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སློབ་ཚུལ་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་ངག་དབེན་གསུང་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་དྲུག ལུས་དབེན་དང་ངག་དབེན་གྱི་གོ་རིམ། ངག་དབེན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་དུ་འདོད་པ་
དགག་པ། ངག་དབེན་གྱི་ཤེས་བྱ་རླུང་གི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ། སྔགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ། ངག་དབེན་སྲོག་རྩོལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ། ངག་དབེན་ཇི་ལྟར་ཉམས་
སུ་ལེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་སུ་ལུས་དབེན་ལ་ལོབས་པའི་འོག་ཏུ་ངག་དབེན་ལ་སློབ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་རྗེས་འགྲོའི་གོ་རིམ་དང་། ལུས་དབེན་སྔོན་དུ་མ་སོང་བར་ངག་དབེན་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ལྡོག་པའི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ངག་དབེན་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཟླས་པ་ཡིན་པས་བཟླས་པ་དེ་ནུས་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྫོགས་རིམ་པའི་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་སྔོན་དུ་སོང་ན་ནུས་ལྡན་དུ་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་བསྐྱེད་རིམ་པའི་བཟླས་པ་ནུས་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་

146

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ངག་དབེན་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་རྫོགས་པར་འགྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་གེགས་མེད་པར་མྱུར་དུ་འགྲོལ་བ་ལ་སྔོན་དུ་ལུས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་རླུང་དྷཱུ་

ཏིར་སྡུད་པ་སྔོན་དུ་སོང་ན་སླ་བས་སླ་བའི་གོ་རིམ་ཡིན་གྱི་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་གོ་རིམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ངག་དབེན་བསྐྱེད་རིམ་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་ཀ་རས་འགྲེལ་པ་ཟླ་འོད་དུ་ངག་དབེན་བསྐྱེད་རིམ་དུ་འཇོག་པར་མཛད་ལ། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྤྱོད་བསྡུས་ལས། གསུང་གི་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལས་འདས་ནས་སེམས་ཀྱི་དབེན་པ་རྗེས་སུ་བཙལ་ལོ། །ཞེས་པས་སེམས་དབེན་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལས་འདས་པར་བསྟན་པས་ངག་
དབེན་བསྐྱེད་རིམ་ལས་མ་འདས་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ངག་དབེན་
དང་བསྐྱེད་རིམ་གཉིས་ས་བརྒྱད་པར་འཇོག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་བསྡུས་
ལས་ངག་དབེན་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ལྷ་རིམ་
གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་ངོ་། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གསུང་གི་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་ནས། ཞེས་པའི་ལུང་དེས་ངག་དབེན་བསྐྱེད་རིམ་ལས་འདས་པར་བསྟན་གྱི། སེམས་དབེན་ལ་དམིགས་ཀྱིས་

བཀར་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལས་འདས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ངག་དབེན་དང་བསྐྱེད་རིམ་གཉིས་ས་བརྒྱད་པར་འཇོག་པ་མཚུངས་ཀྱང་ས་བརྒྱད་པ་ལ་ཡང་

147

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ནང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐོ་དམན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ངག་དབེན་ལྷ་རིམ་
གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡུལ་མིན་ན། ངག་དབེན་ལྷ་སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡུལ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་བསྡུས་སུ་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་
གསུམ་པ་ལས། རིན་ཆེན་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་ལྔ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ངེས་དོན་ལ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྲ་མོ་གཉིས་བཤད་པའི་ངག་དབེན་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་རྫོགས་རིམ་
པའི་ཕྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རིམ་ལྔ་ལས་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་རྫོགས་རིམ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ངག་དབེན་དང་པོར་བྱས་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྔ་ལ་སློབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ངག་དབེན་གྱི་ཤེས་བྱ་རླུང་གི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་བདུན། རླུང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་བསླབ་པའི་དོན། རླུང་གི་དེ་ཉིད་ཤེས་མི་
ཤེས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན། རླུང་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ། རླུང་
རྣམས་ཇི་ལྟར་འཕོ་བའི་ཚུལ། རླུང་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཤེས་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རིམ་ལྔ་ལས། རླུང་གི་དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་ནི། །སྔགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་
ཡང་དག་འཇུག ། སྔགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་རྟོགས་ནས་ནི། །རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་ལ་ནི་
སློབ། །ཅེས་རླུང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་སློབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཐོག་མར་རླུང་གི་དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱས།
དེའི་རྗེས་སུ་སྔགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱས།
དེའི་རྗེས་སུ་རླུང་སྔགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་བསྒོམ་པ་ལ་

148

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

འཇུག་པའི་དོན་ནོ། །
གཉིས་པ་རླུང་གི་དེ་ཉིད་ཤེས་མི་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་བཤད་པ་ནི། རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་
འཕྲེང་བ་ལས། དེ་ནས་རླུང་གི་དེ་ཉིད་མཆོག ། དོན་དམ་པ་ནི་བཤད་ཀྱིས་ཉོན། །རྣལ་
འབྱོར་པས་ནི་རླུང་བསྒོམས་ན། །མྱུར་དུ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས་རླུང་གི་དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་དེ་བསྟན། སྡོམ་འབྱུང་ལས། རླུང་གི་རྣལ་འབྱོར་མི་ཤེས་དང་། །གང་ཞིག་ཤེས་ཀྱང་མི་སྒོམ་པ། །དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་
ཀྱིས། །ཉེར་འཚེ་འཁོར་བའི་སྲིན་བུར་འགྱུར། །ཞེས་པས་རླུང་གི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་དམིགས་དེ་བསྟན་ལ།
གསུམ་པ་རླུང་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་དང་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་རླུང་བཅུ་ལ་ཀོ་ཊ་ཀྵ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པ་བཅུས་གསུངས་ཤིང་། རྡོ་རྗེ་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལས། སྲོག་དང་། ཐུར་དུ་སེལ་བ་དང་། མེ་དང་མཉམ་དུ་གནས་པ་དང་། གྱེན་དུ་རྒྱུ་བ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་། རྒྱུ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྒྱུ་བ་དང་། ཡང་དག་པར་རྒྱུ་བ་དང་། རབ་ཏུ་རྒྱུ་བ་དང་། ངེས་པར་རྒྱུ་བ། ཞེས་པའི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པས་གསུངས་པ་ལ། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་དང་། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་གཉིས་ལས་སྔ་མ་ལྔ་ལ་སྔར་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། ཕྱི་མ་ལྔ་ལ། ཀླུ་དང་
རུས་སྦལ་རྩངས་པ་དང་། །ལྷས་བྱིན་དང་ནི་གཞུ་ལས་རྒྱལ། །ཞེས་པའི་མིང་གིས་
གསུངས་སོ། །ཕྱི་མ་ལྔ་ལ་ཡན་ལག་གི་རླུང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་སྒྲ་དབྱངས་བཅུ་
གཅིག་པས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་བཏང་བཟུང་ལ་སོགས་པའི་རླུང་བརྒྱ་

149

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

རྩ་བརྒྱད་བཤད་པ་དེ་རྣམས་རླུང་བཅུ་པོ་དེར་འདུས་སམ་མ་འདུས་ཞེ་ན། འདི་ལ་འགོས་ལུགས་པ་རྣམས་རླུང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་རླུང་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཐུན་མོང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཅུ་བཅུ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བརྒྱད་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་པས་རླུང་བཅུར་འདུས་སོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །ཡང་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ།
སྙིང་ག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། མགྲིན་པ་མེ་འདབ་གསུམ་པ། མགྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་

འཁོར་ལོ། སྨིན་དབུས་རླུང་གི་འཁོར་ལོ། སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ་རྩ་འཁོར་
ལོ་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཁྱབ་བྱེད་མ་གཏོགས་པའི་རླུང་དགུ་དགུ་སྟེ། དེ་ཡང་ཉིན་མོ་ང་བཞི་དང་མཚན་མོ་ང་བཞི་སྟེ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པོ་དེ་བཏང་བཟུང་ལ་སོགས་པའི་རླུང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དུ་འཇོག་ལ། དེ་ཡང་སྲོག་འཛིན་རྩ་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་དབུས་ནས་རྒྱུ་ཞིང་། གཞན་བརྒྱད་རྩ་འདབ་ནས་རྒྱུ་བ་ཡིན་ལ། མགྲིན་པའི་མེ་འདབ་གསུམ་པ་དང་སྨིན་དབུས་རླུང་གི་འཁོར་ལོ་ལས་རླུང་གཞན་བརྒྱད་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་ནི། མགྲིན་པའི་མེ་འདབ་གསུམ་པ་ལ་ནི་རྩ་དབུ་མ་ལ་བསྟེན་པའི་མདུད་པ་གསུམ་དང་། རང་འདབ་གསུམ་དང་། ནུ་མ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྩ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ནས་རྒྱུ་ཞིང་། སྨིན་དབུས་
རླུང་གི་འཁོར་ལོ་ལ་ནི་རང་འདབ་དྲུག་དང་སྨིན་མ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྩ་གཉིས་ཏེ་
བརྒྱད་ནས་རྒྱུ་བའོ། །ཞེས་གསུང་།
བཞི་པ་ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རྩ་བའི་རླུང་ལྔའི་དོན་བཤད་པ། ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔའི་དོན་བཤད་པ། རླུང་གཉིས་ཐུན་མོང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་བའི་རླུང་ལྔ་པོ་དེའི་རྩ་བའི་གནས་གང་ཡིན་པ་དང་། མགོན་པོ་

150

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ལྔ་གང་གི་རླུང་ཡིན་པ་ནི་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། སྲོག་གི་རླུང་ནི་སྙིང་གར་གནས། །མི་བསྐྱོད་བྱེ་བྲག་རིགས་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་པས་སྲོག་འཛིན་གྱི་རྩ་བའི་གནས་སྙིང་ག་དང་། མགོན་པོ་ལྔའི་ནང་ནས་མི་བསྐྱོད་མགོན་པོའི་རླུང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན། འདོམས་ན་གནས་པའི་ཐུར་སེལ་ནི། །རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་བྱེ་བྲག་སྐྱེས། །ཞེས་པས་ཐུར་སེལ་དེ་རྩ་བའི་གནས་གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་ན་གནས་པ་དང་། རིན་འབྱུང་མགོན་པོའི་རླུང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན། སྟེང་དུ་རྒྱུ་བ་ལྐོག་མར་གནས། །འོད་དཔག་མེད་
ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པས་གྱེན་རྒྱུ་དེ་རྩ་བའི་གནས་མགྲིན་པའི་རྩ་འཁོར་ན་གནས་པ་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རླུང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་ནོ། །
མཉམ་གནས་ལྟེ་བའི་པདྨར་གནས། །དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པས་མཉམ་གནས་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་ན་གནས་པ་དང་། དོན་གྲུབ་མགོན་པོའི་རླུང་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །
ཁྱབ་བྱེད་ཡན་ལག་ཀུན་ལ་གནས། །རྣམ་སྣང་མཛད་ཀྱི་ངོ་བོའ། །ཞེས་པས་ ོཁྱབ་བྱེད་ཚིགས་ཀུན་ལ་གནས་པ་དང་། མགོན་པོ་ལྔའི་ནང་ནས་རྣམ་སྣང་མགོན་པོའི་རླུང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་ནོ། །སྤྱོད་བསྡུས་སུ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ལ། ཡང་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། རླུང་གི་དེ་ཉིད་གསལ་བ་འདི། །ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་ངོ་བོ་ཅན། །ཞེས་པས་རྩ་བའི་རླུང་ལྔ་པོ་དེ་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་རླུང་དུ་བསྟན་ལ།
ཡེ་ཤེས་ལྔར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི། སྲོག་འཛིན་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་

ཡིན་པ་ནས་ཁྱབ་བྱེད་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་ཡིན་པའི་བར་ཡིན་ནོ། །རླུང་ལྔ་པོ་སྣ་བུག་གང་ནས་རྒྱུ་བ་དང་། འབྱུང་བ་ལྔ་གང་གི་རླུང་ཡིན་པ་དང་།

151

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

རང་དབང་བའི་ཁ་དོག་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། མགོན་པོ་ལྔ་གང་གི་རྒྱུ་བའི་རླུང་ཡིན་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། སངས་རྒྱས་ལྔ་ཡི་རིགས་གནས་པ། །སྣ་ཡི་བུ་ག་ལས་བྱུང་ཞིང་། །རླུང་ལྔ་སྟེང་དུ་ཡང་དག་རྒྱུ། །ལུས་ལ་སྤྱོད་པ་རྟག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་པས་མགོན་པོ་ལྔའི་རླུང་ལྔ་པོ་དེ་སྟེང་གི་སྣ་བུག་ནས་རྒྱུ་བར་བསྟན་ལ།
ཡང་སྣ་བུག་གཡས་གཡོན་གང་ནས་རྒྱུ་བ་ནི། སྣ་བུག་གཉིས་ཀ་ནས་མཉམ་རྒྱུ་དྲག་ཞན་གཉིས་དང་། གཡས་རྐྱང་དང་། གཡོན་རྐྱང་གི་རྒྱུ་བ་རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་སྣར་ནི་རྒྱུ་བ་ཡི། །སྒོ་དེ་ལས་ནི་རྣམ་པར་འབྱུང་། །གཡོན་དང་གཡས་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །དལ་བར་རྒྱུ་དང་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་པས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་གཡས་རྐྱང་ནས་རྒྱུ་བའི་རླུང་ནི། གཡས་པ་ནས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས། །མེ་ཡི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཁ་དོག་དམར་པོ་བཟང་པོ་འདི། །པདྨ་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའོ། །ཞེས་པས་སྣ་བུག་གཡས་རྐྱང་ནས་རྒྱུ་བའི་རླུང་དེ་འབྱུང་བ་མེའི་རླུང་དང་། རང་དབང་བའི་ཁ་དོག་དམར་པོ་དང་། འོད་དཔག་མེད་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའི་རླུང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན། གཡོན་པ་ནས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས། །རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་
པ། །ལྗང་སེར་དག་ཏུ་སྣང་བ་སྟེ། །ལས་ཀྱི་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའོ། །ཞེས་པས་སྣ་བུག་
གཡོན་རྐྱང་ནས་རྒྱུ་བའི་རླུང་དེ་འབྱུང་བ་རླུང་གི་རླུང་དང་། རང་དབང་བའི་ཁ་དོག་ལྗང་གུ་དང་། དོན་གྲུབ་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའི་རླུང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་ནོ། །
གཉིས་ཀ་ལས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས། །གསེར་གྱི་མདོག་ཏུ་སྣང་བ་སྟེ། །དབང་
ཆེན་གྱི་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད། །རིན་ཆེན་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའོ། །ཞེས་པས་སྣ་བུག་
གཉིས་ཀ་ནས་མཉམ་དུ་དྲག་ཏུ་རྒྱུ་བའི་རླུང་དེ་འབྱུང་བ་སའི་ཁམས་དང་། རང་དབང་

152

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

བའི་ཁ་དོག་སེར་པོ་དང་། རིན་འབྱུང་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའི་རླུང་ཡིན་པར་བསྟན། དལ་ཞིང་རྒྱུ་བ་མེད་པའི་ཁམས། །དག་པའི་ཤེལ་ལྟར་སྣང་བ་ནི། །འདི་ནི་ཆུ་ཡི་དཀྱིལ་

འཁོར་ཏེ། །རྡོ་རྗེ་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའོ། །ཞེས་པས་སྣ་བུག་གཉིས་ཀ་ནས་མཉམ་དུ་དལ་བར་རྒྱུ་བའི་རླུང་དེ་འབྱུང་བ་ཆུའི་རླུང་དང་། རང་དབང་བའི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་། མི་བསྐྱོད་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའི་རླུང་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །དལ་བར་རྒྱུ་བའི་རླུང་དེ་མཉམ་རྒྱུར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་སྣ་བུག་གཡས་གཡོན་རེ་རེ་བའི་རྒྱུ་བ་ལོགས་སུ་བཤད་པས་མཉམ་རྒྱུའི་རླུང་ཡིན་པར་ངེས་ལ། རྒྱུ་བ་མེད་པ་ནི་རྒྱུ་བ་བུལ་བའི་དོན་དུ་སྤྱོད་བསྡུས་ལས་གསུངས་སོ། །ཁམས་ཀུན་ལས་ནི་ཡང་དག་བྱུང་། །རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་གཟུང་བ་ནི། །རྣམ་པར་སྣང་མཛད་རང་བཞིན་ཏེ། །འཆི་བའི་མཐར་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པས། ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དེ་ནམ་མཁའི་རླུང་དང་། མགོན་
པོ་ལྔའི་ནང་ནས་རྣམ་སྣང་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའི་རླུང་ཡིན་པ་དང་། འཆི་བའི་ཚེ་སྟེང་གི་སྣ་བུག་ནས་རྒྱུ་བར་བསྟན་ནོ། །
འདིར་སྣ་བུག་གཡས་རྐྱང་ནས་རྒྱུ་བའི་རླུང་དཔག་མེད་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའི་རླུང་དུ་བཤད་པ་དང་། གོང་དུ་གྱེན་རྒྱུ་དཔག་མེད་མགོན་པོའི་རླུང་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ཤན་སྦྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཡས་རྐྱང་གི་རྒྱུ་བའི་རླུང་དེ་གྱེན་རྒྱུའི་རླུང་དུ་དོན་གྱིས་ཐོབ་བོ། །དེས་མཚོན་ནས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
སྲོག་འཛིན་དེ་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཡོད་པའི་རགས་པ་ནི་སྟེང་གི་སྣ་སྒོ་ནས་རྒྱུ་བའི་སྲོག་འཛིན་འདི་ཡིན་ལ། ཕྲ་བ་ནི་སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དྷཱུ་ཏིའི་དབུས་སུ་
གནས་ཤིང་། དེ་དང་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་ཕྲ་བའི་སེམས་གཉིས་འཁོར་

153

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།
འདས་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ཡང་སྒྲུབ་པར་
བྱེད་དགོས་པས་དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། སྙིང་གི་པདྨའི་སྦུབས་མཁའ་ལ། །ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་རྟག་ཏུ་བཞུགས། །ཞེས་དང་། གཙོ་བོ་ཆེན་པོ་མི་བསྐྱོད་པའི། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་དེ་ཉིད་དོ། །དེར་ནི་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ས། །སྲོག་གི་ཡེ་ཤེས་མིང་ཅན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཚིག་རྐང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྙིང་གར་བཞུགས་པའི་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་དེ་བསྟན་ནོ། །སྲོག་འཛིན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་དེ་ལ་འོད་གསལ་གྱི་རླུང་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རླུང་ཞེས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་གིས་
བཤད་དོ། །སྤྱིར་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་དེ་ལ་ཁམས་དཀར་དམར་མི་ཤིགས་པ་དང་
རླུང་སེམས་མི་ཤིགས་པ་བཞི་བཤད་དོ། །སྲོག་འཛིན་གྱི་རྩ་བའི་གནས་སྙིང་ག་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡང་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཕལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྩ་འཁོར་
གཞན་རྣམས་སུ་གནས་སོ། །སྲོག་འཛིན་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་རྩ་བའི་རླུང་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་ཕྲ་རགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྲ་བ་ནི་རང་རང་གི་རྩ་འཁོར་གྱི་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་ན་གནས་ཤིང་། རགས་པ་ནི་རྩ་འདབ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་སྟེང་གི་སྣ་བུག་ནས་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་ལ་ཁ་ཆེ་ལག་སྨིས་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་གཞི་ལ་འཆི་བའི་ཚེ་མ་གཏོགས་པ་སྟེང་གི་
སྣ་བུག་ནས་མི་རྒྱུ་བར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། མེ་རླུང་གཡས་རྐྱང་དང་། རླུང་གི་རླུང་གཡོན་རྐྱང་དང་། ས་ཆུའི་རླུང་གཉིས་མཉམ་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་། ཞལ་ལུང་ལས་གཡས་ནས་རླུང་གི་རླུང་དང་། གཡོན་ནས་ཆུའི་རླུང་དང་། གཉིས་ཀ་ནས་ས་མེའི་རླུང་རྣམས་རྒྱུ་བར་གསུངས་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་

154

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་རྩ་བའི་རླུང་བཞི་པོ་རེ་རེས་གཙོ་བྱས་ནས་རྒྱུ་བ་ལ་དགོངས་ལ། ཞལ་ལུང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་རླུང་
གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་རྒྱུ་ཚུལ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གྱི་རྒྱུ་ཚུལ་ཡང་གྱེན་རྒྱུའི་
འཁོར་དུ་ཚུད་པའི་རླུང་གི་རླུང་སྣ་བུག་གཡས་རྐྱང་ནས་རྒྱུ། མཉམ་གནས་ཀྱི་འཁོར་

དུ་ཚུད་པའི་ཆུ་རླུང་སྣ་བུག་གཡོན་རྐྱང་ནས་རྒྱུ། སྲོག་འཛིན་གྱི་འཁོར་དུ་ཚུད་པའི་
ས་མེའི་རླུང་སྣ་བུག་གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་རླུང་བཞི་པོ་རེ་རེས་གཙོ་
བྱས་ནས་རྒྱུ་བའི་ཚེ་གཞན་གསུམ་གསུམ་འཁོར་དུ་ཚུད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་བའི་
ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་ཡང་། གྱེན་རྒྱུའི་འཁོར་དུ་ཚུད་པའི་སྲོག་འཛིན་ནི་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཆགས་པ་དང་། ཐུར་སེལ་ནི་སེར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཆགས་པ་དང་། མཉམ་གནས་ནི་ལྗང་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཆགས་པ་འཇའ་ཚོན་གཅིག་བཞིན་དུ་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར། རྩ་རྒྱུད་ལས། འཁོར་ཡང་ཁྱད་པར་དག་ཏུ་སྤྲོ། །ཞེས་དང་།
དེའི་འགྲེལ་པར། དཀྱིལ་འཁོར་རེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ན།
དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་པོ་འཁོར་དུ་གྱུར་པས་དེའི་ནང་དུ་ཚུད་པར་སྤྲོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་མཚོན་ནས་གཞན་གསུམ་པོ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་རྒྱུ་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
འོ་ན་ལྷ་མོ་བཞིའི་རླུང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྣ་བུག་གཡས་རྐྱང་ནས་གྱེན་རྒྱུས་གཙོ་བྱས་ནས་དགུ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་གཅིག་འཐུད་ནས་རྒྱུ་བའི་ཚེ་སྣ་བུག་གི་སྟེང་འོག་སྒོར་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་པ་ཚན་པ་གཅིག་འཐུད་ནས་རྒྱུ་བ་ནི་མེ་གོས་དཀར་མོའི་རླུང་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྣ་བུག་གི་འོག་ངོས་ནས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་པ་ཚན་པ་གཅིག་རྒྱུ་བ་

155

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ནི་རླུང་སྒྲོལ་མའི་རླུང་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྣ་བུག་གི་དབུས་ཐད་དྲང་ནས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་པ་ཚན་པ་གཅིག་རྒྱུ་བ་ནི་ས་སྤྱན་མའི་རླུང་དང་། དེ་རྗེས་སྣ་བུག་གི་འོག་ངོས་ནས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་པ་ཚན་པ་གཅིག་རྒྱུ་བ་ནི་ཆུ་མཱ་མ་ཀིའི་རླུང་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཉམ་གནས་ཀྱིས་གཙོ་བྱས་ནས་རྒྱུ་བའི་ཚེ་སྒྲོལ་མའི་རླུང་ནས་འགོ་འཛུགས། སྲོག་འཛིན་གྱིས་གཙོ་བྱས་ནས་སྟེང་གི་སྣ་བུག་ནས་རྒྱུ་བའི་ཚེ་མཱ་མ་ཀིའི་རླུང་ནས་འགོ་འཛུགས། ཐུར་སེལ་གྱིས་གཙོ་བྱས་ནས་སྟེང་གི་སྣ་བུག་ནས་རྒྱུ་བའི་ཚེ་སྤྱན་མའི་རླུང་ནས་འགོ་འཛུགས་པ་ཡིན་ནོ། །གོས་དཀར་མོའི་རླུང་དང་འོད་དཔག་མེད་མགོན་པོའི་རླུང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། གོས་དཀར་མོའི་རླུང་ལ་རྩ་བའི་རླུང་བཞི་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷ་མོ་བཞིའི་རླུང་ནི་སྟེང་གི་སྣ་བུག་ནས་རྒྱུ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་གི་རླུང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མི་འཇོག་གོ །
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔའི་དོན་བཤད་པ་ནི། ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་ལ་གནས་པར་སྤྱོད་བསྡུས་ལས་གསུངས་པ་ནི་ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔའི་རྒྱུ་སའི་གནས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་རྩ་བའི་གནས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། ཟླ་བའི་ཆ་དང་སྣང་བ་དང་། །བསྙེན་བཀུར་ལྐོག་ཤལ་མཆིན་པ་སྟེ། །རྩ་ནི་ལྔ་ཡི་མིང་ཡིན་ནོ། །ཀླུ་དང་རུས་སྦལ་རྩངས་པ་དང་། །ལྷ་སྦྱིན་དང་ནི་གཞུ་ལས་རྒྱལ། །ཞེས་ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔ་པོ་དེ་ཟླ་བའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་ལྔ་ལ་གནས་པར་གསུངས་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྙིང་གི་དབུས་གནས་བདེ་བའི་དངོས། །སངས་རྒྱས་ཉི་མ་གསལ་བའི་འོད། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཀྱང་། །དེ་ནི་འོད་
ཟེར་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་བཞོན་པའི་རླུང་དྲུག་ལ་གཟུགས་

156

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

སོགས་ཡུལ་དྲུག་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་གཟུང་བའི་རླུང་དང་། ཚོགས་དྲུག་གཡོ་བྱེད་འཛིན་པའི་རླུང་དྲུག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རླུང་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་སྙིང་གར་གནས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔ་ནི་ཕལ་ཆེར་སྲོག་
འཛིན་རགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཅིང་། ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་
གི་རླུང་གཅིག་ཀྱང་འདོད་དགོས་སོ། །
ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔའི་ཁ་དོག་ནི། རྒྱུ་བ་དམར། རྣམ་པར་རྒྱུ་བ་སྔོ། ཡང་དག་པར་རྒྱུ་བ་སེར། རབ་ཏུ་རྒྱུ་བ་དཀར། ངེས་པར་རྒྱུ་བ་ལྗང་གུ་ཡིན་པར་རྗེ་འགོས་
ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔ་པོ་དེ་རེ་རེ་ལའང་འོད་ཟེར་ལྔ་ལྔ་འཕྲོ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་ནི་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། མེ་སྟག་མང་པོ་འཁྲུག་པ་ཡི། །རང་སྔགས་འཁོར་ལོ་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་
མན་ངག་ཏུ་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ། །
ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་རླུང་དུ་འཇོག་ཚུལ་ནི། རྒྱུ་བ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་དུ་འཇོག་པ་ནས་ངེས་པར་རྒྱུ་བ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་རླུང་དུ་འཇོག་པའི་བར་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་དོན་བཤད་པ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས་
རླུང་བཅུ་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་ཏུ་འགྱུར་བར་བཤད་པ་ནི་མངལ་ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
བཙས་པ་ནས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རླུང་ནི་གཞི་ལ་
སད་དུས་སུ་སྟེང་གི་སྣ་བུག་ནས་རྩ་བའི་རླུང་བཞི་དང་མཉམ་དུ་རྒྱུ་ཞིང་། གཉིད་དུས་སུ་ནི་དབང་ཤེས་འགགས་པས་སྟེང་གི་སྣ་བུག་ནས་མི་རྒྱུ་ལ། དེ་ཡང་ལྡང་འཇུག་

157

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གནས་གསུམ་དུ་གྱུར་ནས་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པའི་གཞི་བྱེད་པ་དང་། ཚེ་རིང་དུ་བསྲིང་ཞིང་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། ཆགས་པ་ཆེན་པོའི་མེས་ཐིག་ལེའི་གཟུགས་སུ་བཞུ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། ངག་ཚིག་མ་ལུས་པ་སྨྲ་བའི་
གཞི་བྱེད་པ་དང་། སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐིམ་ནས་འོད་གསལ་འཆར་བའི་གཞི་བྱེད་པ་ཡང་རླུང་བཅུ་ཀ་ལ་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ། །
འོ་ན་རིམ་ལྔར། འདི་ནི་རྣམ་ཤེས་བཞོན་པ་སྟེ། །ཞེས་རླུང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པར་བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འགྲོ་འཆག་སོགས་རླུང་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པ་ཙམ་རླུང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པ་ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་རླུང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་འཛིན་པ་རླུང་ལ་རག་ལས་པར་གསུངས་པ་ཙམ་ཡང་རླུང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པ་ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དམིགས་རྐྱེན་
གཟུགས་དང་བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་གཉིས་ཀྱང་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས། འདི་ན་ཡིད་འདུག་པ་ལ་རླུང་གི་རླབས། །གཡོ་ཞིང་འཕྱར་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་སྲུན་འགྱུར། །ཞེས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་གཡོ་བ་རླུང་གི་
གཡོ་བ་ལ་རག་ལས་པར་གསུངས་པ་ཙམ་ཡང་རླུང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པ་ཡིན་པའི་
དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ནང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཚེ་རླུང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། རྣམ་ཤེས་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ནུས་

158

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

པ་ཡོད་ཀྱང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་བགྲོད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན་ཞ་བོ་
མིག་ཅན་ལྟ་བུ་དང་། རླུང་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་བགྲོད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན་ལོང་བ་རྐང་ཅན་ལྟ་བུ་དང་། དེས་ན་ཞ་བོ་མིག་ཅན་དང་ལོང་བ་རྐང་ཅན་གཉིས་བསྡོངས་ནས་ཡུལ་བགྲོད་ཅིང་འཛིན་པར་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། རླུང་སེམས་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རླུང་གི་བཞོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་བགྲོད་ཅིང་འཛིན་པ་ནི། རླུང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་རླུང་གི་བཞོན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
ལྔ་པ་རླུང་རྣམས་ཇི་ལྟར་འཕོ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྣ་བུག་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཕོ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། རྩ་འདབ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ནས་
གཅིག་ཏུ་འཕོ་བའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། བཤད་རྒྱུད་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། རླུང་དཀར་སེར་དམར་ནག་བཞི་པོ་རེ་རེས་གཙོ་བྱས་ནས་རྒྱུ་བའི་ཚེ་དགུ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་རེ་ལ་འཕོ་བ་རེར་གསུངས་པ་དང་། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། རང་སྔགས་བཞི་ཡི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །ཉིན་མཚན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཐུན་ཕྱེད་དུས་སུ་གནས་བྱེད་དེ། །ཞེས་རྩ་བའི་རླུང་བཞི་པོ་རེ་རེས་གཙོ་བྱས་ནས་རྒྱུ་བའི་ཡུན་ཚད་དེ་ལ་ཐུན་ཕྱེད་པ་རེར་གསུངས་པ་གཉིས་ཤན་སྦྱར་བས་ཞག་གཅིག་གི་རླུང་ལ་ཐུན་ཕྱེད་པ་ཉེར་བཞི། ཐུན་བཅུ་གཉིས། འཕོ་བ་ཉེར་བཞིར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཤད་རྒྱུད་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ཞག་གཅིག་
གི་རླུང་ལ་ཐུན་ཕྱེད་པ་ཉེར་བཞིར་བྱེད་པ་འཐད་ཀྱང་། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བའི་

159

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།
ལུགས་ཀྱི་ཞག་གཅིག་གི་རླུང་ལ་ཐུན་ཕྱེད་པ་ཉེར་བཞིར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་རྣམས་སྤྲོ་བའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །རིམ་གྱིས་ཐུན་ནི་བརྒྱད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་ཞག་གཅིག་གི་རླུང་ལ་ཐུན་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པས། ཐུན་ཕྱེད་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི་རྩ་དབུ་མ་རོ་རྐྱང་གསུམ་
ལ་སྤྲོས་པའི་སྙིང་གའི་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་རླུང་རྒྱུ་བའི་ཡུན་ཚད་སྟོན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་རྩ་འདབ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཕོ་བའི་ཚུལ་
བཤད་པ་ལ། སྡོམ་འབྱུང་ལས། རྩ་ནི་སུམ་ཅུ་གཉིས་ཞེས་བྱ། །ཐུན་གཅིག་གི་ནི་བཞི་ཆ་རྣམས། །རྩ་དང་ཆུ་ཚོད་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད། །ཉིན་དང་མཚན་མོའི་དབྱུག་གུའི་ཚད། །དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དག་ཏུ་འགྱུར། །རྩ་ཕྱེད་ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་དབྱུག་གུ། །ཐུན་ནི་བརྒྱད་ཆ་ཞེས་པར་དྲན། །ཞེས་ཕྱི་ལ་དཀར་རྩིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞག་གཅིག་ལ་ཐུན་བརྒྱད།
ཐུན་ཕྱེད་པ་བཅུ་དྲུག་ཆུ་ཚོད་སོ་གཉིས། དབྱུག་གུ་རེ་བཞིར་བྱས་པ་དང་མཐུན་པར་ནང་ལ་ཡང་སྙིང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེའི་ནང་ནས་རླུང་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་རེ་རྒྱུ་བ་ནི་ཐུན་ཚོད་རེའི་རླུང་དང་། མགྲིན་པའི་རྩ་འདབ་རེ་རེའི་ནང་ནས་རླུང་སྟོང་དང་ཕྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་རེ་རྒྱུ་བ་ནི་ཐུན་ཕྱེད་པ་རེའི་རླུང་དང་། སྤྱི་བོའི་རྩ་འདབ་
སོ་གཉིས་པོ་རེ་རེའི་ནང་ནས་སྙིང་གའི་རྩ་འདབ་རེ་རེའི་ཐོབ་སྐལ་གྱི་བཞི་ཆའི་རླུང་
དྲུག་བརྒྱ་དང་དོན་ལྔ་རེ་རྒྱུ་བ་ནི་ཆུ་ཚོད་སོ་གཉིས་ཀྱི་རླུང་དང་། ལྟེ་བའི་རྩ་འདབ་རེ་
བཞིའི་རྩ་འདབ་རེ་རེའི་ནང་ནས་སྙིང་གའི་རྩ་འདབ་རེ་རེའི་ཐོབ་སྐལ་གྱི་བརྒྱད་ཆ་

སུམ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སོ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་རེ་རྒྱུ་བ་ནི་དབྱུག་གུ་རེ་བཞིའི་རླུང་དུ་སྟོན་

160

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའི་རླུང་རྩའི་གཙོ་བོ་གསུམ་གང་ནས་རྒྱུ་བ་ཡིན་ཞེ་ན།
བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། སྲོག་དང་ཐུར་སེལ་རྒྱུ་བར་ཕྱེད། །དེ་གཉིས་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི། །རླུང་གཉིས་སུ་ནི་གསལ་བར་གསུངས། །སྐུ་དང་གསུང་གི་སྙིང་པོ་གཉིས། །ལ་ལ་ནཱ་དང་ར་ས་ནཱ། །ཨ་བ་དྷཱུ་ཏི་མཆོག་གི་རྩ། །དེ་གཉིས་དབུས་ན་མཆོག་གི་མཆོག ། རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་རླུང་གང་ཡིན། །རྟག་ཏུ་རྒྱུ་ཞིང་ཀུན་ལ་ཁྱབ། །ཅེས་སྲོག་ཐུར་གཉིས་རོ་རྐྱང་ནས་རྒྱུ་བ་ནི་རྣམ་རྟོག་བསྐྱེད་པའི་རླུང་དང་། དྷཱུ་ཏིའི་ནང་ནས་རྒྱུ་བ་ནི་རྣམ་རྟོག་འགོག་པའི་རླུང་དུ་གསུངས་པས་སྲོག་ཐུར་གཉིས་རོ་རྐྱང་ནས་རྒྱུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
མེ་མཉམ་གཉིས་རྩ་གང་ནས་རྒྱུ་བ་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་རོ་རྐྱང་ནས་རྒྱུ་བར་བྱེད་དགོས་པས། རོ་རྐྱང་གཉིས་ནས་རྒྱུ་བ་ལ་ཡང་རེས་འཇོག་དང་མཉམ་དུ་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཡོད་དོ། །སྲོག་ཐུར་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བྱས་ནས་སྟེང་གི་སྣ་བུག་ནས་རྒྱུ་བའི་ཚེ་རོ་རྐྱང་གཉིས་ནས་དུས་མཉམ་དུ་རྒྱུ་ཞིང་། མེ་མཉམ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བྱས་ནས་སྟེང་གི་སྣ་བུག་ནས་རྒྱུ་བའི་ཚེ་རོ་རྐྱང་གཉིས་ནས་རེས་འཇོག་གི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་
བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཞག་གཅིག་གི་རླུང་གི་ཕྱེད་ལ་མཉམ་རྒྱུ་དང་། ཕྱེད་ལ་གཡས་གཡོན་རེ་རེ་བར་བྱེད་ན་མཉམ་རྒྱུའི་རླུང་གི་གྲངས་རྩི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། མཉམ་རྒྱུའི་
འབྱུང་འཇུག་ཁུག་པ་རེ་དང་། གཡས་གཡོན་རེ་རེ་བའི་རྐྱང་བ་རེ་ཡུན་མཉམ་པས། མཉམ་རྒྱུའི་ནང་ཚན་གྱི་གཡས་ཀྱི་འབྱུང་འཇུག་ཁུག་པ་གཅིག་དང་། གཡོན་གྱི་

འབྱུང་འཇུག་ཁུག་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཀ་བསྡོམས་པ་ལ་འབྱུང་འཇུག་ཁུག་པ་རེར་

161

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་མཉམ་རྒྱུ་དྲག་ཞན་ཤེད་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་མཉམ་རྒྱུའི་གྲངས་སུ་བགྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཡས་ནས་རླུང་རྒྱུ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་གཡོན་དུ་རྒྱུ་བའི་ཚེ་གཡས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་འཕོས་མ་འཕོས་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །གཡས་རྐྱང་ནས་
མཉམ་རྒྱུར་འཕོས་པའི་ཚེ་གཡས་རྐྱང་གི་རྒྱུ་བ་འཕོས་པར་འཇོག་ལ། གཡས་རྐྱང་ནས་གཡོན་རྐྱང་དུ་འཕོས་པའི་ཚེ་གཡས་རྐྱང་གི་རྒྱུ་བ་འཕོས་པར་མི་འཇོག་པའི་
ཕྱིར། དེའི་ཚེ་ན་གཡོན་རྐྱང་དུ་རྒྱུས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་གཡས་རྐྱང་གི་རྒྱུ་བ་ཆད་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དྲུག་པ་རླུང་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་ནི། ཐུན་མོང་བའི་བྱེད་ལས་
དང་། སོ་སོའི་བྱེད་ལས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། ཁམས་ཕྲ་བ་རླུང་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་འདྲེས་ནས་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་རླུང་གིས་འཇིག་རྟེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཤེས་ན་འཁོར་བར་འཇུག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རླུང་གིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཤེས་ན་འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པའི་ལྡོག་རིམ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས། དང་པོ་རླུང་གིས་འཇིག་རྟེན་པའི་བྱ་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། གཞི་ལ་འཆི་བའི་ཚེ་ས་ཆུ་ལ་ཐིམ། ཆུ་མེ་ལ་ཐིམ། མེ་རླུང་ལ་ཐིམ། རླུང་སྣང་བ་ལ་ཐིམ། སྣང་བ་མཆེད་པ་ལ། མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ། ཉེར་ཐོབ་ཡང་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡང་འཁོར་བར་འཆི་བ་རླུང་གིས་བྱེད་པའི་

162

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

དོན་ནོ། །འོད་གསལ་ལས་ཉེར་ཐོབ། དེ་ལས་མཆེད་པ། དེ་ལས་སྣང་བ། དེ་ལས་མར་མེ་ལྟར་འབར། དེ་ལས་མཁའ་སྣང་། དེ་ལས་དུ་བ། དེ་ལས་སྨིག་རྒྱུ། དེ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་རླུང་
གིས་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །
རླུང་གིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི། རླུང་སྔགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་བྱས་པས་རླུང་རྣམས་གཞིའི་འཆི་རིམ་བཞིན་དུ་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་གསལ་དང་དེའི་རླུང་སེམས་ལས་སྒྱུ་མའི་སྐུར་བཞེངས་པ་ནི་རླུང་གིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་སོ་སོའི་བྱེད་ལས་ནི། སྲོག་འཛིན་གྱིས་སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་ལ་
གནས་ནས་ཚེ་རིང་དུ་བསྲིང་ཞིང་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། དབང་ཤེས་ལྔ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྤྲོ་ཞིང་ནང་དུ་སྡུད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། ཐུར་སེལ་གྱིས་བྱང་སེམས་ཁུ་
ཁྲག་སོགས་ཐུར་དུ་སེལ་བ་དང་། འོག་སྒོ་གཉིས་ནས་རླུང་ཕྱི་ནང་དུ་འདྲེན་པའི་བྱ་
བ་བྱེད། མཉམ་གནས་ཀྱིས་ལྟེ་བའི་མེ་དང་མཉམ་དུ་གནས་ནས་བཟའ་བཏུང་རྣམས་
འཇུ་བའི་བྱ་བ་བྱེད། གྱེན་རྒྱུས་ནི་བཟའ་བཏུང་རྣམས་ལྕེ་ཤེས་ལ་གཏོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད། ཁྱབ་བྱེད་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ཚིགས་ཀུན་ལ་གནས་ནས་ལུས་སྒུལ་སྐྱོད་དང་གོམ་
པ་འདེགས་འཇོག་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
བདུན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཤེས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་རླུང་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་རྣམས་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་

163

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

པའི་གནད་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། དེ་ཕྱིར་འཁོར་བ་སྤང་
དོན་དུ། །ཐིག་ལེ་དབྱེ་བའི་གོ་འཕང་གསལ། །སྒོམ་པ་ལ་ནི་རབ་འབད་ན། །མ་རིག་
གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པའི། །དབུས་ཀྱི་མདུད་པ་དེ་ཡང་ནི། །དེ་ཕྱེ་ན་ནི་དངོས་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་འཁོར་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤོང་བའི་དོན་དུ། དེ་ཕྱིར་འཁོར་བ་
སྤང་དོན་དུ། །མ་རིག་པའི་མདུད་པ་ཞེས་པ་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་འབྱེད་ཕྱིར་གཞན་
གྱིས་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་དབྱེ་བའི་གོ་འཕང་ཞེས་པ་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་ནས་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་ལྟར། རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་བྱས་པས་རླུང་རྣམས་གཞིའི་འཆི་རིམ་བཞིན་དུ་སྙིང་གར་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་གསལ་དང་། དེའི་རླུང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དང་། དེས་ལུས་རགས་པ་བཟུང་བའི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་གསུམ་འགྲུབ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་

རྣམས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་ངག་དབེན་གྱི་ཤེས་བྱ་སྔགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ལ། སྔགས་བཏུ་བ།
སྔགས་ཀྱི་བརྡ། སྔགས་ཀྱི་དོན། སྔགས་ཀྱི་དོན་དམ་པ། སྔགས་ཀྱི་རྩ་བ་ཨ་ཐུང་
བཤད་པ་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། སྔགས་རྣམས་བཏུ་བའི་གཞི་ནི་དབྱངས་བཅུ་དྲུག་དང་གསལ་བྱེད་སོ་བཞི་ཡིན་ལ། ཇི་ལྟར་བཏུ་བའི་ཚུལ་ནི་རང་རང་གི་རྒྱུད་ནས་བཤད་པ་ལྟར་འཐུ་བ་ཡིན་ལ། བཏུས་པའི་སྔགས་དེ་ལ་སྔགས་རིགས་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོའམ་བདག་པོ་ནི་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་བསྡུས་ལས།
དེ་ལ་སྦྲུལ་ལ་སོགས་པའི་སྔགས་རྣམས་ནི། ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་ལས་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་མི་ཤིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡི་གེ་གསུམ་སྟེ།

164

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གང་གི་ཕྱིར་སྔགས་ཐམས་ཅད་ནི་བུད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་དང་མ་ནིང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མན་ངག་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པ་ཡི་གེ་གསུམ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ །དེས་ན་ཡི་གེ་གསུམ་ནི་སྔགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོའ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་གང་གི་ཕོྱིར་ཞེས་པ་
ནས། དེས་ན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཡི་གེ་གསུམ་སྔགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་
པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་བསྟན། མི་ཤིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ནུས་པས་ངེས་དོན་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་ཡང་བསྟན་ལ། དེས་ན་སྦྲུལ་ལ་སོགས་པའི་སྔགས་རྣམས་
ནི་ཨཱ་ལི་དང་ཀཱ་ལི་ལས་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་པས་ངེས་དོན་གྱི་

དབྱངས་གསལ་ཡང་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །
བུད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་དང་མ་ནིང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། བཏུ་གཞི་ལ་སྦྱར་ན་དབྱངས་བཅུ་གཉིས་བུད་མེད། གསལ་བྱེད་སོ་བཞི་སྐྱེས་པ། ར་ལ་བཞི་མ་ནིང་ཡིན་ལ། ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་ལ་སྦྱར་ན། ༀ་སྐྱེས་པ། ཨཱཿབུད་མེད། ཧཱུཾ་མ་ནིང་ཡིན་ལ། བཏུས་པའི་སྔགས་ལ་སྦྱར་ན། ལྷ་ཕོའི་བཟླས་བྱའི་སྔགས་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་པ། ལྷ་མོའི་བཟླས་བྱའི་སྔགས་ཐམས་ཅད་བུད་མེད། ལྷ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་བཟླས་བྱའི་སྔགས་ཐམས་ཅད་མ་ནིང་གི་ཡི་གེ་ཡིན་ལ། ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་པོ་དེ་སྔགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོའམ་བདག་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྔགས་རིགས་
བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ནས་གསུངས་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་

སྐུལ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཡིན་ལ། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཀྱི་ལྷར་འདུ་ཞིང་། དེ་ཡང་ༀ་ཡིག་གིས་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་
རིགས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐུལ་བར་བྱེད། ཨཱ་ཡིག་གིས་གསུང་རྡོ་

165

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

རྗེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐུལ་བར་བྱེད། ཧཱུཾ་ཡིག་གིས་ཐུགས་
རྡོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐུལ་བར་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡི་
གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱིས་ཐ་མལ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་ཚུལ་
ནི། ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་འཇུག་གནས་ལྡང་གསུམ་གྱི་རིམ་པས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་གནས་ནས་ཚེ་རིང་དུ་བསྲིང་ཞིང་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད། དབང་པོ་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་ཁུ་ཁྲག་དཀར་དམར་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གསང་གནས་ཀྱི་སྣའི་རྩེ་མོ་ནས་ཕྱུང་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་བསྐྱེད་པའི་བྱ་
བ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་རླུང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སོང་ནས་དབང་ཤེས་ལྔ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །
ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་པོ་དེས་རླུང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། རླུང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་པོ་དེ་རང་གི་གདངས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་པོ་དེས་བསྐྱེད་རིམ་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་ལས་ལྷའི་སྐུར་བསྐྱེད་པ་དང་། སྙིང་ག་སོགས་སུ་ༀ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་བཀོད་ནས་ཤུབ་བུ་དང་ངག་གི་བཟླས་པ་བྱས་པས་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་

རབ་འབྱམས་རྣམས་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
རྫོགས་རིམ་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི། རྩ་བའི་རླུང་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་བྱས་པས་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་འགྲུབ་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔ་ལ་དམིགས་
པའི་རྡོར་བཟླས་བྱས་པས་མངོན་ཤེས་ལྔ་འགྲུབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

166

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི། བཟའ་བཏུང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚེ་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱིས་སྦྱངས་རྟོགས་སྦར་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་སྔགས་ཀྱི་བརྡ་བཤད་པ་ནི། སྔགས་ཀྱི་བརྡ་ནི་སྔགས་ཀྱི་མིང་ཡིན་
ལ། དེ་ལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འདིར་ནི་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་གདངས་ཀྱི་

བརྡ་སྦྱར་བའི་རླུང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་ནི་སྔགས་ཀྱི་བརྡ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཡང་བཤད་རྒྱུད་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། བརྡ་ཡིས་དེ་ཉིད་གསུམ་གནས་པ། །རང་བཞིན་བཟླས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་སྔགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ནི། སྔགས་ཀྱི་དོན་ལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་
འདིར་ནི་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་སྔགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་མཚོན་དོན་དང་
དགོས་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དགོས་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ཡང་སྙིང་གའི་མི་
ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་དམིགས་པའི་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་བྱས་པས་རླུང་རྣམས་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྒྱུ་མའི་སྐུར་བཞེངས་པ་ནི་སྔགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ།
དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་གཟུགས། །ལྷ་རུ་ཉེ་བར་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བཞི་པ་སྔགས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་བཤད་པ་ནི། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་
ཞིང་སྐྱེ་འགག་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསར་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་དང་། རྟོག་པ་སྟེ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་

167

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གསལ་ནི་སྔགས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། འགག་མེད་རབ་ཏུ་ཞི་བ་
སྟེ། །རྟག་དང་ཆད་པ་རྣམ་སྤངས་པ། །དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་མ་བྱས་པ། །རྟོག་པ་ནམ་མཁའ་དབྱེར་མེད་མཚན། །འདི་ཉིད་ཁོ་ན་དོན་དམ་སྟེ། །སོ་སོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་སྔགས་ཀྱི་རྩ་བ་ཨ་ཐུང་བཤད་པ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཐུང་ངུ་མ་ལུས་
ངག་ཏུ་འགྱུར། །གཅིག་མིན་དུ་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་འཆད་པ་ན་སྤྱོད་བསྡུས་ལས། འདི་ན་གསུང་རབ་འཆད་པ་དག་ནི་བྱཱ་ཀ་ར་ཎའི་ཚིག་སྔོན་དུ་བྱས་ནས་སྒྲའི་དོན་འབའ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་གི། ཡང་ཡི་གེས་བརྗོད་པ་གང་དུ། གང་གི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡི་གེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་ནི་མི་ཤེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །བསྟན་པའི་རིམ་གྱིས་དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་ཡིས་ཉོན་ཅིག ཅེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། འདི་ན་གསུང་རབ་འཆད་པ་དག ། ཅེས་པ་ནས། རྗེས་སུ་འབྲང་གི། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ངེས་དོན་གྱི་ཨ་ཐུང་ངག་མ་ལུས་པའི་རྩ་བར་འགྱུར་ཚུལ་མི་ཤེས་
པའི་རང་སྡེ་གསུང་རབ་འཆད་པ་ཀུན་གྱི་སྒྲའི་གཞུང་གི་ཐོབ་ཚོད་ཀྱི་དོན་ཙམ་ངེས་
པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་འཆད་པར་བསྟན་ནོ། །
ཡང་ཡི་གེའི་བརྗོད་པ་ཞེས་པ་ནས། ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་ནི་རང་སྡེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དུ་འཇུག་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ངེས་དོན་
གྱི་ཨ་ཐུང་ངག་མ་ལུས་པའི་རྩ་བར་འགྱུར་ཚུལ་མི་ཤེས་པར་བསྟན་ནོ། །
གང་འཇུག་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་དོན་ནི། འཇུག་གོ་ཞེས་དྲང་ངོ་། །གང་འཇུག་

168

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ན། རྩ་ནང་སོ་སོ་ན་གནས་པའི་རླུང་རྣམས་འཇུག་གོ །གང་དུ་འཇུག་ན། སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་འཇུག་གོ །ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་འཇུག་ན། ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐིམ་རིམ་གྱིས་འཇུག་གོ །དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་ན། དངོས་པོ་མེད་པ་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་གོ །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡི་གེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་ནི་མི་ཤེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
པས་ངེས་དོན་གྱི་ཨ་ཐུང་ངག་མ་ལུས་པའི་རྩ་བར་འགྱུར་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་རིན་པོ་
ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་གྱི། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་ཀྱི་

གདུལ་བྱས་མི་ཤེས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་པའི་རིམ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བྱ་ཡིས་ཉོན་ཅིག་ཅེས་པས་ངེས་དོན་གྱི་ཨ་ཐུང་ངག་མ་ལུས་པའི་རྩ་བར་འགྱུར་ཚུལ་
བསྟན་པའི་རིམ་པས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བར་བསྟན་ནོ། །
དེའི་ཚུལ་ནི། སྙིང་གའི་སྲོག་འཛིན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་ནི་ངེས་དོན་གྱི་ཨ་

ཐུང་དང་། དེ་རླུང་མ་ལུས་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ནི་ངེས་དོན་གྱི་ཨ་ཐུང་ངག་མ་ལུས་པའི་
རྩ་བར་འགྱུར་ཚུལ་དེ་བསྟན་ནོ། །ཡང་ཨ་ཐུང་དབྱངས་གསལ་གྱི་སྲོག་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་
དབྱངས་གསལ་ཕན་ཚུན་མཚམས་སྦྱར་བ་ལས་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་དང་། དེ་ལས་ཤླཽ་ཀ་དང་། རབ་བྱེད་ནས་ཆོས་ཕུང་གི་བར་གྲུབ་པ་ནི་དྲང་དོན་གྱི་ཨ་ཐུང་ངག་ཚིག་མ་
ལུས་པའི་རྩ་བར་འགྱུར་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །
ལྔ་པ་ངག་དབེན་སྲོག་རྩོལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་འཆད་པ་ནི། སྤྱོད་
བསྡུས་དང་རིམ་ལྔ་གཉིས་སུ་ངག་དབེན་དུ་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་

སྲོག་རྩོལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་རང་བཞིན་

169

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དབུགས། །འབྱུང་བ་ལྔ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །གོང་བུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཕྱུང་ནས་ནི། །སྣ་ཡི་རྩེ་མོར་རབ་ཏུ་བརྟག ། རིན་ཆེན་ཁ་དོག་སྣ་ལྔ་པ། །སྲོག་དང་རྩོལ་བ་ཞེས་བྱར་བཤད། །རང་སྔགས་སྙིང་གར་བསམས་ནས་ནི། །སྲོག་ནི་ཐིག་ལེར་གྱུར་པར་བཞག ། ཅེས་པས་བསྟན་ལ། དེའི་རྐང་པ་དང་པོ་བཞིས་གསང་བའི་སྣ་རྩེར་རྫས་ཀྱི་

ཐིག་ལེའི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམ་པ་དེ་བསྟན། ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་རང་བཞིན་དབུགས། །འབྱུང་བ་ལྔ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །རིན་ཆེན་ཁ་དོག་སྣ་ལྔ་པ། །སྲོག་དང་རྩོལ་བ་ཞེས་བྱར་བཤད། །རང་སྔགས་ཞེས་པས་གདོང་གི་སྣ་རྩེར་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམ་
པར་བསྟན་ལ། སྙིང་གར་བསམས་ནས་ནི། །སྲོག་ནི་ཐིག་ལེར་གྱུར་པར་བཞག ། ཅེས་པས་སྙིང་གའི་སྣ་རྩེར་མི་ཤིགས་པ་སྔགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྒོམ་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་བསྟན།

ཡང་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། སྣ་རྩེ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །གསང་བ་སྙིང་ག་
གདོང་སྣའི་མིང་། །ཞེས་པས་སྣ་རྩེ་གསུམ་པོ་དེ་བསྟན་ལ། རླུང་དང་སྔགས་དང་རྫས་རྣམས་ཀྱི། །ཐིག་ལེ་གསུམ་ནི་བླ་ན་མེད། །ཅེས་པས་བསྒོམ་བྱའི་ཐིག་ལེ་གསུམ་པོ་དེ་བསྟན་ནོ། །གསང་བའི་སྣ་རྩེར་རྫས་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམ་པའི་ཚུལ། ཡང་
དེ་ཉིད་ལས། རྩ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་དབབ་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བརྟན་བྱས་ལ། །རྡོ་རྗེའི་རྩེ་དང་པདྨའི་རྩེར། །རླུང་ནི་གཟུང་བའི་སྐད་ཅིག་ལ། །རྐན་ལ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་དང་། །ཀྵྨཾ་སྔགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །རྣལ་འབྱོར་མཆོག་ནི་འཐོབ་པར་བཤད། །ཅེས་པས་བསྟན་ལ། དེའི་དོན་ཡང་། དྷཱུ་ཏིའི་མར་སྣ་གཉིས་སྤྲད་དེ་ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྩ་ནང་སོ་སོ་ན་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

170

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།
ཞུ་བ་གསང་གནས་ཀྱི་སྣའི་རྩེ་མོར་ཕབ་པ་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ནས་བསྒོམ་པའི་དོན་ནོ། །
སྙིང་གའི་སྣ་རྩེར་སྔགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བསྒོམ་པ་ནི། སྙིང་གའི་པདྨའི་ལྟེ་བ་
ལ། །དབུས་སུ་ཧཱུཾ་ནི་བཀོད་ནས་ནི། །ཞེས་པས་བསྟན་ལ། གདོང་གི་སྣ་རྩེར་འོད་ཀྱི་

ཐིག་ལེའི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམ་པ་ནི། རླུང་གི་ཐིག་ལེ་རྣལ་འབྱོར་མཆོག ། ཁ་དོག་རྣམ་ལྔ་གསལ་བ་ཆེ། །སྣ་རྩེར་སྦྱོར་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །ཀུན་ནས་ཀྱང་ནི་བསྒོམ་པར་
བྱ། །འདི་ལྟ་བུ་ཡི་སྔགས་ཀྱི་མཆོག ། རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་བཟླས་པར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པས་བསྟན་ནོ། །
དྲུག་པ་ངག་དབེན་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། སྲོག་རྩོལ་གསུམ་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ། རྡོར་བཟླས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
བཤད་པ། སྲོག་རྩོལ་བསྒོམས་པས་ཉམས་མྱོང་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ། སྙིང་གའི་སྣ་རྩེར་སྔགས་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམ་
པ། གདོང་གི་སྣ་རྩེར་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམ་པ། གསང་བའི་སྣ་རྩེར་རྫས་
ཀྱི་ཐིག་ལེའི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ། སྔགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཉི་ཚེ་བ་བསྒོམ་པ་དང་། སྔགས་འཁོར་བསྒོམ་
ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་གི་དབུས་སུ་
ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གའུ་ཁ་སྦྱོར་རམ་ཐིག་ལེ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་གྱི་དབུས་སུ་ཧཱུཾ་ཡིག་གམ་ཨ་ཐུང་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྙིང་གར་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་སྒོམ་པར་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད། ཐིག་ལེ་དཀར་ལ་དམར་བའི་

171

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

མདངས་ཅན་སྒོམ་པར་མར་ལུགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བཤད་པ་ནི་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་དང་མཐུན་ནོ། །
ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གའུ་ཁ་སྦྱོར་བསྒོམ་པར་འགོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

བཤད་པ་ནི། གྲུབ་ཆེན་ཀུ་ཀུ་རི་བས། དེ་ཡི་ལྟེ་བར་བསམ་པ་ནི། །ཉི་དཀྱིལ་ཐིག་ལེ་ཟླ་བ་སྟེང་། །དབྱིབས་ནི་གའུ་ཁ་སྦྱོར་འདྲ། །ཉི་མ་ཐབས་ལ་ཤེས་རབ་ཟླ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །ཧཱུཾ་ཡིག་བསྒོམ་པར་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་བཤད། ཨ་ཐུང་བསྒོམ་པར་སྤྱོད་བསྡུས་ལས་རྡོ་རྗེ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་དྲངས་ནས་བཤད་
དོ། །ཐིག་ལེས་ནི་ཁམས་དཀར་དམར་མི་ཤིགས་པ་དེ་མཚོན། ཡི་གེས་ནི་རླུང་སེམས་མི་ཤིགས་པ་དེ་མཚོན། ཐིག་ལེའི་ཁ་དོག་མཐིང་ཁ་བྱ་བའམ་དཀར་པོ་བསྒོམ་པ་ཡང་རུང་ངོ་། །
དེ་ལྟར་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཨ་ཐུང་དང་བཅས་པ་ལ་སེམས་བཟུང་ནས་བསྒོམས་པས་རླུང་རྣམས་སྙིང་གའི་དྷཱུ་ཏིར་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བ་བཞིའམ་སྟོང་པ་བཞི་འཆར་བ་ལ་དགོངས་ནས། དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་ལ་རྒྱུད་དང་ཚད་
ལྡན་གྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་བསྔགས་པ་ཆེན་པོ་མཛད་དོ། །
གཉིས་པ་སྔགས་འཁོར་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། སྔགས་འཁོར་སྒོམ་པར་རྩ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསལ་བར་མ་

བཤད་ཀྱང་། ནཱ་རོ་པས་རིམ་ལྔ་བསྡུས་པ་གསལ་བ་ལས། དྲན་པ་སྣ་ཚོགས་རྣམ་རྟོག་རྣམས། །སེམས་ལས་ཡང་དག་འབྱུང་བས་ན། །རྣམ་ཤེས་སྲོག་ནི་འདུ་བའི་རྟེན། །སྙིང་གར་སྔགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྒོམ། །ཞེས་པས་སྣ་ཚོགས་པའི་རྟོག་པ་

172

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

རྣམས་སེམས་ལས་བྱུང་ཞིང་། རླུང་སེམས་གཉིས་སྡུད་པའི་གནས་མཐར་ཐུག་པ་སྙིང་ག་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་སྙིང་གར་སྔགས་འཁོར་བསྒོམ་པར་གསུངས་སོ། །སྔགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་འཁོར་ལོ་ནི། །དང་པོར་ཆུ་སྐྱེས་འདབ་བརྒྱད་པ། །ཕྱི་ནང་

གསང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །རིམ་པ་ལྡན་པར་བསམ་གཏན་བྱ། །ཞེས་པས་སྙིང་གར་པདྨ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་སུམ་རིམ་པ་ཅིག་བསྒོམ་པར་བསྟན་ལ། ཕྱི་རིམ་ཤེས་རབ་
དབྱངས་ཡིག་མཚོན། །ཞེས་པས་པད་འདབ་ཕྱི་མ་ལ་ཤེས་རབ་སྣང་བ་མཚོན་བྱེད་དབྱངས་བཅུ་གཉིས་འགོད་དགོས་པར་བསྟན། བར་མ་གསལ་བྱེད་ཐབས་བཅས་པ། །ཞེས་པས་པད་འདབ་བར་མ་ལ་ཐབས་མཆེད་པ་མཚོན་བྱེད་གསལ་བྱེད་སོ་གཉིས་འགོད་དགོས་པ་དེ་བསྟན། གཉིས་སུ་མེད་པ་ནང་མར་གནས། །ཞེས་པས་པད་འདབ་ནང་མ་ལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉེར་ཐོབ་མཚོན་བྱེད་ར་ལ་བཞི་འགོད་དགོས་པ་དེ་བསྟན་ལ། ཕྱོགས་མཚམས་རིམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། །སྦྱོར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་རང་བཞིན། །ཞེས་པས་ཕྱི་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་དང་མཚམས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཚན་པ་གསུམ་ལ་སེམས་འཛིན་པར་བསྟན་ལ། དབུས་སུ་མི་ཤིགས་ཐིག་ལེ་སྟེ། །ཨ་ཡིག་དང་བཅས་སྲོག་གྱུར་གང་། །ཀུན་གྱི་སྙིང་པོ་སྤྲོ་ཞིང་སྡུད། །ཅེས་པས་
པདྨའི་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་ཐིག་ལེ་ཨ་ཐུང་དང་བཅས་པ་འགོད་པ་དང་། སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་དེ་ལུས་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོར་རླུང་རྣམས་དང་པོར་སྤྲོ་བ་དང་། མཐར་སྡུད་བྱེད་དུ་བསྟན་ནོ། །བཅུ་གཉིས་ཡི་གེ་ཐིག་ལེར་བཅས། །ཞེས་པས་དབྱངས་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་མགོ་བོར་ཐིག་ལེ་འཇོག་པ་དེ་བསྟན། ཡི་གེ་ཀ་ནས་ཧ་ཡི་བར། །ཀྵ་ནི་སྤངས་པ་བཞི་བཅས་པ། །ཞེས་པས་པད་འདབ་བར་མའི་འདབ་མ་རེ་རེ་ལ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་

173

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གེ་བཞི་བཞི་འགོད་དགོས་པ་དེ་བསྟན།
པད་འདབ་ཀྱི་ཁ་དོག་ནི་རིམ་པ་གསུམ་གའི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་བསྒོམ་པའམ་
དམར་པོར་བསྒོམ་པ་ཡང་རུང་ངོ་། །ཡི་གེའི་ཁ་དོག་དཀར་པོར་བསྒོམ་པར་མར་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་ལ། དེ་ཡང་དབྱངས་བཅུ་གཉིས་སྣང་བ་མཚོན་བྱེད་དུ་
བཤད་པས་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་། གསལ་བྱེད་སོ་གཉིས་མཆེད་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་བཤད་པས་ཁ་དོག་དམར་པོ་དང་། ར་ལ་བཞི་ཉེར་ཐོབ་མཚོན་བྱེད་དུ་བཤད་པས་ཁ་དོག་ནག་པོར་བསྒོམ་པ་དོན་གྱིས་བཤད་དོ། །ངག་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་སྙིང་གར་
སྔགས་འཁོར་བཀོད་ནས་བསྒོམ་ལ། དེ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ན་དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་སྙིང་གར་སྔགས་འཁོར་
རིམ་པ་གསུམ་བཀོད་ནས་རིམ་པ་ཕྱི་མ་བར་བ་ལ་སྡུད། བར་མ་ནང་མ་ལ་སྡུད་པའི་སྡུད་རིམ་དང་སྦྲགས་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་གདོང་གི་སྣ་རྩེར་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམ་པ་ལ། རླུང་
གང་ལ་གནས་གང་ནས་རྡོར་བཟླས་བྱ་བ་དང་། རླུང་སྔགས་སྦྱོར་ཚུལ་རྡོར་བཟླས་
ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་གཉིས།
དང་པོ་ནི། མར་ལུགས་པ་ཁ་ཅིག ལུས་ཀྱི་ཁོག་པའི་ནང་ནས་སྣ་བུག་གཉིས་
ནས་རླུང་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྡོར་བཟླས་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག རྩ་བའི་རླུང་བཞི་རང་རང་གི་རྩ་བའི་གནས་ནས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྡོར་
བཟླས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར།
ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རླུང་དབུ་མར་འཇུག་མི་ནུས་པའི་

174

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།
ཕྱིར་དང་། ནུས་ན་ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་བགྲངས་པས་ཀྱང་རླུང་དབུ་མར་འཇུག་ནུས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་རླུང་དབུ་མར་འཇུག་ནུས་ཀྱང་འདུས་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྡོར་བཟླས་བྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་གསུམ་པ་དང་། དྲུག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་
སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྡོར་བཟླས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
སྤྱོད་བསྡུས་ལས། མི་ཤིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡི་གེ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་པ་དང་། སྒྲ་དབྱངས་བཅུ་གཅིག་པས་ཀྱང་། སྙིང་གི་དཀྱིལ་གྱི་པདྨའི་ལྟེ་བ་ལ་གནས་པའི་མི་
ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་ལྡང་བ་ཧཱུཾ་དང་། འཇུག་པ་ༀ་དང་། གནས་པ་ཨཱཿའི་རང་བཞིན་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ལ་སོགས་
པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣ་སྒོ་གཡས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་བྱུང་ནས། ཞི་
བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་བྱས་ཏེ། སྔོན་གྱི་ལས་

ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རླུང་གང་ལ་རྡོར་བཟླས་བྱེད་པ་ནི། ཟུང་འཇུག་པས་ནི་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་

སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་རྩ་བའི་རླུང་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་རྡོར་བཟླས་བྱེད་ལ། སྒྱུ་ལུས་པས་
ནི་མངོན་ཤེས་ལྔ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡན་ལག་གི་རླུང་ལ་དམིགས་པའི་རྡོར་བཟླས་བྱེད་ལ། ལུས་དབེན་མཐར་ཕྱིན་ནས་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་འདྲེན་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཐོག་མར་རྩ་བའི་རླུང་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་རྡོར་བཟླས་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་རླུང་རྣམས་སྙིང་གའི་དྷཱུ་ཏིར་སྡུད་ནུས་པའི་མཚམས་ནས་ཡན་ལག་གི་རླུང་ལ་

175

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དམིགས་པའི་རྡོར་བཟླས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་རླུང་སྔགས་སྦྱོར་ཚུལ་རྡོར་བཟླས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི། རླུང་
སྔགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་རྒྱུའི་སྔགས་ནི་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་འདྲ་བར་

སྒྲོག་བཞིན་པའི་ངང་ན་ཡོད་པའི་རླུང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་ནི་རླུང་སྔགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་རྒྱུའི་སྔགས་ཡིན་མོད། དེས་ན་རླུང་དང་རླུང་གི་གདངས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་ཞིང་། རླུང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་

ཉིད་རླུང་སྔགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་རྒྱུའི་སྔགས་ཡིན་པ་ནི་རླུང་སྔགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན། རླུང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་འདྲ་བར་སྒྲོག་བཞིན་པར་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཏོད་པ་ཉིད་རླུང་སྔགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་ནས་བཟླ་བའི་དོན་ནོ། །རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་དེ་ལ་ཡུལ་རླུང་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྩ་བའི་རླུང་ལ་དམིགས་པའི་རྡོར་བཟླས་དང་། ཡན་ལག་གི་རླུང་ལ་དམིགས་པའི་རྡོར་བཟླས་གཉིས། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལའང་ལྔ་ལྔར་ཡོད་དོ། །
རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ངག་དབེན་པ། སེམས་དབེན་པ། སྒྱུ་ལུས་པ། ཟུང་
འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་རྡོར་བཟླས་དང་བཞིར་ཡོད་དོ། །
བཟླས་བྱའི་སྔགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་རྡོར་བཟླས་དང་།
ཧཱུཾ་ཧོའི་རྡོར་བཟླས་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་བཤད་ཅིང་། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་དང་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་ནི་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་
རྡོར་བཟླས་ཉིད་བཤད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རྡོ་རྗེ་སྟེ་ཡི་གེ་

176

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།
འབྲུ་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་། རླུང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་ངོ་བོ་
དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་བཟླས་པ་ཡིན་པས་ན་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་གསང་བའི་སྣ་རྩེར་རྫས་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་
བཤད་པ་ནི། གསང་བའི་སྣ་རྩེར་རྫས་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམ་པ་འདི་ལ་བཤད་
རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་དྷཱུ་ཏིའི་མར་སྣ་གཉིས་སྤྲད་དེ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པས་བྱང་སེམས་གསང་གནས་ཀྱི་རྩེའི་བར་ཕབ་པ་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་བདེ་ཆེན་དྲངས་པ་ལ་རྫས་ཐིག་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་ནི་ལས་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་སྤྲད་མཚམས་སུ་
རླུང་རྣམས་ཐིག་ལེའི་གཟུགས་སུ་ཞུ་བའི་ཐིག་ལེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་ནི་ཡི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
གསང་བའི་སྣ་རྩེར་རྫས་ཐིག་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་ནི་སྲོག་རྩོལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བོགས་འདོན་དུ་ཡིན་པས། སྲོག་རྩོལ་དང་པོ་གཉིས་བསྒོམས་པས་སྙིང་
གའི་རྩ་མདུད་ལྷོད་ལྷོད་པོར་སོང་བའི་མཚམས་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་རྡོར་བཟླས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ལ། རྡོར་
བཟླས་ཀྱིས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་འགྲོལ་བར་བསྟན་པ་དང་། སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་འགྲོལ་
བ་དེ་རྩ་མདུད་འགྲོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། སྙིང་ཁའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། དེ་གྲོལ་བྱེད་
ཀྱི་ཐབས་ཀྱང་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་ཡིན་པ་དང་། སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
རལ་གྲི་རི་ལུ་མངོན་ཤེས་སོགས་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་

177

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

འགྲུབ་པར་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་སོ། །
སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་རྣམ་རྟོག་བསྐྱེད་པའི་རླུང་སྲོག་ཐུར་གཉིས་ཐིམ་པར་མ་བྱས་ཀྱི་བར་དུ་གཞིའི་འཆི་
རིམ་དང་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་འོད་གསལ་རྫོགས་པར་མི་འཆར་ལ། རླུང་རྣམས་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐིམ་པ་ལ་ནི་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།

རྡོར་བཟླས་ཀྱིས་གྲོལ་རྒྱུའི་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་ནི། སྙིང་གའི་པདྨའི་སྦུབས་
མཁའ་ལ། །ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་རྟག་ཏུ་བཞུགས། །སྟེང་འོག་ཡང་དག་བརྟེན་ནས་ནི། །སྲོག་དང་ཐུར་སེལ་རླུང་ཆེན་གནས། །དེ་ལའང་དབྱེ་བར་དཀའ་བ་ཡི། །དབུས་སུ་མདུད་
པ་གསུམ་གྱིས་དཀྲིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་སྟེ་སྙིང་གའི་མི་
ཤིགས་པ་ལ་གནས་པའི་དྷཱུ་ཏིའི་ཐད་སོར་དྷཱུ་ཏི་ལ་རོ་རྐྱང་གི་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་འཁྱུད་པའི་མདུད་པ་གསུམ་གྱིས་དཀྲིས་པ་དེ་ཡིན་ལ། གཞི་ལ་མདུད་མཚམས་ཀྱི་དྷཱུ་ཏིའི་
ནང་ནས་རླུང་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་མདུད་པ་དེས་བཀག་པས་མདུད་པ་དེའི་སྟེང་འོག་གི་རྩ་འདབ་ནས་རླུང་ལྔ་སྟེང་འོག་ཏུ་འགྲོ་བར་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་ལ། འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྡོར་བཟླས་དེ་ལ་ཡང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་རྡོར་བཟླས་དང་། ཡི་གེ་གཉིས་
ཀྱི་རྡོར་བཟླས་བྱ་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས།
དང་པོ་ནི། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་
རྣམས། །སྔགས་ནི་གསུམ་གྱི་བཟླས་བརྗོད་བྱ། །དེ་ཡིས་མྱུར་དུ་དངོས་གྲུབ་
འགྱུར། །རླུང་གི་དེ་ཉིད་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །ཞེས་པས་བསྟན་ལ།

178

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་རྡོར་བཟླས་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སྒྲ་ཧཱུཾ་དང་ཐིག་ལེ་ཧོཿའི་མིང་དུ་
བྱས། །རླུང་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཕྱེ་ནས་ནི། །མ་རིག་མདུད་པ་འབྱེད་པར་བྱེད། །ཅེས་པས་བསྟན་ལ། རྡོར་བཟླས་ཀྱིས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་འབྱེད་ཚུལ་ནི་དཔེར་ན་སྨྱུག་
མའི་སྦུབས་སས་འགགས་པ་ལ་ཐུར་མ་རིང་པོས་དེའི་ནང་དུ་འབྱུང་འཇུག་བྱས་པས་འབྱེད་པ་བཞིན་དུ། སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རླུང་རྣམས་དྷཱུ་
ཏིའི་ནང་ནས་སྟེང་འོག་གི་སྒོ་གཉིས་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྷཱུ་ཏིའི་ཡར་མར་གཉིས་ཁ་བྱེ་ནས་གནས་དེ་གཉིས་སུ་རླུང་འབྱུང་འཇུག་དངོས་གནས་སུ་བྱེད་ནུས་པ་དེ་འབྱུང་ལ། མཚམས་དེ་ནས་
སྒྲིལ་ཏེ་རྡོར་བཟླས་བྱས་པས་སྙིང་གའི་སྟོད་སྨད་ཀྱི་རྩ་མདུད་རྣམས་རིམ་གྱིས་གྲོལ་

ནས་མཐར་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་ཏེ་རླུང་རྣམས་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་གསལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །སྔར་བཤད་པའི་རྡོར་བཟླས་དེ་ཟླ་བ་དྲུག་ཏུ་བྱས་པས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བ་ནི། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། སྔགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བླ་ན་མེད། །ཟླ་དྲུག་བཟླས་པས་
འགྲུབ་པར་ནི། །འགྱུར་ཏེ་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་འགྲོལ་བ་དེ་རྩ་མདུད་འགྲོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་
བོར་བསྟན་པ་ནི། སྤྱི་བོར་བཀོད་པའི་ༀ་ཡིག་དེ་ཨ་ཨུ་མ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་
སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་གི་ཁམས་དཀར་པོ་ནི་མ་ཡིག་གི་ངེས་དོན། མགྲིན་
པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་དུ་གནས་པའི་གྱེན་རྒྱུ་ནི་ཨུ་ཡིག་གི་ངེས་དོན། སྙིང་
གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་ན་གནས་པའི་སྲོག་འཛིན་ནི་ཨ་ཐུང་གི་ངེས་དོན་ནོ། །དེ་

179

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གསུམ་སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་དུ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ནི་སྤྱི་བོར་ༀ་ཡིག་
བཀོད་པའི་ངེས་དོན་དང་། མགྲིན་པར་བཀོད་པའི་ཨཱཿཡིག་དེ་ལ་ཡང་ཨ་རིང་ཐུང་
གཉིས་ཧ་སྲོག་མེད་གཅིག་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་སྙིང་གའི་སྲོག་འཛིན་ནི་ཨ་ཐུང་གི་ངེས་དོན། མགྲིན་པའི་གྱེན་རྒྱུ་ནི་ཨཱ་རིང་པོའི་ངེས་དོན། གསང་གནས་ཀྱི་ཐུར་

སེལ་ནི་ཧ་སྲོག་མེད་ཀྱི་ངེས་དོན། དེ་གསུམ་མགྲིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་དུ་
གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ནི་མགྲིན་པར་ཨཱཿཡིག་བཀོད་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ། །
སྙིང་གར་བཀོད་པའི་ཧཱུཾ་ཡིག་དེ་ལ་ཧ་སྲོག་མེད་གཅིག ཨཱུ་རིང་པོ་གཅིགམ་ཡིག་གཅིག་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས། སྙིང་གའི་སྲོག་འཛིན་ནི་མ་ཡིག་གི་ངེས་དོན་དང་། གསང་གནས་ཀྱི་ཐུར་སེལ་ནི་ཧ་སྲོག་མེད་ཀྱི་ངེས་དོན་དང་། མགྲིན་པའི་
གྱེན་རྒྱུ་ནི་ཨཱུ་རིང་པོའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་གསུམ་སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དྷཱུ་ཏིའི་
ནང་དུ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ནི་སྙིང་གར་ཧཱུཾ་ཡིག་བཀོད་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ཡིག་དོན་དང་། །གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
རྟོགས་ལགས་ན། །འདི་རྣམས་དབུས་ན་བདག་པོ་གང་། །ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་གཙོ་བོས་གསུངས། །ཞེས་སྤྱི་བོ་མགྲིན་པ་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བའི་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་གསུམ་དུ་
རླུང་གསུམ་གསུམ་བཅུག་པ་གནས་དེ་གསུམ་དུ་བཀོད་པའི་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་ངེས་དོན་དུ་རྟོགས་ལགས་ན། གནས་དེ་གསུམ་གྱི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བའི་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་དུ་རླུང་གསུམ་གསུམ་བཅུག་ནས་གང་བདག་པོ་སྟེ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཐུགས་ཀྱི་ས་བོན་བདག་པོ་སྟེ། །ཀུན་གྱི་ནང་

ནས་རྣམ་རྟོག་མེད། །གང་ཕྱིར་གཙོ་བོ་གཞན་རྣམས་ནི། །འགྲིབ་དང་དེ་བཞིན་འཕྲོག་

180

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་ལ།
དེའི་དོན་ནི་སྤྱི་བོ་མགྲིན་པ་སྙིང་གའི་གནས་གསུམ་གྱི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བའི་དྷཱུ་
ཏིའི་ནང་གསུམ་དུ་རླུང་གསུམ་གསུམ་བཅུག་པའི་ནང་ནས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བའི་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་དུ་རླུང་གསུམ་གསུམ་བཅུག་པ་ནི་བདག་པོ་སྟེ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གནས་དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བ་ནི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་སྟེ་
གཅོད་པའི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་རླུང་གསུམ་བཅུག་ནས་རྣམ་རྟོག་སྐྱེད་བྱེད་
ཀྱི་རླུང་རྣམས་འགྲིབ་ཅིང་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྙིང་
གའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བ་དེས་རྩ་མདུད་གཞན་རྣམས་འགྲིབ་ཅིང་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་ན་རྩ་འཁོར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བས་ཁྱབ་སྟེ། སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བའི་ཚེ་སྤྱི་བོ་

དང་མགྲིན་པའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཡིན་ལ། སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བའི་ཚེ། ལྟེ་བའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་ཕྱིར་དེ་ནི་བཟླས་བྱས་ན། །སྙིང་གའི་པདྨ་འང་སྟེང་བལྟས་འཇིག ། ཅེས་པས་བསྟན་ལ།
དེའི་ཚེ་གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་གསང་བའི་པདྨ་ཡི། །ཁ་སྦྱོར་བ་ནི་བྱེ་ནས་ཀྱང་། །ཞེས་པས་བསྟན་ལ། དེའི་ཚེ་སྨིན་
དབུས་ཀྱི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བ་ནི། སྨིན་དབུས་རླུང་གིས་ཕྱེ་བྱས་ནས། །ཞེས་པས་བསྟན་ལ། དེའི་ཚེ་ཀུན་རྟོག་བསྐྱེད་པའི་རླུང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ལས་རྒྱལ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རླུང་གི་རང་བཞིན་བྱེ་བྲག་ནི། །བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ལས་གང་རྒྱལ་བ། །དུས་ཀུན་ཏུ་ནི་རྒྱལ་ནས་གནས། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ནོ། །

181

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གསུམ་པ་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམས་པས་ཉམས་མྱོང་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ། དང་པོར་མི་ཤིགས་པ་བསྒོམས་པས་ཉམས་མྱོང་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་། སྲོག་རྩོལ་ལྷག་མ་བསྒོམས་པས་ཉམས་མྱོང་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་བསྒོམས་པས་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
འཆར་ལ། དེའི་རྟགས་སུ་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་རྟགས་བཞི་དང་། སྤྲིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རྟགས་གཅིག་དང་ལྔ་འཆར་བར་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་། ཞལ་ལུང་དང་། སྒྲོན་གསལ་
སོགས་ལས་བཤད། ཡང་དེའི་རྟགས་སུ་སྤྱོད་བསྡུས་ལས་ནི་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་རྟགས་གཅིག་དང་སྟོང་པ་བཞི་འཆར་བ་ལྔ་བཤད་དོ། །གྲུབ་ཆེན་ཀུ་ཀུ་རི་པས་ནི། དེའི་རྟགས་སུ་མཚན་མ་ལྔའམ་བརྒྱད་འཆར་བར་ཡང་བཤད་དོ། །
རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས་ནི། དེའི་རྟགས་སུ་སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་བཞི་དང་སྟོང་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་འཆར་བར་བཤད་དེ། ནམ་མཁའ་སློད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་
དང་བྲལ་བའི་སྤྲིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ནི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་རང་དུས་ཀྱི་རྟགས་དང་། སྤྲིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་དཀར་དམར་ནག་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཕྱེ་བ་ནི་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་རང་དུས་ཀྱི་རྟགས་དང་། སྨིག་རྒྱུ་
སོགས་རྟགས་བཞི་ནི་སྟོང་པ་བཞི་འདྲེན་པའི་སྔ་རོལ་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །རྟགས་ལྔར་
བྱེད་པའི་ཚེ་ན་སྤྲིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རྟགས་གཅིག་ཏུ་བྱེད། བརྒྱད་དུ་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་སྤྲིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དེ་ལ་བཞིར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
རྟགས་དེ་རྣམས་སྐབས་གང་དུ་འཆར་བ་ནི། མིག་སོགས་དབང་པོའི་སྒོ་སོ་

182

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

སོ་ནས་རླུང་ནང་དུ་ལྡོག་པར་རྩོམ་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ནང་དུ་ལོག་པ་དང་། རླུང་དབུ་མར་ཅུང་ཟད་ཚུད་པ་དང་རླུང་དབུ་མར་གནས་པ་དང་། ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་འཆར་ལ། དེ་ཡང་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལྔའམ་བརྒྱད་པོ་དེ་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་གོ་རིམ་
ཁྲིགས་ཆགས་སུ་ངེས་པར་འཆར་བ་ནི་རླུང་དབུ་མར་ཐིམ་པའི་འཁྲུལ་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །རླུང་དབུ་མར་ཐིམ་པར་རྩོམ་པའི་སྐབས་སུ་གོ་རིམ་འཆོལ་མ་འཆོལ་ཅི་རིགས་སུ་འཆར་རོ། །
གཉིས་པ་སྲོག་རྩོལ་ལྷག་མ་བསྒོམས་པས་ཉམས་མྱོང་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། རྡོར་བཟླས་བྱས་པས་ཟླ་བ་སོ་སོ་ལ་ཉམས་མྱོང་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། རྡོར་བཟླས་ཀྱིས་རླུང་ཐིམ་པར་བྱེད་ཚུལ་དང་། རྡོར་བཟླས་ཀྱིས་གཏུམ་མོ་
འབར་བར་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་དང་ལུས་དབེན་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་བྱས་པས་ཞག་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་སོང་བའི་ཚེ་ཞག་གཅིག་གི་རླུང་གི་ཐོབ་སྐལ་ལ་དབུགས་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་ཆ་མཉམ་དུ་རྒྱུ་བར་བྱེད་པ་དེ་འབྱུང་། དེ་ནས་ཞག་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི་བར་རྡོར་བཟླས་བྱས་པས་ཉིན་ཞག་
ཕྲུགས་རེ་ལ་སྙིང་གའི་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་རྩ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེའི་ནང་དུ་རླུང་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་རེ་ཆ་མཉམ་དུ་རྒྱུ་བར་བྱེད་པ་དེ་འབྱུང་། དེ་ནས་ཉིན་ཞག་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི་

བར་དུ་རྡོར་བཟླས་བྱས་པས་རྩ་རོ་རྐྱང་དབུ་མ་གསུམ་དང་། རྩ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་རྩ་

རྣམས་སོ་སོར་གསལ་པོར་མཐོང་བ་དེ་འབྱུང་། དེ་ནས་ཀྱང་ཉིན་ཞག་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་
གྱི་བར་དུ་རྡོར་བཟླས་བྱས་པས་རྩ་ནང་སོ་སོ་ན་གནས་པའི་རླུང་རྣམས་རྟོག་བྲལ་

183

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།གྱིས་གསལ་པོར་མཐོང་བ་དེ་འབྱུང་། དེ་ནས་ཀྱང་ཉིན་ཞག་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི་བར་

དུ་རྡོར་བཟླས་བྱས་པས་རླུང་རྣམས་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་གནས་སུ་ལྡོག་པར་རྩོམ་པ་དེ་འབྱུང་། དེ་ནས་ཀྱང་ཉིན་ཞག་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི་བར་དུ་རྡོར་བཟླས་བྱས་
པས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་ནས་རླུང་རྣམས་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་པ་གསུམ་འདྲེན་ནུས་པ་དེ་འབྱུང་། དེ་དག་ལ་ནི་བགྲང་བ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། གནས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་རྟོགས་པ་དང་། དུས་ཀྱི་དབྱེ་
བའི་རྟོགས་པ་དང་། རླུང་ལོག་པ་དང་། ཡོངས་དག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་གསུངས་སོ། །རྡོར་བཟླས་ཟླ་བ་དྲུག་བྱས་པའི་མཐར་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་བ་ནི་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣོན་པོའི་གདུལ་བྱ་ལ་དགོངས་སོ། །
རྗེ་འགོས་ཀྱིས་རླུང་རགས་པ་ལ་བསླབས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་ནི། རླུང་
རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གསལ་བར་མཐོང་བ་དང་། རླུང་
རྣམས་ཀྱི་གྲངས་ཇི་ཙམ་རྒྱུ་བའི་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཁྲུལ་མེད་དུ་ངེས་པ་དང་། རླུང་
ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་རང་
ཤུགས་ཀྱིས་འཆར་བ་དང་། རླུང་རྣམས་ཀྱི་གནས་དང་། ཕྲ་རགས་དང་། མྱུར་བུལ་

དང་། ལྕི་ཡང་གི་རྣམ་པ་གསལ་པོར་མཐོང་བ་དེ་འབྱུང་ལ།
རླུང་ཕྲ་བ་ལ་བསླབས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་ནི། སྟོང་གསུམ་གྱི་རླུང་རྣམས་

རང་གི་བ་སྤུའི་བུ་ག་ནས་བཅུག་ནས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་ཤོང་བར་བྱེད་ནུས་པ་དེ་འབྱུང་། ནང་གི་རླུང་གིས་སྟོང་གསུམ་འགེངས་ནུས་པ་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་རླུང་
གཉིས་བསྲེ་ནུས་པ་དང་། ས་རླུང་ནང་དུ་བསྡམས་པས་གྱད་སྟོབས་པོ་ཆེས་ཀྱང་

184

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

སྒུལ་བསྐྱོད་མི་ནུས་པ་དང་། ཆུ་རླུང་ནང་དུ་བསྡམས་པས་མེའི་གནོད་པས་མི་ཚུགས་པ་དང་། མེ་རླུང་ནང་དུ་བསྡམས་པས་གྲང་བའི་གནོད་པས་མི་ཚུགས་པ་དང་། རླུང་གི་རླུང་ནང་དུ་བསྡམས་པས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་ནུས་པ་སོགས་འབྱུང་། ཡན་ལག་གི་རླུང་ལ་བསླབས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་ནི། དབང་པོའི་སྒོ་སོ་སོར་རྣམ་ཤེས་
སྤྲོ་ནུས་པ་སོགས་འབྱུང་ངོ་། །
གཉིས་པ་རྡོར་བཟླས་ཀྱིས་རླུང་ཐིམ་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་
རླུང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་གདངས་ངོ་བོ་
དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་ཏེ་རྡོར་བཟླས་བྱས་པས་མཚམས་གཅིག་ནས་གནས་པ་གཅིག་ངང་གིས་འབྱུང་ལ། མཚམས་དེ་ནས་སྒྲིལ་ཏེ་རྡོར་བཟླས་བྱས་པས་གནས་པ་ཇེ་རིང་དང་། ལྡང་འཇུག་གཉིས་ཇེ་ཐུང་ལ་སོང་སྟེ་མཐར་གནས་པ་དང་། དེ་ནས་ཐིམ་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། བརྡ་ཡིས་དེ་ཉིད་གསུམ་གནས་པ། །རང་བཞིན་བཟླས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །མིང་མེད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་འདི་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་གཅིག་གྱུར་པ། །འགྲོ་བ་མེད་ཅིང་འོང་བ་མེད། །ཅེས་དང་། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། དབང་པོ་ཡི་ནི་སྒོ་དགུ་ལ། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཀུན་སྡོམ་པའི། །ཧཱུཾ་བཟླས་པ་ནི་མཚུངས་མེད་བྱ། །ཞེས་དང་། ཞལ་ལུང་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཧཱུཾ་གིས་དབྱུང་བ་དང་། །ༀ་གྱིས་སྡུད་དང་ཨཱཿཡིས་གནས། །དེ་ལ་དེ་ཉིད་རབ་བཟུང་བས། །འཇུག་དང་གནས་དང་ལྡང་བ་ལས། །གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྙེད་འགྱུར་བའི། །སོམ་ཉི་ཡིད་གཉིས་མ་བྱེད་ཅིག ། ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་རྡོར་བཟླས་བྱས་པས་རླུང་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་དུ་ཚུད་ནས་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་དུ་འབྱུང་

185

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

འཇུག་དངོས་གནས་སུ་བྱེད་ནུས་པ་འབྱུང་ལ། མཚམས་དེ་ནས་སྒྲིལ་ཏེ་རྡོར་བཟླས་བྱས་པས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་རིམ་གྱིས་གྲོལ་ནས་རླུང་རྣམས་རང་གི་རྩ་བའི་གནས་
སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་གནས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་རྙེད་ནས་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞི་ལ་རླུང་འབྱུང་འཇུག་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བྱས་པའི་མཐར་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་ལས་དབང་གིས་གྲོལ་ནས་རླུང་རྣམས་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །
གསུམ་པ་རྡོར་བཟླས་ཀྱིས་གཏུམ་མོ་འབར་བར་བྱེད་ཚུལ་ནི། རྡོར་བཟླས་
ཀྱིས་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་འཇུག་པ་དང་ཐིམ་པར་བྱེད་ནུས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། རྡོར་
བཟླས་ཀྱིས་གཏུམ་མོ་སྦར་ནས་བྱང་སེམས་ཞུ་བར་བྱེད་ནུས་སམ་མི་ནུས། མི་
ནུས་ན་རྡོར་བཟླས་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་སྦྱོར་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ནུས་
ན་རྡོར་བཟླས་ཀྱིས་གཏུམ་མོ་འབར་བ་གང་ལས་བཤད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་
ལས། གཡོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཟླ་བ་འབབ། །གཡས་པ་ཁྲག་དང་ཉི་མ་འབབ། །ཤེས་བྱ་དབུས་སུ་རླུང་རྒྱུ་བ། །མེ་སད་བྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཞལ་ལུང་ལས། སྡོམ་བརྩོན་གཞུ་དབྱིབས་གཡོ་བ་ཡིས། །སུམ་མདོར་ཡེ་ཤེས་མེ་འབར་བས། །ཞེས་
དང་། ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས་ཀྱང་། ལྟེ་བའི་གནས་ན་ཚུལ་ཡོད་པ། །ཚུལ་གྱི་མཐའ་

ན་གསང་པད་དོ། །དེ་རུ་རང་འབར་གྱི་ནི་རླུང་། །བསྐོར་བར་བྱས་ནས་ངལ་བསོ་སྟེ། །དབང་པོ་གཉིས་ཤིག་སྦྱོར་བ་ཡིས། །རླུང་གི་མེ་ནི་སྦར་བའོ། །ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། རླུང་གི་དེ་ཉིད་ཡང་དག་བརྟེན། །ཡི་གེ་ཧཱུཾ་གིས་བསྐུལ་ནས་ནི། །མེ་ཡི་འཁོར་ལོ་རབ་སད་བྱེད། །ཅེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ནོ། །

186

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

སྤྱིར་དྲོད་འབར་བ་ལ་ཡང་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་གི་གཏུམ་མོ་འབར་བ་དང་། དྷཱུ་ཏིའི་
ཕྱིའི་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དོ། །འབར་ཚུལ་ལ་ཡང་ལུས་ཀྱི་གཏིང་ནས་འབར་བ་དང་། ཤ་ལྤགས་མཚམས་ནས་འབར་བ་དང་། དང་པོར་འབར་བའི་དྲོད་
ཀྱི་རྒྱ་ཆུང་བ་དང་། ཆེ་བ་དང་། དྲོད་གྱེན་དུ་ཆུགས་པ་བུལ་བ་དང་། མྱུར་བ་དང་། དྲོད་མཐུག་པ་དང་། སྲབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྔ་མ་སྔ་མ་རྣམས་བཟང་ལ། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་

དེའི་ཚོད་ཙམ་དུ་མི་བཟང་བའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དྷཱུ་ཏིའི་ནང་གི་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་ཚུལ་སྟེང་སྒོའི་རྡོར་བཟླས་ཀྱིས་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་གི་གཏུམ་མོ་སྦར་ནུས་
ཀྱང་། དྷཱུ་ཏིའི་ནང་གི་གཏུམ་མོ་སྦོར་བའི་ཐབས་སུ་འོག་སྒོའི་རྡོར་བཟླས་ལ་དམིགས་
ཀྱིས་དགར་ནས་གསུངས་པ་ནི། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦོར་ལུགས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོད་
པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྡོར་བཟླས་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྔར་ལུས་

དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་འདྲེན་
ནུས་ཀྱང་། གཙོ་བོར་ནི་རྡོར་བཟླས་བྱས་པས་བྱང་སེམས་སྙིང་གར་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བཞི་འདྲེན་ནུས་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་དུ་བཟུང་བར་བྱའོ། །

༼སེམས་དབེན་ཐུགས་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སློབ་ཚུལ་བཤད་པ།༽གསུམ་པ་སེམས་དབེན་ཐུགས་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སློབ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་ལྔ། སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། སེམས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་གསུང་རབ་ལས་གསུངས་ཚུལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་པར་བསྟན་པ། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་སྣང་བ་དང་རང་བཞིན་བཤད་
པ། སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཤེས་པའི་

187

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཕན་ཡོན་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་ནས་ངག་དབེན་གྱི་བར་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྒྲུབ་པ་པོས་
ཚེ་འདིར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་སྤྱོད་བསྡུས་ལས་ལུང་གསུམ་གྱིས་བསྒྲུབས་པའི་ལུང་གསུམ་ནི། དེ་ཉིད་བསྡུས་པ་
ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་མཉམ་པར་གཞག་པས་རང་གི་སེམས་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་ཤིག ཅེས་དང་། རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ནི་རང་གི་སེམས་ཡང་དག་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའོ། །ཞེས་དང་། སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ཚུལ་ལས་

ཀྱང་། གཅིག་པུ་འགྲོ་ཞིང་རིང་དུ་རྒྱུ། །ལུས་མེད་དབང་པོའི་ཕུག་ན་གནས། །གདུལ་བར་དཀའ་བའི་སེམས་འདུལ་བྱེད། །བདུད་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་འགྱུར། །ཞེས་
ལུང་གསུམ་པོ་དེས་སེམས་དབེན་མི་སྟོན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་

ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པས་ལུང་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་དྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་སེམས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་གསུང་རབ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་སུ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དྲངས་པ་ལས། རང་གི་སེམས་སྣང་བ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་
རྟོག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཤེས་པར་འདོད་པས་འདུ་འཛི་དང་གཉིད་ལ་སོགས་
པའི་སྒྲིབ་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་སྣོད་བཅུད་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་བསྟན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེར་མ་ཟད་བཟང་སྐྱོང་གིས་ཞུས་པ་དྲངས་པ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པས་ལུས་ལེན་པ་དང་། སྐྱེ་གནས་དམན་པ་རྣམས་སུ་ཞུགས་ཀྱང་དེའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་གོས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གང་དུ་འཕོ་བ་དེར་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་

ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ཀྱང་འཕོ་བ་དང་། བདེན་པ་མ་མཐོང་བས་རྣམ་ཤེས་མི་ཤེས་པར་

188

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

བསྟན་ཞིང་། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་པར། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཁ་དོག་མེད་པ། མཚན་མ་མེད་པ། དབྱིབས་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཙམ་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ལུང་དེའི་དོན་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་བདེན་པ་མ་མཐོང་བས་མངོན་སུམ་དུ་མི་ཤེས་ཤིང་། སེམས་
དེ་སྐྱེ་གནས་དམན་པ་རྣམས་སུ་ཞུགས་ཀྱང་དེའི་སྐྱོན་གྱིས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་མ་
གོས་པ་དང་། ཆོས་ཅན་སེམས་དེ་དོན་དམ་པར་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་།
ཐ་སྙད་དུ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྣོད་བཅུད་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་དང་། རིག་བྱེད་
གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་ཡུལ་རིག་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །
གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལ་མ་ཞུགས་པར། བསྐལ་པ་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དང་མཉམ་པ་སྙེད་ཀྱི་བསྐལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
ཉིད་ཤེས་པར་མི་ནུས་ཤིང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། སྤྱིར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཙམ་དང་། དེ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་ལ་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་དགོས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཆོས་སྐུ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དབེན་གྱིས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་
སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

189

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དེས་ན་ལུང་འདིའི་དོན་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་བླ་
མེད་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པར་
ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཙམ་གྱིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་
བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལམ་གཞན་གྱིས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་
མང་པོར་བསྒྲུབས་ཀྱང་རྙེད་དཀའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལམ་འདིར་སྙིགས་
དུས་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་གཅིག་ལ་སྒྲུབ་ནུས་པའི་མྱུར་བུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ངེས་
པའི་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ཏེ་བསྒོམས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པ་མྱུར་བ་ལྟར་ལམ་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར། སཾ་བྷུ་ཊ་ལས། དེ་ཕྱིར་དེ་རྒྱས་ཅི་ཞིག་བྱ། །མདོར་བསྡུས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་གྲངས་མེད་པས། །ཇི་སྲིད་སངས་རྒྱས་གང་

འཐོབ་པ། །གང་གིས་དམ་པའི་བདེ་བས་ཁྱོད། །སྐྱེ་བ་འདིར་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་སྣང་བ་གསུམ་དང་རང་བཞིན་རྣམས་བཤད་པ་ལ་
གསུམ། སྣང་བ་བཤད་པ་དང་། རང་བཞིན་བཤད་པ། སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྣང་བ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། སྣང་བ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས་སྣང་བ་གསུམ་ལ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་ཐུན་
མོང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ཉིད་ལ་གྲགས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་དང་།

190

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཐབས་དང་། ཐབས་ཤེས་འདྲེས་པ་དང་། སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཞེས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་ཞེས་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཞེས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྣང་བདེ་སྟོང་ཤས་ཆེ་བས་ན་ཤེས་རབ་དང་། མཆེད་པ་བདེ་ཤས་ཆེ་བས་ན་ཐབས། ཉེར་ཐོབ་བདེ་སྟོང་ཆ་མཉམ་པས་ན་ཐབས་ཤེས་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྣང་བ་གསུམ་ལ་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི། ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཁྱད་པར་
བ་གཅིག་ངོས་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ་
གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི་སྣང་བ་གསུམ་པོ་དེ་བདེ་ཤས་ཆེ་ཆུང་བར་མ་གསུམ་དུ་གནས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ནོ། །
ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི།
སྣང་བ་དང་པོ་དེ་སྣང་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་འབྱུང་བའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཞན་དབང་དང་། དེ་ལས་མཆེད་པ་འབྱུང་བས་མཆེད་པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་དང་། ཉེར་ཐོབ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྣང་ངོར་སྣང་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་ལོག་པས་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་
ཅེས་བཏགས་སོ། །
ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཞེས་པ་ནི། སྣང་བ་ལ་སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། མཆེད་པ་
ལ་སྣང་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། ཉེར་ཐོབ་ལ་སྣང་སྟོང་ཆ་མཉམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མིང་
གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་དེ་དག་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་
ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

191

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། སྣང་བ་དང་། སྣང་བ་མཆེད་པ་དང་། སྣང་བ་ཉེར་ཐོབ་ཅེས་པ་གསུམ་དང་། སྟོང་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་དང་། སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་གསུམ་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་དང་། ༀ་ཨ་ཨཱ་ཞེས་པ་གསུམ་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་པདྨ་དང་རྡོ་རྗེ་པདྨ་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་ཞེས་པ་གསུམ་དང་། ཟླ་བ་ཉི་མ་ཟླ་བ་ཉི་མ་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་ཞེས་པ་གསུམ་དང་། བུད་མེད་སྐྱེས་པ་མ་ནིང་གསུམ་དང་། གཡོན་གཡས་དབུས་མ་གསུམ། འཇམ་རྩུབ་བར་མ་གསུམ་དང་། ཉིན་མོ་མཚན་མོ་ཐུན་མཚམས་གསུམ་ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་སྟོང་སང་དཀར་ལམ་པའི་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་པས་ན་སྣང་བ་དང་། སྟོང་སང་དཀར་ལམ་པའི་སྣང་བ་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ན་སྣང་བ་མཆེད་པ་དང་། འོད་གསལ་ལ་ཉེ་ཞིང་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ན་སྣང་བ་ཉེར་ཐོབ་ཅེས་བཤད་དོ། །
རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་ཀུན་རྟོག་བཞོན་པའི་རླུང་དང་བཅས་པས་སྟོང་པས་ན་
སྟོང་པ་དང་། སྣང་བ་བཞོན་པའི་རླུང་དང་བཅས་པས་སྟོང་པས་ན་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་དང་། མཆེད་པ་བཞོན་པའི་རླུང་དང་བཅས་པས་སྟོང་པས་ན་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཤད་དོ། །སྣང་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དང་པོར་བྱུང་བས་ན་སེམས་དང་། སྣང་བ་དང་པོ་དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་ན་སེམས་བྱུང་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ན་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །
ༀ་ཨ་ཨཱ་ཞེས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་པདྨ་རྡོ་རྗེ་པདྨ་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་ཞེས་པ་དང་། ཟླ་བ་ཉི་མ་ཟླ་བ་ཉི་མ་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་ཞེས་པའི་སུམ་ཚན་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་

192

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

བཏགས་པ་ནི། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་རླུང་སེམས་ལས་ལྷའི་སྐུ་
བསྐྱེད་པའི་དོད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལས་ལྷ་སྐུ་བསྐྱེད་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་

དུ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་པ་བུད་མེད་མ་ནིང་གསུམ་དང་། གཡོན་གཡས་དབུས་མ་གསུམ་
གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི་ཐབས་ཤེས་ཆེ་ཆུང་བར་མ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་
པ་ཡིན་ལ། འཇམ་རྩུབ་བར་མ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི་བདེ་བར་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་སྒོ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་ཐུན་མཚམས་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི། ཡུལ་སྣང་རྒྱས་མི་རྒྱས་བར་མ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་
པ་ཡིན་ནོ། །མིང་འདི་དག་གིས་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་
ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་སྣང་བ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་སྣང་བ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྡུས་ནས་
གསུངས་པ་དེ་བླ་མའི་མན་ངག་གིས་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། མདོར་བསྡུས་ནས་གསུངས་ཚུལ་ཡང་། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་མ་རིག་པ་མུན་པ་དང་། སེམས་བྱུང་ཉི་འོད་དང་། སེམས་ཟླ་འོད་བཞིན་དུ་སྣང་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །
བླ་མའི་མན་ངག་གིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། སྣང་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལུས་དང་ངག་མེད་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་

193

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

སྣང་བར་བྱེད་པས་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་གྱིས་གསལ་བའི་རྣམ་པར་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་ན། འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་སྟོང་པ་དང་པོ་སྟེ། ཞེས་དང་། སྣང་བ་མཆེད་པའི་
མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་གཟུགས་ཅན། ལུས་དང་ངག་མེད་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁྱབ་པ་

བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་དྲི་མ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་དམིགས་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གཉིས་པ་སྟེ། རིམ་པ་གཉིས་པ་
ཤིན་ཏུ་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། ཞེས་དང་། སྣང་བ་ཐོབ་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་དངོས་པོ་མེད་པའི་གཟུགས་ཅན། ལུས་དང་ངག་མེད་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་མཚམས་ཀྱི་སྨག་ལ་བབ་པའི་ངོ་བོར་ཁྱབ་པ། ཕྲ་ཞིང་བདག་མེད་པ། སྲོག་དང་རྩོལ་བ་མི་རྒྱུ་བས་རྒྱུ་བ་མེད་པ་སྟེ། སེམས་མེད་པ་དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། ཇི་ལྟར་སྟོན་གྱི་ཞེས་སོགས་དཔེ་གསུམ་གྱི་དོན་ནི། སྟོན་
གནམ་གཡའ་དག་ལ་དཀར་དམར་ནག་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པའི་སྟོང་སང་གསུམ་པོ་དེ་
སྟོང་པ་གསུམ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །རྣམ་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་
ཞེས་དང་། དེ་ཡང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་གཟུགས་ཅན། ཞེས་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་གཟུགས་ཅན་ཞེས་པ་གསུམ་གྱིས་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེའི་སྣང་ངོར་སྔར་བཤད་པའི་སྣང་ཚུལ་གསུམ་མ་གཏོགས་གཉིས་སྣང་རགས་པ་རྣམས་མི་འཆར་བ་བསྟན་ལ། ལུས་དང་ངག་མེད་པ་ཞེས་པ་གསུམ་གྱིས་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་གང་

194

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཟག་དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་གཡོ་འགུལ་དང་ངག་གི་སྨྲ་བརྗོད་ལོག་པ་དེ་བསྟན།
རང་བཞིན་གྱིས་གསལ་བའི་རྣམ་པར་ཞེས་པས་ནི། ཡུལ་སྣང་དེ་གསལ་པོར་འབྱུང་བ་བསྟན། གཉིས་པའི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཞེས་པས་ནི་སྔ་མ་ལས་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་ལ། དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་པས་ནི་ཡུལ་སྣང་དེས་ཕྱོགས་མཚམས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་བསྟན་ལ། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དངོས་ནི་ལམ་
དུས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་སྦྱར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་ལམ་དུས་དང་གཞི་དུས་
ཀྱི་སྟོང་པ་གསུམ་ལ་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
ཕྲ་བ་ནི་སྟོང་པ་གསུམ་པོ་དེ་རང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཁོ་ནས་ཉམས་མྱོང་གི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ལམ་དུས་ཀྱི་སྟོང་པ་གསུམ་པོ་དེ་
བདག་མེད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་ནི། བདག་མེད་པ་ཞེས་པས་བསྟན་ལ། སྲོག་དང་རྩོལ་བ་མི་རྒྱུ་བས་རྒྱུ་བ་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པས་ནི་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་གང་ཟག་དེ་ལ་སྟེང་གི་སྣ་བུག་ནས་རླུང་འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་པ་དེ་བསྟན། སེམས་མེད་པ་དང་ཞེས་པས་ནི། སྟོང་པ་གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་མེད་པ་དེ་བསྟན། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་ན། རང་རྒྱུ་ལུགས་འབྱུང་གི་ཀུན་
རྟོག་བརྒྱད་ཅུ་བཞོན་པའི་རླུང་དང་བཅས་པ་དང་། ལུགས་ལྡོག་གི་མཆེད་པ་བཞོན་པའི་རླུང་དང་བཅས་པ་གང་རུང་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཟླ་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་དཀར་ལམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན། རང་འབྲས་
ཆགས་བྲལ་ནས་ཕྲག་དོག་གི་བར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སོ་གསུམ་གྱི་ལག་རྗེས་
འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ། སྣང་བ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད།

195

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

རང་རྒྱུ་ལུགས་འབྱུང་གི་སྣང་བ་བཞོན་པའི་རླུང་དང་བཅས་པ་དང་། ལུགས་
ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་བཞོན་པའི་རླུང་དང་བཅས་པ་གང་རུང་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་དམར་ལམ་པའི་
རྣམ་པ་ཅན། རང་འབྲས་ཆགས་པ་ནས་གྱ་གྱུའི་བར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་
བཅུའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ། སྣང་བ་
མཆེད་པའི་མཚན་ཉིད།
རང་རྒྱུ་ལུགས་འབྱུང་གི་མཆེད་པ་བཞོན་པའི་རླུང་དང་བཅས་པ་དང་། ལུགས་ལྡོག་གི་འོད་གསལ་བཞོན་པའི་རླུང་དང་བཅས་པ་གང་རུང་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་མཚམས་ཀྱི་སྨག་ནག་པོས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་
སྟོང་སང་ནག་ལམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན། རང་འབྲས་ཆགས་པ་བར་མ་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་
བར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བདུན་གྱི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
དེ་འདྲ་བའི་སྣང་བ་གསུམ་པོ་དེ་གཞི་ལ་འཆི་བའི་དུས་སུ་རྫོགས་པར་འཆར་ལ། གཉིད་དུས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འཆར་ཡང་མཚན་ཉིད་པ་འཆར་ལ། ལམ་དུས་སུ་སྙིང་གའི་དྷཱུ་ཏིར་རླུང་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་རྫོགས་པར་འཆར་ལ། དྷཱུ་ཏིའི་གནས་གཞན་དུ་རླུང་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་མི་འཆར་ཡང་མཚན་ཉིད་པ་འཆར་ལ། ལམ་དུས་ཀྱི་སྟོང་པ་གསུམ་པོ་ལ་ཡང་རླུང་ཐིམ་ཕུལ་ཆེ་ཆུང་གིས་གནས་ཡུན་རིང་ཐུང་དང་ཡུལ་སྣང་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་། །སྒྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་འོད་གསལ་གྱི་སྔ་རོལ་དང་ཕྱི་

196

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

རོལ་ཏུ་སྟོང་པ་གསུམ་འབྱུང་ཡང་། དེ་སེམས་དབེན་མིན་པ་བཞིན་དུ། ལུས་དབེན་དང་ངག་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་པ་གསུམ་འབྱུང་ཡང་། དེ་སེམས་དབེན་མིན་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་རང་བཞིན་བཤད་པ་ནི། རིམ་ལྔ་ལས། དེ་ཡི་རང་བཞིན་འཕྲོ་གསལ་བ། །དེ་ནི་རབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱ། །ཆགས་བྲལ་དང་ནི་བར་མ་ཉིད། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཆེན་པོ་དག ། ཡིད་ལ་འགྲོ་ཞིང་འོང་བ་དང་། །མྱ་ངན་ལ་སོགས་གསུམ་དེ་བཞིན། །ཞི་དང་རྣམ་རྟོག་འཇིགས་པ་དང་། །འཇིགས་པ་བར་མ་ཤིན་ཏུ་འཇིགས། །སྲེད་དང་སྲེད་པ་བར་མ་དང་། །ཤིན་ཏུ་སྲེད་དང་ཉེར་ལེན་པ། །མི་དགེ་བཀྲེས་དང་སྐོམ་ཉིད་དང་། །ཚོར་དང་ཚོར་བ་བར་མ་དང་། །ཤིན་ཏུ་ཚོར་བའི་སྐད་ཅིག་དང་། །རིག་པ་པོ་དང་རིག་འཛིན་བཞི། །སོ་སོར་རྟོག་དང་ངོ་ཚ་ཤེས། །སྙིང་རྗེ་དང་ནི་བརྩེ་བ་གསུམ། །དོགས་དང་བསགས་པ་ཉིད་དང་ནི། ཕྲག་དོག་ཅེས་ནི་བྱ་བར་གྲགས། །རང་བཞིན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གང་། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རང་རིག་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི།
ཆགས་བྲལ་ནི་ཡུལ་མི་འདོད་པའི་བློ་དང་། དེ་ལ་ཡང་ཤས་ཆེ་ཆུང་བར་མ་གསུམ། ཡིད་ལ་འགྲོ་ཞིང་འོང་བ་ཞེས་པས་ནི་ཡིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཕར་འགྲོ་བ་དང་། ནང་གི་
ཡུལ་ལ་ཚུར་འཇུག་པའི་ཚེ་རྟོག་པ་འདི་རྣམས་སྐྱེ་བར་བསྟན་ནོ། །འདི་རྟོག་པ་རེ་རེའི་འགོར་སྦྱོར་བ་འགོས་ལུགས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །
མྱ་ངན་ནི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ། ཞི་བ་ནི་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་ནི་སེམས་ཕྱི་ལ་འཕྲོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། འཇིགས་པ་ནི་ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་

197

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཕྲད་ནས་སེམས་སྐྲག་པའི་བློ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ། སྲེད་པ་ནི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་ཞེན་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ། ལེན་པ་ནི་འདོད་ཡོན་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་དང་། མི་དགེ་བ་ནི་དགེ་བའི་ལས་
ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་དང་། བཀྲེས་པ་ནི་ཟས་འདོད་པའི་བློ་དང་། སྐོམ་པ་ནི། བཏུང་བ་འདོད་པ་དང་། ཚོར་བ་ནི་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་སྒོ་
ནས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་དོ། །
རིག་པ་པོ་དང་རིག་འཛིན་བཞི་ཞེས་པས་ནི། རིག་པ་པོ་དང་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་རིག་བྱའི་ལས་གསུམ་ལ་རྟོག་པའི་བློ་གསུམ་མོ། །སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི་རིགས་མ་རིགས་སྤྱོད་པའི་བློའ། །ོངོ་ཚ་ཤེས་པ་ནི་རང་ངམ་ཆོས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམ་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་བློ་དང་། བརྩེ་བ་ནི་དམིགས་བྱ་
ཡོངས་སུ་བསྲུང་བའི་བློ་དང་། སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པར་འདོད་པའི་བློ་དེ་གསུམ་མོ། །དོགས་པ་ནི་ཡིད་འཕྲོག་པའི་སེམས་དང་། བསགས་པ་ནི་ཡོ་བྱད་སྡུད་པའི་སེམས་དང་། ཕྲག་དོག་ནི་གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་སེམས་འཁྲུག་པའོ། །རང་བཞིན་བཞི་བཅུ་ནི། རིམ་ལྔ་ལས། ཆགས་དང་ཞེན་དང་དེ་བཞིན་དགའ། །དགའ་བ་བར་མ་ཤིན་ཏུ་དགའ། །རངས་དང་ཤིན་ཏུ་མགུ་བ་དང་། །ངོ་མཚར་དེ་བཞིན་རྒོད་པ་དང་། །ཚིམ་དང་དེ་བཞིན་འཁྱུད་པ་དང་། །འོ་བྱེད་དེ་བཞིན་འཇིབ་པ་དང་། །བརྟན་དང་བརྩོན་དང་ང་རྒྱལ་དང་། །བྱ་དང་དབྲོག་དང་སྟོབས་དང་ནི། །སྤྲོ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་ཉིད་དང་། །དེ་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་བར་མ། །ཤིན་ཏུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དང་དྲག །

198

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

རྣམ་པར་སྒེག་དང་ཞེ་འགྲས་ཉིད། །དགེ་དང་ཚིག་གསལ་བདེན་པ་དང་། །མི་བདེན་པ་དང་དེ་བཞིན་དེས། །ཉེ་བར་མི་ལེན་སྦྱིན་པ་པོ། །སྐུལ་དང་དེ་བཞིན་དཔའ་བོ་དང་། །ངོ་ཚ་མེད་དང་སྒྱུ་དང་གདུག ། མི་སྲུན་པ་དང་གྱ་གྱུ་ཉིད། །མཚན་ཉིད་བཞི་བཅུ་གང་ཡིན་པ། །ཤིན་ཏུ་སྟོང་པའི་སྐད་ཅིག་སྟེ། །ཞེས་པས་བསྟན་ལ། དེའི་དོན་ནི། ཆགས་པ་ནི་མ་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཆགས་པ་དང་། ཞེན་པ་ནི་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་། དགའ་བ་ནི་ཡིད་འོང་མཐོང་ནས་སེམས་དགའ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
ཡང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་མོ། །
རངས་པ་ནི་འདོད་དོན་གྲུབ་པས་བདེ་བའི་སེམས་དང་། ཤིན་ཏུ་མགུ་བ་ནི་དེའི་རྣམ་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མྱོང་བའི་སེམས་དང་། ངོ་མཚར་བ་ནི་སྔར་མ་བྱུང་བའི་དོན་ལ་སེམས་པ་དང་། རྒོད་པ་ནི་ཡུལ་ཡིད་འོང་ལ་སེམས་ཆགས་པ་དང་། ཚིམ་པ་ནི་དེའི་རྣམ་པ་མྱོང་བ་ལ་དོན་གསལ་གྱིས་བཤད་ཀྱང་། ཡུལ་དེས་ངོམས་པའི་རྟོག་པ་དང་།
འཁྱུད་པ་དང་འོ་བྱེད་པ་དང་། འཇིབ་པ་གསུམ་ནི་དེ་རྣམས་བྱ་བར་འདོད་པའི་སེམས་དང་། བརྟན་པ་ནི་རྒྱུད་མི་འགྱུར་བའི་སེམས་དང་། བརྩོན་པ་ནི་དགེ་བ་ལ་གཞོལ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་ནི་སེམས་གཟེངས་མཐོ་བའི་བློ་དང་། བྱ་བ་ནི་ལས་སམ་བྱ་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དབྲོག་པ་ནི་ནོར་འཕྲོག་པར་འདོད་པ་དང་། སྟོབས་ནི་གཞན་གྱི་དཔུང་འཇོམས་པར་འདོད་པ་དང་། སྤྲོ་བ་ནི་དགེ་བའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི་དྲེགས་པའི་དབང་གིས་མི་དགེ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། གྲགས་པ་ནི་རྒྱུ་མེད་པར་ཡང་དམ་པ་རྣམས་དང་རྩོད་པར་འདོད་པ་དང་། སྒེག་པ་ནི་ཡིད་འོང་མཐོང་བས་རྩེ་བར་འདོད་པ་དང་། ཞེ་འགྲས་པ་ནི་ཁོན་དུ་འཛིན་པའི་བློ་དང་།

199

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དགེ་བ་ནི་དགེ་བའི་ལས་ལ་བརྩོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཚིག་གསལ་བ་ནི་གཞན་གྱིས་

གོ་བར་སྨྲ་འདོད་ཀྱི་བློ་དང་། བདེན་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མ་བསྒྱུར་བར་སྨྲ་འདོད་ཀྱི་བློ་དང་།
མི་བདེན་པ་ནི་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་སྨྲ་འདོད་པ་དང་། ངེས་པ་ནི་ཡི་དམ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་དང་། ཉེ་བར་མི་ལེན་པ་ནི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་མི་འདོད་པའི་བློ་དང་། སྦྱིན་པ་པོ་ནི་བཏང་བར་འདོད་པའི་བློ་དང་། བསྐུལ་བ་ནི་ལེ་ལོ་ཅན་ཆོས་ལ་སྐུལ་བར་འདོད་པ་དང་། དཔའ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགྲ་ལས་རྒྱལ་བར་འདོད་པ་དང་། ངོ་ཚ་
མེད་པ་ནི་བདག་གམ་ཆོས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་མི་འཛེམ་པར་མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྒྱུ་ནི་བཅོས་མས་གཞན་བསླུ་བ་དང་། སྒྲིམ་པ་ནི་བག་རྣོ་བའི་
སེམས་དང་། སྡུག་པ་ནི་ལྟ་བ་ངན་པ་ལ་བྱང་བའི་བློ་དང་། མི་སྲུན་པ་ནི་གཞན་ལ་ཐོ་འཚམ་པ་དང་། གྱ་གྱུ་ནི་མི་དྲང་བའི་བློའ། །ོརང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བདུན་ནི། ཆགས་པ་བར་མའི་སྐད་ཅིག་དང་། །བརྗེད་
ངས་པ་དང་འཁྲུལ་བ་དང་། །མི་སྨྲར་གྱུར་དང་སྐྱོ་བ་དང་། །ལེ་ལོ་དེ་བཞིན་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། བརྗེད་ངས་པ་ནི་དྲན་པ་ཉམས་པ་དང་། འཁྲུལ་བ་ནི་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། མི་སྨྲ་བ་ནི་སྨྲ་སྙིང་མི་འདོད་པ་དང་། སྐྱོ་བ་ནི་ཡིད་སུན་པའི་བློ་དང་། ལེ་ལོ་ནི་དགེ་བ་ལ་མི་སྤྲོ་བའི་བློ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་ཕྲག་དོག་གཉིས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །
རྟོག་པ་ཚན་པ་གསུམ་པོ་འདི་སྣང་བ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། མདོར་བསྟན་དུ། རང་བཞིན་ནི། ཞེས་དང་། དོན་བསྡུར། མཚན་ཉིད་སོ་གསུམ་དང་བཞི་བཅུའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་

200

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

བདུན་པོ་འདི་དག་གོ །ཞེས་རྟོག་པ་ཚན་པ་གསུམ་པོ་དེས་སྣང་བ་གསུམ་མཚོན་པའི་ཆ་ནས་རྟོག་པ་ཚན་པ་གསུམ་པོ་དེ་སྣང་བ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་དུ་གསུངས་ལ། མཚོན་ཚུལ་ཡང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཀྱི་མཚོན་ཚུལ་མིན་གྱི། བྱ་རོག་གིས་
ཁང་བཟང་མཚོན་པ་ལྟར་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཚུལ་ཡང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བདུན་ཡུལ་ལ་རླུང་གི་གཡོ་བ་ཞན་པ་
དེ་ཉེར་ཐོབ་ཡུལ་ལ་རླུང་གི་གཡོ་བ་ཞན་པའི་ལག་རྗེས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་
བཞི་བཅུ་པོ་དེ་ཡུལ་ལ་རླུང་གི་གཡོ་བ་ཤས་ཆེ་ཆུང་བར་མར་གནས་པ་དེ་མཆེད་པ་ཡུལ་ལ་རླུང་གི་གཡོ་བ་ཤས་ཆེ་ཆུང་བར་མར་གནས་པའི་ལག་རྗེས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སོ་གསུམ་པོ་དེ་ཡུལ་ལ་རླུང་གི་གཡོ་བ་རགས་པ་དེ་སྣང་བ་ཡུལ་
ལ་རླུང་གི་གཡོ་བ་རགས་པའི་ལག་རྗེས་ཡིན་པས་རྟོག་པ་ཚན་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཡུལ་ལ་རླུང་གི་གཡོ་བ་ཤས་ཆེ་ཆུང་བར་མ་གསུམ་པོ་དེས། སྣང་བ་གསུམ་ལའང་རླུང་གི་གཡོ་བ་ཤས་ཆེ་ཆུང་བར་མ་གསུམ་ཡོད་པར་མཚོན་པ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །གང་ལ་དཔོག་པ་ཡང་། སྣང་བ་གསུམ་ཉམས་མྱོང་གིས་ངེས་མི་ནུས་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཀའི་རྒྱུད་
ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ལ། ལམ་དུས་སུ་བསྐྱེད་རིམ་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་ཀའི་རྒྱུན་མཐའི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་སྣང་མཆེད་
ཐོབ་གསུམ་གྱི་སྔ་རོལ་ཚུན་ཆད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དོ། །
ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་ལ། རང་བཞིན་གྱི་

201

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

རྟོག་པ་བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ་ལ་ཉིན་མཚན་གྱི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་ན་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡོད་དོ། །
གསུམ་པ་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཕྱི་ནང་གི་རྐྱེན་ལས་ཡེ་ཤེས་རྣམས་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་སྦྱོར་ཚུལ་
སོགས་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རིམ་ལྔ་ལས། རྡོ་རྗེ་བཟླས་གནས་རྣལ་འབྱོར་པ། །སེམས་ལ་དམིགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། གང་དུ་གང་གི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་འཇུག་པ། ཞེས་སོགས་དང་། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་རབ་སྦྱོར་བས། །རླུང་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་ནས་ནི། །རྣམ་རྟོག་རླུང་རྣམས་རྣམ་པར་གཅོད། །སེམས་ལ་དམིགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་
ན། རྡོར་བཟླས་བྱས་པས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་ལེགས་པར་གྲོལ་ནས་རླུང་རྣམས་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་པ་གསུམ་འདྲེན་པ་ནི་ངག་དབེན་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པས་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་འདྲེན་པའི་དོན་དེ་ཡིན་ནོ། །བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་བ་ལ་ནི། སྙིང་
གར་མི་ཤིགས་པ་སྔགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བསྒོམ་པ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་བྱས་པས་སྟོང་པ་གསུམ་འདྲེན་ནུས་པའི་མཚམས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་དང་འདྲ་བའི་རླུང་གི་སྡུད་རིམ་བསྒོམ་པ་ཡང་དགོས་ཏེ། སྒྲོན་གསལ་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས། འཇུག་པ་དང་གནས་པ་དང་། ལྡང་བ་དང་། སྡུད་པའི་རྣལ་འབྱོར་
གྱིས་རྟག་པར་ཉིན་མཚན་དུ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེར་མ་ཟད་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་བ་ལ་ནི། སྲོག་རྩོལ་དང་པོ་

202

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གཉིས་བསྒོམས་པས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་ལྷོད་ལྷོད་པོར་སོང་བའི་མཚམས་ནས།
ཕྱིའི་རྐྱེན་ཕྱག་རྒྱ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམ་པ་ཡང་དགོས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། རྡོ་རྗེ་དང་པདྨ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་ནི། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའོ། །
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་ནི། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའོ། །དེ་སྒྱུ་མའི་དཔེས་ཉེ་བར་མཚོན་ཏེ། ཞེས་
དང་། ཇི་ལྟར་འོ་མ་དང་ཏིལ་དག་གི་ཡང་དག་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པ་མེད་པར། མར་དང་ཏིལ་མར་མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། སྔགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་མངོན་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། པདྨ་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ཉེ་བར་མཚོན་པར་མི་ནུས་སོ། །བྷ་ག་དང་ལིང་ག་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་མི་ནུས་པ་དེས་ནི། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་རྙེད་དོ། །ཞེས་དང་། རིམ་ལྔ་ལས། སྒྱུ་མ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། །བུད་མེད་སྒྱུ་མ་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཡེ་ཤེས་གསུམ་
གྱི་དབྱེ་བ་ནི། །གསལ་བར་འདི་ལས་མཚོན་པར་འགྱུར། །འདོད་ཆགས་ཉིད་དང་ཆགས་བྲལ་དང་། །དེ་ཡི་བར་ཏེ་གསུམ་པོ་ནི། །དབང་པོ་གཉིས་ནི་མཉམ་སྦྱོར་བའི། །རྡོ་རྗེ་པདྨ་འདུས་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སེམས་དབེན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཕྱི་ནང་གི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམས་པ་ལས། རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་དང་། ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྨད་ཀྱི་རླུང་རྣམས་

སྙིང་གའི་དྷཱུ་ཏིར་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་པ་བཞི་གཉིས་ཀ་འདྲེན་པར་
ནུས་ཀྱང་ཕྱི་མ་འདྲེན་པ་ཡིན་པ་གཙོ་བོའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

203

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་ལས་རྒྱ་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་ལན་ཅིག་ཙམ་ཞིག་དྲངས་པ་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། རིམ་ལྔ་ལས། གང་ཞིག་ཆུ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་སྦྱོར། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་གྱུར་ན། །ལན་ཅིག་ཙམ་ཞིག་མྱོང་ནས་ཀྱང་། །རྣལ་འབྱོར་སྟོབས་
ཀྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གསང་བ་འགྲུབ་པ་
ལས། །ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཉམ་ལྡན་པས། །རྡོ་རྗེ་པདྨ་མཉམ་སྦྱོར་བ། །བདེན་པ་
གསུང་བས་མངོན་སུམ་དུ། །འདི་འདྲའི་སྒོམ་པ་གང་གསུངས་པ། །དང་པོའི་ལས་ཅན་སེམས་ཅན་ལ། །ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གང་སྤངས་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རབ་སྟོན་
པ། །གཞན་གྱིས་མཚོན་པས་མི་མཐོང་སྟེ། །དང་པོའི་ལས་པས་རིག་པར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སྲོག་རྩོལ་དུ་འགྲོ་བའི་གནད་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་དྷཱུ་ཏིའི་མར་སྣ་གཉིས་སྤྲད་དེ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། ནོར་བུའི་རྩེར་ཕཊ་ཡིག་བསྒོམ་པ་སོགས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་རྒྱར་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་པ་གསུམ་འདྲེན་པ་ཡོད་པའི་དོན་ནོ། །
གཉིས་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་སྦྱོར་ཚུལ་སོགས་བཤད་པ་ནི། སྔར་
བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྨད་
ཀྱི་རླུང་རྣམས་སྙིང་གའི་དྷཱུ་ཏིར་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་པ་བཞི་དང་། དགའ་བ་བཞི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྟོང་པ་བཞི་པ་འོད་གསལ་དང་། དགའ་བ་བཞི་པ་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དུས་སུ་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་

204

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

དབེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་སྣང་ངོར་དཀར་དམར་ནག་གསུམ་གྱི་སྣང་བ་འཆར་

ཡང་། ངེས་ངོར་གཉིས་སྣང་རགས་པ་མི་འཆར་བའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྟོང་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དུས་སུ་རླུང་ཐིམ་ཕུལ་ཇི་ཙམ་ཆེ་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་
ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་དྲན་པ་ཉམས་ཕུལ་ཇི་ཙམ་ཆེ་བ་ཙམ་གྱིས་འོད་གསལ་དྭངས་
ཤིང་མཐུག་ལ་ཡུན་རིང་བ་ཞིག་འདྲེན་པ་ཡིན་ནོ། །
སྤྱོད་བསྡུས་ལས། མ་རིག་པ་ལྕགས་ཀྱུ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ལ་ཡང་འདྲེ་བར་མི་བྱེད་དེ། འོད་གསལ་བ་ཉིད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ཅིང་། དྲི་མ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་ནི་དབེན་གཞིའི་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་མ་སོང་བ་ལས་ལོག་པ་ནི་དབེན་པའི་དོན་ནོ། །ལྔ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྟོང་པ་གསུམ་ཉམས་མྱོང་གི་སྒོ་ནས་མ་ཤེས་ཤིང་། རང་གི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མ་རྟོགས་པས། ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་བདག་
འཛིན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས། ཟག་བཅས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་གཉིས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་མྱོང་བའི་མཐར་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེའི་རླུང་སེམས་ལས་བར་དོའི་ལུས་བླངས་ནས་འགྲོ་བ་ལྔར་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཞིང་། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཤེས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་ནོ། །བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བའི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པ་ངེས་པར་བྱས་ནས། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་སྲོག་རྩོལ་

205

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་། སྔར་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་རླུང་རྣམས་གཞིའི་འཆི་རིམ་བཞིན་དུ་སྙིང་གར་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་པ་བཞིའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་དེ། བདག་བྱིན་རླབས་ཀྱི་སྒོ་ལ་ཕྱོགས་
པར་བྱས་ནས། གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་ལ་གཉིས། བདེན་གཉིས་སོ་སོ་བའི་
རྫོགས་རིམ་དང་། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མའི་རྫོགས་རིམ་དང་། དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་རིམ་མོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་གདམས་པ་དངོས་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གདམས་པ་
བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། ཉན་པ་པོ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། འཆད་པ་པོས་བཤད་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིམ་ལྔར། སློབ་མ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས། སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་གདམས་པ་བཤད་པར་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་བཞི་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པ། དབེན་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་
ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་པ། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ། བདེན་གཉིས་སོ་སོ་བ་དང་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ལ་ལྷག་པར་
མོས་པ་དང་བཞི་ཡིན་ནོ། །

206

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་རྡོ་རྗེ་སློབ་མས་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ལ་ཕྱི་

ནང་གི་མཆོད་པས་མཆོད། བསྟོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་སྤྱོད་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་གདམས་པ་འཆད་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ལ།
དེའི་ཚུལ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་འོད་གསལ་དུ་སྦྱངས་
པའི་ངང་ནས་རང་གི་སེམས་ལྷའི་སྐུར་བསྐྱེད་པ་གཅིག་བཤད་པ་འདི་ལ། ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་མོས་བློ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷའི་སྐུར་དངོས་གནས་སུ་བསྐྱེད་པ་གཅིག་དགོས་ལ། བསྐྱེད་རིམ་ནས་བཟུང་སྟེ། སེམས་དབེན་གྱི་བར་དུ་

ནི་ལྷ་སྐུ་དངོས་གནས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་འདི་ལ། བསྐྱེད་རིམ་ནས་སེམས་དབེན་
མཐར་ཕྱིན་པའི་བར་དུ་ནི། ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་པ་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
རྒྱུ་མཚན་དེ་བས་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷའི་སྐུ་དངོས་གནས་པ་བསྐྱེད་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ལས་རྟོགས་པར་བགྱིད་པར་འཚལ་ལོ། །བསྐྱེད་
རིམ་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་དབེན་མཐར་ཕྱིན་གྱི་བར་དུ་ལྷ་སྐུ་དངོས་གནས་པ་མེད་
དེ། བསྐྱེད་རིམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལུས་དབེན་མཐར་ཕྱིན་གྱི་བར་དུ་ལྷའི་སྐུར་མོས་
གཞིའི་ལུས་ནི་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། ལྷའི་སྐུར་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཙམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ངག་དབེན་མཐར་ཕྱིན་གྱི་བར་དུ་འཇུག་གནས་ལྡང་གསུམ་གྱི་རིམ་པས་རྡོར་
བཟླས་ཀྱི་གཞི། རླུང་ལས་རུང་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་རྣམས་བྲག་ཆ་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། ལྷའི་སྐུ་དངོས་གནས་པ་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

207

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

སེམས་དབེན་མཐར་ཕྱིན་པའི་བར་དུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་སྣང་བ་སྟོང་པ་གསུམ་ཙམ་
ཉམས་མྱོང་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷའི་སྐུ་དངོས་གནས་པ་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །
གཉིས་པ་འཆད་པ་པོས་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། སྒྱུ་ལུས་དངོས་ཀྱི་

སྔོན་དུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་བཤད་པ་དང་། སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་རྡོ་རྗེ་སློབ་མ་དེ་ལ། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་སྒྱུ་ལུས་ཞེས་བྱ་བའི་
མན་ངག་གི་རིམ་པ་ནི། བླ་མའི་མན་ངག་ཁོ་ན་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྔ་ལས། བདག་བྱིན་བརླབ་པའི་རིམ་ཞེས་པ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བསྟན་པ་སྟེ། །དེ་ནི་བླ་མའི་དྲིན་དག་གིས། །ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། སྤྱོད་བསྡུས་ལས་ཀྱང་། ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་པ། བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་ལས་འོངས་པ། ས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་རྣམས་ཀྱིའང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ངས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་བའི་ས་བཅུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་
ལམ་གྱིས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ནུས་པ་དང་། ས་བཅུ་བའི་དོད་ཐུབ་སེམས་དབེན་གྱི་དུས་སུ་སྒྱུ་མའི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ནུས་པའི་དོན་ནོ། །བདག་བྱིན་བརླབ་
ལས་ཀྱང་། རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས། །སངས་རྒྱས་པ་ཀུན་སྨྲ་བ་ནི། །བདེན་ཡང་
ངེས་ནི་ཤེས་པ་མིན། །བདག་བྱིན་བརླབས་ལས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས། །རྣམ་ཤེས་རླུང་དང་

208

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ལྡན་པ་ཡི། །ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཞུ་འདྲ་བ། །རང་གི་ཡེ་ཤེས་དེས་མ་མཐོང་། །སྒྱུ་མའི་དཔེ་ལ་རྨོངས་གྱུར་པས། །བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ནི། །ཐོས་པའི་ཕ་རོལ་
ཕྱིན་པས་ཀྱང་། །བླ་མའི་བཀའ་མེད་སྒྱུ་མ་ནི། །མངོན་སུམ་བྱ་བར་མི་ནུས་སོ། །དེ་
ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འབྲས་འདོད་པས། །བརྡ་ལ་ཡོངས་སུ་གཏང་བྱས་ལ། །རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་ཞོན་ནས། །འབད་པས་བླ་མ་མཉེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། སྒྲོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ། ཕུང་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཟ་མ་
ཏོག་གི་ནང་ན་གནས་པ། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བ། ཡི་གེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་དང་། རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། བླ་མའི་མན་ངག་འབའ་ཞིག་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་དངོས་ཟིན་གྱི་ཡི་གེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ། བླ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་དགོས་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་བསྒྲུབ་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་ཕན་ཡོན་དང་། མ་ཤེས་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རིམ་ལྔ་ལས། བདག་ལ་བྱིན་བརླབ་རིམ་ཐོབ་པ། །གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཀུན་བདག་ཉིད། །ཚེ་འདི་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་ནི། །ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས་སྒྱུ་ལུས་བསྒྲུབ་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་དེ་བསྟན་ལ།
བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་རིམ། །གང་གིས་རྙེད་པར་མ་གྱུར་པ། །མདོ་སྡེ་རྒྱུད་
དང་རྟོག་པ་ལ། །དེ་ཡི་ངལ་བ་དོན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་པས། སྒྱུ་ལུས་བསྒྲུབ་ཚུལ་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་དམིགས་དེ་བསྟན་ནོ། །
གཉིས་པ་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་མན་ངག་

209

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གི་གཞི་ཇི་ལྟར་འདིངས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱུ་ལུས་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྲོ་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །རང་དབང་དུ་ནི་འབྱུང་མ་ཡིན། །དེ་ཡི་རྒྱུ་ནི་འོད་གསལ་བ། །འོད་གསལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའོ། །ཞེས་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱུད་འཆི་བ་འོད་གསལ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བར་རང་དབང་དུ་མི་འབྱུང་བ་དེ་བསྟན། སེམས་གང་གིས་ནི་བྱིས་པ་

རྣམས། །འཁོར་བའི་འཆིང་བས་བཅིངས་གྱུར་པ། །སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་
པ། །བདེ་གཤེགས་གནས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པས། སྒྱུ་ལུས་བསྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་བླ་མའི་མན་ངག་དང་མི་ལྡན་པའི་ཐ་མལ་བ་ལ། བར་དོ་ཐ་མལ་བར་ལྡང་རྒྱུའི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་དེ་ཉིད། སྒྱུ་ལུས་བསྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་བླ་མའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་སྒྱུ་མའི་སྐུར་བཞེངས་ཏེ། ཚེ་དེ་ལ་སངས་རྒྱ་བར་བསྟན་ནོ། །འདིར་ནི་གང་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད། །གང་ཡང་འཆི་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་གནས་པ། །འཁོར་བ་ཉིད་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པས། ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་གཞི་མཐར་ཐུག་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། སྙིང་པོར་གྱུར་པ་རང་སྲོག་ལས། །ཁམས་གསུམ་ན་ནི་གཞན་མེད་དེ། །སྒྱུ་མ་རླུང་གི་ཁམས་གསུམ་པ། །རྨི་ལམ་རྨི་བ་བཞིན་དུ་
མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ནི། སྙིང་པོ་ནི་སྒྲུབ་གཞིའི་དོན་དང་། རང་སྲོག་ནི་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་རླུང་ལ་བྱེད་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རླུང་སེམས་སྒྲུབ་གཞིར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་བསྟན་ནོ། །ཚིག་རྐང་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས།

དག་མ་དག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ནི། རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་བཞིན་དུ་

210

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གསུངས་སོ། །
དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། འདུ་ཤེས་ཅན་དང་འདུ་ཤེས་མེད། །སེམས་ཅན་དུ་བརྟགས་འདི་གནས་པ། །དེ་རྣམས་རླུང་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །རླུང་ལས་སླར་ཡང་འགག་པ་ཡིན། །མ་རྟོགས་པ་ཡི་སེམས་དེ་ནི། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་གནས་གྱུར་ཀྱང་། །དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སོང་བས། །ཁྱི་དང་ཅེ་སྤྱང་གླང་པོ་དང་། །སེམས་དེ་རྟར་ཡང་འགྲོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་གཉིས། འགྲོ་བ་སྣ་ཚོགས་སུ་འགྲོ་བར་གསུངས་སོ། །བདག་བྱིན་བརླབ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་ཐོག་མ་མེད་དུས་
ནས། །སྲིད་པའི་འཁོར་ལོར་འཇུག་པར་འགྱུར། །སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་འཛིན་གྱིས། །ཇི་
སྲིད་བདག་ཉིད་མ་མཐོང་བ། །ཞེས་པས། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས། ཇི་སྲིད་

དུ་རང་གི་བདག་ཉིད་མ་མཐོང་བ་དེ་སྲིད་དུ། སྲིད་པའི་འཁོར་ལོར་འཇུག་པར་བསྟན་
ལ། དེ་ཡང་འཁོར་བར་འཁྱམ་པ་ཙམ་ལྡོག་པ་ལ། ཐུན་མོང་བའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཀྱང་། འཁོར་བའི་བག་ཆགས་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་འཇུག་པ་ལྡོག་
པ་ལ། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་བདེ་སྟོང་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀ་དགོས་སོ། །
གང་ཕྱིར་སྒྱུ་མ་རང་རིག་པས། །རྟོག་གེ་པ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །རང་གི་ལུས་
ལ་གནས་ན་ཡང་། །བསོད་ནམས་ཆུང་བས་མི་རྙེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་། སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གིས་ཉམས་མྱོང་གི་སྒོ་ནས་རིག་པ་ཡིན་གྱི། རྟོག་གེ་
པ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པ་དང་། སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་སྒྲུབ་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲུབ་གཞི་དེ་ལས་སྒྲུབ་ཚུལ་སྔོན་

211

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།
བསགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆུང་བས་མི་ཤེས་པར་བསྟན་ནོ། །
སྤྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་དེ་ལ་རགས་པ་གནས་སྐབས་པའི་ལུས་གཅིག་
དང་། ཕྲ་བ་གཉུག་མའི་ལུས་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ད་ལྟའི་འབྱུང་ལུས་རགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་དེ་ཡང་རྩ་བའི་རླུང་གཞན་བཞི་མིན་
གྱི་སྲོག་འཛིན་ཡིན་ལ། སྲོག་འཛིན་དེ་ལ་ཡང་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྲོག་འཛིན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སེམས་དེ་ཡང་དབང་ཤེས་མིན་གྱི།

ཡིད་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཡིད་ཤེས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །
ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་གཉིས་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ལངས་པའི་ལུས་ནི། རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བར་དོའི་ལུས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཤིན་ཏུ་
ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་གཉིས་པོ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དུས་ནམ་ཡང་
འབྲེལ་མེད་དུ་གནས་པ་ནི། ཆུ་དང་ཆུ་ལ་གཤེར་བ་བཞིན་ནོ། །རགས་པ་གནས་སྐབས་པའི་ལུས་དེ་སྐྱེ་འཆིའི་ཚེ། འདོར་ལེན་བྱེད་པ་ནི་ཆུ་དང་ཆུའི་ཚ་བ་བཞིན་ནོ། །འབྱུང་ལུས་རགས་པ་འདི་ཕྲ་བ་གཉུག་མའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ཁང་དང་འདྲ་བར་

གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་སྒྲུབ་གཞི་ངོས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཀྱང་། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྱུ་ལུས་པས་རགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་བཟུང་བའི་རགས་པའི་ལུས་དེ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། དེའི་ནང་ན་གནས་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་ལོངས་སྐུ་དང་། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་སྐུར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་

212

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

བདག་ཏུ་བཏགས་པའི་གདགས་གཞི་མཐར་ཐུག་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་སྒྱུ་མའི་སྐུར་བཞེངས་པ་ལ་བདག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཞེས་བྱའོ། །
གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱུ་ལུས་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། བསྒྲུབ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་

ལས་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རིམ་ལྔ་ལས། དེ་ཉིད་རླུང་དང་ཡང་དག་ལྡན། །རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་སླར་ཡང་ནི། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་ལུས་སུ་འབྱུང་། །སྒྱུ་མའི་ལུས་ཞེས་དེ་ལ་བཤད། །ཅེས་པས། ཕྱི་ནང་གི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམ་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་གཉིས་པོ་དེ། སེམས་དབེན་གྱི་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་སྐྱེད་པའི་སེམས་དང་དེའི་བཞོན་པའི་རླུང་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷའི་སྐུ་དེ་སྒྱུ་ལུས་སུ་བསྟན་ལ། སླར་ཡང་གི་སྒྲས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་དང་པོར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་དུས་སུ་རླུང་སེམས་
ཀྱིས་ལུས་བླངས་པར་མ་ཟད། ལམ་དུས་སུ་ཡང་། རླུང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་བླངས་

ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་བས་འདི་ལྟར་འགྲོ་བ་ཀུན། །སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འདིར་བཤད་དེ། །ཞེས་པས། རླུང་སེམས་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷའི་སྐུ་ལ་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་བས་ན། བླ་མེད་ཀྱི་སྐོར་དུ། ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་དང་
ཐུན་མོང་དུ་མ་གྱུར་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བལྟ་ཚུལ་གཅིག་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ། །སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་འཛིན་གནས། །ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ་བར་མཐོང་། །ཞེས་པས། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཙམ་དུ་

213

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

བལྟ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །
སྤྱོད་བསྡུས་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་སུ། རང་གི་སེམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་པས། སེམས་དབེན་
གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་པོ་དེ་བསྟན། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་ཡང་མེད་པ། ཞེས་པས་ནི། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ལས་གཞན་པའི་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་སྒྲུབ་གཞི་མེད་པ་དེ་བསྟན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཙམ་དུ་ཡོངས་སུ་སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་མཚན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་ལྷའི་སྐུར་བཟུང་བ་དེ་ཡང་། ཞེས་པས་ནི། སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་ལས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་སྒྲུབ་དགོས་པར་བསྟན་ལ། ཙམ་སྔ་མས་རང་བཞིན་གྱི་ཀུན་

རྟོག་རྣམས་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་སྒྲུབ་གཞི་ཡིན་པ་གཅོད་ཅིང་། ཙམ་ཕྱི་མས་འབྱུང་ལུས་
རགས་པ་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་སྒྲུབ་གཞི་ཡིན་པ་གཅོད་དོ། །སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་
དཔེ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཚོན་པ་འདི་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་
ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྐུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་ནི། སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་དཔེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་

མཚོན་དགོས་པའི་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྐུ་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །
དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དྲི་བ་མཛད་པ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། རྟེན་པའི་ལུས་མེད་པར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་མེད་ལ། སེམས་མེད་པར་ཡང་ལུས་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །ཞེས་ལུང་གི་ཚིག་ལས་གསུངས་ན། ཇི་ལྟར་ན་སེམས་འབའ་ཞིག་ཙམ་གྱིས་ཕྱག་དང་ཞབས་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་
པའི་ལྷའི་སྐུ་རྫོགས་པར་འགྱུར། ཞེས་པས་ནི། ལུས་སེམས་གཉིས་རྟེན་བརྟེན་

214

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

པར་ལུང་ལས་གསུངས་པས། ལུས་སེམས་གཉིས་གཅིག་མེད་པར་ཅིག་ཤོས་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པས། སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་ཙམ་ལས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་བསྟན་ལ། དམིགས་པའི་ལྟ་བ་ཅན་རྣམས་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
དེ་བས་ན་དེ་རྣམས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདེ་བླག་ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་ཐབས། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་སྟོན་པས་བཤད་དུ་གསོལ། ཞེས་པས། དམིགས་པའི་ལྟ་བ་ཅན་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་གྱི་རྟོགས་ལྡན་ལུང་དང་
རྟོགས་པ་སྟེ། རིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་མི་རྙེད་པས་དེ་བས་ན། རྟོགས་ལྡན་དེ་རྣམས་དམིགས་སུ་མེད་པ་སྟེ་མཚན་མ་མེད་པའི་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་སྒྱུ་མའི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པ་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
དྲི་བ་དེའི་ལན་དུ་སྤྱོད་བསྡུས་ལས། གང་མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་གནས་པའི་སྒོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ཞེས་དཔེར་བརྗོད་ཅིང་
ལྷག་པར་མོས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་དཔེས་བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་མན་ངག་ཡེ་
ཤེས་ཙམ་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷའི་སྐུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་ནི། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ལ་གནས་པའི་སྒྲུབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་དོན་གྱི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་རྟོགས་ཀྱང་།
བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་དོན་མི་ཤེས་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་བས་ན་ངས་

215

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རྫོགས་པར་འགྱུར་
བའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཁྱོད་ལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། བསྐྱེད་རིམ་པ་མན་
ཆད་ཀྱིས་སྒྱུ་ལུས་བསྒྲུབ་ཚུལ་མི་ཤེས་པ་དེ་བས་ན། འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། སྒྱུ་ལུས་གང་ལས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུའི་ཉེར་ལེན་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
སྒྱུ་ལུས་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་དང་། རྐྱེན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཡང་སྤྱོད་བསྡུས་ལས། བདེན་པར་ན་སེམས་ནི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་དང་བྲལ་བ་སྣང་བ་ཙམ།
ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་འདྲ་བར་རེག་པར་དཀའ་བའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སེམས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ནམ་

མཁའ་དང་འདྲ་བ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་འདྲ་བར་རེག་པ་སྟེ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་བདེན་པར་ན་སྟེ་བདེན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་གྱི་སྣང་བ་གསུམ་པོ་རླུང་ལ་བརྟེན་པར་གྱུར་པ་དང་།
ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པས་ཡང་བ་སྟེ། དེས་ན་རླུང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཅིངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། སེམས་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱང་སྣང་བ་གསུམ་པོ་རླུང་ལ་བརྟེན་པར་གྱུར་པ་དང་། ཡང་བ་སྟེ་འབྱུང་བ་གཞན་ལས་ཕྲ་བའི་རླུང་དེ་རྣམ་ཤེས་དང་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་རུང་བ་ཡིན་པས་རྣམ་ཤེས་རླུང་ལ་བརྟེན་པ་དེས་ན་རླུང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཅིངས་པ་སྟེ་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ནས་ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་ཀྱི་སྣང་བ་གཉིས་འོད་ཟེར་དང་བཅས་ཤིང་། སྣ་ཚོགས་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་

216

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ལྷའི་སྐུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། རླུང་སེམས་གཉིས་འདྲེས་པ་དེ་ནས་ཤེས་རབ་སྣང་བ་དང་། ཐབས་མཆེད་པ་དང་། དེས་མཚོན་ནས་ཐབས་ཤེས་འདྲེས་པ་ཉེར་ཐོབ་རྣམས་རླུང་འོད་ཟེར་ལྔ་དང་བཅས་པ་ལས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་འབྱུང་བས་སེམས་དབེན་འབའ་ཞིག་ལས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
འདིའི་བཞོན་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རླུང་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་སེམས་རྡོ་རྗེ་གང་ཡིན་པ་
རྟ་ལྟ་བུ་ལ་ཞོན་ནས་གང་དུ་འདོད་པ་དེར་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་པོ་དེ་རང་གི་བཞོན་པའི་རླུང་རྟ་ལྟ་བུ་ལ་ཞོན་ནས་གང་དུ་འདོད་པ་དེར་འགྲོའ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་སེམས་དབེན་གྱི་རླུང་སེམས་ལས་གྲུབ་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་བྱེ་བ་དེ།
ཕུང་པོ་རྙིང་པའི་ཕྱི་རོལ་དང་། ནང་གང་དུ་འགྲོ་འདོད་པ་དེར་འགྲོ་བར་བསྟན་ཏོ། །
གཉིས་པ་བསྒྲུབ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་ནི། སྒྱུ་མའི་སྐུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ནི་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཕྲ་རགས་འབྱེད་དགོས་ལ།
འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱང་ཕྱི་ནང་གི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམས་པའི་ཐབས་ཀྱིས། རླུང་

རྣམས་གཞིའི་འཆི་རིམ་བཞིན་དུ། སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་དངོས་ལ་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་པ་གསུམ་འདྲེན་པའི་རིམ་པས་འབྱེད་པ་ཡིན་ལ། བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཕྲ་རགས་ཕྱེ་བའི་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ལས་སྒྱུ་ལུས་
བསྒྲུབ་པ་ལ་ནི། བོགས་འབྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
གྲོང་འཇུག་ནུས་པས་རླུང་སེམས་ཀྱི་ལུས་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་
སུ་བྱེ་བ་ན། རང་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་བསྒོམ་པ་ནི་ཡིད་ངོའི་ལྷ་སྐུ་དང་། རླུང་སེམས་ལས་

217

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གྲུབ་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ནི། ལྷ་སྐུ་དངོས་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་ནས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ཞེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བཤད་དོ། །སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་དང་པོར་གྲུབ་པའི་ཚེ་ཕུང་པོ་རྙིང་པའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིས་གནས་པའི་ཚེ་མེ་ལོང་ནང་དུ་
གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་བཞིན་དུ། ཕུང་པོ་རྙིང་པའི་ཁྲོད་ན་གནས་པའི་སྐབས་གཅིག་
དང་། ཕུང་པོ་རྙིང་པའི་གོ་ས་སྤངས་ནས་ཕུང་པོ་རྙིང་པའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གནས་པའི་
སྐབས་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་དོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
མཚན་བཟང་པོ་སོ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་བརྒྱན་པ་དང་། སྐུ་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྣང་བར་བྱེད་
ནུས་པ་དང་། ཚངས་པ་དང་དབང་པོ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་སྒྱུ་ལུས་མ་ཐོབ་པའི་
སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་མི་ནུས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་
རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡི་ཁྱོན་ཙམ་དུ། །རྡོ་རྗེ་འབར་བའི་འོད་དག་གིས། །རྒྱན་རྣམས་ཀུན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཡི། །དག་པའི་བདག་ཉིད་སྣང་བར་འགྱུར། །ཚངས་པ་དྲག་པོ་ལ་སོགས་ལྷས། །ནམ་ཡང་མཐོང་བར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐུ་དེ་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་འཁོར་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྟེན་
དེ་ལ་གཅོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབང་བསྐུར་ཐོབ་པ་
དང་། ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་མངའ་བརྙེས་པས་ཟས་གོས་གནས་མལ་སོགས་ནམ་

218

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

མཁའ་ལས་སྐད་ཅིག་གིས་ཏེ་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་རྙེད་པའི་ཡོན་ཏན་སོགས་དང་
ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྔ་ལས། གཙོ་བོ་བདེ་བ་ཀུན་རང་བཞིན། །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འགྲོ་དང་བཞུགས། །གནས་དང་གོས་དང་ཟས་ལ་སོགས། །མཁའ་ལ་སྐད་ཅིག་དག་གིས་རྙེད། །སྲིད་པ་གཅོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། །འགྲོ་ན་རབ་མཆོག་སྟོན་པར་
འགྱུར། །ལྷ་དང་བཅས་པ་ཀུན་གྱིས་མཆོད། །ཡང་དང་ཡང་དུ་ཕྱག་བྱེད་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི། རིམ་ལྔ་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
སྒྱུ་མ་ཉིད། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཡང་དེ། །དེ་ཉིད་དྲི་ཟའི་སེམས་ཅན་གྱུར། །རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
སྐུ་དེ་ལ་ཡང་ལོངས་སྐུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི། ལམ་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་
ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ལ། དྲི་ཟའི་སེམས་ཅན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི། སྦྱང་གཞིའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །
སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་བཅུ་གཉིས་ནི། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་གསུངས་པའི་སྒྱུ་མ། ཆུ་ཟླ། མིག་ཡོར། སྨིག་རྒྱུ། རྨི་ལམ། བྲག་

ཆའི་སྒྲ། དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར། མིག་འཕྲུལ། འཇའ་ཚོན། གློག ཆུའི་ཆུ་བུར། མེ་ལོང་ནང་དུ་ཤར་བའི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་གཟུགས་བརྙན་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

219

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དཔེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མཚོན། ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་མཚོན། ཁ་ཅིག་གིས་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་མཚོན་པའི་དཔེ་ཡིན་པར་མ་ཟད། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་མཚོན་པའི་དཔེར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ལ། མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་མཚོན་པའི་དཔེ་ལ་སྦྱར་ན། དཔེ་དྲུག་པ་བྲག་ཆའི་སྒྲ་དང་། བཅུ་པ་གློག་གཉིས། འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ལོངས་སྤྲུལ་གྱི་སྐུ་ཅིག་
ཅར་དུ་རྫོགས་པའི་སྐབས་ལ་སྦྱར་རོ། །
གསུམ་པ་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་ལས་འབྱུང་ཚུལ་ལ་གཉིས། མན་ངག་
ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་། དེའི་དོན་གཞུང་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། མར་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་དོན་བཞི་མ་ལས། ལུས་ལྷའི་སྐུ་དང་།
སྒྱུ་མ་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་མཛད་ནས། ལྷ་སྐུ་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་དོན་ཡིན། ལྷའི་སྐུ་དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷའི་སྐུ་
བསྒོམས་པ་སྟོང་པ་གསུམ་གྱིས་སྦྱངས་པ་ལས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་སྐུར་ཡེར་ཏེ་
འཆར་བ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། ཡུམ་གྱིས་སྟོང་པ་མཚོན། ཡབ་ཀྱིས་སྣང་བ་མཚོན།
ཕན་ཚུན་ཞལ་སྦྱར་བས་བདེ་སྟོང་གི་རོ་བདེ་བར་ཤར་བ་དེ་མཚོན། ཞེས་སོགས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཤིང་། འཁོར་ལོ་ཅན་དུ་ཡང་པད་འདབ་ནང་མ་དབུས་ཀྱི་མི་ཤིགས་
པའི་ཐིག་ལེ་ལ་བསྡུས་པའི་ཐིག་ལེ་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐུར་ཤར་བ་དང་། མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུར་བསྒོམ་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཅིང་། དོན་ལྔ་མ་ལས། ཨ་ཐུང་ཤད་ལྟ་བུ་འོད་ཟེར་ལྔ་ལྡན་དུ་གནས་པ་དེ། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་རླུང་སེམས་ཀྱི་

220

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ལུས་ཡིན་པས། དེ་ལ་སེམས་བསྡུས་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན། དེ་ངོས་འཛིན་དང་བྲལ་བས་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བས་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་སྒྱུ་མ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན། ལུས་ལྷའི་སྐུར་གསལ་སྟོང་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ངོས་བཟུང་དང་བྲལ་བ་དེ་སྒྱུ་ལུས་སུ་ངོས་བཟུང་བྱེད་པ་སོགས་དུ་མ་གསུངས་ལ། དེར་སྒྱུ་ལུས་དངོས་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། མན་ངག་ཆུང་བ་གཉིས་ལས། ཨ་ཐུང་དང་ཧཱུཾ་ཡིག་སྒྱུ་ལུས་སུ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སྒྱུ་ལུས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སྒྱུ་མའི་མཉམ་གཞག་དང་། སྒྱུ་མའི་རྣམ་ཐར་ལ་སློབ་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པའི། དང་པོ་ལ། མཉམ་གཞག་སྒྱུ་མ། རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ། བར་དོ་སྒྱུ་མ་
གསུམ་བཤད་ནས་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཟུང་བྱ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་དེའི་དོན་གཞུང་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་ནི། དོན་བཞི་མར་ཐིག་ལེ་ལྷ་
ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐུར་ཤར་བར་བཤད་པ་དང་། མན་ངག་ཆུང་བ་གཉིས་ལས། ཨ་ཐུང་
དང་ཧཱུཾ་ཡིག་སྒྱུ་ལུས་སུ་བཤད་པ་ནི། ཐིག་ལེ་དང་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་མཚོན་དོན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷའི་སྐུ་སྒྱུ་ལུས་སུ་བྱེད་པ་གདམས་པ་དེའི་ཞེ་འདོད་ཡིན་ལ། དོན་ལྔ་མར་ཨ་ཐུང་འོད་ཟེར་ལྔ་ལྡན་དེ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་རླུང་སེམས་ཀྱི་ལུས་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཨ་ཐུང་གི་མཚོན་དོན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་དེ། སྒྱུ་མའི་ལུས་ཡིན་པ་ནི་གདམས་པ་དེའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་
ཉིད་རིམ་ལྔ་བསྡུས་པ་གསལ་བའི་དོན་ཡང་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྔ་བསྡུས་པ་གསལ་བ་ལས། ཐ་མལ་རྣམ་རྟོག་བག་ཆགས་རྣམས། །སྔགས་ཉིད་སེམས་སུ་དམིགས་

221

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

པའོ། །ཞེས་པས། པད་འདབ་ལ་བཀོད་པའི་སྔགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་གཟུགས་རྣམས་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྣམ་རྟོག་མཚོན་བྱེད་དུ་གསུངས་ཤིང་། ལུས་དག་པས་ནི་རྟོག་པ་དག ། རླུང་དག་པས་ནི་དྲི་མེད་འགྱུར། །ཞེས་པས། ལུགས་དེའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྡུས་ཏེ་སྦྱངས་པ་ལས། ཀུན་རྟོག་རླུང་དང་བཅས་པ་དག་པར་བསྟན་ལ། རླུང་དག་པས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་མངོན་དུ་བྱེད། །ཅེས་
པས། ཀུན་རྟོག་གཡོ་བའི་རླུང་དག་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་
ལུས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །སྒྱུ་མའི་ལུས་ནི་སྣང་བར་བཅས། །ཞེས་པས། རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་སྒྱུ་ལུས་འགྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིམ་ལྔ་ལས། སྒྱུ་ལུས་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མར་ལྟ་བར་གསུངས་པའི་དོན།
བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་
སྒྲུབ་གཞིར་ལྟ་བ་དང་། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་
སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་ལྟ་བ་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྱུ་མར་ལྟ་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་སྒྱུ་མའི་ལྟ་ཚུལ་དེ་ལ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་སྣང་འོད་གསལ་དུ་
སྡུད་པར་མ་བཤད་ཅིང་དོན་ལ་ཐོབ་རྒྱུ་ཡང་མེད་དོ། །
གཉིས་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གདམས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གདམས་པའི་ཁུངས་བཤད་པའི་སྐབས་དང་སྦྱར་བ་དང་། གཉིད་དང་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་
གདམས་པ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། གཉིད་དང་རྨི་ལམ་གྱི་བསྲེ་བ་དང་། འཆི་བ་དང་བར་དོའི་བསྲེ་བ་

222

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

འདི་རྣམས་རྩ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་གང་ལས་བསྟན་
པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྗེ་འགོས་ཀྱིས་བར་དོར་སངས་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་ལ་འཆི་བ་དང་བར་
དོའི་བསྲེ་བ་གཉིས་བཤད། སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་སངས་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་ལ་གཉིད་ཀྱི་བསྲེ་བ་བཤད་ནས་རྨི་ལམ་གྱི་བསྲེ་བ་འགོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་ལས་མ་

བཤད་ལ། ཚེ་འདིར་སངས་རྒྱ་བ་ལ་བསྲེ་བ་འདི་རྣམས་གང་ཡང་མ་བཤད་དོ། །བཤད་པ་དེ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་བསྡུས་ཀྱི་གཞུང་གཅིག་དྲངས་ནས་བཤད་དོ། །
ནཱ་རོ་བའི་མན་ངག་ནག་ཚོ་ནས་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ལ་བསྲེ་བ་འདི་རྣམས་མ་བཤད་ལ། ནཱ་རོ་བའི་མན་ངག་མར་པ་ནས་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ལ་བསྲེ་བ་བཞི་ཀ་བཤད་ཅིང་། གང་ཟག་གང་ལ་བསྲེ་བ་གང་བཤད་པའི་ཚུལ་ནི། ཚེ་འདིར་སངས་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་ལ་གཉིད་དང་རྨི་ལམ་གྱི་བསྲེ་བ་གཉིས་བཤད། བར་དོར་སངས་རྒྱ་བའི་
གང་ཟག་ལ་བསྲེ་བ་དེ་གཉིས་དང་། འཆི་བ་དང་བར་དོའི་བསྲེ་བ་བཞི་ཀ་བཤད་ཅིང་། སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་སངས་རྒྱ་བ་ལ་ཡང་བསྲེ་བ་བཞི་ཀ་བཤད་དོ། །བསྲེ་བ་དེ་རྣམས་གཞུང་འདིས་བསྟན་ཚུལ་ཕྱོགས་ཙམ་སྨོས་པ་མ་གཏོགས་གསལ་བར་འདིས་བཤད་པ་མི་སྣང་ཡང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་རྩ་ཚིག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྔ་བསྡུས་པ་གསལ་བ་ལས། རྨི་ལམ་ལུས་ནི་རྣམ་སྦྱང་ཕྱིར། །སྒྱུ་མར་མཚོན་པའི་དུས་
གང་ལས། །ཡུལ་སྣང་ཀུན་རྫོབ་གང་མཐོང་བ། །ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མའི་རིམ་པའོ། །ཞེས་
དང་། རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་གཅིག་ཏུ་སྦྱང་། །ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྨི་ལམ་གྱི་བསྲེ་བ་དེ་
བསྟན། བར་དོ་རྣམ་གསུམ་བསྲེ་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། ལམ་མཆོག་རིམ་པ་ལྔ་པོ་འདི། །ཉིན་ཞག་གཅིག་དང་སྦྱར་ཏེ་བསྒོམ། །ཞེས་པས། གཉིད་དང་རྨི་ལམ་གྱི་བསྲེ་

223

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

བ་དེ་བསྟན། ལམ་རིམ་པ་ལྔ་སྲིད་པ་སྐྱེ་འཆིའི་རིམ་པ་དང་སྦྱར་ཏེ་བསྒོམ། ཞེས་པས།
འཆི་བ་དང་བར་དོའི་བསྲེ་བ་མདོ་ཙམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་
ཀྱི་ནང་ནས། རིམ་ལྔར་སྒྱུ་ལུས་ལ་བར་དོའི་མིང་གིས་བསྟན་ཅིང་། སློབ་དཔོན་ཀླུ་བྱང་གིས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་རྣམས་གཞིའི་འཆི་རིམ་དང་སྦྱོར་བར་གསུངས་ཀྱང་། བར་དོ་དང་སྦྱོར་བ་དང་གཉིད་དང་རྨི་ལམ་དང་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་མེད་ལ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་རྣམས་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་སྦྱར་ནས་གསུངས་སོ། །
སྒྲོན་གསལ་དུ་བར་དོར་སངས་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་ལ་འཆི་བ་དང་བར་དོའི་བསྲེ་བ་གཉིས་བཤད། ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པར། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་བཤད་པའི་
སྐབས་སུ། རྨི་ལམ་དང་སད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་མཉམ་པའི་ཤེས་
བྱེད་དུ། སྤྱོད་བསྡུས་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པ་མ་གཏོགས་པ། གཉིད་དང་རྨི་ལམ་དང་བསྲེ་བ་
དངོས་སུ་མ་བཤད་པས་གཉིད་དང་རྨི་ལམ་གྱི་བསྲེ་བ་ནི་སྤྱོད་བསྡུས་ཉིད་ལས་ཤེས་
དགོས་ལ། གཉིད་ཀྱི་བསྲེ་བ་སྤྱོད་བསྡུས་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་
ནས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་གོམས་པས། བདག་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བསླབས་པས། རྣམ་པར་བསྲེས་པའི་སྦྱོར་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་སྣང་བ་དང་གཅིག་ཏུ་འདྲེ་བར་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་འདིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བག་ཆགས་བཞག་ཅིང་གཉིད་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གིས་གཉིད་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་བསྒོམ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །
དེའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཁམས་ཕྲ་བ་ལ་གཞུག་གོ །ཁམས་ཕྲ་བ་ནི་ཡང་སེམས་པ་ལ་གཞུག་གོ །སེམས་པ་ནི་ཡང་མ་རིག་པ་ལ་

224

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

བཞུག་སྟེ། དེ་ལྟར་སྦྱར་ནས་གཉིད་ལོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དུས་འདིར་ནི་སེམས་དང་སེམས་པ་མ་རིག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་དྲན་པ་བརྗེད་པའོ། །ཞེས་པས་ནི། ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་ཀྱི་རིམ་པས། གཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་གསུམ་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ལ་

རིམ་གྱིས་ཐིམ་པའི་ཉེར་ཐོབ་དྲན་མེད་དེ་བསྟན་ནོ། །ཕྱིས་ནི་བརྗེད་པ་ཡང་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འོད་གསལ་བའོ། །ཞེས་པས། ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་
པའི་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་དེ་བསྟན་ནོ། །
ཡང་གྲོལ་བ་ན་རླུང་གིས་རང་བཞིན་རྙེད་དེ། གང་གི་རྨི་ལམ་གཞན་དག་འབྱུང་

བ་ནི། ཇི་སྲིད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་གཡོ་བ་དེ་སྲིད་དུ་གཉིད་ལོག་ནས་འོད་གསལ་བ་ལ་བལྟ་སྟེ། ཞེས་པས་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་རླུང་མ་གཡོས་པ་དེ་སྲིད་དུ་

གཉིད་དུ་གཉིད་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་བསྒོམ་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནང་གི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པས་དེ་འདྲའི་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་དེ་ལ་དོན་དམ་
བདེན་པ་དང་། ནང་གི་མངོན་བྱང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ནོ། །རིམ་པ་འདིས་ལུས་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོགས་རྣམས་བསད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞུག་པར་བྱས་ན། སྐལ་བ་བཟང་པོའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བར་འདིར་རང་གི་གཟུགས་ཡོངས་སུ་བརྗེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཞེས་པས། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་སེམས་དབེན་པས། སྤྲོས་
བཅས་དང་། སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་གྱི་

225

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

རླུང་སེམས་ལས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་འགྲུབ་པར་བསྟན་ནོ། །
གཞུང་འདིས་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་དང་སེམས་དབེན་གྱི་དཔེའི་འོད་གསལ་
མཐར་ཐུག་གི་གཞི་མཐུན་ཡང་བསྟན་པས། སྒྱུ་མའི་ལུས་དང་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ཀྱི་

གཞི་མཐུན་ཡང་འདོད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོགས་བསད་ན། །ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ནུས་པས། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བདུན་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོགས་བསད་ན། །དངོས་གྲུབ་རབ་མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས་གཉིད་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་བསྟན་པར་བཤད་དོ། །
འོ་ན་རྨི་ལམ་གྱི་བསྲེ་བའི་གདམས་པ་ལ་ཁུངས་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྨི་ལམ་གྱི་

བསྲེ་བ་དེ་ཡང་རྩ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་གཞན་ནས་

གསལ་བར་བཤད་པ་མེད་པས། སྤྱོད་བསྡུས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་དགོས་སོ། །སྤྱོད་བསྡུས་ལས་རྨི་ལམ་གྱི་བསྲེ་བ་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཇི་
སྐད་དུ། ཅིའི་ཕྱིར་ཡུན་རིང་པོར་གཉིད་ལོག་ནས། ཞེས་པས། རྨི་ལམ་མེད་པའི་གཉིད་ཡུན་རིང་འོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲི་བ་ཡིན་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་

ཁོག་པ་བོར་ཏེ་རྨི་ལམ་དུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་སམ། ཡུལ་ཕྱོགས་གཞན་
དག་ཏུ་སོང་ནས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ཉམས་སུ་མྱོང་སྟེ། ཡང་ལུས་འདིར་འོངས་
ནས། རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་བྱེ་བ་དེ། སླར་ཕུང་པོ་
རྙིང་པ་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲི་བ་ཡིན་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་

དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་མཐོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་པས། རྨི་ལམ་དུ་

དགེ་མི་དགེའི་མཚན་མ་མཐོང་བ་ལས་སད་དུས་སུ་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བའི་

226

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲི་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཉིད་ལོག་པའམ་གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་དག་ཅི་ཐ་དད་པར་མཆིས་སམ། འོན་ཏེ་མ་མཆིས། ཞེས་པས།
སད་རྨིས་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བདེན་བརྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་དྲི་བ་ཡིན་ནོ། །
དྲི་བ་དང་པོའི་ལན་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དབང་སོགས་པ། །ཤེས་པ་གཉིས་པོ་དེ་འདིར་རབ་འདུས་ནས། །སྟོང་ཆེན་གྱུར་པས་གང་ཞིག་གཉིད་ལོག་པ། །ཞེས་པ་དང་། འགྲོ་བ་ཉིན་མཚན་ཉེ་བར་གཉིད་ལོག་ཅིང་། །ས་འཐུག་གྱུར་པས་རབ་ཏུ་རིང་གཉིད་ལོག ། ཅེས་པས་བསྟན་ལ། ཚིག་རྐང་དང་པོ་
གསུམ་གྱི་དོན་ནི། ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་ཀྱི་རིམ་པས་སྣང་བ་དང་མཆེད་པའི་ཤེས་
པ་གཉིས་པོ་དེ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐིམ་པའི་སྟོང་ཆེན་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་དུས་སུ་གཉིད་འཐུག་པ་
འབྱུང་བར་བསྟན་ནོ། །ཚིག་རྐང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྙིང་གའི་གནས་སུ་རླུང་འདུས་པ་
འཐུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྨི་ལམ་མེད་པའི་གཉིད་ཡུན་རིང་འབྱུང་བར་བསྟན་ནོ། །
དྲི་བ་གཉིས་པའི་ལན་ནི། འབྲས་བུ་མ་སྨིན་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱིས། །སྐྱེ་
འདིར་རླུང་ནི་སླར་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས་བསྟན། དེའི་དོན་ནི། རྨི་ལམ་

གྱི་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་བྱེ་བ་དེ། ཕུང་པོ་རྙིང་པ་

དང་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་ཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་འཇུག་དགོས་
པའི་དོན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བཤད་པས་ནི་དྲི་བ་གསུམ་པའི་ལན་ཡང་དོན་གྱིས་བསྟན་ནོ། །འབྲས་
བུ་སྨིན་པར་གྱུར་ན་རླུང་འདི་ཉིད། །འཇིག་རྟེན་འཆི་བ་གཞན་དུ་མྱུར་མགྱོགས་འགྲོ། །ཞེས་པས། བར་དོ་བ་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་དང་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་

227

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།
གྱིས་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་མི་འཇུག་པར་བསྟན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་ཕྱོགས་བཅུར་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་དབང་པོ། །དེ་ཡི་སྐུ་ལ་རྐང་རུས་ཤ་མེད་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་ཕན་ཕྱིར་ཁམས་ལ་འཇུག་མཛད་ཅིང་། །སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡིས་བྱ་བ་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས། ལོངས་སྐུ་ཐ་མལ་པའི་མིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་དེས། གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་རགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་འཛིན་པར་བསྟན་ནོ། །རིམ་པ་དེ་ཉིད་གཉིད་ལོགས་སད་པའི་སེམས། །ཞེས་པས། ལོངས་སྐུས་རགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་འཛིན་
པ་དང་འདྲ་བར། རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་

ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། སད་པ་སྤྲུལ་སྐུའི་བསྲེ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་བསྲེ་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །རླུང་གི་ཤུགས་ཀྱིས་རྨི་ལམ་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་
དོན་ནི། གཉིད་ཀྱི་བཞོན་པའི་རླུང་ཆེར་གཡོས་པ་ལས་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ཁྱད་པར་

ཅན་འབྱུང་བའི་དོན་ནོ། །
དྲི་བ་བཞི་པའི་ལན་ནི། རྨི་ལམ་སད་ལ་བྱེ་བྲག་གཞན་མེད་པར། །ཀུན་ཏུ་རྟོག་
པས་རྨི་ལམ་འབྲས་འདོད་པ། །ཞེས་པའི་ཚིག་རྐང་གཉིས་དང་། འབྲས་བུ་འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་དྲ་བ་ཅན། །དེ་བས་ཆོས་ཀུན་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། །བདེན་དང་བརྫུན་པ་དག་
ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཚིག་རྐང་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ནོ། །རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་
དཔེ་གཞན་རྣམས་ལས་སྒྱུ་ལུས་མཚོན་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། དེས་རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་དང་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྱུ་ལུས་མཚོན་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྨི་ལམ་གྱི་དཔེ་ལ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཀྱང་སྒྱུ་མའི་
སྐུར་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

228

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གཉིས་པ་གཉིད་དང་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
གཉིད་དང་རྨི་ལམ་གྱི་བསྲེ་བ་བཤད་པ་དང་། འཆི་བ་དང་བར་དོ་དང་བསྲེ་བ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཉིད་དང་བསྲེ་བ་དང་། རྨི་ལམ་དང་བསྲེ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། གཉིད་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་དང་རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་བ་འདི་
གཉིས་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་གཉིད་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་བསྒོམས། དེ་རྗེས་རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་བ་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞི་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་བར་དོ་འབྱུང་བ་དང་། ལམ་ལ་ཡང་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་སྔོན་དུ་བཏང་བ་ལས། དང་པོའི་མགོན་པོ་འབྱུང་བ་དང་། དཔེ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་དག་མ་དག་གི་སྒྱུ་མའི་
སྐུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

འོ་ན་གཉིད་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་བསྒོམ་པ་ལ་ཚེ་འདིར་རྟོགས་པ་ཇི་ཙམ་ཐོབ་པ་ཅིག་དགོས་ཞེ་ན། གཉིད་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་བསྒོམ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ། གཉིད་
ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་རླུང་སྟོབས་ཀྱིས་བསྒོམ་པ་དང་། འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་བསྒོམ་པ་
གཉིས་ཡོད་པ་ལས།
དང་པོ་ནི། སད་དུས་སུ་རླུང་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་
གྱིས་དྲངས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་མ་ཐོབ་ན་གཉིད་
དུས་ཀྱི་སྟོང་པ་བཞི་པོ་དེ་དབུ་མའི་ནང་ནས་རླུང་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་གྱིས་

དྲངས་པའི་སྟོང་པ་བཞིའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སད་དུས་སུ་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པའི་སྟོང་བཞི་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེས་གཉིད་དུ་འགྲོ་ཁའི་

229

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཚེ་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་འཇུག་པའི་ཐབས་བསྒོམས་པ་ཙམ་གྱིས་གཉིད་ཀྱི་སྟོང་བཞི་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པའི་སྟོང་བཞིའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་ལ་ནི། སད་དུས་སུ་རླུང་
དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་
མི་དགོས་ཏེ། སད་དུས་ཀྱི་གཉིད་ཀྱི་སྟོང་བཞི་འདྲེན་པའི་འདུན་པ་ཡང་ཡང་སྦྱངས་པས་གཉིད་ཀྱི་སྟོང་བཞི་ངེས་ནུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིད་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་བསྒོམ་པའི་དགོས་པ་ནི། གཞི་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་གཅིག་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ལམ་དུ་བླངས་པས་ལམ་ཆེས་མྱུར་བར་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་
དུ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་གཞི་ལ་གཉིད་དུ་འགྲོ་བའི་ཚེ་རླུང་རྣམས་སྙིང་ཁར་འདུས་པ་ལས། གཞི་དུས་ཀྱི་སྟོང་པ་བཞི་དྲངས་པ་དེ་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པའི་སྟོང་བཞིར་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་སད་དུས་ཀྱི་སྟོང་བཞི་ཁྱད་ཞུགས་པར་འགྱུར་
ཞིང་། གཉིད་དུས་ཀྱི་སྟོང་བཞི་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པའི་སྟོང་བཞིར་བསྒྱུར་ནུས་པ་དེ་བྱུང་ན། ཚེ་འདིར་མཆོག་མ་གྲུབ་པར་འཆི་དགོས་པ་བྱུང་བའི་ཚེ། འཆི་དུས་ཀྱི་སྟོང་བཞི་ངོས་ཟིན་པ་དེའི་དུས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོར་སྐྱོང་ནུས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིད་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་འཛིན་པའི་ཐབས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་འཛིན་པའི་
ཐབས་འདི་ལ་གཙོ་བོར་རླུང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་དང་། ཕལ་པ་འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་

འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།
དང་པོ་ནི། རླུང་དབུ་མར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་པ་བཞི་འདྲེན་པའི་ཕྱི་ནང་གི་སྲོག་རྩོལ་བསྒོམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཕལ་པ་འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་

230

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཐབས་ནི། སད་དུས་སུ་གཉིད་ཀྱི་སྟོང་བཞི་ངོས་ཟིན་པར་བྱ་སྙམ་པའི་དྲན་འདུན་ཡང་ཡང་གཏོང་བ་དང་། གཉིད་དུ་འགྲོ་བའི་ཚེ་སྙིང་གར་དམིགས་རྟེན་གསལ་ཞིང་འཚེར་བ་ལ་སེམས་བཟུང་ནས་བསྒོམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་གཉིད་ཆོས་སྐུའི་
བསྲེ་བ་སྒོམ་པ་འདི་ལ་གཉིད་མ་བྱུང་ན། གཉིད་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་སྒོམ་པའི་གཞི་གཏོར་བས་གཉིད་ཀྱང་འོང་ཞིང་གཉིད་ཀྱི་སྟོང་བཞི་ངེས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་འཆར་བ་ཅིག་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་རྨི་ལམ་མེད་པའི་གཉིད་གསལ་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་འོང་བ་ཅིག་སྒྲུབ་དགོས་ལ། དེའི་ཚུལ་མན་ངག་གིས་བསྟན་པར་བྱའོ། །
གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་འཛིན་པའི་ཚེ་སྙིང་གར་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་ལ་
དམིགས་ནས་བསྒོམ་པ་མར་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་འགའ་ཞིག་ལས་བྱུང་བ་ནི། སྙིང་
གར་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་སྒོམ་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་ལ། དེ་དང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་བྱེད་པ་དང་། སྔགས་འཁོར་བསྒོམ་པ་སོགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །
གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་བསྒོམ་པ་འདི་ལ། གཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་

བསྐྱེད་ནུས་མི་ནུས་གཉིས་ལས། མི་ནུས་པ་ལ་ནི་གཉིད་ཀྱི་སྟོང་བཞི་ངེས་ནུས་མི་ནུས་གཉིས། གཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནུས་པ་ལ་ཡང་གཉིད་ཀྱི་སྟོང་
བཞིའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནུས་མི་ནུས་གཉིས། དེ་ལྟར་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་ཡང་། ཡང་དག་པ་དང་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་རྨི་ལམ་དང་བསྲེ་བ་བཤད་པ་ནི། རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་བ་
བསྒོམ་པའི་ཚུལ་འདི་ལ། གཙོ་བོར་རླུང་སྟོབས་ཀྱིས་བསྒོམ་པ་དང་། ཕལ་པ་འདུན་

231

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

སྟོབས་ཀྱིས་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།
དང་པོ་ནི། གཉིད་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་བསྒོམ་པ་ཉིད། རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་
བ་བསྒོམ་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པའི་གཉིད་ཀྱི་སྟོང་བཞི་ངེས་ནུས་པ་དེ་བྱུང་ན། གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་རླུང་གཡོ་བར་རྩོམ་པ་དང་།
རླུང་གཡོས་པ་ངེས་ནུས་པས་དེའི་སྟེང་ནས་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ལྷའི་སྐུར་ལྡང་བའི་
འཕེན་པ་གཏོང་བ་དང་། འཕེན་པའི་དབང་གིས་ལྷའི་སྐུར་འཆར་བར་བྱར་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྨི་ལམ་འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་ལ་ནི། དང་པོར་རྨི་ལམ་འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་

ཟིན་པར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་འཛིན་པ་མར་ལུགས་ཀྱི་
གདམས་པ་འགའ་ཞིག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་ལ། རྨི་ལམ་འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་

འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི། རྨི་ལམ་གསལ་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་འོང་བའི་ཐབས་ཅིག་དགོས་ལ། དེ་ནི་གཉིད་དུ་འགྲོ་བའི་ཚེ་མགྲིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་དམིགས་
རྟེན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྨི་ལམ་འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་
པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱང་ད་ལྟར་གྱི་སྣང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་ཡིན་སྙམ་པའི་
འདུན་པ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གཏོང་བ་དང་། རྨི་ལམ་ལ་རྨི་ལམ་དུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་སྙམ་
པའི་འཕེན་པ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གཏོང་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་གཉིད་དུ་འགྲོ་བའི་ཚེ་དེ་འདྲའི་འཕེན་པ་དྲག་པོ་གཏོང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་བ་བསྒོམ་པའི་དོན་ནི། གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ལས་
སྒྱུ་ལུས་རྗེས་མཐུན་པར་ལྡང་བ་ཉིད་ཡིན་པས། རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་བ་ནི་གཉིད་
ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བའི་སྟེང་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྨི་ལམ་འཛིན་པ་འདི་ལ་

232

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།
ཡང་རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་བ་ཡིན་མིན་གཉིས། ཡིན་པ་ལ་ཡང་། གཙོ་བོར་རླུང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་དང་། ཕལ་པ་འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་གཉིས། འཛིན་ཚུལ་
ལ་ཡང་། ཡང་དག་པ་དང་ལྟར་སྣང་གཉིས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༼བསྲེ་བ་སྐོར་གསུམ་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་འཆི་བ་དང་བར་དོ་དང་བསྲེ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། བར་དོར་སངས་རྒྱ་བའི་བསྲེ་ཚུལ་དང་། སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་སངས་རྒྱ་བའི་བསྲེ་ཚུལ་དང་། བསྲེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སྤྱིར་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་ལམ་བསྒོམ་པ་
ལ། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་སྐུ་གསུམ་དུ་འཁྱེར་བ་ཞེས་པ་དང་། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་བསྲེ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ལྟར་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཡང་། ཚེ་འདི་དང་བར་དོ་དང་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་སངས་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་གསུམ་ག་ཡོད་ཅིང་། ལམ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚེ་འདིར་སངས་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་ལ་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དངོས་དང་བསྲེ་བ་མི་སྲིད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བར་དོར་སངས་རྒྱ་བའི་གང་
ཟག་དེ་ལ་འཆི་བ་དང་བར་དོ་དངོས་དང་བསྲེ་བ་ཡོད་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་དངོས་དང་བསྲེ་བ་མེད་དེ། གང་ཟག་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་མཚན་ཉིད་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་བར་དོར་སངས་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཚེ་འདིར་རྟོགས་པ་ཇི་ཙམ་ཐོབ་པ་དགོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་། རྫོགས་རིམ་

233

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

རྟོགས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་
ཚུལ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་པ་དང་།
སེམས་དབེན་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་ནས་སྒྱུ་ལུས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱོད་པ་བྱ་རན་ནས་
བྱེད་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་ཞིག་འཆི་བ་འོད་གསལ་དང་སེམས་དབེན་གྱི་དཔེའི་འོད་གསལ་གཉིས་བསྲེས་པའི་འོད་གསལ་སྤྱོད་པའི་དོད་ཐུབ་ཏུ་གྱུར་ནས། འོད་གསལ་དེའི་རླུང་སེམས་ལས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དངོས་སུ་ལྡང་ནུས་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་ཞལ་ལུང་ལས། བསམ་པ་དེ་ཡི་རྐྱེན་གྱིས་ནི། །བདག་སེམས་
དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པའི་ཚེ། །གསལ་ཞིང་རབ་དགའ་མཁའ་འདྲ་རྟོགས། །ཞེས་པས་འཆི་བ་འོད་གསལ་དང་སེམས་དབེན་གྱི་དཔེའི་འོད་གསལ་བསྲེས་པའི་འོད་གསལ་དེ་བསྟན་ལ། དེ་ནས་རྫུ་འཕྲུལ་ཤུགས་ལྡན་པ། །ལོ་ལྔ་ལོན་པའི་བྱིས་པའི་གཟུགས། །འགྲུབ་ཚེ་དཔེ་མེད་བདེ་རྫོགས་རྟོགས། །ཞེས་པས། ཐ་མལ་པ་ལ་བར་དོ་རང་དགའ་བ་འོང་བའི་དོད་ལ། བར་དོར་སངས་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་རླུང་སེམས་ལས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་འབྱུང་བར་བསྟན་ནོ། །
དེ་ནས་སྐྱེ་གནས་གཞན་དུ་ནི། །འཕེན་པར་བྱེད་ཚེ་སྤྲུལ་པའི་གཟུགས། །ཡང་དག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས། ཐ་མལ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་རང་ག་བ་འོང་བའི་དོད་ལ། འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་རླུང་སེམས་ལས་སྒྱུ་མའི་སྐུར་བཞེངས་པའི་སྒྱུ་ལུས་པ་
དེས་རགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་འཛིན་པ་དེ་བསྟན། དེ་ལྟ་བས་ན་སེམས་ཅན་གྱི། །བསམ་

པ་གང་དང་གང་དག་གིས། །མི་རྣམས་ཡིད་ནི་ཡང་དག་སྦྱོར། །དེ་དང་དེ་ནི་མོད་བཞིན་དུ། །སྣ་ཚོགས་ནོར་བུ་ལྟ་བུར་འགྱུར། །ཞེས་པས། འཕེན་པའི་དབང་གིས་སྒྱུ་

234

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

མའི་སྐུར་ལྡང་བའི་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་བསྟན། ཆོས་སྐུ་རབ་དགའ་མཁའ་མཉམ་པ། །ཤི་དང་བརྒྱལ་དང་གཉིད་ལོག་དང་། །གླལ་དང་འཁྲིག་དུས་སྐད་ཅིག་ཙམ། །མྱོང་
བར་འགྱུར་བ་རབ་བསྒོམས་ན། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ནི་སྦྱོང་། །ཞེས་པས། གཞི་
ལ་གནས་སྐབས་ལྔར་ཆ་འདྲ་ཙམ་འཆར་བ་དང་། མཐུན་པའི་འོད་གསལ་བསྒོམས་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བར་བསྟན་ནོ། །འོ་ན་རིམ་ལྔ་བསྡུས་པ་གསལ་
བ་ལས། འོད་གསལ་གནས་ཐོབ་མངོན་སངས་རྒྱས། །བརྩོན་འགྲུས་ཅན་ནི་ཚེ་འདི་ཉིད། །ལེ་ལོ་ཅན་ནི་འཆི་ཀ་སྟེ། །ཐ་མ་སྲིད་པ་བར་མ་དོར། །མཆོག་ཐོབ་སྐུས་ནི་
གཞན་དོན་བྱེད། །ཅེས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ལུང་དེའི་དོན་ནི། འོད་གསལ་རྟོགས་ནས་སངས་རྒྱ་བའི་འོད་གསལ་དེ། རབ་ཀྱིས་ཚེ་འདིར་རྟོགས། འབྲིང་གིས་
འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་རྟོགས། ཐ་མས་བར་དོ་བརྒྱུད་པའི་རྟེན་ལ་རྟོགས་ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་རླུང་སེམས་ལས་སྒྱུ་མའི་སྐུར་བཞེངས་
པའི་སྒྱུ་ལུས་པ་དེས་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་འཐོབ་པའི་དོན་དུ་བོགས་འབྱིན་གྱི་སྤྱོད་
པ་བྱེད་དགོས་པས། སྒྱུ་ལུས་པ་དེས་རགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་སངས་རྒྱ་བའི་བསྲེ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་སངས་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་དེ་ལ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་ཡོད་པའི། རབ་ནི་
ལུས་དབེན་མཐར་ཕྱིན་ནས་ངག་དབེན་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་ཅིང་། སེམས་དབེན་མ་
ཐོབ་པ་ཅིག་ཡིན་ལ། འབྲིང་ནི་ཚེ་འདིར་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་མ་ཐོབ་པ། གཉིད་
དང་རྨི་ལམ་གྱི་བསྲེ་བ་འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་ནུས་པ་ཅིག་ཡིན་ལ། ཐ་མ་ནི་ཚེ་

235

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

འདིར་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་མ་ཐོབ་པ། གཉིད་དང་རྨི་ལམ་གྱི་བསྲེ་བ་འདུན་
སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་མི་ནུས་པ་ཅིག་ཡིན་ལ། གང་ཟག་དང་པོ་དེས་འཆི་བ་འོད་གསལ་
དང་ལམ་གྱི་འོད་གསལ་བསྲེས་པའི་རླུང་སེམས་ལས། བར་དོའི་ལུས་སྒྱུ་ལུས་རྗེས་
མཐུན་པར་ལངས་ཏེ། རྗེས་མཐུན་པ་དེ་ཉིད་མའི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པས། རྟེན་གྱི་

གང་ཟག་དེས་འཆི་བ་དངོས་དང་འོད་གསལ་བསྲེ་ནུས་ཀྱང་། བར་དོ་དངོས་དང་སྒྱུ་ལུས་དངོས་བསྲེ་མི་ནུས་ཤིང་། སྐྱེ་བ་དང་སྤྲུལ་སྐུ་དངོས་བསྲེ་མི་ནུས་སོ། །གང་ཟག་གཉིས་པ་དེས་འཆི་དུས་ཀྱི་སྟོང་པ་བཞི་ངེས་ནུས་ཤིང་། དེའི་སྟེང་ནས་བར་དོ་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་བསྲེ་བ་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ཟག་གསུམ་པ་དེས་འཆི་བའི་ཚེ་སྟོང་པ་བཞི་ངོས་ཟིན་པར་བྱེད་སྙམ་པའི་འཕེན་པ་ད་ལྟ་ནས་གཏོང་བ་དང་། སྟོང་པ་བཞིའི་སྣང་ཚུལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས། འཆི་བའི་ཚེ་སྟོང་པ་བཞི་ངེས་ནུས་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་སྟེང་ནས་བར་དོ་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་ངོ་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོ་། །
གསུམ་པ་བསྲེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་བསྟན་པ་ནི། རིམ་ལྔ་བསྡུས་པ་གསལ་
བ་ལས། བར་དོ་རྣམ་གསུམ་བསྲེ་བར་བྱ། །ཞེས་བར་དོ་གསུམ་བཤད་པས། འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ལ། འཆི་བ་གསུམ་ནི། གཞིའི་འཆི་བ་དང་། གཉིད་ཀྱི་འཆི་བ་དང་། ལམ་གྱི་འཆི་བ་དང་གསུམ་མོ། །བར་དོ་གསུམ་ནི་གཞིའི་བར་དོ། རྨི་ལམ་བར་དོ། ལམ་གྱི་བར་དོ་དང་གསུམ་མོ། །སྐྱེ་བ་
གསུམ་ནི། གཞིའི་སྐྱེ་བ་དང་། སད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ལམ་གྱི་སྐྱེ་བ་གསུམ་མོ། །
འཆི་བ་གསུམ་པོ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བའི་ཚུལ་ནི། སད་དུས་སུ་རླུང་དྷཱུ་ཏི་ཐིམ་

236

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

པ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་གསལ་ནི། འཆི་བ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པས། ལམ་གྱི་འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་དང་། རླུང་དྷཱུ་ཏིར་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཉིད་ཀྱི་འོད་
གསལ་ནི། གཉིད་ཀྱི་འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་དང་། གཞིའི་འཆི་བ་འོད་གསལ་དང་
ལམ་གྱི་འོད་གསལ་བསྲེས་པའི་འོད་གསལ་ནི། གཞིའི་འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བའོ། །བར་དོའི་བསྲེ་བ་གསུམ་ནི། སད་དུས་སུ་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་གསལ་ལས་སྒྱུ་ལུས་རྗེས་མཐུན་པར་ལྡང་བ་ནི། བར་དོ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པས་
ལམ་གྱི་བར་དོ་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ལས་རྨི་ལམ་

གྱི་ལུས་སྒྱུ་ལུས་རྗེས་མཐུན་པར་བཞེངས་པ་ནི། རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་བ་དང་།
འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་བར་དོའི་ལུས་སྒྱུ་ལུས་རྗེས་མཐུན་པར་བཞེངས་པ་ནི། བར་དོ་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་བ་སྟེ་གསུམ་མོ། །
སད་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་གྱི་རླུང་སེམས་ལས་སྒྱུ་ལུས་རྗེས་མཐུན་པར་
བཞེངས་པ་དེས་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི། བར་དོ་མའི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་
དང་རྣམ་པ་མཐུན་པས། ལམ་གྱི་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་བསྲེ་བ། རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་སྒྱུ་ལུས་
རྗེས་མཐུན་པར་བཞེངས་པ་དེས་ཡིད་ངོར་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་ཞུགས་པ། སད་པ་སྤྲུལ་

སྐུའི་བསྲེ་བ། བར་དོ་སྒྱུ་ལུས་རྗེས་མཐུན་པར་བཞེངས་པ་དེས་མའི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་བསྲེ་བ་སྟེ་སྤྲུལ་སྐུའི་བསྲེ་བ་གསུམ་མོ། །
བསྡུ་ན་བསྲེ་བ་གསུམ་སྟེ། འཆི་བའི་བསྲེ་བའམ་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་དང་། བར་དོའི་བསྲེ་བའམ་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་བ་དང་། སྐྱེ་བོའི་བསྲེ་བའམ་སྤྲུལ་སྐུའི་བསྲེ་བ་དང་གསུམ་མོ། །འདིར་རིམ་ལྔ་བསྡུས་པ་གསལ་བ་ལས། གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་རླུང་

237

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གིས་ཏེ། །ཞེས་པས་མ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ཕ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ངག་དབེན་གྱི་དོད་ཐུབ་ཏུ་གསུངས། སེམས་དམིགས་བདེ་བ་ཆེན་
པོའ། །ཞེས་པས། གཏུམ་མོ་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རླུང་སྙིང་གའི་དྷཱུ་ཏིའི་དབུས་
ཀྱི་མི་ཤིགས་པ་ལ་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བཞི་སེམས་དམིགས་ཀྱི་རིམ་པར་བསྟན་ལ། རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་གཅིག་ཏུ་སྦྱང་། །ཞེས་པས། རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུའི་
བསྲེ་བ་དེ་བསྟན། བར་དོ་རྣམ་གསུམ་བསྲེ་བར་བྱ། །ཞེས་པས། བར་དོའི་བསྲེ་བ་གསུམ་བསྟན་ནོ། །ཉོན་མོངས་ཡེ་ཤེས་ལམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པས། རྨི་ལམ་དང་བར་

དོ་གཉིས་སྒྱུ་ལུས་སུ་བསྲེ་བ་གཉིས་ནི། མ་དག་པ་དག་པར་སྒྱུར་བྱེད་དུ་བསྟན། ལམ་མྱུར་གཅོད་པ་འཕོ་བ་སྟེ། །ཞེས་པས་ཚེ་འདི་དང་བར་དོར་མཆོག་མ་གྲུབ་ན། ཚེ་རབས་གཞན་དུ་སྔགས་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕོ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །གྲོང་དུ་འཇུག་པ་ཡན་ལག་གོ །ཞེས་པས། འཕོ་བའི་ཡན་ལག་གམ། ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་གྲོང་འཇུག་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་བསྟན། རྩ་ཚིག་ལས་འཆི་ཁར་འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག་གཉིས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། སྒྱུ་ལུས་རྗེས་མཐུན་པར་ལྡང་ནུས་པའི་མཚམས་ནས་གྲོང་འཇུག་བྱས་ན་ནུས་པ་ཐོབ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཅིག་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །
གཉིས་པ་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་རིམ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རིམ་ལྔ་
དང་སྤྱོད་བསྡུས་ལས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། རྒྱུད་ཕྱི་མར་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ལ། གོ་རིམ་ངེས་ཚུལ་སྣོད་རུང་དུ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་ལ་འོད་

238

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།
གསལ་གྱི་གདམས་ངག་བཤད་པ་དང་། རིམ་པ་དེ་ལམ་གཞན་གྱི་མཐར་འོང་ཚུལ་
བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རིམ་ལྔ་ལས། བུམ་དབང་དང་བཅས་པའི་གསང་དབང་ཐོབ་པའི་རྡོ་རྗེ་སློབ་མ་དེས། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ལ་ཕྱི་ནང་གི་མཆོད་པས་མཆོད།
ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་མཉེས་ཤིང་ཚིམ་པར་བྱས། བསྟོད་པས་བསྟོད་ནས་སྒྱུ་ལུས་
ཀྱི་གདམས་པ་བཤད་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་སྣོད་རུང་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པའི་སྒྲུབ་པ་པོ་དེས། ཟུང་འཇུག་ཐོབ་
པའི་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཞིག་ལ་ཕྱི་ནང་གི་མཆོད་པས་མཆོད། ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་

མཉེས་པར་བྱས། བསྟོད་པས་བསྟོད་ནས། འོད་གསལ་དང་ཉེ་རྒྱུ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་དབང་གི་དོན་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་

སྔོན་དུ་སྒྱུ་ལུས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་
ནུས་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དང་ངོ་བོ་
གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་དགོས་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཟུང་འཇུག་བསྒྲུབ་པ་ལ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་འོད་གསལ་གྱི་གདམས་ངག་བཤད་པ་ལ། ཕྱི་ནང་གི་མངོན་
པར་བྱང་ཆུབ་པ་གཉིས་བཤད་པ། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་བསམ་གཏན་གཉིས་བཤད་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཆེ་བརྗོད་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། རིམ་པ་བཞི་པ་ལས། མཚན་མོ་སྣང་བའི་ཆ་སྟེ། ཞེས་པས། སྟོང་

239

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

པ་དང་པོའི་དུས་སུ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཟླ་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་
དཀར་ལམ་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་དེ་བསྟན་ནོ། །
གསལ་བ་ཉི་མའི་ཟེར་འགྱེད་སྣང་བ་མཆེད་པ་ཡིན། ཞེས་པས་སྣང་བ་མཆེད་པའི་དུས་སུ། སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་སྟོང་སང་དམར་ལམ་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་བར་བསྟན། མཚམས་ནི་སྣང་བ་ཐོབ་པ་ཞེས་པས། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་དུས་སུ་སྟོན་གནམ་
གཡའ་དག་ལ་མཚམས་ཀྱི་སྨག་མཐུག་པོས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་ནག་ལམ་པའི་
སྣང་བ་འབྱུང་བ་དེ་བསྟན། རང་གི་རང་བཞིན་རྣམས་ཀྱིས་ལན་ཅིག་མིན་པར་འགྲོ། །ཞེས་པས། སྟོང་པ་གསུམ་ལས་རང་བཞིན་རྣམས་འབྱུང་བར་བསྟན། མཚན་མིན་ཉིན་པར་མ་ཡིན་མཚམས་མིན་གང་ཞིག་རང་བཞིན་རྣམས་དང་རྣམ་བྲལ་བ། །ཞེས་པས་སྟོང་པ་བཞི་པའི་དུས་སུ་སློད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་
རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་རང་མདོག་ཇི་བཞིན་དུ་འཐོན་པ་དང་འདྲ་བའི་སྟོང་སང་གི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་དེ་བསྟན་ནོ། །
དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སྐད་ཅིག་ཡིན་པར་བླ་མ་མཆོག་བཤད་རྣལ་འབྱོར་པ་ཉིད་ཡུལ། །ཞེས་པས། ཕྱིའི་མངོན་བྱང་གི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པར་བསྟན། མཚམས་ཀྱི་མཐའ་ནི་འཇིག་མིན་མུན་ནག་ཚོགས་ནི་མ་ལུས་གང་དུ་འདས་པ་དང་། །ཇི་སྲིད་ཉི་མ་མ་ཤར་སྐད་ཅིག་འདིར་ནི་དྲི་མེད་ཡང་དག་མཐའ་རུ་བཤད། །ཅེས་པས། ཕྱིའི་མངོན་བྱང་དེ་ཐོ་རངས་སྐྱ་རེངས་འཆར་ལ་ཁད་པའི་དུས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པར་བསྟན། སློབ་དཔོན་མཆོག་ནི་རབ་རིབ་བྲལ་བས་སློབ་མ་ལ་ནི་ཕྱི་རོལ་བྱང་ཆུབ་བསྟན། །ཞེས་ཟུང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱས་པའི་བླ་མས་ཕྱིའི་

240

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

མངོན་བྱང་སྟོན་དགོས་པར་བསྟན། ནང་གི་བདེ་བ་རྙོག་བྲལ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སྐད་ཅིག་དག་གིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས་ནང་གི་མངོན་བྱང་བསྟན་ནོ། །རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ་ལས། རྡོ་རྗེ་ཉི་མ་ནུབ་ནས་ནི། །སྒྲུབ་པ་ཀུན་ཏུ་བརྩམ་པར་བྱ། །སྐྱ་རེངས་འཆར་ཀའི་དུས་སུ་ནི། །བསྒོམ་པ་མཆོག་གིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས། ཉི་མ་དམར་ཐག་ཆད་པའི་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་དུས་འདས་པའི་སྲོད་
ཀྱི་དུས་སུ་བླ་མ་ཚོགས་འཁོར་གྱིས་མཉེས་པར་བྱས། མཚན་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་སུ་ཉེར་རྒྱུ་
ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་ནས། ཐོ་རངས་སྐྱ་རེངས་འཆར་ལ་ཁད་པའི་དུས་
སུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ། ཕྱིའི་མངོན་བྱང་དུ་བསྟན་ནོ། །
ཕྱི་ནང་གི་མངོན་བྱང་གི་ཁྱད་པར་ནི། དུས་ཁྱད་པར་ཅན་ནམ་མཁའི་རང་མདོག་ཇི་བཞིན་དུ་ཐོན་པའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་ཡིན་པས་ན་ཕྱིའི་མངོན་བྱང་དུ་འཇོག་ལ། ནང་ཤེས་པ་སློད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་
གསུམ་དང་བྲལ་བའི་དུས་སུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་པའི་ཆ་
ནས་ནང་གི་མངོན་བྱང་དུ་འཇོག་གོ །
དེས་ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ན། ནང་གི་མངོན་བྱང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་།
ཕྱིའི་མངོན་བྱང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ན་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་

སུ་མངོན་དུ་བྱས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་ཕྱི་
ནང་གཉིས་ཀའི་མངོན་བྱང་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་བསམ་གཏན་གཉིས་བཤད་པ་ནི། རིམ་པ་བཞི་པ་ལས། མན་ངག་ཐོབ་པའི་སློབ་མ་ཡིས། །དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་

241

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

གཉིས་བསླབ། །ཅེས་པས་འོད་གསལ་གྱི་མན་ངག་ཐོབ་པའི་སློབ་མས་བསམ་གཏན་
གཉིས་ལ་སློབ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །རིལ་པོར་འཛིན་པའི་རིམ་པ་དང་། །དེ་བཞིན་རྗེས་སུ་གཞིག་པའོ། །ཞེས་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ལ། མགོ་བོ་ནས་ནི་རྐང་པའི་བར། །ཇི་སྲིད་སྙིང་གར་ཕྱིན་གྱི་བར། །རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་
མཐའ་ལ་འཇུག ། རིལ་པོར་འཛིན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་པས། རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྨད་ནས་རིམ་གྱིས་སྙིང་གར་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་རིལ་འཛིན་གྱི་བསམ་གཏན་དེ་
བསྟན། དབུགས་ཀྱི་རླུང་ནི་མེ་ལོང་ལ། །ཇི་ལྟར་ཀུན་ཏུ་ཐིམ་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་
རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་མཐར། །ཡང་དང་ཡང་དུ་འཇུག་པར་བྱེད། །ཅེས་པས། རིལ་འཛིན་གྱི་སྡུད་རིམ་གྱི་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་དེ་བསྟན་ནོ། །
དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་རིལ་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན་རིལ་འཛིན་དང་། སྣོད་བཅུད་གཞན་ཀུན་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པའི་རྗེས་སུ་བདག་ཉིད་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པར་བྱེད་པས་ན། རྗེས་གཞིག་ཅེས་བྱའོ། །
བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྡུད་རིམ་སྒོམ་པའི་ཚེ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་སུམ་བརྩེགས་བསྒོམས་ནས་བྱེད་པ་མར་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་ལས་མ་བྱུང་

ཡང་། རྗེ་འགོས་ཀྱིས་བཤད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་
པ་ལས། སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་གནས་པར། །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་

དོན་མན་ངག་ཏུ་ཐོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཇི་ལྟར་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི། ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་

དང་སྒྱུ་ལུས་པ་རང་གི་ལུས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་སྣང་དུ་བསྒོམ་པ་ནི་སྐུའི་

242

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ༀ་ཡིག་བསྒོམ་པ་སྐུའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། དེའི་མགོར་ཐིག་ལེ་ནཱ་ད་དང་བཅས་པ་བསྒོམ་པ་སྐུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་དང་། ཡང་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངག་དང་སྒྱུ་ལུས་པ་རང་
གི་གསུང་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ཉིད་གསུང་རྡོ་རྗེ་འོད་དཔག་མེད་དུ་བསྒོམ་པ་ནི་གསུང་གི་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཨཱཿཡིག་བསྒོམ་པ་གསུང་གི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། དེའི་མགོར་ཐིག་ལེ་ནཱ་ད་དང་བཅས་པ་བསྒོམ་པ་གསུང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་དང་སྒྱུ་ལུས་པ་རང་གི་ཐུགས་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྒོམ་པ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཧཱུཾ་ཡིག་བསྒོམ་པ་ཐུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའ། དེའི་མགོར་ཐིག་ལེ་ནཱ་ད་དང་བཅས་པ་བསྒོམ་པ་ཐུགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་སེམས་དཔའ་ཡིན་ནོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་སོ་སོ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ལ་འཕོག་པས་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་མེར་
གྱིས་ཞུ་ནས་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་སོ་སོ་ལ་ཐིམ། དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་སོ་སོ་ཡང་འོད་དུ་ཞུ་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སོ་སོ་ལ་ཐིམ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སོ་སོ་ཡང་འོད་དུ་ཞུ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་སོ་སོ་ལ་ཐིམ། ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་སོ་སོ་ཡང་འོད་དུ་ཞུ་ནས་མི་དམིགས་པར་བསྒོམས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སེམས་དཔའ་སུམ་
བརྩེགས་ཀྱི་རྗེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་སྡུད་རིམ་ཡིན་ནོ། །སྣོད་བཅུད་གཞན་

243

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཀུན་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པ་སྔོན་དུ་མ་བཏང་བར་སེམས་དཔའ་སུམ་བརྩེགས་ཉིད་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པ་ནི་རིལ་འཛིན་གྱི་སྡུད་རིམ་ཡིན་ནོ། །
བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པའི་གནས་མཐར་ཐུག་པ་སྙིང་
གར་བྱེད་པ་རིམ་ལྔ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་དུ། ལྷ་མོ་བཞི་ཞུས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་
གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྟག་ཏུ་སྙིང་གི་དབུས་གནས་པ། །འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་འབར་བ་ཅན། །ཇི་སྙེད་དགུ་ཡི་བར་དུ་ནི། །དཔྲལ་བ་ལ་གནས་རྐང་མཐིལ་བར། །ཐིག་ལེ་དེ་ཁོ་ནར་བསྡུས་ཏེ། །ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྨད་ནས་སྙིང་གའི་ཐིག་ལེ་ལ་བསྡུས་ནས་སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བའི་དྷཱུ་ཏིའི་ནང་དུ་
གནས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཆེ་བརྗོད་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ནི། ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལེའུ་དྲུག་པ་ལས་ཀྱང་།
སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། བླ་མེད་
ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་ལས། ཡན་ལག་ཀུན་བསྒོམས་རྣམ་འདས་ཤིང་། །རྟོག་པའི་རྣམ་རྟོག་སྤངས་ནས་ཀྱང་། །གུག་སྐྱེད་ཐིག་ལེ་ལས་འདས་པ། །འདི་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རིམ་པ་གཉིས་པ་ལས། སྣ་ཚོགས་མདོ་དང་རྒྱུད་རྣམས་སུ། །དེ་ཉིད་གང་ཞིག་ཉེར་བསྟན་པ། །ཐམས་ཅད་སྟོང་གནས་འདི་ཉིད་ལས། །དེར་ནི་གཞན་དག་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱིས། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་སྟོན་པར་གསུངས་པའི་དོན་
ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་དུ་བདེ་བ་

244

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མ་བསྟན་ཀྱང་། དེའི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་དེ་རྟོགས་པའི་སྤྱི་དོན་
གྱི་འོད་གསལ་བསྟན་པ་དང་། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་སུ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་
བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འོད་གསལ་བསྟན་པའི་དོན་ནོ། །
ཆེ་བརྗོད་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་གཉིས་པ་ནས་གསུངས་པའི། ཨེ་མའོ་སངས་རྒྱས་ཨེ་མའོ་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་རིམ་པ་དེ་ཉིད་ལམ་གཞན་གྱི་མཐར་འོང་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་
ལས། རིམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། སེ་གོལ་གྱི་སྒྲས་བསྐུལ་བར་གྱུར་པས། མི་གཡོ་བའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བཞེངས་ཏེ། ཞེས་པས་ནམ་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་སུ་ཉེར་རྒྱུ་ཤེས་རབ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་དབང་དངོས་དབང་དུ་བསྐུར། ཐོ་རངས་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱས་པའི་རིམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ།

དཔལ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེ་གོལ་གྱི་སྒྲས་བསྐུལ་བ་དེ་བསྟན་ནོ། །མི་གཡོ་བའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་ལས་བཞེངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་ལ་བཞུགས་ནས། ནམ་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་

སུ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་མཛད་དེ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བཞེངས་ནས། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ཇི་སྲིད་དུ་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་བླ་མའི་ཁ་
ནས་བླ་མའི་ཁར་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས། དེ་ལྟར་སེ་གོལ་གྱི་སྒྲས་བསྐུལ་བས།

245

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

རང་གི་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་དུ་བཞུགས་ནས་ནམ་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་སུ་ཉེར་རྒྱུ་
ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་མཛད།
ཐོ་རངས་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུར་བཞེངས་ཏེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ད་ལྟའི་བར་དུ་གདམས་པ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བར་བསྟན་ནོ། །རིམ་པ་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་བས་འོད་གསལ་དག་པ་ལས། །ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། །སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཚན་འཆང་ཞིང་། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུར་ལྡན། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་དེ་ནས་
འགྱུར། །ཞེས་སྔགས་བླ་མེད་རང་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱ་ཚུལ་བསྟན་པའི་འོག་ཏུ། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས། །མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་འདི་བཞེད་ནས། །སྟོང་པ་ཆེན་པོས་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཐོབ་པར་བྱ་ཞེས་མངོན་པར་དགོངས། །ནེ་རཉྫ་ནའི་ཆུ་འགྲམ་དུ། །མི་གཡོ་ཏིང་འཛིན་ལ་བཞུགས་ལ། །ཞེས་པས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་

བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དུ་ནེ་རཉྫ་ནའི་ཆུ་འགྲམ་དུ་མི་གཡོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་བཞུགས་པ་དེ་བསྟན་ལ། དེ་ཚེ་རྒྱལ་བ་མཁའ་རྡོ་རྗེ། །ཏིལ་གྱི་གང་བུ་གང་བཞིན་བཞུགས། །རྒྱལ་བའི་སྲས་ལ་སེ་གོལ་དང་། །དེ་ལ་དབྱངས་གཅིག་གིས་གསུངས་པ། །བསམ་གཏན་འདི་ནི་རྣམ་དག་མིན། །འདིས་ནི་མཐར་ཐུག་མི་ཐོབ་སྟེ། །ཞེས་པས་མི་གཡོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདིས་ནི་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་མི་ནུས་པར་བསྟན་ནོ། །ནམ་མཁའི་ངོས་ལྟར་མཆོག་གྱུར་པ། །འོད་གསལ་བ་ནི་དེ་དམིགས་ཤིག ། ཅེས་པས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བསྐུལ་
བ་དེ་བསྟན། འོད་གསལ་བ་ཡི་གནས་ཐོབ་ནས། །རབ་དགའི་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བར་

246

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

འགྱུར། །ཞེས་པས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རླུང་སེམས་ལས་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་
གི་སྐུ་འབྱུང་བ་དེ་བསྟན། དེ་ཚེ་རབ་དགའ་རྡོ་རྗེ་སྐུ། །ཀུན་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་པས། མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུ་དེ་བསྟན། འདི་ལྟར་སྒྲ་དེ་གསན་པ་དང་། །དེ་ནས་ཏིང་འཛིན་མི་གཡོ་གཏང་། །འདི་ལྟར་ནམ་ཕྱེད་དུས་སུ་ནི། །རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་དམིགས། །ཞེས་པས། དེ་ལྟར་སེ་གོལ་གྱི་སྒྲས་བསྐུལ་བ་ལ་
བརྟེན་ནས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ནམ་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་སུ་མི་གཡོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ལས་བཞེངས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེ་བསྟན་ནོ། །དེ་དང་མཐུན་པར་མན་ངག་སྙེ་མ་དང་། ལས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དང་། གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །
འོ་ན་རྣམ་གཞག་རིམ་པར། ལྷའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་

འཇུག་པའི་དགོས་པ་ནི། ལོངས་སྐུ་ཐ་མལ་པའི་མིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་དེ། ཐ་མལ་བའི་མིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་སྐུ་ཚེ་དེའི་སྔོན་ནས་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ནེ་རཉྫ་ནའི་ཆུ་འགྲམ་དུ་བཞུགས་པ་ལ་བསྐུལ་བར་མཛད་པ་མི་འཐད་དོ། །ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ནེ་རཉྫ་ནའི་ཆུ་འགྲམ་དུ་བཞུགས་པ་ལ་བསྐུལ་བར་གསུངས་པ་ནི། སངས་རྒྱ་ཚུལ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྲིད་པ་ཐ་མ་

པའི་བྱང་སེམས་ལ་བསྐུལ་བར་གསུངས་པ་ནི། དངོས་གནས་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དེས་ཕྱག་རྒྱ་
དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་ལས། བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདྲེན་པ་ཅིག་འདུག་པ་མི་འཐད་དེ།

247

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

བྱང་སེམས་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་
སྐྱོན་མེད་དེ། གཟུགས་ཁམས་པ་དང་འདོད་ལྷའི་རྟེན་དུ་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་

འཕྲོད་མེད་པར་བཤད་པ་ནི། ལྷ་ཕལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ལྷའི་རྟེན་ཅན་གྱི་

སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་ངེས་
པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་རྒྱུད་ཕྱི་མར་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། རང་དབང་རིན་ཆེན་དགག་པ་ཡི། །གཟུང་བ་འཛིན་པ་ཡིན་པར་བཤད། །སེམས་ནི་འགོག་པའི་རྡོ་རྗེར་འགྱུར། །ཞེས་པས། རང་སྟེ་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་། རིན་ཆེན་ཏེ་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དགག་པ་སྟེ། འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་འགོག་པ་སྟེ། རང་དུས་སུ་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཟད་ཅིང་། རྡོ་རྗེ་སྟེ་གཉིས་སྣང་གིས་མི་ཕྱེད་པའི་གཟུང་བའི་ཡན་ལག་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་
ནོ། །མཚན་མ་ཉེར་འཛིན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པས་སྤྱིར་བསྟན་ནས། བྱེ་བྲག་
ཏུ་ཕྱེ་སྟེ་སྟོན་པ་ནི། མཚན་མའི་ཁམས་ནི་རྣམ་པ་ལྔར། །བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེས་གསུངས་པ་ཡིན། །སྨིག་རྒྱུ་འདྲ་བ་དང་པོ་སྟེ། །དུ་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན། །མཁའ་སྣང་འདྲ་བ་གསུམ་པ་ཡིན། །མར་མེ་ལྟར་འབར་བཞི་པའོ། །སྤྲིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ནི། །རྟག་
ཏུ་སྣང་བ་ལྔ་པའོ། །ཞེས་པས་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པ་ལས། སྨིག་རྒྱུ་དུ་བ་མཁའ་སྣང་མར་མེ་ལྟར་འབར་སྤྲིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་ལྔ་འབྱུང་བར་བསྟན་ནོ། །བརྟན་གྱུར་རྡོ་རྗེའི་ལམ་ནས་ནི། །ནམ་མཁའི་

248

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཁམས་སུ་སྤྲོ་བར་བྱ། །ཞེས་པས་ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོང་པ་གསུམ་པོ་དེས། ཆོས་ཉིད་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བསྟན་ནོ། །
གཉིས་པ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ལ་གཉིས། རིམ་ལྔ་དང་
སྤྱོད་བསྡུས་ལས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དྲི་བ་དང། ལན་ནོ། །
དང་པོ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་ནས་ལྡང་བར་བགྱིད། ཅེས་པའི་དོན་ནི། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་

རླུང་སེམས་ལས། སླར་ཡང་སྒྱུ་མའི་སྐུར་ལྡང་བའི་རིམ་པ་གང་ཞིག་ལགས། ཞེས་འདྲི་བའི་དོན་ནོ། །འདིར་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་གང་ཞིག་ལགས། ཞེས་པའི་དོན་ནི་བླ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་འདིར་རབ་དགའ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུ་གོང་ནས་གོང་དུ་བགྲོད་པའི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ལགས་ཞེས་འདྲི་བའི་དོན་དང་། མི་ལྡོག་པར་གྱུར་པ་ནི་གང་ཞིག་ལགས། ཞེས་པའི་དོན་ནི། འཁོར་བར་མི་ལྡོག་པ་དང་། ལྡོག་པའི་ས་མཚམས་ནི་གང་ཞིག་ལགས། ཞེས་འདྲི་བའི་དོན་དང་། ཐར་པའི་དོན་ནི་གང་ཞིག་ལགས། ཞེས་པའི་དོན་ནི། གང་ལས་ཐར་པའི་དོན་ནི། གང་ཞིག་ལགས། ཞེས་འདྲི་བའི་དོན་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་ན་གྲོལ་བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་

ན་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞེས་འདྲི་བའི་དོན་དང་། གྲོལ་བ་ནི་སུ་ཞིག་ལགས། ཞེས་པ་ནི་དྲི་བ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་བཞི། དྲི་བ་གཉིས་པའི་ལན། དྲི་བ་གསུམ་པ་དང་ལྔ་པའི་ལན།

249

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དྲི་བ་དང་པོའི་ལན། དྲི་བ་བཞི་པ་དང་དྲུག་པའི་ལན་འཕྲོས་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་འདི་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བསླབས་ནས་ས་བརྒྱད་པ་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་པས་བསྐྱེད་རིམ་ས་བརྒྱད་པར་འཇོག་པར་བསྟན་ལ། ཇི་སྲིད་རྫོགས་
པའི་རིམ་པ་མ་ཐོབ་པ་དེ་སྲིད་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་རྫོགས་རིམ་མཐར་ཕྱིན་གྱི་བར་དུ་བླ་མ་མཉེས་པར་བྱེད་དགོས་པར་བསྟན། སྐུ་དང་
གསུང་དང་ཐུགས་མངོན་པར་རྟོགས་ནས་ས་བཅུ་ཐོབ་པ་ཞེས་པས། སེམས་དབེན་ས་བཅུ་པར་འཇོག་པར་བསྟན། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོ་སོར་ཐོབ་ཅིང་ཞེས་པས་སྒྱུ་ལུས་བསྟན། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་ནས། སྣང་བ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་འོད་གསལ་སོ་སོར་ཐོབ་སྟེ། ཞེས་པས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
བསྟན། སྣང་བ་མེད་པའི་འོད་གསལ་ལས་ལངས་ནས་ཟུང་འཇུག་ལ་གནས་པའི་རིམས་ཀྱིས་ཞེས་པས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུར་ལྡང་བ་དེ་
བསྟན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་མི་སློབ་པའི་
ཟུང་འཇུག་དེ་བསྟན། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་མ་ཐག་པའི་གཞུང་དེ་ཙམ་མ་གཏོགས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསལ་བར་མ་བཤད་ལ། རྩ་
རྒྱུད་ལས། ས་བཅུ་དག་ལ་གནས་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་དེ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ས་བཅུའི་མིང་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། འདིའི་དོན་སྒྲོན་གསལ་ལས། ས་བཅུ་ནི་རླུང་བཅུ་ལ་བྱེད་པར་བཤད་ལ། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། བུམ་དབང་བཅུ་གཅིག་དང་། དབང་གོང་མ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་བཞི་པོ་ལ། དབང་བསྐུར་རེ་རེ་ས་རེའོ། །ཞེས་

250

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གསུངས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་མིང་དོན་གང་ཡང་གསལ་བར་མ་བཤད་ལ། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་དུ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གང་བསྟེན་པ། །སར་གྱུར་དེ་ནི་བཅུ་གསུམ་
པ། །ཞེས་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ས་བཅུ་གསུམ་པར་བཤད་པ་མ་
གཏོགས་སའི་མིང་དོན་གསལ་བར་མ་གསུངས་ལ། ཀྱཻ་རྡོ་རྗེ་དང་། སཾ་བྷུ་ཊ་སོགས་ལས། རབ་དགའ་ལ་སོགས་ས་བཅུ་ཀུན་ཏུ་འོད་དང་བཅུ་གཅིག་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་

དང་། བཅུ་གཉིས་ལ་མིང་འདོགས་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་མཐུན་པ་གཅིག་དང་། ཡང་
ས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ། གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་ཀྱང་བཏགས་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་ལ། བཤད་རྒྱུད་མངོན་བརྗོད་བླ་མ་ལས། རབ་དགའ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་དཔེ་མེད་ལྡན་དང་ཡེ་ཤེས་ལྡན་ཏེ་ས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གིས་བཤད། རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས།
རབ་དགའ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུ་ཀུན་ཏུ་འོད་དང་། བདུད་རྩི་འོད་སྟེ་ས་བཅུ་གསུམ་
དུ་བཤད་ལ། ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས། འཕགས་པ་སློབ་པའི་ས་ལ་རབ་དགའ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུ། མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་དང་བཅུ་གཅིག མི་སློབ་པའི་ལམ་ལ་ས་ལྔ་དང་
བཅས་པས་ས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་དོ། །
སྤྱོད་བསྡུས་ལས། བསྐྱེད་རིམ་ས་བརྒྱད་པར་བཤད་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་
མ་ཐག་པ་མན་ཆད་ཀྱི་མ་དག་ས་བདུན་དང་བཅས་པ་ལ་སྦྱོར་ལ། རྫོགས་རིམ་གྱི་
ལུས་དབེན་དང་ངག་དབེན་གཉིས་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྗེས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་

པ་དང་དགུ་པ་གཉིས་དང་སྦྱོར། སེམས་དབེན་དང་སྒྱུ་ལུས་གཉིས་ནི་ས་བཅུ་པའི་སྟོད་དང་སྦྱོར། འོད་གསལ་དང་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གཉིས་ནི་ས་བཅུ་པའི་སྨད་དང་

251

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

སྦྱོར་ལ། མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ས་བཅུ་གཅིག་པ་ཀུན་ཏུ་འོད་ལ་འཇོག་པ་ནི་སྤྱོད་བསྡུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ས་བཅུ་
གསུམ་པར་བཤད་པ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་རྩེ་མོ་བཟོད་པ་
ཆོས་མཆོག་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཆུང་ངུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ས་བཅུ་གཉིས་སུ་བཞག་པ་ལ་ལྟོས་ནས། མཐོང་ལམ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ས་བཅུ་གསུམ་པར་འཇོག་
པར་བཤད་ལ། དེས་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ས་བཅུ་བཞི་པར་འཇོག་པ་ཡང་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
སྦྱོར་ལམ་བཞི་ལ་ས་བཅུ་གཉིས་སུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི་འགྲེལ་པ་དེར་རྡོར་
བཟླས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་འབྲིང་དང་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཐོབ་
ལ། སེམས་དབེན་གྱིས་ཆོས་མཆོག་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་ཐོབ། སྒྱུ་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་

མཆོག་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་གསུངས་པས། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་དྲོད་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
གསུམ་དང་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཆུང་
ངུ་དང་བདུན་ལ་བཞག་པ་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱེད་དགོས། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། བསྐྱེད་རིམ་ས་བརྒྱད་པར་བཤད་པ་ནི་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ས་བརྒྱད་པར་ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་རགས་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
གསལ་སྣང་བརྟན་པོ་ཐོབ་པ་དེས་རང་གང་དུ་སངས་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཆོས་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་ས་བརྒྱད་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ས་དགུ་པར་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་

252

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

བཞི་ཐོབ་པས་ཆོས་སྟོན་པའི་ངག་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་དང་། ངག་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ། ངག་གི་རྩ་བ་རླུང་ལས་རུང་དུ་གྱུར་ནས་ངག་ལ་དབང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཆོས་མཚུངས་པས་ངག་དབེན་ས་དགུ་པར་བཞག་པ་དང་། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ས་བཅུ་པར་སེམས་ལ་དབང་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་དང་། སེམས་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཆོས་མཚུངས་པས། སེམས་དབེན་ས་བཅུ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ས་བཅུ་པར་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐུར་ཐོབ་པ་དང་། སྒྱུ་ལུས་པར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབང་བསྐུར་བ་ཐོབ་
པ་གཉིས་ཆོས་མཚུངས་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །
ཀྱཻ་རྡོ་རྗེ་དང་སྡོམ་འབྱུང་སོགས་ནས་གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་ས་བཅུ་གཉིས་པོ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་
ཀྱང་དེ་ལ་མིང་དེ་དག་གིས་བཏགས་པ་ནི། བླ་མེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ། །
མངོན་བརྗོད་ལས་བཤད་པ་ནི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་རབ་དགའ་ལ་སོགས་
པ་ས་བཅུ་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལ།
དཔེ་མེད་ལྡན་དང་ཡེ་ཤེས་ལྡན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རྒྱན་
གྱི་རྒྱུད་ལས་ས་བཅུ་གཉིས་གསུངས་པ་ནི། བླ་མེད་རང་ལུགས་ཀྱི་སའི་མིང་ཡིན་ལ། དེའི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྦྱངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྫོགས་རིམ་
གྱི་རྟོགས་པ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་གྱི་ལམ་རྣམས་བླ་མེད་རང་ལམ་གྱི་ཚོགས་ལམ་དང་།
རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མ་སྐྱེས་བར་གྱི་ལམ་

རྣམས་བླ་མེད་རང་ལམ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་

253

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་བླ་མེད་རང་ལམ་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་། ས་དང་པོའི་གཞི་
མཐུན་ཡིན་ལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རླུང་སེམས་ལས་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་
སྐུར་བཞེངས་པ་ནས། མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་གྱི་ལམ་རྣམས་ལ་

སྒོམ་ལམ་ས་དགུའི་རྣམ་གཞག་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་གྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་དུ་སྤོང་བ་ལྟར། རྒྱུན་མཐའི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་དུ་སྤོང་བ་ཡིན་པས། སྤང་བྱ་སྒྲིབ་

པའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་ལམ་ས་དགུའི་རྣམ་གཞག་མི་འཇོག་ཀྱང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་
དེས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བའི་ནུས་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་
ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྒོམ་ལམ་ས་དགུར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་དྲི་བ་གསུམ་པ་དང་ལྔ་པའི་ལན་བཤད་པ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། སྒྱུ་ལུས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཕྱིར་

ཟློག་གོ །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཇི་སྲིད་དུ་སྣང་བ་གསུམ་མ་དག་པ་དེ་སྲིད་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཀུན་རྟོག་གོ །དེ་ཇི་སྲིད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་། དེས་
ནི་ཡང་སྲིད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་པས། སྒྱུ་ལུས་པས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
མངོན་དུ་མ་བྱས་ན་འཁོར་བར་ལྡོག་པ་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་ན་
འཁོར་བར་མི་ལྡོག་པར་བཤད་པས་དྲི་བ་གསུམ་པའི་ལན་བསྟན་ལ། དོན་གྱི་འོད་
གསལ་ཐོབ་ནས་འཁོར་བར་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། གང་སེམས་པ་གཞན་དག་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ནོ། །

254

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

སྤྱོད་བསྡུས་ལས། གང་རིག་པ་འདིས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་འདིས་འོད་གསལ་བ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་དེའི་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་དྲི་མ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ནི། སེམས་པ་མེད་
ཅིང་སྨྲ་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཁམས་ཏེ། གཟུགས་མེད་པ། རེག་པར་དཀའ་བ། ལས་དང་སྐྱེ་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་དང་མེ་དང་ནོར་བུའི་འོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའོ། །ཞེས་པས། ནང་
གི་རྐྱེན་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་སྒྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་སྡུད་རིམ་
བསྒོམ་པ་དང་། ཕྱིའི་རྐྱེན་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་བཞིན་པའི་སྤྱོད་པ་བྱས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གྲོལ་བ་ཐོབ་
པར་བསྟན་པས། དྲི་བ་ལྔ་པའི་ལན་བསྟན་ནོ། །
གསུམ་པ་དྲི་བ་དང་པོའི་ལན་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་སྒྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་དག་པར་བྱས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུར་ལྡང་ན། དོན་གྱི་འོད་
གསལ་ལས་ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུར་ལྡང་ངམ་ལུགས་
ལྡོག་གི་སྣང་བའི་མཐར་ལྡང་བ་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གཞི་ལ་འཆི་བ་འོད་
གསལ་གྱི་རླུང་སེམས་ལས་ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་བར་དོ་འབྱུང་བ་དང་།
གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ལས་ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ཁྱད་

པར་ཅན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རིམ་ལྔ་ལས། རང་བཞིན་བཅས་འོད་དེ་དང་དེ། །རྣམ་ཤེས་རླུང་དང་ལྡན་པ་ཡིས། །བདག་བྱིན་བརླབ་པའི་རིམ་གྱིས་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་

255

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དོན་དུ་ལན་འགའ་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་དང་བའི་ཆུ་ཀླུང་ལས། །ཉ་དག་མྱུར་དུ་ལྡང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་སྟོང་གསལ་ལས། །སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བ་འབྱུང་བར་བཤད། །ཅེས་པས་ཆུ་ཀླུང་དྭངས་པ་ལས་ཉ་གློ་བུར་དུ་འཕར་བ་དང་འདྲ་བར། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་ལས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་
བསྡུས་ལས་ཀྱང་། དེ་བས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་བཞི་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྣང་བའི་ཚོགས་ནམ་མཁའ་སྣང་བ་ལྟ་བུས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་བྱས་ཏེ། ཞེས་
པས་ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོང་པ་བཞི་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ལ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པའི་འོད་གསལ་གྱི་

རླུང་སེམས་ལས། ཟུང་འཇུག་གི་སྐུ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཁམས་ཕྲ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་པ། །ཞེས་པས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དེའི་བཞོན་པའི་རླུང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་
ཚོགས་པ་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུ་འབྱུང་བར་བསྟན། གྲིབ་མ་དང་འདྲ་བར་གཅད་དུ་

མེད་པ་དང་། གཞིག་ཏུ་མེད་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྐུའི་ངོ་བོ་ཉིད། ཅེས་པས། སྐུ་དེ་གྲིབ་མ་དང་
འདྲ་བར་གྲི་མཚོན་སོགས་ཀྱིས་གཅད་བཤིག་མི་ནུས་པར་བསྟན་ནོ། །འཕོ་བ་མེད་
ཅིང་། ཞེས་པས་སྐུ་དེ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བསྟན། ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་པས་སྐུ་དེས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་བསྟན། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། ཞེས་པས། སྐུ་དེས་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་

བོན་སྤངས་པར་བསྟན། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཐོབ་པ། ཞེས་པས།
འདོད་པ་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐོབ་པར་བསྟན། ཆུ་ལས་ཉ་ལྟ་བུའམ། མྱུར་བར་གཉིད་ལོག་ཅིང་སད་པ་བཞིན་དུ། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་འབྱུང་

བར་གྱུར་བའི་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མིང་ནི་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཞེས་

256

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

བྱའོ། །ཞེས་པས། ཆུ་ལས་ཉ་གློ་བུར་དུ་འཕར་བ་དང་གཉིད་ལོག་ཅིང་སད་པ་གཉིས་
ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པ་དང་འདྲ་བར་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་
ཟུང་འཇུག་གི་སྐུ་འབྱུང་བར་བསྟན་ནོ། །
བཞི་པ་དྲི་བ་བཞི་པ་དང་དྲུག་པའི་ལན་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ནི། ཡང་སྤྱོད་བསྡུས་ལས་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བས་ན་ཐར་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པས། དྲི་བ་བཞི་པ་དང་དྲུག་པའི་ལན་བསྟན་ནོ། །
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་མ་ཐག་ཏུ་ཟུང་འཇུག་གི་
སྐུར་བཞེངས་པ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཚེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་གཉིས་སྐུ་ཐུགས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུར་བཞེངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཟུང་འཇུག་གི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་འཇོག་ཀྱང་ཟུང་འཇུག་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་གྱི་མངོན་ཞེན་ཟད་པར་སྤངས་པའི་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ཡིན་ན། ཟུང་འཇུག་གི་སྐུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟུང་འཇུག་ཐོག་མར་གྲུབ་པའི་ཚེ་ཕུང་པོ་རྙིང་པའི་ཕྱི་རོལ་

ཏུ་གྲུབ་བམ་ནང་དུ་གྲུབ་ཅེ་ན། ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གསལ་སྒྲོན་ལས། ལོངས་
སྐུ་ལུས་སྔ་མ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་དང་པོར་འགྲུབ་པ་དང་། དེ་ནས་ལུས་སྔ་མ་ལ་ཞུགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་འཛིན་ཚུལ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཟུང་འཇུག་གི་སྐུ་འདི་ཐོག་མར་གྲུབ་པ་ན་ལུས་སྔ་མ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་ཐོག་མར་གྲུབ་པའི་ཚེ་ཕུང་པོ་རྙིང་པའི་ནང་དུ་གྲུབ་ན། བར་དོ་ཐོག་མར་གྲུབ་

257

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

པའི་ཚེ་ཕུང་པོ་རྙིང་པའི་ནང་དུ་གྲུབ་དགོས་པས། དེའི་ཚེ་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་དང་བར་དོ་
གཉིས་རྟེན་བརྟེན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། རྗེས་དྲན་གང་ཞིག་རྣམ་བསྒོམ་པ། །དེ་དང་འདྲ་
བར་སྤྲོ་བར་བྱ། །རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་བཤད་དེ། །སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་པས། སྨིག་རྒྱུ་ནས་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་བར་གྱི་ལུགས་འབྱུང་གི་རིམ་པ་དེ་རྣམས་དང་འདྲ་
བར་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྤྲོས་ཏེ་བྱུང་བའི་ཉེར་ཐོབ་ནས་སྨིག་
རྒྱུའི་རྟགས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས། རྗེས་དྲན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན། ཐབས་དང་

ཤེས་རབ་སྙོམས་འཇུག་པ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་པ། །གོང་བུའི་ཚུལ་
གྱིས་བསྡུས་ནས་ནི། །དབུས་སུ་གཟུགས་ནི་རྣམ་པར་བསྒོམ། །ཡུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
རྫོགས་བྱེད་པ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པས། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ལས་གྲུབ་
པའི་ཐབས་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྐུ་ཐུགས་
དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་ཟུང་འཇུག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་
ཡུད་ཀྱིས་ཏེ། ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་བཞེངས་པ་དེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་

ལག་ཏུ་བཤད་དོ། །
གསུམ་པ་རིམ་གཉིས་ལ་བོགས་འབྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
སྤྱོད་པ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། བླ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱོད་པ་སྤྱིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་ཁྱད་
པར་ཅན་གྱི་ལུང་ལ་འགལ་བ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། དམན་པ་ལ་

258

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

མོས་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་ས་དང་
ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་ཆེན་
གྱི་སྤྱོད་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་ཆགས་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་པའི་གཙོ་བོ་ནི་དབང་པོ་གཉིས་
སྦྱོར་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ཡིན་ལ། ཕལ་བ་ནི་བསྒོམས་པའི་རིག་མ་དང་ཕན་ཚུན་བལྟ་དགོད་ལག་པ་བཅངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྣམས་
ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲུབ་པ་ལ་རིག་མའི་
འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་ཆེན་ངེས་པར་བསྒྲུབ་དགོས་ཏེ། འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་དེ་རང་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་ཁྱད་
པར་ཅན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་ཆེན་འདྲེན་པ་ལ། ཀུན་ཏ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལེ་རྒྱས་དགོས་ལ། དེ་
ལ་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་དགོས་པས། དེའི་རྒྱུར་འདོད་ཡོན་གྱི་རང་

བཞིན་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་འདོད་ཡོན་སྤྱི་ལ་ཡང་བག་ཚ་བ་མེད་པར་སེང་གེ་གངས་ལ་
འཕྱོ་བ་བཞིན་དུ་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་པར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ནས་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། །
སྤྱོད་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འདུལ་བར་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་དེ་གཉིས་
སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་བྱ་དཀའ་བ་རྣམས་སྤྱད་པའི་སྒོ་ནས་དུས་ཡུན་རིང་པོར་བྱང་ཆུབ་འཚོལ་བ་ལ་མོས་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་ཡོན་ལ་

259

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པས་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་མོས་པའི་ཕྱིར། རྡོ་རྗེ་མཁའ་
འགྲོ་ལས། གང་ཞིག་དགེ་སློང་དངོས་གནས་དང་། །གང་ཡང་རྟོག་ལ་དགའ་བའི་མི། །གང་ཞིག་རྒན་པོར་གནས་གྱུར་པ། །དེ་ལ་དེ་ཉིད་མི་བསྟན་ནོ། །ཞེས་ཆགས་བྲལ་
གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐུལ་བའི་རབ་བྱུང་དང་། ཕྱི་རོལ་རྟོག་གེ་ལྷུར་ལེན་པའི་གང་ཟག་དང་།
ས་བོན་ཉམས་པའི་རྒན་པོ་གསུམ་ལ་ཆོས་འདི་མི་སྟོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས།
སྤྱོད་བསྡུས་ལས་གསུངས་པ་བཀོད་ནས་དེའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱད་ནས་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་དགོས་ན། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ། །འདི་དག་འཇིག་རྟེན་དུག་གསུམ་མོ། །ཞེས་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བྱའི་དུག་ཏུ་གསུངས་པས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་སྤྱོད་བསྡུས་ལས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་
མོངས་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཤེས་ན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་པའི་ཉན་ཐོས་སོགས་ལ་
འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གེགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ལ་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བར་བསྟན་ནོ། །
ཡང་སྤྱོད་བསྡུས་ལས། རིགས་པ་འདིས་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐུལ་བར་འགྱུར་
བ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་

260

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

འོང་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུར་ཞུགས་པའི་བླ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་བསྒྲུབ་པ་གཞན་མེད་དེ། དེའི་དོན་དུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཟའ་བ་དང་། གནས་པ་

ལ་སོགས་པ་བདེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་ཕྱུག་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དང་
ལྡན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས། ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་

དབང་པོ་གཉིས་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འབྲས་བུ་ཡོངས་དག་བཞི་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྒོམས་པའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །སྤྱིར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་
སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཙམ་ནི་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་ནི་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དཀོན་བརྩེགས་ལས། ཇི་ལྟར་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་མི་གཙང་ལུད། །དེ་ནི་བུ་རམ་ཤིང་གི་ཞིང་ལ་ཕན། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉོན་མོངས་ལུད། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་བསྐྱེད་ལ་ཕན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་
ངན་འགྲོའི་རྒྱུར་གསུངས་པ་ནི། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་ལམ་

འདིའི་གདུལ་བྱ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་འདིའི་གདུལ་བྱ་ལ་ནི་གཞན་ལ་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱུར་འགྲོ་རྒྱུའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དེ་ཉིད་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་བྱང་

ཆུབ་འགྲུབ་པའི་མྱུར་ལམ་དུ་འགྲོ་སྟེ། འདུལ་བ་དོན་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱུད་ལས། གང་གིས་བླུན་པོ་འཆིང་འགྱུར་བ། །དེ་ཡིས་མཁས་པ་ཡོངས་གྲོལ་ཞེས། །བྱང་ཆུབ་རྣམ་པར་བསྒོམས་ན་ནི། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་ལོག ། གང་གིས་རྨོངས་པས་འཆིང་

261

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

འགྱུར་ཞིང་། །ངུ་འབོད་མཐར་ནི་དེ་འགྱུར་བ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གྲོལ་འགྱུར་ཞིང་། །ཤེས་རབ་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་བ་འཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་ལམ་
བྱེད་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ལམ་འདིའི་སྒྲུབ་པ་པོས་བསྒྲལ་བའི་ཞིང་ཚང་བའི་ཡུལ་ལ། བསད་བསྐྲད་སོགས་བྱས་པའི་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ལ་ཞེ་སྡང་མི་འདྲེ་ཡང་
དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ལ་ཞེ་སྡང་དྲག་པོ་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་། དེ་འདྲའི་ཞེ་སྡང་དྲག་པོ་དེ་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུར་འགྲོ་བ་ནི་ཞེ་སྡང་ལམ་བྱེད་ཀྱི་དོན་དང་། ཆགས་སྡང་ལམ་
བྱེད་ཀྱི་ཆགས་སྡང་གཉིས་ཀུན་ནས་སློང་བྱེད་ཀྱི་གཏི་མུག་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་
པའི་རྒྱུར་འགྲོ་བ་ནི་གཏི་མུག་ལམ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ནོ། །
གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། འོ་ན་སྤྱོད་བསྡུས་ལས། ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པར་བལྟ་བ། ཞེས་གསུངས་པས། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་

བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། མ་རྟོགས་པ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་ཉན་

ཐོས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པར་ལྟ་བ། ཞེས་བཤད་ཀྱི། ལུང་དེ་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་

བདག་མེད་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་

བདག་མེད་རྟོགས་པ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། གང་དག་སྟོང་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་ཐར་པའི་རྟེན་མ་ཡིན། །འགྲོ་དྲུག་སྲིད་པའི་
བཙོན་རར་ནི། །རྨོངས་པ་དེ་དག་འཁོར་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

262

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་པས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པར་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་པས། འདིར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་པས་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྤྱོད་བསྡུས་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་མོས་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་སྟོན་པར་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་

ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞེད་ན་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་འཆི་སེམས་དང་དེ་ལས་ལུགས་ཟློག་ཏུ་
ལངས་པའི་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་དེ་སྐྱེ་སེམས་སུ་གསུངས་ཤིང་། ཀུན་གཞི་བཞེད་ན་
འཆི་སེམས་དང་སྐྱེ་སེམས་དེ་གཉིས་ཀུན་གཞི་ལ་བཞེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
ཀུན་གཞི་དང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་ལམ། ཀུན་གཞི་དང་ཉེར་ཐོབ་གཉིས་ཀྱང་འགལ་བའི་ཕྱིར། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀུན་གཞི་ངེས་མི་ནུས་པར་གསུངས་ཤིང་།
ལམ་དུས་ཀྱི་སྟོང་པ་གསུམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་པ་
གསུམ་ཉམས་མྱོང་གི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་ནུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་རྒྱུར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྒོམས་པས། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་དམ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་བདེན་
འཛིན་ཟད་པར་སྤོང་ནུས་ཤིང་། དེ་སྤངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཟློག་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་ལམ་

263

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

སྒོམ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གཉེན་པོ་དང་ཞེ་སྡང་གི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་བསྒོམ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་སྡུག་པ་བསྒོམ་པ་སོགས་ཉེ་ཚེ་བའི་
གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་རྒྱུར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་དགོས་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་རྒྱུ་མེད་པར་རླུང་སྦྱོར་དང་
འཁྲུལ་འཁོར་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པ་མེད་པར་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་
པ་རྒྱུར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཙམ་རང་རྒྱུད་ལ་དྲངས་ཏེ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ནི། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ལ་མི་གནོད་ཅིང་། རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པའི་བདེ་ཆེན་རང་རྒྱུད་ལ་མེད་ན་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པའི་མྱུར་ལམ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། ས་ར་ཧས། མ་ལུས་རང་བཞིན་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། །ཀུན་ཏུ་རྒྱུའི་སྐབས་སུ་བདེ་ཆེན་བསྒྲུབ་པ་ནི། །ཇི་ལྟར་སྐོམ་པས་སྨིག་རྒྱུ་རྙེད་པ་བཞིན། །སྐོམ་ནས་འཆི་ཡང་ནམ་མཁའི་ཆུ་རྙེད་དམ། །རྡོ་རྗེ་པདྨ་གཉིས་ཀྱི་བར་གནས་པ། །བདེ་བ་གང་གིས་རྣམ་པར་རོལ་པ་ནི། །ཅི་སྟེ་དེ་བསྟེན་ནུས་པ་མེད་པས་ན། །ས་གསུམ་རེ་བ་གང་གིས་རྫོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བླ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྤྱོད་པའི་རྣམ་
དབྱེ་གསུངས་ཚུལ་དང་། སྤྱོད་པ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཆོ་གའོ། །
དང་པོ་ནི། སྤྱོད་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དེ་ལ། ལེའུ་ལྔ་པ་ལས། ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་མཆོག་ཅེས་པ་དང་། ལེའུ་བདུན་པ་ལས་སྔགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཆོག་ཅེས་དང་།
ལེའུ་དགུ་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལེའུ་བཅུ་

264

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

དྲུག་པ་ལས། རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྤྱོད་བསྡུས་
ལས། འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་ལེའུ་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པར། ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་གྲོལ་བའི་སྤྱོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་སྤྱོད་པ་གསུམ་ལས་གཞན་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་པ་དེ་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། རྫོགས་
རིམ་པའི་སྤྱོད་པ་གཉིས། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྤྲོས་བཅས་སྤྲོས་མེད་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་ལ། སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་ནི་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞིང་། རིག་མ་ལ་ཡང་དངོས་ཀྱི་རིག་མ་དང་། བསྒོམས་པའི་རིག་
མ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དངོས་ཀྱི་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་སྤྱོད་པ་དང་པོ་གཉིས་བཞག་ལ། བསྒོམས་པའི་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་པ་གསུམ་པ་བཞག་གོ །
སྤྱིར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཙམ་ནི། རྒྱུད་སྣོད་རུང་དུ་བསྒྲུབ་པའི་དབང་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། སྣོད་རུང་དུ་གྱུར་ནས་ལམ་སྒོམ་པའི་དུས་
ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དབང་གསུམ་པའི་སྐབས་ན་ཡོད་ལ་ཕྱི་མ་ལ་

ལམ་སྔར་མ་སྐྱེས་པ་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་གྱི་ལམ་ལ་བོགས་འབྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་གཉིས་ལས། སྔ་མ་
ནི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཐོག་མར་སློབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་བར་དུ་ཡོད་ལ། སྐྱེས་ཟིན་གྱི་ལམ་ལ་བོགས་འབྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་དེ་
ལ། ནག་པོ་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེས་བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་རགས་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཐུན་མོང་གི་

265

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་བོགས་འབྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་གཅིག་དང་།
སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་པས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་གསུངས་ལ། བཙུན་མོ་ཅན་གྱིས་ནི། ཐུན་མོང་གི་
དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་གཅིག་དང་། སྒྱུ་ལུས་པས་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་གཅིག་དང་། སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་པས་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་གཅིག་དང་གསུམ་བཤད་དོ། །
རང་ལུགས་ནི་བཙུན་མོ་ཅན་གྱིས་བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་
གསུམ་པོ་དེའི་སྟེང་དུ། སེམས་དབེན་པས་སྒྱུ་ལུས་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་གཅིག་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །
སེམས་དབེན་པས་སྒྱུ་ལུས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱོད་པ་བྱེད་དགོས་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་
འཕྲེང་བ་ལས། རང་བཞིན་སྣང་བའི་དབྱེར་ཤེས་ནས། །དེ་ནས་སྤྱོད་པ་རབ་ཏུ་
བྱ། །ལས་ཀྱི་ལུས་ནི་ཡོངས་སྤངས་ནས། །རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས་
བསྟན་ལ། ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པའི་སྒྲོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
འབྱུང་། །ཞེས་པ་སྟེ་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །དེར་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་ཐོབ་པ་སྟེ། འོད་གསལ་བས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སྤྱོད་པ་བྱས་པའི་
ཕན་ཡོན་ལ། སྒྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་དག་པར་བྱས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རླུང་

སེམས་ལས་བཞེངས་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུ་ཐོབ་པར་བསྟན་པས་ཀྱང་སྒྱུ་ལུས་པས་

266

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

སྤྱོད་པ་བྱེད་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །སྤྱོད་བསྡུས་ལས། ཡང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་
པ་མེད་པར་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཟད་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ལམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཟད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་བྱེད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་བྱེད་དགོས་པར་
བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྱོད་བསྡུས་ལས། ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་དང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ན་ཚོད་ཆུང་ངུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། སྤྲོས་པ་ལ་དགའ་བའི་
བསམ་པ་ཆུང་ངུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། ཡོ་བྱད་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་སྒོ་
ནས་སྤྱོད་པ་གསུམ་ལ་སློབ་པར་བསྟན་ནོ། །
བོགས་འབྱིན་གྱི་དོན་ནི། ལམ་དེས་དངོས་གྲུབ་དེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ནུས་པ་ལྷག་
པར་འབྱིན་པ་ལ་བོགས་འབྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །
གཉིས་པ་སྤྱོད་པ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ནི། སྤྱོད་བསྡུས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དབུགས་དབྱུང་། ཞེས་པས་ནི་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་དྲུག་གིས་གཙོ་བོ་བྱེད་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་ཞེས་པས་ནི། འདིར་བཤད་པ་འདི་རྣམས་ཤས་ཆེར་མཉམ་སྦྱོར་ལས་བཤད་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཨ་ར་ལི་རྒྱས་པ་ནི་སྤྲོས་བཅས་དང་། ཞེས་པས་སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དེ་བསྟན་ནོ། །ཨ་ར་ལི་ནི་རྩེད་མོའམ་རོལ་པ་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་ལ། དེས་ནི་བརྡའ་དང་བརྡའི་ལན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །རྟག་ཏུ་ཁྱབ་པ་ལས་དགོངས་པའི་དབང་དུ་འགའ་ཞིག་ལ་རོལ་པ་ནི་སྤྲོས་མེད་དང་། ཞེས་པས། བརྡའ་དང་བརྡའི་ལན་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པ་རྣམས་བཞག་པའི་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་

267

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

སྤྱོད་པ་དེ་བསྟན། འདུ་འཛི་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་ཟས་འབའ་ཞིག་
གིས་གནས་པ་ཞིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། ཞེས་པས། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་
པ་བསྟན། ཤིང་དང་ཏ་ལའི་ལོ་མ་དང་རས་བལ་གསུམ་ཚིག་པས་ཐལ་བར་འགྲོ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཞིན་དུ། སྤྱོད་པ་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་
འགྲུབ་པ་དང་། ཞེས་པས། ཤིང་དང་ཏ་ལའི་ལོ་མ་དང་རས་བལ་གསུམ་ཚིག་པས་ཐལ་བར་འགྲོ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱིས་དངོས་གྲུབ་
བསྒྲུབ་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བསྟན་ནོ། །
ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་དང་། ན་ཚོད་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་པ་གསུམ་ལ་
སློབ་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་པས། ཡོ་བྱད་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དང་། ན་ཚོད་ཆུང་
འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་། སྤྲོས་པ་ལ་དགའ་བའི་བསམ་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་

དབང་དུ་མཛད་ནས་སྤྱོད་པ་གསུམ་ལ་སློབ་པར་བསྟན་ནོ། །སྤྱོད་བསྡུས་ལས། སྤྲོས་
བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཉམ་སྦྱོར་ལས་གསུངས་ཤིང་འདུས་པ་ལས་སྤྱོད་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་
ཙམ་བཤད་དོ། །
འོ་ན་སྒྲོན་གསལ་ལས། ལེའུ་བདུན་པར་སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པར་
གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པས་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བསྒོམ་པས་མ་སྟོན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་མཉམ་སྦྱོར་ལས། ཉིན་རེ་འམ་ཡང་ན་ཟླ་རེའམ། །ཡང་ན་དེ་བཞིན་ལོ་རེར་ནི། །ཇི་བཞིན་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་བདེ་མཆོག་གར་

268

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་ལྷ་རང་རང་གི་ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཉིན་རེ་བཞིན་ནམ་ཟླ་
རེའམ་ལོ་རེ་ལ་ལན་རེ་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །
གསུམ་པ་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཆོ་ག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྲོས་བཅས་དང་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྒྲུབ་ཚུལ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྒྲུབ་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་གི་ཆོ་ག་དང་། སོ་སོའི་ཆོ་གའོ། །
དང་པོ་ནི། སྤྱོད་པའི་ཆོ་ག་ལ་རྒྱས་པར་མཉམ་སྦྱོར་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱོད་བསྡུས་ལས་ཀྱང་བཤད་ལ། དེ་ཡང་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་གདུལ་བྱ་དེའི་གནས་ནི། མཉམ་སྦྱོར་ལས། ཡང་ན་བདག་གི་གནས་དག་གམ། །སྐྱེད་མོས་ཚལ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུབ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གི་གནས་ཁང་ངམ། ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དང་། སོགས་ཀྱི་སྒྲས་སྐྱེ་བོའི་འདུ་འཛིས་དབེན་པའི་རིའི་རྩེ་མོ་ལ་སོགས་
པར་སྤྱོད་པ་བྱ་བ་ཡིན་ལ།
གནས་དེར་ཁང་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། རྒྱུ་ས་ཕག་ལས་བྱས་པའི་ལྷ་ཁང་སུམ་བརྩེགས་གྲུ་བཞི་སྒོ་བཞི་རྟ་བབས་བཞི་དང་ལྡན་པ། རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་སྣ་ཚོགས་པས་སྤྲས་པ་བྱེད་པར་བཤད་པ་ནི་གཙོ་བོ་ལ་ཡིན་ལ། དེ་དང་མཐུན་པའི་ཁང་པ་བརྟན་པ་རྟ་བབས་རྒྱན་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་སུམ་བརྩེགས་བྱས་པའི་འོག་ཁང་དུ་ཚང་མང་བ་རྣམས་དང་། བར་ཁང་དུ་པི་ཝཾ་གླིང་བུ་དུང་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་
བྱད་བཞག སྟེང་ཁང་ན་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དང་། དྲིལ་བུ་དང་། རྔ་ཡབ་དང་། བླ་བྲེ་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་ཏེ། དེར་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆུ་ཚོན་གྱིས་བྲིས་པའི་སྟེང་དུ་

269

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

སྣ་ཚོགས་པདྨའི་གདན་རས་ཀྱིས་གཡོགས་པ། སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་སྐབས་
ཡིན་ན། སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་དང་། སྤྲོས་མེད་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་སྣ་ཚོགས་པདྨ་རས་ཀྱིས་གཡོགས་པའི་གདན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་དང་། ལྔ་དང་།
གཅིག་རྣམས་བཤད་དེ། གདན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་རྣམས་ལྷ་སོ་སོའི་ཆས་སུ་འཇུག་པའི་འདྲ་འབག་རྒྱུ་དར་དང་རས་ལ་སོགས་པ་ལ་བྲིས་པའམ།

ཟངས་རག་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་ལུགས་སུ་བླུག་པ་དང་། འབུར་དུ་བརྐོས་པ་དང་། མཉམ་སྦྱོར་ལས་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་སྡོང་པོ་དང་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ། ཇི་ལྟར་
གསུངས་པ་ལྟར་མི་རུས་ལ་སོགས་པའི་རུས་པ་ལ་བརྐོས་པ་དང་། ཤིང་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ་ལ་ཡང་བརྐོས་པས་རུང་ངོ་། །
ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོའི་གྲངས་ནི། སྤྲོས་བཅས་དང་སྤྲོས་མེད་རྒྱས་པ་ལ་ནི། རང་དང་སྒྲུབ་གྲོགས་རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་ཉེར་གཉིས་དང་། ལེགས་པར་བསླབས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མ་དགུ་དང་བཅས་པ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ནས་གནོད་མཛེས་རྒྱལ་པོའི་བར་གྱི་འདྲ་འབག་ཆས་གོས་ཕྱག་མཚན་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་ཆས་སུ་
ཞུགས་པ་དང་། སྤྲོས་མེད་འབྲིང་པོ་ལ་ཡང་རང་དང་ལེགས་པར་བསླབས་པའི་ཕྱག་
རྒྱ་མ་ལྔ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དང་སྤྱན་སོགས་ཡུམ་བཞིའམ་རྡོ་རྗེ་མ་བཞི་གང་རུང་གི་ཆས་སུ་འཇུག་པ་དང་། སྤྲོས་མེད་བསྡུས་པ་ལ་ནི་རང་དང་ལེགས་པར་བསླབས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མ་གཅིག་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཆས་སུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །
སྤྱོད་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་རྣམས་ཆ་ལུགས་བསྒྱུར་
དགོས་པ་ནི། མཉམ་སྦྱོར་ལས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་འདུས་པ་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་

270

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

གསུངས་ཏེ། ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ་ལས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་རྣམས། །ལུས་དང་
ངག་སེམས་སྒོམ་པ་ནི། །རང་ཚུལ་ཉིད་ཀྱི་དེ་བྱ་སྟེ། །དེ་ལྟར་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། རང་ཚུལ་ཏེ་ཆ་ལུགས་བསྒྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱའི་
སྒོམ་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་སོ་སོའི་ཆོ་ག་ལ་གཉིས། སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། སྤྲོས་མེད་ཀྱི་
ཆོ་གའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་རྣམས། རང་རང་གི་གནས་སུ་འཁོད་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྒོམ་པ་ནས་
གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་ཀྱི་བར་དུ་བསྒོམ་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཐུན་མོང་དུ་བསྒོམ་པ་དང་། ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་

ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་སྒྲུབ་པ་པོ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་སྒོམ་པ་དང་། ལྷག་མོས་འོད་
གསལ་དུ་སྡུད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ། དེ་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོར་སེམས་སུ་བསྒྱུར་བའི་ལུས་ལ་ལུས་དཀྱིལ་

འགོད་པ་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་སེམས་དཔའ་སུམ་
བརྩེགས་སུ་བྱ་བ། རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་བར་རྣམས་གཙོ་བོའི་ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་སྒྲུབ་པ་པོ་ཁོ་ནས་བྱ་བ་དང་། རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་ནས། གཙོ་བོ་ཡབ་
ཡུམ་གྱི་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་
སྒྲུབ་པ་པོ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀས་བྱ་བ་དང་། ཡུམ་གྱི་མངལ་དུ་ལྷ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད་དེ་དེ་
རྣམས་ཕྱིར་སྤྲོས་སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་པ་ནི་གཙོ་བོའི་ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་
སྒྲུབ་པ་པོ་ཁོ་ནས་བྱ་བ་དང་། དེ་རྣམས་ལ་ལྷ་རང་རང་གི་ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣལ་

271

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

འབྱོར་པ་ཕོ་མོ་རྣམས་ལ་ཐིམ་ནས་ལྷ་རང་རང་གི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་པར་བྱེད་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་རང་སོ་སོས་བྱའོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གཉིས་སྔོན་དུ་བཏང་
ལ། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་རིག་མ་དང་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་ནོར་བུའི་རྩེའི་བར་དུ་ཕབ་པ་ཕྱིར་མ་འཕྲོས་པར་བརྟན་པར་བྱས་
པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་དང་། དེ་ལ་སྤྱན་སོགས་ཡུམ་བཞིའི་ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་པའི་ཞུ་བ་གླུས་བསྐུལ་བ་དང་། གཙོ་བོའི་ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། ལྷ་མོ་རང་རང་གི་ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་མིག་གིས་བལྟ་བ་དང་། རྣ་བས་ཕྱག་རྒྱའི་གླུ་དབྱངས་ཉན་པ་དང་། སྣས་ཕྱག་རྒྱའི་ལུས་ལ་ཆགས་པའི་དྲི་སྣོམ་པ་དང་། ལྕེས་ཕྱག་རྒྱའི་མ་མཆུའི་སྦྲང་རྩིའི་རོ་མྱོང་བ་དང་། ལུས་ཀྱིས་

ཕྱག་རྒྱའི་རེག་བྱ་ལ་སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་ནོར་བུའི་
རྩེའི་བར་དུ་ཕབ་པ་ཕྱིར་འཕོ་མེད་དུ་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་མོས་དགོས་པས་ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་ཆེན་དེ་ཉིད་ལྷ་ཕོ་མོའི་ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཕོ་མོ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་རྣལ་འབྱོར་པ་ཕོ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་དུ་
བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེ་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་དེ་མི་

272

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ། གཙོ་བོས་ཕྱག་རྒྱ་དང་། བལྟ་བ་དང་། གླུ་དང་གར་བྱེད་པ་དང་། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་ལན་བྱེད་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་ལམ་འདིའི་སྤྲོས་
བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། རྩ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བསྡུས་པ་དང་། དཔལ་
མཆོག་སོགས་ནས་བཤད་པའི་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། གླུའི་མཆོད་པ་དང་། སྟངས་སྟབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་། གླུ་གར་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། སྐྱིལ་ཀྲུང་གི་
འདུག་སྟངས་དང་། གར་གྱི་ཉམས་དགུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བྱེད་དགོས་པར་སྤྱོད་
བསྡུས་ལས་བཤད་དོ། །
དེ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཚུལ་དེ་ཉིད་
སྤྱོད་བསྡུས་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེར་རྡོ་རྗེ་ནོར་བུའི་རྩེ་མོ་ཅན་གྱི་གཞལ་

ཡས་ཁང་བསྐྱེད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་མངོན་པར་སྦྱངས་ལ། རིགས་གཅིག་ཏུ་
གཏོགས་པའི་སློབ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས། རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་དེ་ལྷ་སོ་སོའི་ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཕོ་མོ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྫོགས་རིམ་བསྒོམ་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །
དེའི་རིམ་པ་ནི་དང་པོ་ཁོ་ནར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས། ཞེས་
པས། གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པའི་སྔོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྒོམ་པ་
དང་། རྫོགས་རིམ་པས་སྟོང་བཞི་དྲངས་ཏེ་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ནས་བསྒོམ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་རིམ་པས་ལངས་ལ། ཞེས་པས་ནི།
སེམས་དབེན་པས་སྒྱུ་ལུས་རྗེས་མཐུན་པར་ལྡང་བ་དང་། སྒྱུ་ལུས་པ་དང་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྔར་གྲུབ་ཟིན་གྱི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་ཉིད་གསལ་འདེབས་ཀྱི་

273

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།
ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་དགོས་པར་བསྟན། མི་བསྐྱོད་པ་ཕྱུང་སྟེ་རྗེས་སུ་བཅུག་
ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོ་ཉིད་དུ་གནས་ལ། ཞེས་པས། མི་བསྐྱོད་པ་ཕྱིར་སྤྲོས།
སླར་བྱོན་རང་ལ་བཅུག་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་བྱེད་པར་བསྟན་ནོ། །
དེ་ནས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ། ཐ་མལ་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསལ་ཏེ། མི་ཕྱེད་པའི་འཁོར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་

ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་སུ་མོས་པར་བྱས། ཞེས་པས། འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་

ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་མོས་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་མཐའ་དག་མཉེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པས། གཙོ་བོ་
ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་མོས་པར་བྱེད་དགོས་
པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་རིལ་པོར་འཛིན་པ་དང་། རྗེས་སུ་གཞིག་པའི་རིམ་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་འཇུག་གོ །ཞེས་པས། རྫོགས་རིམ་པའི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྡུད་རིམ་པར་སྦྲགས་ནས་རིག་མ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །
དེ་ནས་སྤྱན་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས། རྡོ་རྗེའི་སེམས་ཁྱོད་ཅེས་
སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་ཀྱིས་བསྐུལ་བས། བདག་བྱིན་རླབས་ཀྱི་རིམ་པས་སྐད་
ཅིག་གིས་ལངས་ནས། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་རོ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་གར་གྱི་ཉམས་དགུས་

དང་པོར་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་བཞི་དང་། དེ་ནས་རྨེ་ཤ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་གང་

274

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

རུང་བཟུང་ནས་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་རེག་བྱ་ལ་སྤྱོད་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་པས། སྤྱན་སོགས་ཡུམ་བཞིའི་ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞིས་གླུས་བསྐུལ་བ་དང་། དེའི་ངོར་གཙོ་བོའི་སྐུར་བཞེངས་ནས་ཕྱག་རྒྱའི་འདོད་ཡོན་ལྔ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་བསྟན་ནོ། །
རྫོགས་རིམ་པའི་སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་ཚུལ་ནི། མཁའ་གསང་འདུ་བྱ་
བ་དང་། ཆུ་ཚོན་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་བྲིས་པ་སོགས་དང་རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་རྣམས་ལྷ་
སོ་སོའི་ཆས་སུ་ཞུགས་པ་ལྷ་གྲངས་དང་མཉམ་པ་འདུ་བྱེད་པ་སོགས་ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ལྟར་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་ནི་སྒྱུ་ལུས་པ་དང་ཟུང་འཇུག་པ་གཉིས་ཀྱིས་

ནི་རགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་བཟུང་བའི་རྟེན་དེ་ལ་གནས་ཏེ། རླུང་དབུ་མར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་བཞི་དྲངས་ནས་དེའི་དུས་སུ་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ནས་བསྒོམ། དེ་ལས་ལངས་པའི་ཚེ་སྔར་གྲུབ་ཟིན་གྱི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་ཉིད་གསལ་འདེབས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་

བསྒོམས་ཏེ་སྔར་གྱི་ལུས་རགས་པ་དེ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་དབེན་པས་ནི་རླུང་དྷཱུ་ཏིར་ཐིམ་པའི་སྟོང་པ་གསུམ་དྲངས་ཏེ་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ནས་བསྒོམ། འོད་གསལ་དེའི་རླུང་སེམས་ལས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་རྗེས་མཐུན་པར་བཞེངས་པ་དེ་ཉིད་སླར་ལུས་རགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་
རྒྱལ་མཆོག་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་རིག་མ་དང་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཚེ། རིལ་འཛིན་དང་རྗེས་གཞིག་གི་སྡུད་རིམ་བསྒོམས་ཏེ། རླུང་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་སྙིང་གར་བསྡུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་

275

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

བསྐྱེད་དེ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གཙོ་བོར་དྲིལ་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཕྱག་དང་ཕྱག་གི་ལན་ལ་སོགས་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ལྟར་རོ། །
རྫོགས་རིམ་པའི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི། གསལ་སྒྲོན་ལས། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་གོང་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷག་མོས་འོད་
གསལ་དུ་སྡུད་པའི་སྐབས་སུ་ནི་རླུང་ཐིམ་པའི་མཐུས་སྡུད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྱུ་ལུས་པ་དང་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བྱེད་ནུས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ནི་ཆེའོ། །སྟོང་པའི་ངང་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོའི་སྐུར་ལྡང་བ་ནི་སེམས་དབེན་པ་ཡིན་ན། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒྱུ་ལུས་རྗེས་མཐུན་པར་རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་ལྡང་བར་ནུས་ལ། སྒྱུ་ལུས་པ་ཡིན་ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་མ་བྱས་བར་དུ་སྟོང་པར་
འཇུག་པའི་ཚེ་ཡང་སྒྱུ་ལུས་དག་ནས་མི་འགྲོ་ལ། ལྡང་བ་ན་སེམས་དབེན་དཔེའི་འོད་གསལ་ལས་ལྡང་བ་ཡིན་གྱི་ལུས་གསར་དུ་ལྡང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཟུང་འཇུག་ཐོབ་ནས་ནི་སྒྱུ་མའི་སྐུའི་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པས། སེམས་ཀྱི་སྟེང་ནས་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་དང་ལྡང་བ་བྱའི་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་སྟེང་ནས་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ལས་འོད་གསལ་ལས་ལངས་པ་ན་རང་གི་སྐུ་སྔར་ཡོད་གསལ་འདེབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་

ཡིད་ལ་བྱའོ། །སྤྲུལ་སྐུ་འཛིན་པ་ནི་ལུས་རགས་པ་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་བ་སླར་དེ་ལ་ཞུགས་ནས་ལུས་རགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
གཉིས་པ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ག་ནི། སྤྲོས་མེད་ཀྱི་ཆོ་ག་དེ་ལ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྡུས་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱས་པ་ལ་ནི། རྗེས་ཐོབ་

276

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

ཏུ་ཕྱག་དང་། ཕྱག་གི་ལན་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པ་རྣམས་འཇོག་པ་མ་གཏོགས་པ་སྤྲོས་བཅས་དང་ཁྱད་པར་མེད་ལ། སྤྲོས་མེད་འབྲིང་པོ་དང་། བསྡུས་པ་ལ་ནི་གོང་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མང་ཉུང་གི་དབྱེ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཆོ་
གའི་ཁྱད་པར་གཞན་རྣམས་ནི་སྤྲོས་མེད་རྒྱས་པ་དང་འདྲའོ། །སྤྱོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཆུ་ཚོན་གྱིས་བྲིས་པ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། རྡུལ་ཚོན་དང་།
རས་བྲིས་ཀྱང་རུང་བར་མཉམ་སྦྱོར་ལས་བཤད་ཅིང་། སྤྱོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
དབང་བསྐུར་བར་རུང་བ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས་བཤད་དོ། །དེ་འདྲའི་སྤྱོད་པ་དེ་ཡང་ཉིན་ཞག་ཕྲུགས་རེ་ལ་ཐུན་བཞི་བཞིར་བཅད་ནས་དུས་ཟླ་བ་དྲུག་གི་བར་དུ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་མ་གྲུབ་ན་བོགས་འབྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་སྙིང་པོ་བསྐུལ་བ་སོགས་
ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྒྲུབ་ཚུལ་ནི། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་
སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་
བྷུ་སུ་ཀུའི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བཤད་པས། དེའི་སྐད་དོད་ཀྱི་སྟེང་ནས་བཤད་ན། བྷུཉྫ་ན་
ཞེས་པ་ཟས་ཟ་བ་དང་། སུ་ཏྲ་ན་ཞེས་པ་གཉིད་ལོག་པ་དང་། ཀུ་ཊི་ས་ར་ཞེས་པ་བཤང་གཅིའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ལ་འཇུག་པས། ཟས་ཟ་བ་གཉིད་ལོག་པ་བཤང་གཅིའི་
ཕྱིར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གསུམ་ཙམ་མ་གཏོགས། ཕྱིའི་རྣམ་གཡེང་ཐམས་ཅད་བཙན་
གཅོད་དུ་སྤངས་ནས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཅིག་སྒྲིལ་དུ་བྱས་ནས་

བསྒོམ་པ་ཅིག་ཡིན་ནོ། །སེམས་དབེན་པ་དང་སྒྱུ་ལུས་པ་གཉིས་ཀྱིས། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་ཚེ། ཕྱིའི་རྐྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་

277

གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ།

པ་དང་། ནང་གི་རྐྱེན་གཉིད་ཀྱི་འདོ་གསལ་འཛིན་པ་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བྱས་ནས་བསྒོམ་
པ་དང་། རྨི་ལམ་རྨི་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ན་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ། བདག་བྱིན་

བརླབ་སྒྱུ་མའི་སྐུར་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་བྱས་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱེད་རིམ་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་གཅིག་སྒྲིལ་དུ་བྱས་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །

༼འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པ།༽
བཞི་པ་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྒྲོན་གསལ་ལས། དགོས་པ་ཡང་ནི་བཤད་བྱ་སྟེ། །ཞི་སོགས་བྱ་བའི་ཆོ་ག་དང་། །དེ་བཞིན་གྲུབ་པ་བརྒྱད་དང་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀྱང་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དངོས་གྲུབ་ཆུང་ངུ་ཞི་སོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་དང་། འབྲིང་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་། མཆོག་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཡིད་ནི་མྱོས་པས་ཐ་མལ་སྣང་ཞེན་རིང་དུ་
བསྲིངས། །ཆོས་དབྱིངས་ཟབ་མོའི་ཡུལ་ལ་རོལ་པས་སྒྲིབ་གཉིས་མུན་ནག་དབྱིངས་

སུ་དེངས། །མཚན་དཔེའི་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པར་བརྒྱན་པའི་དྲུག་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དབང་དེ། །མྱུར་དུ་ཐོབ་བྱེད་རིམ་གཉིས་ལམ་འདི་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཟིན་མཐུན་འདི། །བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་སླར་ཡང་ས་སྟེང་འདིར་ནི་ལེགས་པར་བྱོན་པ་ཡི། །དགེ་སློང་ཚུལ་བཟུང་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཞེས་གྲགས་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་བསྒྲེང་། །བློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་དགོངས་དོན་གསལ་མཛད་མཆོག་དེས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་བཀོད། །དགེ་བས་འགྲོ་བའི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་ནས་མཐར་ཐུག་གནས་ལ་འགོད་བྱེད་ཤོག །

278

དྭགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས།

དཔལ་ལྡན་འདུས་པའི་རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་ལམ། །མ་ནོར་ཇི་བཞིན་སྟོན་པའི་གླེགས་བམ་འདི། །མི་ཟད་བར་དུ་བགྱིད་པའི་བྱེད་པ་པོ། །ཡེ་ཧོ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བའི་ལྷ་ཁང་གི །རྒྱུད་གྲྭའི་བླ་མ་རིན་ཆེན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། །ལྷག་བསམ་དག་པས་བར་

དུ་ལེགས་པར་བསྒྲུབས། །དགེ་བ་འདི་ཡིས་བདག་སོགས་འགྲོ་བ་ཀུན། །བློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོའི་ཆོས། །ཇི་བཞིན་འཛིན་ལ་ཞུམ་པ་མེད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེའི་གོ་འཕང་མྱུར་ཐོབ་ཤོག །འདི་ཡི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་གསུམ་ཅི་རིགས་
པས། །མཐུན་པ་བགྱིད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་མཆོག་
དང་ཐུན་མོང་གི །དངོས་གྲུབ་མ་ལུས་བདེ་བླག་འགྲུབ་པར་ཤོག །

279

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌།།ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི།།

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས།།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །
ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །

༄༅། །ནམཿ སམནྟབུདདྷཱནཱཾ། ཨཙིནཏྱཱདབྷུཏརཱུཔཱིཎཱཾ། ༀཏཱརེསྭཱཧཱ། །
ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཚེ་འགོམ་ཡུག་གིཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །